

Шейшемби,
2025-жылдын
4-ноябры

№84 (3740)

Кыргыз Республикасынын мамлекеттик расмий гезити

ЭРКИН-ТОО

www.erkyn-too.kg

ИШ ЖУМА

Президенттин Мисирге расмий сапары

Президент Садыр Жапаров Мисир Араб Республикасынын Президенти Абдель Фаттах Ас-Сисинин чакыруусу боюнча 4–5-ноябрда кыргыз-мисир мамилелеринин тарыхында биринчи жолу Мисир Араб Республикасына расмий сапар менен барат. Бул сапар Кыргызстандын Мамлекет

Башчысынын эгемендүүлүк жылдарындагы Африка континентине болгон алгачкы расмий сапары болуп саналат.

Сапардын жүрүшүндө Садыр Жапаров менен Абдель Фаттах Ас-Сисинин ортосунда эки тараптуу күн тартибиндеги актуалдуу маселелер боюнча жогорку

деңгээлдеги сүйлөшүүлөр пландаштырылган. Ошондой эле эл аралык жана аймактык күн тартиби боюнча пикир алмашуу болот. Экономика, айыл чарба, инвестиция, энергетика, саламаттыкты сактоо жана башка багыттар боюнча бир катар эки жактуу документтерге кол коюу каралган.

ЖАҢЫ ПАСПОРТТУН БЕТ АЧАРЫ

Кечээки күндөн тарта өлкөбүздө 2025-жылкы үлгүдөгү жаңы биометрикалык жалпы жарандык паспорттор бериле баштады. Документтин сырткы көрүнүшү жана коопсуздук деңгээли толугу менен жаңыланган, улуттук символиканы чагылдырат жана Эл аралык жарандык авиация уюмунун (ИКАО) эл аралык талаптарына жооп берет.

Паспорттордун бет ачары "Ынтымак Ордо" резиденциясында өтүп, иш-чарага Президенттин Иш башкармалыгынын жетекчиси Каныбек Туманбаев, "Учкун" ААКтын башкы директору Бактыбек Султанов, "Кызмат" мамлекеттик ишканасынын директору Азамат Жапаров катышты. Ошол жерде Кыргызстандын эки жараны 2025-жылкы жаңы үлгүдөгү биометрикалык паспортторду алышты. Аларга документтерди Президенттин Иш башкармалыгынын жетекчиси Каныбек Туманбаев тапшырды.

Белгилей кетсек, Президент Садыр Жапаровдун тапшырмасы менен "Учкун" ААКтын инфраструктурасы толугу менен модернизацияланган. Ишкананын техникалык жана өндүрүштүк мүмкүнчүлүктөрү кеңейтилип, заманбап жабдуулар орнотулган.

Жаңы үлгүдөгү паспорттор 1-2-деңгээлдеги 30дан ашык коргоочу элементтер жана 3-деңгээлдеги бир катар элементтерди камтыйт. Атап айтсак, инновациялык голограммалар жана кинеграммаларды, УФ-басма жана криптографиялык чипти, жеке маалыматтарды лазердик гравюра менен чегүүнү, маалымат бетинде эки тунук терезе, анын ичинде кыргыз оюму түрүндөгү терезени, уникалдуу визуалдык-өзгөрмөлүү сүрөттөрдү, ошондой эле ар бир виза барагы Кыргызстандын бардык аймактарынын объекттерин жана жерлерин, ошондой эле тарыхый-маданий символдорду, Манастын образын, "Ынтымак Ордо" резиденциясын, Хан-Теңири чокусун жана башкаларды чагылдырат. Булардын бардыгы коргоо элементтери болуп саналат. Паспорттун тышкы мукабасы да жаңыланган. Анын борбордук жеринде Кыргызстандын Мамлекеттик герби жайгашкан.

Кошумчалай кетсек, паспортту алмаштыруу жарандын каалоосу боюнча, документтин мөөнөтү бүткөндө же учурдагы документтеги виза барактары бүткөндө гана мүмкүн болот.

КЫРГЫЗ МИЛИЦИЯСЫНА 101 ЖЫЛ

Кыргыз Республикасынын Президенти, Куралдуу күчтөрдүн Башкы колбашчысы Садыр Жапаров 1-ноябрда Кыргыз милициясынын 101 жылдыгы белгиленген иш-чарага катышып, Ички иштер министрлигинин өздүк курамын куттуктады.

Иш-чаранын алдында Мамлекет Башчысы заманбап талаптарга ылайык жабдылган атайын техникаларды көрдү. Жалпысынан 101 бирдик техника даярдалган жана алардын ар бири кызматтык милдеттерди натыйжалуу аткаруу үчүн аймактарга жөнөтүлөт.

Президент куттуктоо сөзүндө акыркы беш жылда Кыргыз милициясынын ишин чыңдоо жана анын кадыр-баркын көтөрүү боюнча олуттуу кадамдар жасалганын баса белгиледи.

МАДАНИЯТ – МАМЛЕКЕТТИН РУХАНИЙ БАЙЛЫГЫ

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин Төрагасы Адылбек Касымалиев 2-ноябрда маданият тармагынын кызматкерлерин кесиптик майрамы менен куттуктады.

"Маданият – бул элдин жүзү, улуттун абийири, мамлекеттин руханий байлыгы. Ар бир элдин өнүгүү деңгээли анын маданий турмушу менен аныкталат. Ошол коомдун руханий дөөлөтүн байытуу, элдин биримдигин жана улуттук өзгөчөлүгүн сактоодо сиздердин эмгек жана талант чоң роль ойнойт" деп белгилеген Адылбек Касымалиев акыркы эки-үч жыл ичинде мамлекет тарабынан маданият тармагына өзгөчө көңүл бурулуп, тийиштүү каражаттар бөлүнүп жаткандыгына токтолду.

ДОХАДАГЫ ЖОЛУГУШУУ

Министрлер Кабинетинин Төрагасынын орун басары Эдил Байсалов Катардын Доха шаарында өткөн социалдык өнүгүү боюнча Экинчи дүйнөлүк саммиттин алкагында өткөн Ачкачылыкка жана жакырчылыкка каршы күрөшүү боюнча глобалдык альянстын лидерлеринин биринчи жыйынына катышып, сөз сүйлөдү.

«Дүйнө жүзү боюнча жүз миллиондогон адамдар ачкачылыктан, жакырчылыктан жана жокчулуктан жапа чегүүдө – бул биздин жалпы адамгерчилигибизди жана чечкиндүү жамааттык аракеттерибизди талап кылган трагедия. Биз алардын азап-кайгысын жеңилдетүү үчүн колдон келгендин баарын кылууга

милдеттүүбүз. Бирок өзгөчө тилектештик сөздөр Палестина элине арналат, алар бүгүнкү күндө 100 пайыз жасалма жол менен пайда болгон ачкачылыкты – эл аралык кылмыштын бир түрүн башынан кечиүүдө», - деп билдирди саммиттин трибунасынан сүйлөгөн сөзүндө МинКаб Төрагасынын орун басары.

Министрлер Кабинетинин Төрагасынын орун басары Кыргызстан жакырчылыкты жоюу жана бардыгын азык-түлүк менен камсыз кылуу боюнча универсалдуу максаттарды бөлүшүп, ачкачылыкка жана жакырчылыкка каршы күрөшүү боюнча глобалдык альянска кошулганын белгиледи.

“Эркин-Тоо” пресс

“Чү” дегенде эле Министрлер Кабинетинин Төрагасы Адылбек Касымалиев курулуш иштерине уруксат алуу жана медициналык-социалдык экспертиза жүргүзүү жана ден соолугунун мүмкүнчүлүгү чектелген адамдарды реабилитациялоо процессин бюрократиядан арылтуу боюнча 100 күндүк реформаларды баштоону жарыялаган. Май айында «Өкмөттүк акселераторлор» программасынын алкагында 100 күндүк реформаларды ишке ашыруу боюнча иш-чараларды дагы тереңдетип, Президент Садыр Жапаров жетектеген команда өлкөнүн өнүгүүсүн камсыз кылуу, мамлекеттик аппараттын жогорку темптерин жана ритмин сактоо менен күнү-түнү иштеп жатканына күбө болгонбуз. Бир айдан соң 100 күндүк реформаны ишке ашыруу алкагындагы бир катар демилгелердин жыйынтыгы чыгарылган. Атап айтсак, биринчи багытта ири габариттүү жана оор жүктөрдү ташуу үчүн атайын уруксат алуу процедурасы жөнөкөйлөтүлгөн. Мурда бул жол-жобо татаал жана узак болуп, болжол менен 3 күн же 72 саатка созулуп, уруксат алуучунун жеке катышуусун, ашыкча иш кагаздарын жүргүзүүнү жана көптөгөн макулдуктарды талап кылган. Натыйжада, электрондук процессти киргизүү бюрократиялык процесстерди жокко чыгарып, өткөрүү пункттарында уруксат алуу убактысын бир нече саатка чейин кыскартты. Экинчи багытта айдоочулук күбөлүк алуу үчүн «083» формасындагы медициналык маалымкат алуу жол-жобосун жөнөкөйлөштүрүү болчу. Бул справканы алуунун жол-жобосу жарандар үчүн адаттагыдай эле түйшүктүү болуп, сегиз дарыгерге, психиатрга жана нарколого кайрылууну талап кылган. Ошондой эле кагаз түрүндөгү версиясын тиешелүү органдарга жеке тапшырып, 7 күнгө чейин созулуп, медициналык мекемелерге 3 жолудан кем эмес кайрылууну талап кылып келген. Натыйжада, справка алуу процесси эки күндөн ашпаган убакытка кыскарып, жарандардын убактысын үнөмдөөгө жана адам факторунун таасирин жок кылууну камсыздады.

Жер трансформациясы жана нотариалдык талаптар

Октябрь айында Министрлер Кабинетинин Төрагасы Адылбек Касымалиев 100 күндүк реформалардын дагы жыйынтыгын чыгарды. Атап айтканда, жер тилкелерин бир категориядан экинчи категорияга которуу (трансформациялоо) жол-жоболору жөнөкөйлөштүрүлдү. Трансформациялоонун мурдагы тартиби бир жылдан ашык убакытты талап кылчу. Жумушчу топтордун аракетинин натыйжасында административдик тоскоолдуктар азайтылып, документтерди макулдашуу жана кароо мөөнөттөрү бир нече эсеге кыскартылды. Жаңы эрежелерге ылайык, ашыкча документтер алынып салынды. Жыйынтыгында жер тилкелерин трансформациялоого кеткен убакыт бир жылдан үч айга чейин кыскарды. Мурда эң татаал этаптардын бири археологиялык корутунду алуу болчу. Адистердин жетишсиздигинен улам бул

ДЕМИЛГЕ

Министрлер Кабинетинин Төрагасы Адылбек Касымалиевдин демилгеси менен «Өкмөттүк акселераторлор» программасынын алкагында ар кандай социалдык-экономикалык маселелерди чечүүгө багытталган 10 реформа ишке киргизилген. Алар ийгиликтүү ишке ашууда.

РЕФОРМАНЫН ҮЗҮРҮ

процесс үч айдан алты айга чейин созулчу, бирок азыр ал бир топ жөнөкөйлөштүрүлдү. Айыл чарба багытында пайдаланылган жана калктуу конуштарга жакын жайгашкан жер тилкелери үчүн тарыхый-маданий мурастардын бар же жок экендиги жөнүндө корутунду талап кылынбайт. Калган учурларда корутунду алуу мөөнөтү 15–30 күнгө чейин кыскартылды. Бул өзгөрүүлөр өлкөдө инвестициялык жана социалдык долбоорлорду ишке ашырууну тездетет, ошондой эле мамлекеттик башкаруунун натыйжалуулугун жогорулатат деп ишенимдүү айтууга болот.

Мындан сырткары, жарандар мамлекеттик органдарга берүүчү документтердин көчүрмөлөрүн нотариалдык жактан күбөлөндүрүү талаптарын жоюу же жөнөкөйлөтүү боюнча экинчи реформанын жыйынтыгын чыгарды. Баарыбыз билгендей, мамлекеттик кызмат көрсөтүүлөрдүн сапатын жогорулатуу жана бюрократияны кыскартуу өкмөттүн башкы милдеттеринин бири. Бирок, буга чейин жарандар көптөгөн формалдуу жана керексиз талаптарга, атап айтканда, документтердин көчүрмөлөрүн милдеттүү түрдө нотариалдык жактан күбөлөндүрүүгө туш болушкан. Мындай талап билим берүү конкурстарына, кадрларды тандоого, социалдык программаларга катышууда жана жумушка орношууда болгон. Жарандар паспорттордун, дипломдордун, эмгек китепчелеринин жана туулгандыгы тууралуу күбөлүктөрдүн көчүрмөлөрүн нотариустан күбөлөндүрүүгө аргасыз болушкан. Бул практика жарандарга реалдуу ыңгайсыздыктарды жаратты. Мисалы, убакытты корутууга, кезекте турууга, нотариалдык кеңселерге барууга, акча төлөөгө туура келди. Региондордо нотариустардын жетишсиздиги көйгөйдү курчутту. Кээде жарандар бир күбөлөндүрүү үчүн 200

сомдон 800 сомго чейин төлөшкөн – бул ашыкча каржылык жүк болгон. Мына ошол көйгөй бүгүн чечилди. 100 күндүн ичинде мамлекеттик органдар өздөрүнүн ички регламенттерин кайра карап чыгып, ашыкча жана негизсиз талаптарды алып салышты. Азыр “e-Kyzmat” порталынын жардамы менен документтерди электрондук түрдө тапшырууга болот.

Ошондой эле 100 күндүк өкмөттүк акселератордун алкагында жүргүзүлгөн масштабдуу иштердин кезектеги жыйынтыктары чыгарылып, курулуш тармагындагы уруксат берүү тартиби реформаланганы айтылды. Курулуштун жүрүшүндө тоскоолдуктарды кыскартуу аркылуу улуттук өнүгүүнүн темпин тездетүү – бул реформанын негизги максаты. Ага ылайык, мамлекеттик органдар, ведомстволор жана адистер уруксат берүү системасын толугу менен кайра карап чыгып, аныксыз жана татаал жол-жоболорду жоюу багытында иш алып барылды. Реформанын жыйынтыгында – курулушту баштоого уруксат алуу мөөнөтү 180 жумушчу күндөн 60 жумушчу күнгө чейин кыскартылды, экологиялык экспертизанын мөөнөтү буга чейин 90 күн болсо, көпчүлүк объектилер үчүн 10 жумушчу күнгө чейин кыскартылды. Процесстердин бирдиктүү жана ачык жүрүшү камсыздалды. Ушул жерден кыстара кетсек, дагы бир маанилүү багыт катары, 100 күндүк өкмөттүк акселераторлордун алкагында мүмкүнчүлүгү чектелген жарандар үчүн медициналык-социалдык экспертизаны, реабилитацияны жана абилитацияны санариптик чечимдер аркылуу жөнөкөйлөтүү каралды.

Эл аралык ташуулар жана транспорттук көзөмөл

Министрлер Кабинетинин Төрагасы Адылбек Касымалиевдин жетекчилигинде өлкөнү

2030-жылга чейин өнүктүрүү боюнча Улуттук программада өнүктүрүүнүн төрт негизги багытынын бири катары «Региондук хаб» аныкталган. Буга байланыштуу Кыргызстандын аймагы аркылуу соода-логистикалык агымдардын тоскоолдуксуз өтүшү үчүн тиешелүү шарттарды түзүү зарыл болот. Мындан улам А.Касымалиев Министрлер Кабинетинин алдына Кытай Эл Республикасына эл аралык автомобиль ташууларына уруксат берүү жол-жобосун жөнөкөйлөтүү милдетин койду. Анткени, Кыргызстан – Кытай каттамы боюнча каттамдарды жүргүзгөн жүк ташуучулар жүктөрдү ташууга уруксат бланктарын алууда көйгөйлөргө туш болушат.

Тереңирээк айтсак, Кыргыз Республикасы жана Кытай Эл Республикасы жыл сайын паритеттик негизде эл аралык автомобиль ташууларына уруксаттардын макулдашылган санын алмашышат. Бул бланктар «Учкун» басмаканасында кагаз түрүндө даярдалып, мезгил-мезгили менен «Торугарт» көзөмөл-өткөрүү пунктунда алмашылып турат. Учурда ташуучулар кытайлык уруксат бланктарын алууда бюрократиялык тоскоолдуктарга жана кошумча каржылык чыгымдарга дуушар болушууда. Маселенин негизги себеби – кытай тарап менен интеграцияланган маалыматтык системанын жоктугу, ошондой эле электрондук макулдашуунун заманбап механизминин киргизилбегендиги. Мисалы, 2024-жылы кыргыз – кытай багыты боюнча 85 миң уруксат бланкы берилсе, 2025-жылдын 9 айында эле 95 миң уруксат бланкы берилген, жылдын аягына чейин 120 миң уруксат бланкын берүү пландаштырылууда. Буга оңбогондой каражат кетет. Тактап айтсак, мамлекеттик бюджеттен жыл сайын кагаз бланктарын басып чыгарууга 2 миллион сомго чейин каражат сарпталат.

Бул көйгөйдү чечүү үчүн Кытай менен болгон эл аралык автомобиль ташуулары үчүн уруксат бланктарынын электрондук форматына өтүү зарыл. Ошондой эле Кыргызстан – Кытай багыты боюнча уруксат алуу процедура-сын толугу менен онлайн форматка өткөрүү керек. Бул үчүн бир катар чечимдерди ишке ашыруу сунушталууда, анын ичинде кытай тарап менен интеграцияланган, электрондук уруксат бланктары менен алмашуу мүмкүнчүлүгү бар маалыматтык системаны иштеп чыгуу зарыл. Арыздарды берүүчүнүн, документтерди жүктөөчүнүн жана уруксаттарды ташуучунун жеке кабинети аркылуу транспорттук органдарга жеке кайрылуу зарылчылыгын жок кылып, онлайн режиминде алууну камсыз кылуу, ошол эле учурда процессти 2 саатка чейин кыскартуу, бажы кызматы тарабынан электрондук уруксат бланктарын абыл алуу мүмкүнчүлүгүн камсыздоо шарт. Реформаны ишке ашыруунун натыйжасында ташуучулар убакытты үнөмдөп, чек арадан бир топ тез өтө алышат.

Министрлер Кабинетинин Төрагасы ошондой эле транспорт тармагындагы экинчи реформанын – ЕАЭБге мүчө мамлекеттер менен болгон чек аралардагы транспорттук (автомобилдик) көзөмөлдөн өтүү процедурасын жөнөкөйлөтүү тапшырмасын берди. Кеп транспорттук көзөмөлдүн жыйынтыктары жана Кыргызстан менен ЕАЭБ боюнча өнөктөштөрдүн ортосундагы уруксат берүүчү документтер боюнча маалымат алмашуунун жоктугу жөнүндө болуп жатат. Буга байланыштуу ата мекендик ташуучулар чек арадан өтүүдө уруксат берүүчү документтерди кагаз түрүндө көрсөтүүгө аргасыз болушууда, бул текшерүү жана өткөрүү пункту аркылуу өтүү процессин жайлатат.

Маселенин көлөмү чоң. Үстүбүздөгү жылдын сегиз айында Кыргыз Республикасынын мамлекеттик чек арасынан 479 миңден ашык автотранспорт каражаты өткөн, анын ичинен 253 миңден ашыгы – кыргызстандык, 226 миңден ашыгы – чет өлкөлүк. Экспорттук багытта чек арадан жалпысынан 221 миң транспорт каражаты өткөн. Өткөрүү пункттарындагы узакка созулган текшерүүлөр убакытты, каражатты жана ташуучулардын атаандаштык артыкчылыктарын жоготууга алып келет. Натыйжада транспорт каражаттары чек арада 3 сааттан 3 күнгө чейин кармалууда. Бул экспортчулардын жана транспорттук компаниялардын ишине терс таасирин тийгизип, каржылык чыгымдарга алып келет жана өлкөнүн транзиттик потенциалын төмөндөтөт. Кошумча чаралар аткарылса, 100 күндүн ичинде ишке ашыруу транспорттук көзөмөлдөн өтүү убактысын эки сааттан 30 мүнөткө чейин кыскартууга мүмкүндүк берет. Бул чек арадагы ашыкча тоскоолдуктарды жоёт, ата мекендик экспорттоочулар жана импорттоочулар үчүн жагымдуу шарттарды түзөт, Кыргыз Республикасынын ЕАЭБ алкагындагы милдеттенмелерин аткаруусун камсыз кылат жана өлкөнүн эл аралык автоташуулар жаатындагы транзиттик потенциалын жогорулатат.

Зулпукаар САПАНОВ

Данир ИМАНАЛИЕВ, Баткен райондук мамлекеттик администрациясынын башчысы-акими:

“ДОСТУК АЙЫЛЫНЫН ТУРГУНДАРЫ ЖАҢЫ ҮЙЛӨРГӨ КӨЧҮРҮЛҮҮДӨ”

- Баткен районундагы чек ара-лаш айылдарда чек арага зым тартуу иштери аяктап калды көрүнөт?

- Ооба, бүгүнкү күндө чек арага жакын "Чоң-Кара", "Кара-Бак", "Достук", "Миң-Булак", "Көк-Таш" жана "Капчыгай" чек ара застава-ларынын аймактарында инженердик жумуштар жүрүп жатат. Жалпысынан, болжолдуу 70 000 метрге инженердик тосмо орнотулуп, 23 158 даана темир түркүктөр тургузулду. 67 996 метрге жол салынып, 56 016 метр аралыкка "Егоза" зымдары, 12 834 метр аралыкка тикенектүү зымдар, 500 метр аралыкка "3D тосмосу" тартылды. Азыркы учурда Баткен районунун Орто-Боз айылында зым тосмолорун орнотуу иштери уланууда. Эң башкысы, элибиздин маанайы жакшы. Коңшулар дагы түшүнүү менен мамиле кылышууда. Азыр Тажикстандын бизге коңшу Исфара районундагы коллегаларыбыз менен дипломатиялык мамилелердин алкагында, бизден Тажикстанга, Тажикстандан бизге өткөн айылдарды инвентаризациялоо иштерин жүргүзүп жатат.

- Айтканга оңой болгону менен чек арага жакын айылдарды алмашуу процесстери жеңил болбосо керек? Ал арада, Достук айылы жаңы конушка көчүрүлдү. Ушул жөнүндө кененирээк токтолсоңуз. Канча айыл алмашылды?

- Бул маселени калкыбыз туура кабыл алууда. Эки өлкөнүн делимитация жана демаркация боюнча Өкмөттөр аралык комиссияларынын чечимдерине ылайык, чек ара тилкелерин тактоо иштери аяктап, анын негизинде Кара-Бак айыл өкмөтүнүн Достук жана Дөбө айылдары, айрым объектер, Самаркандек айыл өкмөтүнүн Тескей жерлиги, Ак-Татыр айыл өкмөтүнүн Таш-Тумшук айылы жана Мазейтин-Жери, Көк-Терек жерликтери алмашуу боюнча макулдашылган. Эми аталган аймактардын тургундарын кышка чейин жаңы шаарчага көчүрүү милдети да турат.

Өзүңүздөргө маалым болгондой, Баткен шаарынын өйдө жагынан тактап айтканда, Суу-Башы айыл өкмөтүнүн Бужум айылынын Чет-Булак жерлигинде заманбап шарттары менен турак үйлөр курулууда. Жаңы Достук айылы деп аталган бул шаарчага 181 турак үйдүн курулушу дээрлик 95 пайызга аяктады. Буюрса 1-ноябрга чейин Тажикстанга алмашылган айылдардын жарандарын көчүрүп бүтөбүз.

- Тажикстандан бизге канча айыл жана канча турак үйлөр өттү?

- Бүгүнкү күндө, Инвентаризациялоонун жыйынтыгы менен Тажик Республикасынын Согди облусундагы Исфара районунун Чорку жамаатына караштуу Саманен айылынын ылдыйкы жана жогорку тарабы, Кожо-Ало айылы, Орто-Боз участкасы жана Лаккан жамаатына караштуу Коргончо, Лаккан айылдарынан жалпы 194 турак үй, 84 бош участок, 12 социалдык объект, андан сырткары 160 КТП, 128 апора, 5460 метр чубалгы Кыргыз Республикасынын аймагына кабыл алынды. Исфара районунун Чорку жамаатына караштуу Сурх жерлигинде жалпы 49,0 га жер аянты кыргыз тарапка өткөн болсо, анын ичинен 7,92 га жер аянты "Калктуу конуштун жерлери" категориясы катары кабыл алынды. Андан сырткары, Тажик Республикасынын Исфара районуна караштуу Лаккан, Коргончо, Бостон, Чилгази, Сурх, Орто-Боз, Тескей жерликтеринде, Кыргыз Республикасынын Баткен районуна караштуу Кара-Бак айыл өкмөтүнө караштуу Тагнам, Ак-Сай айыл өкмөтүнүн Көк-Таш айылында, Дача жерлигинде, Ак-Татыр айыл өкмөтүнүн Орто-Боз айылында, Самаркандек айыл өкмөтүнүн Тескей жерлигиндеги айыл чарба жерлеринде да алмашуулар жүрүүдө.

- Чынында эле, Баткен району үчүн быйылкы жыл тарыхый окуяларга бай болду көрүнөт. Мындай дегенибиз, жогорудагы иштер менен кошо эле бир катар өндүрүш ишканалары пайдала-

Коомчулукка көп эле көрүнө бербеген, бир сырдуу Данир Белековичти кур чечпей эл үчүн кызмат кылган жетекчи деп калдык. Мындай дегенибиз, эки өлкөнүн беш-алты району менен чектешкен аймактын толгон-токой көйгөйлөрүн чечип, районду алга сүрөгөн акимдин иш убактысы он саатка чейин уланып, ал турсун ишемби күндөрү да иштеп жатканына күбө болдук. Бирок, ошого карабастан бизге убакыт бөлүп, чек ара, өндүрүш тармактары, айыл чарбасы жана башка жагдайлар боюнча суроолорубузга жооп алдык. Чынында эле, Баткен району үчүн быйылкы жыл өзгөчө тарыхый окуяларга бай болуптур. Чек ара чечилгенден кийин, Тажикстандан бизге өткөн айылдарды, соцобъекттерди, электр линияларын инвентаризациялоо, өткөрүп алуу айтканга оңой болгону менен, өзгөчө кыраакылыкты жана дипломатияны талап кылган түйшүктүү жумуш экендигин аким менен баарлашкандан кийин билдик.

нууга берилди. Эми алдыда дагы кандай пландарыңыз бар?

- Баткен районунда 3 ири ишкана ачылды. Самаркандек айылындагы 10 жумушчу орунду камсыз кылган мөмө-жемиштерди кайра иштетүүчү цех, Ак-Татырдагы пластиктерди кайра иштетүүчү кичи завод, Жаңы-Жер айылындагы мөмө-жемиштерди сактоочу ишканалар өздөрүнүн продукцияларын чыгара башташты.

Ушундай эле жаңылык Бужум айылында курулуп жаткан социалдык комплексин Ак-Татырдагы жалпы суммасы 22 млн сомдук мөмө-жемиштерди кайра иштетүүчү цехтин жыл аягына чейин ишке берилишин эске алсак, Баткен районунда өндүрүш тармактарында 5 ишкана ачылып, жүзгө чукул жаңы жумушчу орундары пайда болот.

Ак-Татыр айыл өкмөтүнүн аймагына Күн нурунан электр энергиясын өндүрүү станциясын куруу Ак-Татыр айыл өкмөтүн дотациядан чыгаруу максатында 500,0 млн АКШ долларын инвестиция катары сала турган ири инвесторлорду таап, аларга ыңгайлуу болгон 1232,70 га жер аянтын "Айыл чарба багытындагы жерлер" категориясынан "Өнөр жайынын, транспорттун, байланыштын, коргонуунун жана башка багыттагы жерлер" категориясына которулуп берилип, "Ак-Татыр энерж" жоопкерчилиги чектелген коому тарабынан курулуш иштери башталуу алдында турат. Күн нурунан электр энергиясын алуучу "Ак-Татыр энерж" ишканасы курулуп бүтүп, ишке кирген күндөн тартып, Баткен районунун аймагына эле эмес, өлкө боюнча пайдасы тийген электр станциясы болуп калат.

Ошого удаа эле, Кара-Бак айыл өкмөтүнүн аймагында өнөр жай жана кызмат көрсөтүү ишканаларын куруу, айыл өкмөтүн дотациядан чыгаруу жана социалдык-экономикалык абалын жакшыртуу жаатында алгылыктуу иштер жүргүзүлүүдө. Кара-Бак айыл өкмөтүнүн аймагында жумушсуздуктун деңгээлин кыскартуу жана жаңы жумуш орундарын түзүү максатында аталган айыл өкмөтүнүн Көк-Дөбө жерлигине Кытай Эл Республикасынын аймагында ишмердүүлүгүн жүргүзүп келген ири ишканаларга сунуш киргизилип, жогоруда белгиленген аймакка кирпич завод куруу жагы пландалган. Бүгүнкү күндө атайын жер аянты ажыратылып, кир-

пич заводун куруу үчүн ачык конкурс жарыяланып, каттоо иштери жүрүүдө. Бул кирпич заводун ишке киргизүү үчүн Кытай ишкерлери тарабынан 10,0 млн АКШ доллары өлчөмүндө инвестиция тартылат.

Ал эми, Чет-Булак жерлигиндеги 57,0 гектар жер аянты "Айыл чарба жерлер" категориясынан "Калктуу конуштун жерлери" категориясына которулуп, генералдык пландары даярдалып, жаңы Достук айылына курулуп жаткан турак үйлөр заманбап технологиялар менен жабдылып, саркынды сууларын тазалоо жагы да мерчемделген.

"Жаңы Баткен" шаарын курууга тандалып алынган 760,26 гектар жер аянтын которуу менен "Жаңы Баткен" мега долбоорун ишке ашыруу жагы каралып жаткандыктан, аталган жерге курулуучу административдик имараттар, жаштар аянтчалары, сейил бактар, спорт комплекстер, маданий мекемелер, социалдык-экономикалык объектилер жана инфратүзүмдүк имараттар (көп кабаттуу үйлөр, социалдык объектилер, жол, суу, электр энергия, интернет, канализация жана башка курулмалар, Баткен облусун өнүктүрүү боюнча Жол картасынын алкагында республикалык бюджеттен бөлүнгөн каражаттардын эсебинен каржыланмакчы. Бүгүнкү күндө райондук деңгээлде бардык иш кагаздары даярдалып, "Айыл чарба жерлер" категориясынан "Калктуу конуштун жерлери" категориясына которулуп, генералдык планы иштелип чыгууда жана административдик имараттардын курулушу үчүн мезгил кутучасын салууга даярдалууда.

- Кышка карата даярдык өз нугундабы?

- Райондо көмүр отундарына муктаждыгы бар чоң тармак – билим берүү мекемелери, саламаттыкты сактоо жана маданият тармактарына көмүр отундарын жеткирүү, калкка арзан көмүрлөрдү сатуу боюнча базаларды уюштурганбыз. Былтыркы жылы райондун аймагындагы жалпы 101 билим берүү мекемелерин күз-кыш мезгилинен ийгиликтүү алып чыгуу үчүн 2462,58 тонна көмүр отун керектелген болсо, быйылкы жыл үчүн 2486, 13 тонна көмүр отун керектелээри аныкталып, учурда 74,97 пайызга аткарылды. Алдыда дагы убактыбыз бар экендигин эске алсак, даярдыгыбыз ойдогудай деп айтсам болот.

Адылбек АКМАТОВ

10 МАШИНА-ТРАКТОРДУК СТАНЦИЯ ТҮЗҮЛДҮ

Жыл башынан бери Кыргызстанда 10 машина-трактордук станция түзүлдү. Маалыматка ылайык, анын ичинен 1 мамлекеттик, 2 муниципалдык жана 7 жеке менчик МТС болуп саналат. Бул көрсөткүч 2024-жылга салыштырганда 16 пайызга өстү. Натыйжада 65 жаңы жумуш орду түзүлдү. Мындан тышкары, Ак-Суу районунун Кыдыр Аке айыл аймагындагы "Сельэнерго" ишканасынын базасында дагы бир мамлекеттик МТС ачуу пландалууда. Тендер аркылуу 50дөн ашык айыл чарба техникасын сатып алуу каралган. Учурда алардын 20дан ашыгы алынган. МТСтин толук кандуу иштешин үчүн техникаларды сатып алуу менен катар, имараттарды оңдоо жана инфраструктураны жакшыртуу иштери жүргүзүлөт. Жаңы мамлекеттик МТСтин ачылыш аземи 15-ноябрга белгиленген. Ошентип, ар бир райондо агротехникалык кызмат көрсөтүүчү машина-трактордук станцияларды түзүү планына ылайык, республика боюнча жалпы 182 МТС уюштурулду. Алардын 62си муниципалдык, 120сы жеке менчик болуп эсептелинет.

17 КЫЗМАТТЫК УНАА ТАПШЫРЫЛДЫ

Кыргыз милициясынын 101 жылдыгына карата Ош облустук ички иштер башкармалыгына жаңы кызматтык унаа тапшырылды. ЖАС жана 10 даана Changan X5 үлгүсүндөгү жаңы кызматтык унаалар Президенттин белеги катары расмий түрдө тапшырылды. Кызматтык унаалар ички иштер органдарынын материалдык-техникалык базасын чыңдоого жана жарандардын коопсуздугун камсыздоодо натыйжалуулукту арттырууга багытталган. Жаңы автоунаалар Ош облусунун райондорундагы бөлүмдөргө жана Милициянын кайгуул күзөт кызматынын өзүнчө батальонуна бөлүнүп берилди.

«КЫЯЛЫМДАГЫ КЫРГЫЗСТАН»

Үстүбүздөгү жылдын 10-ноябрында Бишкек шаарындагы кичи аренада Жаштар күнүнө карата «Кыялымдагы Кыргызстан» аттуу форум өтөт. Маданият, маалымат жана жаштар саясаты министрлигинен билдиришкендей, ишчаранын максаты – активдүү жана таланттуу жаштар үчүн тажрыйба алмашуу жана өнүгүү аянтчасын түзүү. Форум жаштар уюмдарын, активисттерди жана ишкерлерди бириктирүүнү, жаштардын социалдык, экологиялык, маданий жана технологиялык демилгелерин көрсөтүүнү, жаштар менен мамлекеттик органдар ортосунда диалогду өнүктүрүүнү көздөйт.

АБА ЫРАЙЫ КЕСКИН ӨЗГӨРӨТ

Өзгөчө кырдаалдар министрлиги аба ырайына байланыштуу шашылыш билдирүү таратты. Ага ылайык, 4-5-ноябрда республиканын аймагында аба ырайы кескин өзгөрүп, мезгил-мезгили менен жаан жаап, тоолуу райондордо карга айланат. Айрым жерлерде жаан-чачын катуу жаашы, түнкүсүн жана эртең менен айрым жерлерде туман түшүшү күтүлөт. Батыштан соккон шамалдын ылдамдыгы секундасына 4-9 метрден, айрым жерлерде 15-20 метрге жетиши мүмкүн. Тоо этектеринде жана тоолуу райондордо жолдор тоңголок жана тайгак болот.

“Эркин-Тоо” пресс

САЛЫК САЛУУ ЧӨЙРӨСҮНДӨГҮ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АЙРЫМ МЫЙЗАМ АКТЫЛАРЫНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

1-берене

Кыргыз Республикасынын Жарандык процесстик кодексине (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2017-ж., №1 (2), 14-ст.) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 261-берене төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“261-берене. Банкроттук жөнүндө иштерди кароо

1. Юридикалык жактын же жеке ишкердин же болбосо финансы-кредиттик мекеменин банкроттугу (кудуретсиздиги) жөнүндө иштер карызкордун – юридикалык жактын же карызкордун – жеке ишкердин турган жери же финансы-кредиттик мекеменин жайгашкан жери боюнча райондук соттор тарабынан ушул главада жана банкроттук жөнүндө мыйзамдарда белгиленген өзгөчөлүктөр менен жарандык сот өндүрүшүнүн эрежелерине ылайык каралат.

2. Банкроттук жөнүндө иштерге салык кызматынын органдарынын катышуусу милдеттүү болуп саналат.

3. Карызкорду банкрот деп таануу тууралуу арызды кабыл алуу жөнүндө аныктама карызкордун учурдагы салыктык эсепке алуу жери боюнча жиберилет.”;

2) 405-берененин 2-бөлүгүнүн экинчи сүйлөмүндө “ыйгарым укуктуу мамлекеттик органга” деген сөздөр “сот аткаруучуга” деген сөздөргө алмаштырылсын.

2-берене

Салыктык эмес кирешелер жөнүндө Кыргыз Республикасынын кодексине (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2018-ж., №7–8, 490-ст.) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 25-берене төмөнкүдөй мазмундагы 8-бөлүк менен толукталсын:

“8. Ушул Кодекске ылайык салык органдары тарабынан башкарылуучу салыктык эмес кирешелер боюнча карыз Кыргыз Республикасынын салык мыйзамдарында белгиленген тартипте өндүрүлөт.”;

2) 6-глава төмөнкүдөй мазмундагы 25¹-берене менен толукталсын:

“25¹-берене. Салыктык эмес кирешелер боюнча үмүтсүз карызды эсептен чыгаруу

Салык органдары тарабынан башкарылуучу салыктык эмес кирешелер боюнча карыздар Кыргыз Республикасынын салык мыйзамдарына ылайык үмүтсүз карыз деп аныкталат жана таанылат.”;

3) 28-берене төмөнкүдөй мазмундагы 22-бөлүк менен толукталсын:

“22. Ушул Кодекске ылайык салык органдары тарабынан башкарылуучу салыктык эмес кирешелер боюнча отчеттордо же эсептөөлөрдө маалымат жана дайындар жок болгон учурда мындай отчетту түзүү жана берүү талап кылынбайт.”;

4) 29-берененин 6-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“6. Салык кызматынын органдары башкы администраторлордун, ошондой эле башкы администраторлору жок болгон администраторлордун салыктык эмес кирешелер жөнүндө мыйзамдарды сактоосун текшерүүнү ыйгарым укуктуу салык органы аныктаган тартипте жүзөгө ашырат.”;

5) 32-беренеде:

а) 2-бөлүктө “Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан белгиленет” деген сөздөр “ыйгарым укуктуу салык органы тарабынан бекитилет” деген сөздөргө алмаштырылсын;

б) 4-бөлүк күчүн жоготту деп таанылсын;

б) 128-берене “кайра иштеткенге” деген сөздөрдөн кийин “же аларды пайдаланууга” деген сөздөр менен толукталсын.

3-берене

Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза кодексине (“Эркин-Тоо” гезити, 2021-жылдын 16-ноябры, №122–133) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 65-берененин 3 жана 4-бөлүктөрү “240-беренесинин 2–4-бөлүктөрүндө” деген сөздөрдөн кийин “, 242¹-беренесинин 1-бөлүгүндө” деген сөздөр менен толукталсын;

2) 238 жана 239-беренелер төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“238-берене. Акциздик маркаларды жана (же) идентификациялоо каражаттарын жасалмалоо

1. Жасалма акциздик маркаларды жана (же) идентификациялоо каражаттарын (маркалоо коddорун) сатуу максатында даярдоо, ага тете сатуу максатында сактоо же жасалма акциздик маркаларды жана (же) идентификациялоо каражаттарын жана (же) эсептик-контролдоо маркаларын ири өлчөмдө же болбосо алдын ала сүйлөшүү боюнча адамдардын тобу тарабынан пайдалануу –

5 000ден 7 000 эсептик көрсөткүчкө чейин айып салууга же беш жылга чейинки мөөнөткө эркиндигинен ажыратууга жазаланат.

2. Өзгөчө ири өлчөмдө жасалган ошол эле жосундар –

7 000ден 10 000 эсептик көрсөткүчкө чейин айып салууга же жети жылга чейинки мөөнөткө эркиндигинен ажыратууга жазаланат.

Эскертүү. Ушул беренеде:

– ири өлчөм деп жүз же андан ашык жасалма акциздик марка же идентификациялоо каражаты же эсептик-контролдоо маркалары таанылат;

– өзгөчө ири өлчөм деп беш жүз же андан ашык жасалма акциздик марка же идентификациялоо каражаты же эсептик-контролдоо маркалары таанылат.

239-берене. Милдеттүү түрдө акциз салынуучу продукцияны акциздик маркаларсыз жана (же) идентификациялоо каражаттарысыз жүгүртүү

1. Милдеттүү түрдө маркаланууга тийиш болгон, ири өлчөмдө жасалган продукцияны акциздик маркаларсыз жана (же) идентификациялоо каражаттарысыз жана (же) отун маркерисиз жана (же) эсептик-контролдоо маркаларысыз өндүрүү, сактоо, импорттоо же сатып өткөрүү, ага тете идентификациялоо каражаттарын колдонуунун белгиленген тартибин жана (же) эрежелерин бузуу –

2025-жылдын 18-сентябрында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши кабыл алган

5 000ден 7 000 эсептик көрсөткүчкө чейин айып салууга же беш жылга чейинки мөөнөткө эркиндигинен ажыратууга жазаланат.

2. Өзгөчө ири өлчөмдө жасалган ошол эле жосундар –

7 000ден 10 000 эсептик көрсөткүчкө чейин айып салууга же жети жылга чейинки мөөнөткө эркиндигинен ажыратууга жазаланат.

Эскертүү. Ушул беренеде:

– ири өлчөм деп наркы кылмыш жасалган учурда Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген эсептик көрсөткүчтөн беш жүз эсе ашкан продукциянын өлчөмү же эки жүз же андан көп бирдиктеги акциздик маркаларысыз жана (же) идентификациялоо каражаттарысыз жана (же) отун маркерисиз жана (же) эсептик-контролдоо маркаларысыз продукциянын саны таанылат;

– өзгөчө ири өлчөм деп наркы кылмыш жасалган учурда Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген эсептик көрсөткүчтөн миң эсе ашкан продукциянын өлчөмү же беш жүз же андан көп бирдиктеги акциздик маркасыз жана (же) идентификациялоо каражаттарысыз жана (же) отун маркерисиз жана (же) эсептик-контролдоо маркаларысыз продукциянын саны таанылат.”;

3) 241-берененин эскертүүсүнүн экинчи абзацында “241–243” деген цифралар “241, 242 жана 243” деген сөздөргө алмаштырылсын;

4) төмөнкүдөй мазмундагы 242¹-берене менен толукталсын:

“242¹-берене. Фискалдык программалык камсыз кылууну колдонуу чөйрөсүндөгү бузуулар

1. Салыктык эсепке алуу максатында колдонулуучу жана белгиленген тартипте пайдаланууга уруксат берилген фискалдык программалык камсыз кылууда фискалдык программалык камсыз кылуу оператору тарабынан белгиленген талаптарга жооп бербеген өзгөртүүлөрдү салыктарды жана (же) башка милдеттүү төлөмдөрдү бюджетке төлөөдөн качуу үчүн шарттарды түзүү максатында киргизүү, эгерде бул бюджетке салыктарды жана (же) бюджетке башка милдеттүү төлөмдөрдү ири өлчөмдө төлөбөөгө алып келсе, –

10 000ден 20 000ге чейинки эсептик көрсөткүчкө чейин айып салууга же үч жылга чейинки мөөнөткө белгилүү бир кызмат ордун ээлөө же болбосо белгилүү бир иш менен алектенүү укугунан ажыратуу менен беш жылга чейинки мөөнөткө эркиндигинен ажыратууга жазаланат.”.

4-берене

Кыргыз Республикасынын Кылмыш-жаза процессуалдык кодексине (“Эркин-Тоо” гезити, 2021-жылдын 16-ноябры, №122–133) төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

159-берененин 6-бөлүгүндө “243, 244” деген цифралар “242¹, 243, 244” деген цифраларга алмаштырылсын.

5-берене

Кыргыз Республикасынын Укук бузуулар жөнүндө кодексине (“Эркин-Тоо” гезити, 2021-жылдын 16-ноябры, №122–133) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 31-беренеде:

а) 3-бөлүктүн экинчи абзацы “314,” деген цифралардан кийин “320¹,” деген цифралар менен толукталсын;

б) 4-бөлүктүн экинчи абзацында “309¹ жана 318-беренелеринде” деген сөздөр “309¹, 318 жана 319¹-беренелеринде” деген сөздөргө алмаштырылсын;

2) 308-берененин 1-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“1. Салыктарды эсептөө жана төлөө менен байланышкан документтердин жоктугу же документтердеги маалыматтардын бурмаланышы же болбосо салык отчетторун кошпогондо, салык салуу менен байланышкан документтерди белгиленген мөөнөттө бербөө –

жеке жактарга 30 эсептик көрсөткүч, юридикалык жактарга 130 эсептик көрсөткүч өлчөмүндө айып пул салууга алып келет.”;

3) 311-берене төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“311-берене. Евразия экономикалык бирлигине мүчө мамлекеттердин аймагынан Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик чек арасы аркылуу товарларды жана транспорт каражаттарын тиешелүү документтерсиз алып өтүү

1. Евразия экономикалык бирлигине мүчө мамлекеттердин аймагынан Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик чек арасы аркылуу товарларды жана транспорт каражаттарын Кыргыз Республикасынын салык мыйзамдарына жана/же ЕАЭБдин укуктарына ылайык таризделүүгө тийиш болгон тиешелүү документтерсиз алып өтүү –

жеке жактарга 100 эсептик көрсөткүч, юридикалык жактарга 280 эсептик көрсөткүч өлчөмүндө айып пул салууга алып келет.

2. Ушул берененин 1-бөлүгүндө каралган ошол эле аракет жаза чарасы колдонулгандан кийин бир жылдын ичинде кайра кайталанып жасалса –

жеке жактарга 200 эсептик көрсөткүч, юридикалык жактарга 650 эсептик көрсөткүч өлчөмүндө айып пул салууга алып келет.

Эскертүү. Ушул берененин 2-бөлүгүндө каралган укук бузуу жасалган учурда алып өткөрүлүүчү товарлар ушул Кодексте белгиленген тартипте конфискацияланууга тийиш.”;

4) 312–314-беренелер төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“312-берене. Мурда колдонулган тиешелүү идентификациялоо каражаттарын же акциздик маркаларды кайра колдонуу

Мурда колдонулган тиешелүү идентификациялоо каражаттарын же акциздик маркаларды же эсептик-контролдук маркаларды кайра колдонуу –

жеке жактарга 350 эсептик көрсөткүч, юридикалык жактарга 1 000 эсептик көрсөткүч өлчөмүндө айып пул салууга алып келет.

313-берене. Милдеттүү түрдө маркаланууга тийиш

болгон товарларды маркалоо каражаттарын продукцияга жана/же анын таңгагына чаптабастан өндүрүү, импорттоо жана сатуу

Маркаланууга тийиш болгон товарларды отун маркерисиз же акциздик маркаларды же идентификациялоо каражаттарын жана/же эсептик-контролдук маркаларды товарга жана/же анын таңгагына чаптабастан өндүрүү, импорттоо, ташып кирүү, сактоо жана сатуу, ага тете идентификациялоо каражаттарын пайдалануунун белгиленген тартибин жана/же эрежелерин бузуу, эгерде мындай укук бузуу кылмыштын белгилерин камтыбаса, –

жеке жактарга 350 эсептик көрсөткүч, юридикалык жактарга 1 000 эсептик көрсөткүч өлчөмүндө айып пул салууга алып келет.

314-берене. Товарларды маркалоо каражаттарын жасалмалоо

Пайдалануу максатында акциздик маркаларды, товарларды идентификациялоо каражаттарын же эсептик-контролдук маркаларды жасалмалоо, ага тете аларды сатуу максатында сактоо же сатуу –

жеке жактарга 350 эсептик көрсөткүч, юридикалык жактарга 1 000 эсептик көрсөткүч өлчөмүндө айып пул салууга алып келет.”;

5) төмөнкүдөй мазмундагы 317² жана 317³-беренелер менен толукталсын:

“317²-берене. Субъект тарабынан ишкердик ишинде банктык төлөм карталарын жана/же электрондук акчаларды жана/же улуттук стандарттагы штрих-коддун (QR-кодду) эки өлчөмдүү символдорун жана/же жеке жак катары субъекттин өзүнө катталган накталай эмес төлөмдүн башка инструменттерин пайдалануу менен төлөмдөрдү кабыл алуу үчүн арналган жабдууларды (программалык-техникалык түзүлүштү) колдонуу

1. Субъект тарабынан ишкердик ишинде банктык төлөм карталарын жана/же электрондук акчаларды жана/же улуттук стандарттагы штрих-коддун (QR-кодду) эки өлчөмдүү символдорун пайдалануу менен төлөмдөрдү кабыл алуу үчүн арналган жабдууларды (программалык-техникалык түзүлүштү) жана/же жеке жак катары субъекттин өзүнө катталган ишкердик иш менен байланышпаган жеке мүнөздөгү төлөмдөрдү жүзөгө ашыруу үчүн арналган накталай эмес төлөм инструменттерин колдонуу –

жеке же юридикалык жактарга эскертүү берүүгө алып келет.

2. Ушул берененин 1-бөлүгүндө каралган ошол эле аракет жаза чарасы колдонулгандан кийин кайталанып жасалса –

жеке жактарга 50 эсептик көрсөткүч, юридикалык жактарга 280 эсептик көрсөткүч өлчөмүндө айып пул салууга алып келет.

3. Ушул берененин 1-бөлүгүндө каралган ошол эле аракет жаза чарасы колдонулгандан кийин бир жолудан ашык кайталанып жасалса –

жеке жактарга 130 эсептик көрсөткүч, юридикалык жактарга 650 эсептик көрсөткүч өлчөмүндө айып пул салууга алып келет.

317³-берене. Банк тарабынан салык кызматынын органдарына маалымат бербөө жана/же аны берүү тартибин жана мөөнөттөрүн бузуу

Банк тарабынан салык кызматынын органдарына Кыргыз Республикасынын салык мыйзамдарында каралган учурларда маалымат бербөө, анын ичинде аны берүүдөн баш тартуу жана/же маалымат берүү тартибин жана мөөнөттөрүн бузуу –

юридикалык жактарга 650 эсептик көрсөткүч өлчөмүндө айып пул салууга алып келет.”;

6) төмөнкүдөй мазмундагы 319¹-берене менен толукталсын:

“319¹-берене. Фискалдык программалык камсыз кылууну колдонуу тартибин бузуу

1. Фискалдык программалык камсыз кылуунун оператору тарабынан салык төлөөчүлөрдүн салыктык эсепке алуу максатында пайдалануучу жана белгиленген тартипте колдонууга уруксат берилген фискалдык программалык камсыз кылуунун белгиленген талаптарга ылайык келбеген өзгөртүүлөрдү киргизүү, эгерде бул аракетте кылмыш белгилери камтылбаса, –

жеке жактарга 200 эсептик көрсөткүч, юридикалык жактарга 10 000 эсептик көрсөткүч өлчөмүндө айып пул салууга алып келет.

2. Ишкердик субъект тарабынан белгиленген тартипте пайдаланууга уруксат берилбеген фискалдык программалык камсыз кылууну пайдалануу, анын ичинде фискалдык программалык камсыз кылууну каттоосуз иш жүргүзүү, эгерде бул аракеттерде кылмыш белгилери камтылбаса, –

жеке жактарга 500 эсептик көрсөткүч, юридикалык жактарга 2 000 эсептик көрсөткүч өлчөмүндө айып пул салууга алып келет.”;

7) 320-берене төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“320-берене. Салык органдарынын кызматкерлеринин контролдук-кассалык машиналарга жетүүсүнө тоскоолдук кылуу

Салык органдарынын кызматкерлеринин контролдук-кассалык машиналарга жетүүсүнө тоскоолдук кылуу –

САЛЫК САЛУУ ЧӨЙРӨСҮНДӨГҮ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АЙРЫМ МЫЙЗАМ АКТЫЛАРЫНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

(Башталышы 6-бетте)

тоолор кирген салык мезгили үчүн төмөнкүдөй учурда берилет:

- 1) эгерде ушул Кодексте башкача каралбаса, ушул Кодекске ылайык төлөнүүгө тийиш болгон салыктын суммасын эсептөө, кармап калуу үчүн салыктык база түзөтүлгөн учурда;
- 2) берилген салык отчеттуулугунда операцияларды чагылдырбоо же толук эмес чагылдыруу фактысы, ошондой эле салыктын суммасынын өзгөрүшүнө алып келүүчү каталар табылган учурда.
4. Төмөнкүдөй салык отчеттуулугуна өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүүгө жол берилбейт:
 - 1) текшерилүүчү салык мезгилинде – көчмө салыктык текшерүүнү жүргүзүү мезгилинде, анын ичинде мындай текшерүүнү ушул Кодекстин талаптарына ылайык токтото туруу учурларында;
 - 2) салыктык текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча салык кызматынын органынын чечими болгон жана бул чечим жокко чыгарылбаган салык мезгили үчүн;
 - 3) карызды өндүрүү жөнүндө соттун чечими же салык кызматынын органдарынын аткаруу документтери боюнча аткаруу өндүрүшү болгондо.”;
- 31) 107-берене төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“107-берене. Мамлекеттик жана муниципалдык кызматчылар жана айрым жеке жактар тарабынан Бирдиктүү салык декларациясын берүү өзгөчөлүктөрү

1. Ушул берененин колдонулушу төмөнкүдөй жеке жактарга карата жайылтылат:
 - 1) саясий, атайын мамлекеттик кызмат ордун ээлеген же убактылуу ээлеп турган адамга;
 - 2) административдик мамлекеттик кызмат ордун ээлеген же убактылуу ээлеп турган адамга;
 - 3) мөөнөттүү аскер кызматын өтөп жаткан аскер кызматчыларын, жогорку аскердик окуу жайларынын курсанттарын, угуучуларын жана иши жашыруун мүнөзгө байланышкан укук коргоо органдарынын аскер кызматчыларын, кызматкерлерин кошпогондо, укук коргоо органдарынын, дипломатиялык кызматтардын кызматкерлерине жана аскер кызматчыларына;
 - 4) саясий жана административдик муниципалдык кызмат орундарын убактылуу ээлеп турган жана ээлеген адамга;
 - 5) Улуттук банктын төрагасына, төрагасынын орун басарына, башкармасынын мүчөлөрүнө;
- 6) Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын мүчөсүнө;
- 7) Кыргыз Республикасынын Сот адилеттиги иштери боюнча кеңешинин мүчөсүнө;
- 8) мамлекеттик катышуу үлүшү бар мекемелердин, ишканалардын же уюмдардын жетекчисине, жетекчисинин орун басарына.
2. Ушул берененин 1-бөлүгүндө көрсөтүлгөн жеке жак отчеттук жыл үчүн Кыргыз Республикасында жана анын аймагынан тышкары ага, ошондой эле анын жакын туугандарына таандык болгон кирешелер, чыгымдар, милдеттенмелер жана мүлк, ошондой эле кирешелерди алуунун жана кетирген чыгымдардын негиздемеси жөнүндө маалыматтарды камтыган бирдиктүү салык декларациясын жашаган жери боюнча (паспорттук маалыматтарга ылайык) салык органына электрондук түрдө берүүгө милдеттүү.
- Ушул берененин максаттары үчүн жакын туугандары деп жубайы (жолдошу), жашы жете элек балдары, декларанттын багуусунда же толук камкордугунда турган, же декларант тарабынан багууга укугу бар адамдар, аларга карата декларанттар жашоого, билим алууга, саламаттык сактоого жана башка зарыл чыгымдарды жабуу бөлүгүндө финансылык чыгымдарды тарткан жашы жеткен балдары, ата-энелери, ага-инилери жана эже-карындаштары таанылат.
- Отчеттук жыл болуп төмөнкүлөр саналат:
 - 1) 1-январдан тартып 31-декабрга чейинки мезгил;
 - 2) эгерде ушул берененин 1-бөлүгүндө көрсөтүлгөн жеке жак кызмат ордун отчеттук жылдын 1-январынан кийин убактылуу ээлеп турууну же ээлөөнү баштаса, анда бул адам кызмат ордун ээлеп баштаган айдын биринен ошол жылдын 31-декабрына чейинки мезгил;
 - 3) эгерде ушул берененин 1-бөлүгүндө көрсөтүлгөн жеке жак отчеттук жылдын 31-декабрына чейин кызмат ордун убактылуу ээлеп турууну же ээлөөнү токтотсо, анда 1-январдан тартып бул адам кызмат убактылуу ордун ээлеп турууну же ээлөөнү токтоткон айдын акыркы күнүнө чейинки мезгил.
 4. Доонун эскирүү мөөнөтүнүн ичинде салыктын суммасын өзгөртүүгө алып келген каталар аныкталган учурларда өзгөртүүлөрдү жана/же толуктоолорду киргизүүнү кошпогондо, ушул берененин 1-бөлүгүндө көрсөтүлгөн жеке жак отчеттук жыл үчүн мурда берилген бирдиктүү салык декларациясына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду отчеттук жылдан кийинки жылдын 30-июнунан кечиктирбестен киргизе алат.
 5. Мамлекеттик, муниципалдык кызматчынын жана айрым жеке жактын бирдиктүү салык декларациясына талдоо жана изилдөө жүргүзүү тартиби жөнүндө жобо жана Мамлекеттик органдардын жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын мамлекеттик жана муниципалдык кызмат орундарын убактылуу ээлеп турган же ээлеген жеке жактар жөнүндө маалымат берүү тартиби Министрлер Кабинети тарабынан бекитилет.
 6. Бирдиктүү салык декларациясы өз убагында берилбеген же берилбеген учурларда, ошондой эле берилген декларацияда толук эмес жана/же анык эмес маалыматтар аныкталган учурларда салык кызматынын органдары тийиштүү материалдарды Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган чараларды көрүү үчүн прокуратура органдарына жөнөтүүгө милдеттүү.”;
 - 32) 108-берененин 4-пунктунун “б” пунктчасы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“б) программалык камсыздоо болуп саналган контролдук-

- кассалык машина (мындан ары – программалык ККМ) деп ККМ реестрине киргизилген жана маалымат тутуму менен интеграциялоодо иштеген программалык камсыздоо таанылат.”;
- 33) 109-беренедө:
- а) 1-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“1. Салыктык контролдоо болуп Кыргыз Республикасынын салык мыйзамдарынын аткарылышына салык органынын контролу саналат.”;
 - б) 4-бөлүк күчүн жоготту деп таанылсын;
 - в) төмөнкүдөй мазмундагы 5-бөлүк менен толукталсын:

“5. Салык төлөөчүнүн патенттин негизинде жүргүзгөн иши утурлама текшерүүдөн тышкары, патенттин колдонуу мезгилинде көчмө салыктык текшерүүгө тийиш эмес. Салыктык контролдоонун башка формалары ушул Кодекске ылайык жүзөгө ашырылат.”;
 - 34) 110-берененин 5-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“5. Ушул Кодекстин максаттары үчүн патенттин негизинде жеке ишкердик иш жүргүзгөн же өзгөчө режимдеги соода зонасындагы ишке салык төлөгөн жеке жакты салыктык каттоо жеке ишкер катары мамлекеттик каттоо деп таанылат жана жеке ишкер катары каттоого арыз бербестен автоматтык түрдө жүзөгө ашырылат.”;
 - 35) 111-беренедө:
 - а) 1-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“1. Эгерде ушул берененин 2-бөлүгүндө башкача каралбаса, салык төлөөчүнү салыктык каттоо төмөнкүлөрдүн негизинде жүргүзүлөт:

 - 1) патенттин негизинде иш жүргүзгөн же өзгөчө режимдеги соода зонасындагы ишке салык төлөгөн жеке жакты кошпогондо, электрондук документ түрүндөгү салык төлөөчүнүн салыктык каттоо жөнүндө арызынын же жеке жактын жеке ишкер катары мамлекеттик каттоо жөнүндө арызынын;
 - 2) ушул Кодекстин 17-главасында көрсөтүлгөн органдар тарабынан берилген маалыматтын;
 - 3) салык органы тарабынан аныкталган, жакты салык төлөөгө милдеттендирүүчү ушул Кодексте каралган жагдайлардын;
 - 4) Кыргыз Республикасында туруктуу мекемеси жок жана Кыргыз Республикасынын банкында эсеп ачып жаткан чет өлкөлүк уюмду салыктык каттоо зарылдыгы жөнүндө банктын жайгашкан жери боюнча салык органына жиберилүүчү банктын кабарлоосунун.

Ушул бөлүктүн 2 жана 3-пункттарында каралган учурларда салык милдеттенмесин аткаруу максатында салык төлөөчү анда салык милдеттенмеси пайда болгон салык мезгилинен тартып катталган болуп эсептелет.

Ушул бөлүктүн 3-пунктунда каралган учурда салыктык каттоо салык органы тарабынан бирдиктүү салыктын негизинде салык салуунун жөнөкөйлөтүлгөн тутумуна мажбурлоо тартибинде жүргүзүлөт. Бирдиктүү салыктын негизиндеги режимди колдонуу мүмкүн болбогон учурда каттоо жалпы салык режимине жүргүзүлөт.

Жеке ишкерлерди салыктык каттоо жеке ишкерлер катары мамлекеттик каттоо деп таанылат.

Ушул бөлүктүн 4-пунктуна ылайык салыктык каттоодон өткөн чет өлкөлүк уюм Кыргыз Республикасынын аймагында транзакцияларды жүзөгө ашыруу боюнча гана ишти жүргүзүүгө укуктуу. Башка ишти жүзөгө ашырган учурда мындай уюмду каттоо Кыргыз Республикасынын юридикалык жактарын, филиалдарын (өкүлчүлүктөрүн) мамлекеттик каттоо жөнүндө мыйзамдарда белгиленген тартипте жүргүзүлөт.”;
 - б) 2-бөлүктүн экинчи жана үчүнчү абзацтары төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“Ушул бөлүктүн биринчи абзацында, ошондой эле ушул берененин 1-бөлүгүндөгү 4-пунктунда көрсөтүлгөн уюм мамлекеттик каттоодон өтпөстөн салыктык каттоого тийиш.

Ыйгарым укуктуу салык органынын ачык расмий веб-сайтында жайгаштырылган маалыматтык ресурс аркылуу салыктык каттоонун, ошондой эле ушул берененин 1-бөлүгүнүн 4-пунктунда көрсөтүлгөн уюмду салыктык каттоонун тартиби Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат.”;
 - в) 4-бөлүктө:
 - 2-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“2) патенттин негизинде иш жүргүзгөн же өзгөчө режимдеги соода зонасындагы ишке салык төлөгөн жеке жакты кошпогондо, жеке эмгек ишин, ишкердик ишти жүргүзүү тууралуу чечим кабыл алган жеке жак – мындай ишти жүзөгө ашырганга чейин салык органына.”;
 - төмөнкүдөй мазмундагы 5-пункт менен толукталсын:

“5) Кыргыз Республикасында туруктуу мекемеси жок, банкта эсеп ачып жаткан чет өлкөлүк уюм – банка эсеп ачканга чейин салык органына.”;
 - г) 5-бөлүктө:
 - 1-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“1) салык төлөөчүнүн арызы боюнча салыктык каттоо жөнүндө арыз берилген күндөн кийинки бир жумуш күндүн ичинде.”;
 - төмөнкүдөй мазмундагы 3-пункт менен толукталсын:

“3) Кыргыз Республикасында туруктуу мекемеси жок жана Кыргыз Республикасынын банкында эсеп ачып жаткан чет өлкөлүк уюмду салыктык каттоо зарылдыгы жөнүндө банктын кабарлоосун алган күндөн кийинки бир жумуш күндүн ичинде.”;
 - д) 6-бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы 5-пункт менен толукталсын:

“5) Кыргыз Республикасында туруктуу мекемеси жок, Кыргыз Республикасынын банкында эсеп ачып жаткан чет өлкөлүк уюм үчүн – банктын катталган жери боюнча салык органында.”;
 - 36) 113-берененин 5-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“5. Каттоо картасы салык төлөөчүнүн кабинетти аркылуу электрондук түрдө жөнөтүлөт. Салык төлөөчүнүн каттоо картасынын формасы ыйгарым укуктуу салык органы тарабынан белгиленет.”;
 - 37) 114-беренедө:
 - а) 3-бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы 3-пункт менен толук-

- талсын:
- “3) жеке жактын патент алуу фактысынын.”;
 - б) 4-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“4. Уюм же жеке ишкер обочолонгон бөлүмдүн жайгашкан жери боюнча салык органына анын иши башталганга чейин эсептик каттоо жөнүндө арыз берүүгө милдеттүү.

Патенттин негизинде иш жүргүзгөн жеке ишкерди же жеке жакты эсептик каттоо тиешелүү аймакта патент алууда эсептик каттоого арыз бербестен автоматтык түрдө жүргүзүлөт.”;
 - в) 6-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“6. Салык төлөөчүнү эсептик каттоо салык органы тарабынан төмөнкүдөй жүргүзүлөт:

 - 1) салык төлөөчү арыз берген күндөн кийинки бир жумуш күндүн ичинде;
 - 2) салык салуу объекттерин эсепке алууну жана/же каттоону жүзөгө ашыруучу ыйгарым укуктуу органдар берген маалыматтар келип түшкөн күндөн кийинки 3 жумуш күндүн ичинде.”;
 - 38) 115-беренедө:
 - а) 1-бөлүктө:
 - 3-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“3) жеке ишкер ушул Кодексте каралган тартипте аракетсиз салык төлөөчү деп таанылгандыгына.”;
 - төмөнкүдөй мазмундагы 5-пункт менен толукталсын:

“5) ушул Кодекстин 111-беренесинин 1-бөлүгүнүн 4-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк уюмдун Кыргыз Республикасынын банкындагы эсебинин жабылгандыгына.”;
 - б) 2-бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы 5-пункт менен толукталсын:

“5) ушул Кодекстин 111-беренесинин 1-бөлүгүнүн 4-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк уюмдун Кыргыз Республикасынын банкындагы эсебинин жабылышы жөнүндө банктын кабарлоосунун.”;
 - в) 3-бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы 4-пункт менен толукталсын:

“4) жеке жак тарабынан тиешелүү райондун/шаардын аймагында акыркы патенттин колдонуу мөөнөтү аяктаган датадан тартып 30 күндөн ашык патент алынбаган.”;
 - г) 4-бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы 3-пункт менен толукталсын:

“3) жеке жак тарабынан тиешелүү райондун/шаардын аймагында акыркы патенттин колдонуу мөөнөтү аяктаган датадан тартып 30 күндөн ашык патент алынбагандыгынын.”;
 - д) 5-бөлүктө “арызы боюнча” деген сөздөр алып салынсын;
 - е) 6-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“6. Салык органы салык төлөөчүнүн салыктык каттоосун жокко чыгаруу жөнүндө чечим кабыл алат, каттоону жокко чыгаруу жөнүндө маалыматты Салык төлөөчүлөрдүн мамлекеттик реестрине киргизет жана ушул Кодексте каралган тартипте салыктык каттоону жокко чыгаруу жөнүндө чечимди салык төлөөчүгө жиберет.”;
 - 39) 116-берененин 3-бөлүгүнүн 1-пункту төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“1) салык төлөөчү тарабынан талашылбаган же негиздүүлүгү сот тарабынан ырасталган, салыктык текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча салык кызматынын органынын чечиминин негизинде берилген салык отчеттуулугунан тышкары, салык төлөөчү тарабынан берилген салык отчеттуулугунун.”;
 - 40) 12-глава төмөнкүдөй мазмундагы 116²-берене менен толукталсын:

“116²-берене. Бирдиктүү салык эсеби. Бирдиктүү салык төлөмү

1. Бирдиктүү салык эсеби – бул салык милдеттенмесин аткаруу ыкмасы, анын жардамы менен салык төлөөчү Бирдиктүү салык эсебине бирдиктүү салык төлөмү менен салык милдеттенмесин төлөйт.
2. Бирдиктүү салык төлөмү деп салык төлөөчү Бирдиктүү салык эсебине салган жана/же которгон акча каражаттары таанылат.
- Ушул Кодекстин максаттары үчүн бирдиктүү салык төлөмү деп салык органы тарабынан салык төлөөчүнүн салыгынын ашыкча же туура эмес төлөнгөн суммасын Бирдиктүү салык эсебине чегерүү жөнүндө чечим кабыл алынгандыгына байланыштуу тиешелүү чечим кабыл алынган күнү Бирдиктүү салык эсебинде эсепке алынууга тийиш болгон акча каражаттарынын суммасы да таанылат.
3. Салык төлөөчүнүн Бирдиктүү салык эсебиндеги бирдиктүү салык төлөмдөрү төмөнкүлөрдү төлөө үчүн колдонулат:
 - Бирдиктүү салык эсебине акча каражаттарын чегерүү датасына карата салык карызын, мында эгерде Бирдиктүү салык эсебиндеги акча каражаттары карызды толук көлөмдө төлөө үчүн жетишсиз болсо, анда төлөө карыздын азыраак суммасынан баштап жүргүзүлөт;
 - анын алдыдагы салык милдеттенмелерин аткаруу эсебине.
4. Алдыдагы салык милдеттенмесин жабуу салыкты төлөөнүн эң алгачкы мөөнөттөрүнөн баштап ырааттуу түрдө жүзөгө ашырылат.
- Төлөө мөөнөттөрү дал келген учурда салык милдеттенмесин жабуу азыраак суммадан баштап жүзөгө ашырылат.
5. Салык төлөөчүнүн Бирдиктүү салык эсебиндеги акча каражаттарынын эсебинен салык милдеттенмесин жабуу салык органы тарабынан ыйгарым укуктуу салык органынын автоматташтырылган тутуму аркылуу автоматташтырылган режимде жүргүзүлөт.
- Бирдиктүү салык төлөмүн Бирдиктүү салык эсебинен салык төлөөчүнүн эсебине кайтаруу салык төлөөчүнүн салык карызы жана алдыдагы салык милдеттенмелери жок болгон учурда, арыз келип түшкөн күндөн тартып 5 жумуш күндүн ичинде салык төлөөчүнүн арызы боюнча жүргүзүлөт.”;
- 41) 117-беренедө:
 - а) 1-бөлүктүн экинчи абзацында “салык кызматынын органдарынын” деген сөздөр “салык органынын” деген сөздөргө алмаштырылсын;

(Уландысы 8-бетте)

САЛЫК САЛУУ ЧӨЙРӨСҮНДӨГҮ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АЙРЫМ МЫЙЗАМ АКТЫЛАРЫНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

(Башталышы 7-бетте)

б) 5-бөлүктө:
– 2-пунктта “15” деген цифралар “20” деген цифраларга алмаштырылсын;
– 4-пункттун “б” пунктчасы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“б) салык төлөөчү тарабынан талашылбаган же негиздүүлүгү сот тарабынан ырасталган, салыктык текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча салык кызматынын органынын чечими не ылайык берилген такталган салык отчеттуулугунан тышкары, салык төлөөчүнүн мурда көчмө текшерүүдө камтылган салык мезгили үчүн салык органы тарабынан кабыл алынган такталган салык отчеттуулугу боюнча;”;
в) 9-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“9. Салык кызматынын органдары төмөнкүлөрдүн негизинде пландан тышкаркы көчмө текшерүүнү же кайра текшерүүнү дайындоо жөнүндө чечим кабыл алууга укуксуз:
1) салыкты туура эмес эсептөө фактыларын күбөлөндүрүүчү документтер менен ырасталган маалыматтары жок болгон салык төлөөчүгө карата укук коргоо органдарынын каттарынын жана/же тиешелүү кайрылууларынын, ошондой эле мамлекеттик органдардын кызматтык каттарынын негизинде;
2) даттанууну кароонун натыйжалары же соттун чечими боюнча ыйгарым укуктуу салык органы тарабынан мурда чечим кабыл алынган жана бул чечимдер жокко чыгарылбаган жана/же жараксыз деп таанылган негиздер боюнча.”;
42) 118-берененин 5-бөлүгүнүн 5-пунктунда “оңдолгон” деген сөз “такталган” деген сөзгө алмаштырылсын;
43) 124-берененин 1-бөлүгүндө “15” деген цифралар “20” деген цифраларга алмаштырылсын;
44) 125-берененин 6-бөлүгү төмөнкүдөй мазмундагы абзац менен толукталсын:
“Салык төлөөчү каршы пикирин жазуу жүзүндө колмокол же почта аркылуу буюртма кат менен же салык төлөөчүнүн кабинети аркылуу электрондук документ түрүндө же электрондук кайрылуу түрүндө ыйгарым укуктуу салык органынын электрондук кайрылууларды кабыл алууга арналган электрондук почтасынын расмий дарегине электрондук почта аркылуу берет.”;
45) 127-беренедө:
а) 1-бөлүктө “Салык кызматынын органдары” деген сөздөр “Салык органдары” деген сөздөргө алмаштырылсын;
б) 2-бөлүк күчүн жоготту деп таанылсын;
в) 5-бөлүктүн экинчи сүйлөмү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын: “Рейддик салык контролун жүргүзүү тартиби жана максаты Министрлер Кабинети тарабынан белгиленет.”;
46) 128-беренедө:
а) 5¹-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“5¹. Калк менен эсептешүүдө салык төлөөчү тарабынан колдонулуучу, ыйгарым укуктуу салык органы тарабынан аныкталуучу тартипте ыйгарым укуктуу салык органынын маалымат тутуму менен интеграциялоодо иштеген мамлекеттик органдын же мамлекеттик мекеменин маалымат тутуму ККМге теңештирилет жана ушул берененин 5-бөлүгүндө көрсөтүлгөн техникалык корутундусуз ККМ реестрин киргизилет.”;
б) төмөнкүдөй мазмундагы 5²-бөлүк менен толукталсын:
“5². Калк менен эсептешүүдө салык төлөөчү тарабынан колдонулуучу, ыйгарым укуктуу салык органы тарабынан аныкталуучу тартипте ыйгарым укуктуу салык органынын маалымат тутуму менен интеграциялоодо иштеген фискалдык программалык камсыздоо ККМге теңештирилет.”;
47) 129-берененин 1-бөлүгүнүн 8-пункту төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“8) ККМди каттоо, кайра каттоо, эсептен чыгаруу жана оңдоо учурларында салык органдарынын кызмат адамдарынын жана техникалык тейлөө борборлорунун кызматкерлерине ККМге жеткиликтүүлүгүн камсыз кылуу;”;
48) 132-беренедө:
а) 1-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“1. Салык төлөөчү көчмө текшерүүнү, рейддик салык контролун түздөн-түз жүргүзүүчү же салык постун орнотуучу (мындан ары ушул главада – текшерүүлөр) салык кызматынын органдарынын кызмат адамын ал кызматтык күбөлүгүн жана ушул салык төлөөчүгө текшерүү жүргүзүү жөнүндө салык органынын жазма буйругун көрсөткөндө аймакка жана/же мүлк объектинге жана/же жайга киргизүүгө милдеттүү.
Салык постун орнотууда, товардык-материалдык баалуулуктардын калдыктарын алууда жана рейддик салык контролун жүргүзүүдө салык төлөөчү ишкердик иште колдонулуучу видеобайкоо тутумдарына кирүү мүмкүнчүлүгүн берүүгө милдеттүү.”;
б) 4-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“4. Текшерүү жүргүзүүчү салык кызматынын органдарынын кызмат адамынын салык төлөөчүнүн ишкердик иште колдонулуучу аймагына жана/же мүлк объектинге жана/же жайларына жана видеобайкоо тутумуна киришине мыйзамсыз тоскоолдук кылуусу салык укуктарын бузуу деп таанылат жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган жоопкерчиликке алып келет.”;
49) 139-берененин 2-бөлүгүнүн 1-пунктунда “жактардын” деген сөз “субъекттердин” деген сөзгө алмаштырылсын;
50) 146-берененин 1-бөлүгүндө:
а) 1-пунктта:
– биринчи абзацта “3” деген цифра “5” деген цифрага алмаштырылсын;
– төмөнкүдөй мазмундагы “е” пунктчасы менен толукталсын:
“е) операциялардын суммасына жана которууда пайдаланылуучу тутумдарга, төлөм тутумдарына же төмөнкүдөй которууларды жүзөгө ашырууда башка механизмдерге карабастан, акча каражаттарын эл аралык которуулар менен байланышкан операциялар жөнүндө:
– чет өлкөлүк уюмдардан Кыргыз Республикасынын аймагында ишкердик жүргүзгөн субъекттердин дарегине;

– Кыргыз Республикасынын аймагында ишкердик жүргүзгөн субъекттерден чет өлкөлүк уюмдардын дарегине;
– Кыргыз Республикасынын субъекттеринен Кыргыз Республикасынын булактарынан киреше алган жана ушул Кодекске ылайык салыктарды төлөөгө милдеттүү болгон чет өлкөлүк уюмдардын дарегине.”;
б) төмөнкүдөй мазмундагы 10-пункт менен толукталсын:
“10) ушул Кодекстин 111-беренесинин 1-бөлүгүнүн 4-пунктунда көрсөтүлгөн чет өлкөлүк уюмдун эсептеринде жүргүзүлгөн операциялар жөнүндө маалыматты, ошондой эле анын эсебинин учурдагы абалы жөнүндө маалыматты берүүгө. Маалымат мындай уюмдун эсеби ачылгандан кийинки айдан тартып ай сайын 10унан кечиктирилбестен берилет.”;
51) 151-берененин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунда:
а) “г” пунктчасы күчүн жоготту деп таанылсын;
б) “д” пунктчасында “жер салыгы жана” деген сөздөр алып салынсын;
52) 160-беренедө:
а) 1-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“1. Салык санкциясы салыктык укук бузуу жасагандыгы, салыктык эмес кирешелер жөнүндө мыйзамдарды жана камсыздандыруу төгүмдөрү жөнүндө мыйзамдарды бузуу үчүн жоопкерчилик чарасы болуп саналат.”;
б) 4-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“4. Товарларды баштапкы документтери жок сатып алуу үчүн салык санкциясын колдонуу жөнүндө чечим салык кызматынын органы тарабынан кагаз жүзүндө кабыл алынат. Башка учурларда салыктык санкция ыйгарым укуктуу салык органынын автоматташтырылган тутуму аркылуу эсептелет.”;
53) 163-беренедө:
а) 1¹-бөлүктүн биринчи абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“1¹. Ушул Кодекске, мамлекеттик социалдык камсыздандыруу жөнүндө мыйзамдарда жана салыктык эмес кирешелер жөнүндө мыйзамдарда каралган отчетторду жана/же эсептешүүлөрдү белгиленген мөөнөттө бербегендиги үчүн салык төлөөчүгө төмөнкүдөй салык санкциясы колдонулат.”;
б) 4-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“4. Эгерде рейддик салык контролунун жүрүшүндө салык кызматынын органы тарабынан жалпы салык режиминин негизинде же ушул Кодекстин 423-беренесинин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунун “б” пунктчасына жана 2-пунктуна ылайык салык салуунун жөнөкөйлөтүлгөн тутумунун негизинде иш жүргүзгөн салык төлөөчүдө баштапкы эсепке алуу документтери жок сатып алынган жана ыйгарым укуктуу салык органынын маалымат тутумуна киргизилбеген товарлардын болушу белгиленсе, ал салык төлөөчүгө мындай товардын рыноктук наркынан 5 пайыз өлчөмүндө киреше салыгы боюнча салыктык санкция колдонулат.”;
54) 167-берененин 1-бөлүгүндө “30” деген цифралар “60” деген цифраларга алмаштырылсын;
55) 174-беренедө:
а) 17-пункттун “ж” пунктчасынын үчүнчү абзацы күчүн жоготту деп таанылсын;
б) 28-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“28) **накталай эмес формада төлөө** – накталай акча каражаттарын колдонбостон төлөө:
а) калк менен эсептешүүлөрдө – аларды алуучунун эсебине чегерүү жолу менен, анын ичинде Кыргыз Республикасынын банктык мыйзамдарына ылайык QR-төлөмдөрдү, POS-терминалды, идентификацияланган электрондук капчыкты жана башка аралыктан төлөө формаларын пайдалануу менен электрондук акча аркылуу төлөө, ошондой эле товар алмашуу (бартердик) операцияларын жүргүзүү жолу менен төлөө;
б) жеке ишкерлердин, уюмдардын ортосундагы эсептешүүлөрдө – төлөөчүнүн эсебинен акча каражаттарын эсептен чыгаруу жана аларды алуучунун эсебине чегерүү жолу менен, же болбосо аларда расмий катталган идентификацияланган электрондук капчыктарды жана Кыргыз Республикасынын банктык мыйзамдарында төлөөчүнү ишкердик субъекти катары так идентификациялоого мүмкүндүк берген башка төлөм каражаттарын пайдалануу менен, ошондой эле товар алмашуу (бартердик) операцияларын жүргүзүү жолу менен төлөө.”;
в) 40-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“40) **айыл чарба кооперативи** – мүчөлөрү айыл чарба өндүрүшчүлөрү болуп саналган жана иши кооперативдин мүчөлөрүнө товарларды сатууга, кызматтарды көрсөтүүгө, жумуштарды аткарууга, ошондой эле алар өндүргөн айыл чарба продукцияларын жана өзүнүн айыл чарба продукциясын кайра иштетүү продуктуларын сатууга багытталган кооператив.
Кооперативдин мүчөлөрү менен байланышпаган ишти жүзөгө ашыруучу айыл чарба кооперативи ушул Кодекске белгиленген тартипте өзүнчө эсеп жүргүзүүгө, отчет берүүгө жана иштин ушул түрү боюнча салыктарды төлөөгө милдеттүү.”;
г) 56-пункттун “б” пунктчасы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“б) айыл чарба продукциясын, айыл чарба продукциясын кайра иштетүү продуктуларын сорттоо, калибрлөө, маркалоо, таңгактоо, ташуу, сактоо, анын ичинде шок тоңдуруу/кургатуу үчүн арналган өндүрүштүк, административдик, кампа жана башка имараттары, жайлары жана курулмалары бар жер участогунан (жер участокторунан) турган, пайдалануу же менчик укугунда таандык болгон мүлктүк комплекс;”;
д) төмөнкүдөй мазмундагы 65–68-пунктар менен толукталсын:
“65) **курулуш объекти** – архитектуралык-курулуш ишинин натыйжасы болуп саналган, турак жана/же турак эмес жайлардан жана/же жалпы пайдалануудагы жерлерден жана/же инженердик-техникалык курулмалардан турган, мыйзамда белгиленген тартипте пайдаланууга киргизилүүгө тийиш болгон имарат, курулма, алардын бөлүгү же жыйындысы;
66) **бүткөн курулуш объекти** – мыйзамдарда белгиленген тартипте пайдаланууга берилген (кабыл алынган) курулуш объекти;

67) **бүтпөгөн курулуш объекти** – мыйзамдарда белгиленген тартипте пайдаланууга берилбеген (кабыл алынбаган) курулуш объекти;
68) **футбол чөйрөсүндө иш жүргүзүүчү уюмдар**:
а) “Кыргыз футбол бирлиги” юридикалык жактардын бирикмеси (мындан ары – КФБ), ошондой эле анын мүчөлөрү болуп саналган юридикалык жактар;
б) КФБ тарабынан бекитилген тизмекке ылайык кесиптик футбол клубдары жана/же футбол академиялары (менчигинин түрүнө карабастан);
в) КФБнын лицензиясы (сертификаты) бар футбол стадиондорунун менчик ээлери же мыйзамдуу ээлери болуп саналган уюмдар, көрсөтүлгөн стадиондорду пайдаланууга жана күтүүгө түздөн-түз байланышкан иш бөлүгүндө.”;
56) 178-берененин 8-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“8. Мурда таризделген эсеп-фактуранын реквизиттерин оңдоо Министрлер Кабинети белгилеген учурларда ыйгарым укуктуу салык органы аныктаган тартипте кошумча эсеп-фактураны тариздөө менен жүргүзүлөт.”;
57) 180-берененин 5 жана 6-бөлүктөрүндө “15 000 000” деген цифралар “50 000 000” деген цифраларга алмаштырылсын;
58) 183-берененин 4-бөлүгүндө “пайда салыгы, КНС, анын ичинде импортко КНС жана товарларды, жумуштарды сатуудан жана кызмат көрсөтүүлөрдөн алынуучу салык боюнча” деген сөздөр алып салынсын;
59) 189-берененин 1-бөлүгүнүн 6-пункту төмөнкүдөй мазмундагы абзац менен толукталсын:
“Мүлктүн бүтүндөй объектинин бир бөлүгүн сатууда аны сатып алуунун наркы мүлктүн бүтүндөй объектинин аянтына салыштырмалуу ошол бөлүктүн аянтына пропорциялуу аныкталат.”;
60) 191-беренедө:
а) 3-бөлүктө:
– 15-пункт күчүн жоготту деп таанылсын;
– 17-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“17) Министрлер Кабинетинин чечимине ылайык мамлекеттик муктаждыктар үчүн жер участогун жана/же мүлктү сатып алууда алынуучу компенсациялык төлөмдөрдүн суммалары.”;
б) 4-бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы 13-пункт менен толукталсын:
“13) эмгек мамилелеринин алкагында футбол чөйрөсүндө иш жүргүзүүчү уюмдардын жалданган жумушчулары тарабынан алынган кирешелер, анын ичинде эмгек акы, сый акылар, үстөк акылар, сыйлык, компенсациялар, материалдык жардам, ошондой эле дем берүүчү жана/же компенсациялык мүнөздөгү башка төлөмдөр.”;
в) 6-бөлүктө:
– 2-пункттун биринчи абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“2) кыймылсыз мүлккө болгон укуктарды мамлекеттик каттоонун бирдиктүү тутумунун органынын маалыматтарына ылайык турак жай фондунга таандык болгон (курорттук-рекреациялык зоналардын аймагында жайгашкан кыймылсыз мүлктөн тышкары) жана кыймылсыз мүлккө болгон укук катталган датадан тартып кийинки бир жылдан ашык убакытта салык төлөөчүгө менчик укугунда таандык болгон кыймылсыз мүлк.”;
– төмөнкүдөй мазмундагы 2¹-пункт менен толукталсын:
“2¹) кыймылсыз мүлккө болгон укуктарды мамлекеттик каттоонун бирдиктүү тутумунун органынын маалыматтарына ылайык жана ушул кыймылсыз мүлккө болгон укук катталган датадан тартып бир жылдан ашык салык төлөөчүгө менчик укугунда таандык болгон короонун жанындагы участок;”;
– 4-пунктта “пластикти жана полиэтиленереталатты” деген сөздөрдөн кийин “, жүндү, терини, мурда колдонулган аккумуляторлорду” деген сөздөр менен толукталсын;
в) 7-бөлүктө:
– 4-пункт күчүн жоготту деп таанылсын;
– төмөнкүдөй мазмундагы 4¹-пункт менен толукталсын:
“4¹) жеке жак тарабынан ата мекендик уюмга катышуудан алынган дивиденд:
а) резиденттигине карабастан, Кыргыз Республикасынын жараны;
б) жашап турууга уруксатынын же кайрылман статусунун бар экендигине карабастан, Кыргыз Республикасынын жараны болуп саналбаган Кыргыз Республикасынын резиденти;”;
– 10-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
“10) Кыргыз Республикасынын жараны, ошондой эле жеке жак – резидент тарабынан чет өлкөлүк уюмга катышуудан алынган дивиденд, ошондой эле Кыргыз Республикасынын жараны чет мамлекеттин аймагында алган кирешелер;”;
– төмөнкүдөй мазмундагы 10¹-пункт менен толукталсын:
“10¹) жашап турууга уруксатынын же кайрылман статусунун бар экендигине карабастан, Кыргыз Республикасынын жараны болуп саналбаган жеке адам – Кыргыз Республикасынын резиденти тарабынан чет өлкөлүк уюмга катышуудан алынган дивиденд.”;
61) 193-беренедө:
а) 1-бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы 4-пункт менен толукталсын:
“4) инвестициялык чыгарып салуу.”;
б) 3-бөлүктүн биринчи абзацы “Социалдык” деген сөздөн кийин “, инвестициялык” деген сөз менен толукталсын;
62) 24-глава төмөнкүдөй мазмундагы 196¹-берене менен толукталсын:
“196¹-берене. Инвестициялык чыгарып салуулар
1. Келишимдин предмети жеке инвестициялык эсепти жүргүзүү болгон учурда салык төлөөчү ушул беренедө каралган тартипте жана өзгөчөлүктөрдү эске алуу менен берилүүчү төмөнкүдөй инвестициялык чыгарып салууларды алууга укуктуу:
1) салык төлөөчү салык мезгилинде жеке инвестициялык эсепке салган акча каражаттарынын суммасында;

(Уландысы 9-бетте)

САЛЫК САЛУУ ЧӨЙРӨСҮНДӨГҮ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АЙРЫМ МЫЙЗАМ АКТЫЛАРЫНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

(Башталышы 9-бетте)

2. Салык төлөөчү тарабынан айыл чарба канаттуулары жана балыктары үчүн өндүрүлгөн тоюттарды айыл чарба канаттууларын жана балыктарды өстүрүү боюнча иш жүргүзгөн айыл чарба өндүрүүчүсүнүн дарегине берүү КНСтен бошотулган берүү болуп саналат.”;

83) 269-берененин 1-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“1. Адистештирилген уюм тарабынан анын менчигинин түрүнө карабастан жаңы курулуш/реконструкциялоо/кайра профилдөө/кайра пландоо объекттерин жана/же курулган объекттерди инженердик-техникалык камсыз кылуу тармактарына технологиялык туташтыруу боюнча кызматтарды көрсөтүүнү берүү 2031-жылдын 1-январына чейин КНСтен бошотулган берүү болуп саналат.”;

84) 280-берене төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“280-берене. Идентификациялоо каражаттарын, ошондой эле товарларды маркалоонун коddорун берүү жана генерациялоо боюнча кызмат көрсөтүүлөр

Идентификациялоо каражаттарын, ошондой эле товарларды маркалоонун коddорун берүү жана генерациялоо боюнча кызмат көрсөтүүлөр 2031-жылдын 1-январына чейин КНСтен бошотулган берүү болуп саналат.”;

85) 284-берененин 1-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“1. Министрлер Кабинети тарабынан аныкталуучу энергия жана ресурстук натыйжалуулук талаптарына жооп берүүчү технологияларды, жабдууларды жана анын комплекттөөчүлөрүн берүү 2031-жылдын 1-январына чейин КНСтен бошотулган берүү болуп саналат.”;

86) 285-берене күчүн жоготту деп таанылсын;

87) 294-берене төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“294-берене. Эл аралык аба ташууларын жүзөгө ашыруучу аба кемелерине куюу үчүн реактивдүү отунду берүү

Май куюучу уюм тарабынан эл аралык аба ташууларын жүзөгө ашыруучу аба кемелерине куюу үчүн борттук камылга катары реактивдүү отунду берүү 2031-жылдын 1-январына чейин КНСтен бошотулган берүү болуп саналат.”;

88) 296-беренеде:

а) 3-пунктта “уюштуруу жана өткөрүү боюнча кызмат көрсөтүүлөр” деген сөздөр “уюштуруу жана өткөрүү боюнча коммерциялык эмес уюмдардын кызмат көрсөтүүлөрү” деген сөздөргө алмаштырылсын;

б) төмөнкүдөй мазмундагы 13-пункт менен толукталсын:

13) футболду уюштуруу жана өнүктүрүү, анын ичинде мелдештерди өткөрүү, спортчуларды даярдоо, футбол инфратүзүмүн пайдалануу жана күтүү менен түздөн-түз байланышкан иш бөлүгүндө футбол чөйрөсүндө иш жүргүзүүчү уюмдар тарабынан жүзөгө ашырылуучу товарларды берүү, жумуштарды аткаруу жана кызматтарды көрсөтүү.”;

89) 297-берененин 1-бөлүгүндө:

а) 14-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“14) өздүк өндүрүштүк максаттар үчүн айнек кайнатуучу мештерди жана конвертерди (феррозеритүүчү мештерди) куруу жана реконструкциялоо үчүн адистештирилген товарлар – 2031-жылдын 1-январына чейин”;

б) 19-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“19) май куюучу уюмдар тарабынан эл аралык аба ташууларын жүзөгө ашыруучу аба кемелерине куюу үчүн борттук камылга катары импортолоучу реактивдүү отун – 2031-жылдын 1-январына чейин”;

в) төмөнкүдөй мазмундагы 29-пункт менен толукталсын:

29) футбол чөйрөсүндө иш жүргүзүүчү уюмдар тарабынан футболду уюштуруу жана өнүктүрүү максаттары үчүн гана Кыргыз Республикасынын аймагына ташып киргизилген товарлар, анын ичинде спортчуларды даярдоо, мелдештерди өткөрүү жана футболдук инфратүзүмдү пайдалануу үчүн колдонуучу спорттук жабдуулар, инвентарь, формалар, экипировкалар, адистештирилген материалдар жана техникалык каражаттар.”;

90) 301-беренеде:

а) 1-бөлүктүн 2-пункту төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“2) исламдык каржылоого ылайык мурабаха, иджара мунтахийя биттамлик келишимдери боюнча же финансылык ижара (лизинг) келишими боюнча андан ары өткөрүп берүү үчүн банк же лизингдик компания тарабынан сатып алынган негизги каражат.”;

б) 3-бөлүктө:

– биринчи абзацта “чарба жүргүзүүчү субъект” деген сөздөр “салык төлөөчү” деген сөздөргө алмаштырылсын;

– 5-пункт күчүн жоготту деп таанылсын;

91) 38-глава төмөнкүдөй мазмундагы 306¹-берене менен толукталсын:

306¹-берене. “Такс-фри” тутуму боюнча товарларды сатуу

1. “Такс-фри” тутумунун реестрине киргизилген чекене соода ишканалары тарабынан ЕАЭБге мүчө эмес чет мамлекеттин жаранына товарларды берүү, эгерде “такс-фри” тутумунун белгиленген шарттары сакталса, КНСтен бошотулган берүү болуп саналат.

2. “Такс-фри” тутумунун иштөө шарттары жана тартиби Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат.

3. “Такс-фри” тутумунун чекене соода ишканаларынын реестрин түзүү жана жүргүзүү тартиби Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат.”;

92) 309-берене төмөнкүдөй мазмундагы 6¹ жана 6²-бөлүктөр менен толукталсын:

“6¹. КНС төлөөчү жалпы салык режиминен атайын салык режимине өткөн учурда мурда чегерүүгө кабыл алынган КНСтин суммасы салык салуу боюнча КНСтин суммасын төмөнкүлөргө түзөтүү жолу менен азайтылууга тийиш:

1) эгерде ушул бөлүктө башкача каралбаса, жалпы салык режимин колдонуу мезгилинде сатып алынган/түзүлгөн, алар боюнча мурда чегерүүгө КНС кабыл алынган товардык-материалдык запастардын калдыктарына;

2) жалпы салык режимин колдонуу мезгилинде сатып алынган/түзүлгөн, алар боюнча мурда чегерүүгө КНС кабыл алынган негизги каражаттарга жана/же материалдык эмес активдерге;

3) жалпы салык режимин колдонуу мезгилинде мурда КНС эсепке алынууга кабыл алынган, бирок доонун эскирүү мөөнөтүнөн ашпаган бүткөн жана/же бүтпөгөн курулуш объекттерине.

6². Эгерде КНС төлөөчү атайын салык режимине өткөнгө чейин жалпы салык режими колдонулган мезгилде бүткөн жана/же бүтпөгөн курулуш объекттери боюнча алынган төлөмдөн КНСти салык салынуучу берүү датасына чейин, бирок доонун эскирүү мөөнөтүнөн ашпаган убакытта төлөсө жана бул берүү атайын салык режимине өткөн датага карата жүзөгө ашырылбаса, анда атайын салык режимине өткөн датага карата КНС боюнча салык милдеттенмеси мурда төлөнгөн, бирок атайын салык режимине өткөн датага чейин жүзөгө ашырылбаган берүү боюнча КНСтин суммасына азайтылууга тийиш.”;

93) 315-берененин 3-бөлүгүнүн 1-пунктунун “в” пунктчасы күчүн жоготту деп таанылсын;

94) 319-берененин 1-бөлүгүнүн 1 жана 2-пункттары төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“1) ыйгарым укуктуу салык органынын функциялык бөлүмү тарабынан тескеленген КНС төлөөчү же салык агенти тарабынан – отчеттук салык мезгилинен кийинки айдын 25инен кечиктирилбестен;

2) ыйгарым укуктуу салык органынын функциялык бөлүмү тарабынан тескелген КНС төлөөчү же салык агенти тарабынан – отчеттук салык мезгилинен кийинки айдын акыркы күнүнөн кечиктирилбестен.”;

95) 322-берененин 1-бөлүгүнүн 1-пункту төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“1) ата мекендик өндүрүштүн чийки затынан айыл чарба продукциясын өнөр жайлык кайра иштетүү – 2031-жылдын 1-январына чейин”;

96) 327-берененин 5-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“5. КНС төлөөчүгө КНСтен ашкан сумманы кайтарып берүү КНСтин ашкан суммасынын негизсиз түзүлүшүнүн тобокелдик факторлорун талдоонун натыйжаларынын негизинде жүргүзүлөт.

КНСтин ашкан суммасынын негизсиз түзүлүшүнүн тобокелдик факторлоруна төмөнкүлөр кирет:

1) КНСти кайтарып берүү арызы берилген датага карата КНСти төлөөчүнүн иш мөөнөтү 24 календардык айдан аз болсо;

2) КНС төлөөчү тарабынан КНС кайтарып берүү арызы берилген датага карата экспорттук берүүлөрдү жүзөгө ашыруу 12 салык мезгилинен аз болсо;

3) акыркы эки салыктык текшерүүнүн жыйынтыгы боюнча кошумча эсептелген салыктардын суммасы текшерилген мезгил үчүн салык милдеттенмелеринин жалпы суммасынан 10 пайызга ашса;

4) ЕАЭБге мүчө мамлекеттердин аймагына экспорттук берүүлөрдү жүзөгө ашырган учурда салык кызматынын маалымат тутумунда товарларды ташып кирүү жана ЕАЭБге мүчө мамлекеттердин ыйгарым укуктуу салык органдарынан алынган кыйыр салыктын төлөнгөн суммалары жөнүндө электрондук түрдөгү маалыматтын жоктугу жана/же алардын КНС төлөөчүнүн салык отчету менен дал келбеші;

5) КНС боюнча салык отчетунун маалыматтарын жана/же электрондук эсеп-фактуралардын маалымат тутумунун маалыматтарын талдоонун натыйжалары боюнча аныкталган товарларды, жумуштарды жана кызмат көрсөтүүлөрдү берүүчүлөрдүн көрсөткүчтөрүнө КНС төлөөчүнүн көрсөткүчтөрү дал келбесе;

6) мурунку үч календардык жыл үчүн төлөнгөн салыктардын суммасы ордун толтурууга жана кайтарууга көрсөтүлгөн КНСтин ашыкча суммасынан аз болсо.”;

97) 336-берененин 1-бөлүгүнүн 13-пунктунда:

а) 9-пунктча төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

9)	майлоочу майлар; башка майлар	2710 19 710 0-2710 19 980 0; 3403 19 900 0	1000 литр	5000 сом
----	-------------------------------	--	-----------	----------

”;

б) 12-пунктча төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

12)	2023-жылдын 1-июлунан тартып унаанын күйүүчү майы катары колдонулуучу СКГ	2711 11 000 0-2711 19 000 0; 2901 10 0001; 2711 21 000 0	тонна	3000 сом
-----	---	--	-------	----------

”;

98) 364-беренеде:

а) 1-бөлүктө:

– 8-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“8) диний ырасымдарды, ырым-жырымдарды, зыйнаттарды жүзөгө ашыруу, ошондой эле ажылык зыяраттарды уюштуруу жана өткөрүү боюнча коммерциялык эмес уюмдардын кызмат көрсөтүүлөрү”;

– төмөнкүдөй мазмундагы 14-пункт менен толукталсын:

“14) футбол чөйрөсүндө иш жүргүзүүчү уюмдар.”;

б) 2-бөлүктүн биринчи абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“2. Сатуудан алынуучу салыкты төлөөдөн коммерциялык эмес уюмдардын товарларды сатуусу, жумуштарды аткаруусу, кызматтарды көрсөтүүсү, төмөнкүлөр үчүн төлөм ушул товарларды сатууга, жумуштарды аткарууга, кызматтарды көрсөтүүгө чыгымдардан ашпаган шарттарда бошотулат – 2031-жылдын 1-январына чейин”;

99) 365-берененин 2-бөлүгү төмөнкүдөй мазмундагы 8-пункт менен толукталсын:

“8) акцияларды, капиталдагы үлүштү же уюмга катышуунун башка үлүшүн ишке ашыруу боюнча иш кесиптик негизде жүзөгө ашырылган иш болуп саналган учурларды кошпогондо, уюмдун капиталындагы үлүштү же уюмга катышуунун башка үлүшүн ишке ашыруу.”;

100) 366-берененин 8-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“8. Камсыздандыруу уюму үчүн салыктык база КНС жана сатуудан алынуучу салыкты эсепке албастан товарларды, жумуштарды сатуудан, кайра камсыздандыруу келишими боюнча кайрадан камсыздандыруучуга тиешелүү болгон камсыздандыруу сыйакыларынын суммасын чыгарып салгандан кийин жана агенттик сый акынын суммаларын чыгарып салгандан кийин, башкача айтканда камсыздандыруу сыйакыларынын камсыздандыруу уюмунун иш жүзүндөгү тескөөсүндө калган бөлүгү сатуудан алынуучу салыкты эсепке албастан кызмат көрсөтүүлөрдөн түшкөн каражат болуп саналат.

Камсыздандыруунун топтолмо түрлөрү боюнча салыктык база сатуудан алынуучу салыкты эсепке албастан камсыздандыруу төлөмүнүн суммасын чыгарып салгандан кийин келип түшкөн камсыздандыруу сый акыларынын суммасы болуп саналат.”;

101) төмөнкүдөй мазмундагы 366¹-берене менен толукталсын:

“366¹-берене. Салык милдеттенмесинин келип чыгуу датасы

Салык милдеттенмесинин келип чыккан датасы болуп эсеп-фактура берилген дата же бул окуялардын кайсынысы мурда болгонуна жараша төлөм келип түшкөн дата саналат.”;

102) 372-берене төмөнкүдөй мазмундагы 4¹ жана 4²-пункттар менен толукталсын:

“4¹) **турак жай мүлк объекти** – турак жай имаратынын же турак жайдын, ошондой эле ушул имарат же жай жайгашкан үйдүн жанындагы, короо жайдын же багбанчылык-чарбак жер участогунун жыйындысы;

4²) **турак жай эмес мүлк объекти** – турак жай эмес имараттын, турак эмес жайдын же курулманын, ошондой эле турак эмес имараттын, турак эмес жайдын же курулманын ээсинин менчигинде/пайдалануусунда турган, ошондой эле ижара, финансылык ижара келишиминин негизинде пайдалануучуга берилген калктуу конуштун жер участогунун же айыл чарба багытындагы эмес жер участогунун жыйындысы.”;

103) 373-берененин 1-бөлүгү төмөнкүдөй мазмундагы 5-пункт менен толукталсын:

“5) турак жай ссудасы келишими боюнча сатып алынган мүлк объектине карата жеке жак.”;

104) 374-берененин 1-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“1. Мамлекеттик жана муниципалдык менчиктеги мүлк объекттерин, ошондой эле салык салуудан бошотулган субъекттерге таандык же алардын пайдалануусунда турган мүлк объекттерин пайдаланууга (ижарага) берүүдө пайдалануу же ээлик кылуу укугу мүлк объектине менчик укугун каттоочу ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан катталган учурларды жана 409-берененин 1-бөлүгүнүн 3-пунктунда көрсөтүлгөн субъекттерди кошпогондо, мүлк салыгын төлөөчү болуп ижарага берүүчү саналат.”;

105) 377-берененин 7-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“7. Эгерде ушул Кодекстин XIII бөлүмүндө башкача белгиленбесе, салык төлөөчүнүн имараттары, жайлары, курулмалары жана/же жер участоктору же анын бир бөлүгү башка салык төлөөчүгө убактылуу пайдаланууга өткөрүлүп берилген учурда же ушул Кодекстин 397-беренесинин 3-бөлүгүндө же 4-бөлүгүндө көрсөтүлгөн классификацияга ылайык салык төлөөчү тарабынан мүлк объектинин ар кандай функциялык багытына шайкеш келген иштин ар кандай түрлөрү үчүн пайдаланылса, имаратка, жайга, курулмага жана жер участокторуна же алардын бөлүктөрүнө мүлк салыгын эсептөө максатында төмөнкүлөргө ылайык келген функциялык багыттагы коэффициенттердин эң чоңу колдонулат:

1) укук күбөлөндүрүүчү документке ылайык мүлк объектинин функциялык багытына;

2) мүлк объектин иш жүзүндө пайдаланууга.”;

106) 379–381-беренелер төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“379-берене. Салыктын ставкасы

1. Эгерде ушул беренеде башка каралбаса, мүлк салыгынын ставкасы төмөнкүдөй өлчөмдөрдө белгиленет:

1) турак жай мүлк объекттери үчүн объекттердин жайгашкан жерине жараша:

Облустардын, шаарлардын жана райондордун аталышы	Турак жай объектинин дубалынын материалына жараша салыктын ставкасы, 1 ч. м үчүн сом		Үйдүн жанындагы, короо жайга же багбанчылык-чарбак жер участогу үчүн салыктын ставкасы, 1 ч. м үчүн сом
	Кыш, жыгач, курама же монолиттүү бетон жана темир бетон, бетон блоктору, кум блоктору, пенобетон, айнек, сэндвич-панель	Чийки чопо (саман, гувляк, сокмо), шлакоблок, полистирол курулуш блогу, металл, башка материалдар жана убактылуу жайлар үчүн материалдар	
Жалал-Абад облусу			
Жалал-Абад шаары	50,5	34	1,2
Кара-Көл шаары	5,5	3,5	0,6

(Уландысы 11-бетте)

САЛЫК САЛУУ ЧӨЙРӨСҮНДӨГҮ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
АЙРЫМ МЫЙЗАМ АКТЫЛАРЫНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

(Башталышы 10-бетте)			
Таш-Көмүр шаары	5,5	3,5	0,6
Майлуу-Суу шаары	5,5	3,5	0,6
Аксы району	10,5	7	0,12
Ала-Бука району	10,5	7	0,12
Базар-Коргон району	10,5	7	0,12
Ноокен району	10,5	7	0,12
Сузак району	16	10,5	0,12
Тогуз-Торо району	5,5	3,5	0,12
Чаткал району	5,5	3,5	0,12
Токтогул району	5,5	3,5	0,12
Кербен шаары	10,5	7	0,6
Базар-Коргон шаары	10,5	7	0,6
Токтогул шаары	5,5	3,5	0,6
Кочкор-Ата шаары	5,5	3,5	0,6
Шамалдуу-Сай шаары	5,5	3,5	0,6
Көк-Жаңгак шаары	5,5	3,5	0,6
Баткен облусу			
Баткен шаары	10,5	7	0,6
Баткен району	10,5	7	0,12
Лейлек району	10,5	7	0,12
Кадамжай району	10,5	7	0,12
Кызыл-Кыя шаары	5,5	3,5	0,6
Сүлүктү шаары	5,5	3,5	0,6
Раззаков шаары	10,5	7	0,6
Айдаркен шаары	10,5	7	0,6
Кадамжай шаары	10,5	7	0,6
Ысык-Көл облусу			
Каракол шаары	32	21	1,2
Балыкчы шаары	16	10,5	0,6
Ак-Суу району	16	10,5	0,12
Жети-Өгүз району	16	10,5	0,12
Ысык-Көл району	16	10,5	0,12
Тоң району	10,5	7	0,12
Түп району	10,5	7	0,12
Чолпон-Ата шаары	16	10,5	1,2
Нарын облусу			
Нарын шаары	16	10,5	0,6
Ак-Талаа району	5,5	3,5	0,12
Ат-Башы району	5,5	3,5	0,12
Жумгал району	5,5	3,5	0,12
Кочкор району	10,5	7	0,12
Нарын району	10,5	7	0,12
Ош облусу			
Алай району	10,5	7	0,12
Араван району	16	10,5	0,12
Кара-Суу району	32	21	0,12
Ноокат району	16	10,5	0,12
Кара-Кулжа району	10,5	7	0,12
Өзгөн району	16	10,5	0,12
Чоң-Алай району	5,5	3,5	0,12
Кара-Суу шаары	32	21	0,6
Өзгөн шаары	16	10,5	0,6
Ноокат шаары	16	10,5	0,6
Талас облусу			
Талас шаары	21	14	1,2
Талас району	10,5	7	0,12
Айтматов району	10,5	7	0,12
Бакай-Ата району	10,5	7	0,12
Манас району	5,5	3,5	0,12
Чүй облусу			
Токмок шаары	32	21	1,2
Аламүдүн району	42	28	0,12
Жайыл району	21	14	0,12

Кемин району	16	10,5	0,12
Москва району	21	14	0,12
Панфилов району	10,5	7	0,12
Сокулук району	37	24,5	0,12
Чүй району	21	14	0,12
Ысык-Ата району	21	14	0,12
Кара-Балта шаары	32	21	1,2
Кант шаары	21	14	0,6
Кемин шаары	21	14	0,6
Орловка шаары	21	14	0,6
Кайыңды шаары	21	14	0,6
Шопоков шаары	21	14	0,6
Бишкек шаары	63	42	1,8
Ош шаары	57	38	1,8

2) турак жай эмес мүлк объекттери үчүн объекттердин дубалдарынын материалына жараша:

Облустардын, шаарлардын жана райондордун аталышы	Турак жай эмес объекттин дубалынын материалына жараша салыктын ставкасы, 1 ч. м үчүн сом	Калктуу конуштардын жерлери жана турак жай имаратынын, жайынын айыл чарба багытындагы эмес жерлери үчүн салыктын ставкасы, 1 ч. м үчүн сом	
	Кыш, жыгач, курама же монолиттүү бетон жана темир бетон, бетон блоктору, кум блоктору, пеноблок, айнек, сэндвич-панель	Чийки чопо (саман, гувляк, сокмо), шлакоблок, полистирол курулуш блогу, металл, башка материалдар жана убактылуу жайлар үчүн материалдар	
Жалал-Абад облусу			
Жалал-Абад шаары	116	77	3,2
Кара-Көл шаары	13	8	2,7
Таш-Көмүр шаары	13	8	2,7
Майлуу-Суу шаары	13	8	2,7
Аксы району	25	16	1,7
Ала-Бука району	25	16	1,6
Базар-Коргон району	25	16	1,8
Ноокен району	25	16	1,9
Сузак району	36	24	1,9
Тогуз-Торо району	13	8	1,9
Чаткал району	13	8	1,6
Токтогул району	13	8	1,6
Кербен шаары	25	16	2,7
Базар-Коргон шаары	25	16	2,8
Токтогул шаары	13	8	2,7
Кочкор-Ата шаары	25	16	1,9
Шамалдуу-Сай шаары	25	16	1,9
Көк-Жаңгак шаары	36	24	1,9
Баткен облусу			
Баткен шаары	25	16	1,5
Баткен району	25	16	1,5
Лейлек району	25	16	1,3
Кадамжай району	25	16	1,3
Кызыл-Кыя шаары	13	8	2,3
Сүлүктү шаары	13	8	2,3
Раззаков шаары	25	16	1,3
Айдаркен шаары	25	16	1,3
Кадамжай шаары	25	16	1,3
Ысык-Көл облусу			
Каракол шаары	72	48	2,8
Балыкчы шаары	36	24	2,8
Ак-Суу району	36	24	1,8
Жети-Өгүз району	36	24	1,8

Ысык-Көл району	36	24	1,7
Тоң району	25	16	1,8
Түп району	25	16	1,7
Чолпон-Ата шаары	36	24	2,7
Нарын облусу			
Нарын шаары	36	24	2,3
Ак-Талаа району	13	8	1,5
Ат-Башы району	13	8	1,7
Жумгал району	13	8	1,5
Кочкор району	25	16	1,5
Нарын району	25	16	1,3
Ош облусу			
Алай району	25	16	1,9
Араван району	36	24	1,8
Кара-Суу району	72	48	2,0
Ноокат району	36	24	2,0
Кара-Кулжа району	25	16	1,9
Өзгөн району	36	24	1,9
Чоң-Алай району	13	8	1,8
Кара-Суу шаары	72	48	3,1
Өзгөн шаары	36	24	3,1
Ноокат шаары	36	24	2,0
Талас облусу			
Талас шаары	48	32	2,5
Талас району	25	16	1,6
Айтматов району	25	16	1,7
Бакай-Ата району	25	16	1,7
Манас району	13	8	1,6
Чүй облусу			
Токмок шаары	72	48	3,1
Аламүдүн району	96	64	1,9
Жайыл району	48	32	1,8
Кемин району	36	24	1,8
Москва району	48	32	2,2
Панфилов району	25	16	1,9
Сокулук району	84	56	2,0
Чүй району	48	32	1,8
Ысык-Ата району	48	32	1,9
Кара-Балта шаары	72	48	3,1
Кант шаары	48	32	2,7
Кемин шаары	36	24	1,8
Орловка шаары	36	24	1,8
Кайыңды шаары	25	16	1,9
Шопоков шаары	84	56	2,0
Бишкек шаары	145	96	3,9
Ош шаары	130	86	3,5

3) айыл чарба жерлери үчүн – 0,01 пайыз.
2. 2022-жылдын 1-январынан тартып 2030-жылдын 31-декабрына чейин айыл чарба жерлерине мүлк салыгынын ставкасы 0 пайыз өлчөмүндө белгиленет.
Айыл чарба жерлерине мүлк салыгынын ставкасын 0 пайыз өлчөмүндө белгилөөдө салык органы тарабынан салыктын суммасын эсептөө боюнча милдеттенмелер келип чыкпайт.
380-берене. Мүлк салыгын эсептөө үчүн формула
1. Мүлк салыгынын суммасын эсептөө төмөнкүдөй тартипте жүргүзүлөт:
1) турак жай мүлк объектинен салыктын суммасын эсептөө төмөнкүдөй формула боюнча жүргүзүлөт:
$$C = (CBT \times CCT \times Ki) + (CBЖу \times CCЖу \times Ki),$$

мында:
C – турак жай мүлк объектинен салыктын суммасы;

АКТУАЛДУУ МАЕК

Кант шаарынын мэри Улан Майлибашев:

"АЙМАКТЫК РЕФОРМАЛАР ӨНҮГҮҮНҮ ШАРТТАДЫ"

Бейиш төрүндөй кооз, берекеси агылып-төгүлгөн мекенибиздин кереметтери сан жеткис. Ар тараптан өнүгүү-өсүү жолунда заман агымынан калышпай учур талаптарынын ийкемдүүлүктөрүн жашоо агымы менен айкалыштырып, болочокко ишенимдүү кадам таштаган шаарларыбыздын бири – Кант шаары. КР Президентинин Жарлыгына ылайык, Кант шаары менен Люксембург айыл аймагы биригип, облустук маанидеги шаар макамына ээ болгон. Кант шаарынын мэри Майлибашев Улан Бекболотович менен ушул куттуу шаардын ийгиликтери туурасында маек курдук.

МЭР ТУУРАЛУУ МААЛЫМАТ:

Улан мырза Ысык-Ата районундагы Кара-Булак айылында туулуп-өскөн. Айылдагы мектеп толук эмес орто мектеп болгондуктан, Бишкек шаарындагы №5 гимназиядан орто мектепти аяктап, жогорку билимдүү юрист кесибине ээ болот. Каарманыбыз эмгек жолунда чоң-чоң ишкана, мекеме-уюмдарда юрист, жетекчи болуп иштөө менен такшалган. Талбаган ак эмгек, карапайым калк үчүн дилгирленип эмгектенүү, алардын ишенимине ээ болуу ийгиликтин башаты экендигине көзү жеткен каарманыбыз аракети менен алек. Бактылуу үй-бүлөнүн ээси. 4 баланын атасы. Колуктусу Эльвира Сатыбекованын кесиби журналист. УТРКнын окутуу борборунун директору. Аны менен бирге И.Арабаев атындагы мамлекеттик университетинин журналистика факультетинин кафедра башчысы. Улан Бекболотович 2021-жылдан тартып ушул мезгилге чейин Ысык-Ата районундагы Кант шаарынын мэри кызматын аркалап келет. Облустук маанидеги шаар макамын алган Кант шаарында учурда 31700дөн ашуун калк жашайт. "Элүү жылда эл жаңы, жүз жылда жер жаңы" демекчи, эмгекчил калкы кадырын арттырып, күндүн маанилүү окуяларына бай Кант шаарындагы ийгиликтер туурасында шаардын мэри Улан Майлибашев кубануу менен айтып берди.

– Улан мырза, кут даарыган касиеттүү Кант шаарынын тарыхы кылымды карытты. Ушул шаардагы болуп жаткан жаңылыктар, ийгиликтер туурасында айтып берсеңиз?

– Өзүңүздөр баса белгилегендей, Кант шаары Кыргызстандагы куттуу шаарлардын бири. Борбор калабызга канатташ жайгашкан көп улуттун өкүлдөрү ынтымакты туу тутуп жашап келишет. Биздин шаарыбызда өндүрүш тармактары абдан көп. Ал жерлерде ар улуттун өкүлдөрү бир үй-бүлөнүн уул-кыздарындай ынтымак менен ийгиликтерди жаратып келе жатышат. Кант шаары негизи 800 гектар аянтты ээлейт. Азыркы мезгилде биздин жерлерибиз дагы кеңейип жатат.

Люксембург айыл өкмөтү бизге 5,5 гектар жери менен кошулду. Мурун шаардык кеңештин депутаттарынын саны 32 болсо, азыр 52 депутатыбыз бар. Облустук маанидеги шаар болгонубуздан кийин алгачкы жыйын-сессия, чогулуштарыбызды жакшынакай маанайда өткөрүп, алдыбызга бир топ маанилүү максаттарды койдук. Администрациялык-аймактык реформаны жүргүзүү алдында шаар ичинде ар бир кварталдын жашоочулары менен баарлашып, алардын пикирлерин уктук. Алар бул реформаны жактырып, колдоп беришти. Президенттин программасы колдоого, алкоого татыктуу экендигин баса белгилешти. Люксембург аймагынын эли шаарга, болгондо дагы облустук маанидеги шаардын курамына кошулуп жаткандыгына абдан кубанышты. Кошулаарыбыз менен облустук юстиция башкармалыгынан кайрадан каттоодон өттүк.

Мен ушул бүгүнкү мага берилген мүмкүнчүлүктөн пайдаланып, 2025-жылы Кант шаарында ишке ашырыла турган чоң-чоң долбоорлор туурасында сиздерге айтып берейин. Өзүңүздөргө маалым болгондой ушул жылдын башынан бери Президентибиз Садыр Жапаровдун атайын программасынын алкагында Өзгөн шаары менен Кант шаары өсүү таяныч борборунун мүчөсү болгон. Ал программага Ысык-Ата районундагы биздин шаарыбыз дагы кирип, Кудай буюрса азыр чоң-чоң өзгөрүүлөргө даярданып жатабыз. Ал эми ушул өсүү таяныч аракеттеринин алкагында биз аймакты өнүктүрүү максатында глобалдуу пландарды

түздүк. Аларды четинен айта кете турган болсом биринчиден, Кант шаарынан алыс эмес мурдагы Люксембург айыл өкмөтүнө караштуу Киргшелк айылына өзгөчө көңүл бурууну талап кылууда. Бул айылда 3500 адам жашайт. Ошол айылга 13 км суу түтүгүн, 13 км саркынды суулар түтүгүн киргизүүнүн планын иштеп чыктык. Ошол эле учурда ушул айылдын жанындагы 16 гектар жерди индустриясы келишкен сейил паркына айландырууну көздөп жатабыз. Жеңил өнөр жай өндүрүш аймагына айландыруу үчүн чет элдик инвесторлор менен сүйлөшүп, алардын жардамы менен саркынды сууларды тазалоо иштерин жасаганы жатабыз. Алар дагы жардам бере тургандыгын айтып жатышат. Азыркы тапта 7 инвестор менен сүйлөшүүлөрдү жүргүзүп, турмуш-тиричиликтерге керектүү эмерек чыгара турган фабриканы, байпак чыгара турган ишкананы, насос чыгара турган заводду, кийим тигүүчү фабриканы ошол аймакка куруп, жеңил өнөр жай тармагын ошол аймакта гүлдөтүүнү максат кылдык. Мурун ушул ишканалардын бардыгы Бишкек шаарында жайгашкан эле.

Азыр өзүңүздөр көрүп тургандай борбор калаабызда эл көп, көчөлөрдүн баары транспорт тыгындалып, туш тараптан агылып кирип жаткан адамдардын бардыгы өнүгүүгө багыт алып, кай жакты караба өз аракетин жасап жаткан адамдар. Элибиздин жашоосун жеңилдетүү максатында өз карамагыбызга караштуу өнөр жайларды ушул жакка алып келүүнү туура көрдүк. Жогору жактан берилген негизги тапшырма дагы ушундай болду. Ошондуктан ушундай тапшырмалардын үстүндө иштеп жатабыз.

Андан тышкары биздин Кант шаарыбыздын чок ортосунда муниципалдык соода базары жайгашкан. Ал эми мал базарыбыз болсо менчикке чыгып кеткен. Бүгүнкү күндө базарларды шаардын сыртына чыгаруу үчүн аракеттерди көрүп, үзүрлүү иштедик. Корей мамлекетинин жараны 49 жылга ижарага алып корей борборуна айландырып иштеп жаткан экен. Анын ээси Кант шаарына келип, ал жерди мэрияга өткөрүп берди эле, биз ал

жерге муниципалдык базар курууну пландап жатабыз. Мамлекеттик жеке өнөктөштөр менен бирге кандай иштерди кантип жасайбыз ушуларды талкуулап, долбоор алкагында иштемекчибиз.

Мындан тышкары биз былтыр УМКМнын жардамы менен мыйзамсыз менчиктештирилип кеткен 2-9 гектер жерди мэриянын балансына өткөртүп алганбыз. Ал жерде мурун автобаза жайгашкан эле. Биз азыр ал жерди толугу менен бошоттук. Өнүгүү-таяныч борборуна киргизип, элибиз үчүн пайдалуу иштерди бүтүрө турган мекемеге айландырып, тактап айтканда Кант шаарынын ичинде жүрө турган 4 линиядагы автобустардан 40 даананы ушул жайга киргизип, сервис түзүү аракетиндебиз. Шаар калкын ушул автобустар тейлеп, жашоонун жакшырышына салым кошушса, анда максатыбыздын орундалганы ошол.

Шаарыбыздагы 1-2-3-кичи райондорго барчу жолдорду оңдоп, социалдык-экономикалык абалын жакшыртып, элдин батасын алып жатабыз. Жалпы орто билим берүүчү мектептердин, бала

бакчалардын ремонтторун ар жылы сапаттуу жасап, заман талабына жараша иштер жасалууда.

– Ийгиликтер менен катар маселе жараткан көрүнүштөр дагы бар эмеспи. Ошолор туурасында дагы сөз кылсак кандай болот?

– Албетте, кемчиликсиз жашоо болмок беле. Биздин шаардагы 2-3-кичи райондордо отканалар бар. Ошондой болсо дагы жаңы отканаларды салуу жана жасоо үчүн долбоорлор түзүлүп, каралып чыкты. Ал үчүн 77 млн сом каралып, бөлүнүп берилди. Ошол кичи райондордо Кант ТШП ишканасы жайгашып, тээ Союз мезгилинде ал ишканага жылуулук тартылып келген экен. Ал жылуулук ушул убакка чейин пайдаланылып келе жатат. Жылуулуктун камсыз болуусу үчүн барыш-келиш 6 км аралыктагы төлөмдөрдү биздин жарандар төлөп жатышат. Алар бизди тейлегени үчүн 20 млн сомду мурун төлөп беришчү экен. Эми ушул долбоорубузда иш жүзүнө ашырып, 77 млн сомго бүтүрүп алсак, мээнетибиз акталып, эл үчүн пайдалуу болот. Андан тышкары жаңы

кошулган абоненттер төлөшөт. 3 жыл ичинде актала турган долбоор деп ишенип жатабыз.

– Жолдорду асфальттоо, көчөлөрдү жарыктандыруу иштери кандай болууда?

– Биздин шаарыбызда бюджетибиздин эсебинен каржыланган 7 бала бакча, 7 орто билим берүүчү мектеп бар. Андан сырткары балдардын билим берүүчү борбору, музыкалык мектеби, мектепке чейинки даярдоо борборлору иштейт. Быйылтан тартып мектептерибиз 12 жылдык болуп, ошол борборлордо билим алып жатышкан 0-класстардын баарын кадимки мектептердин карамагына өткөрүп алдык. 21 мектепке даярдык жүргүзүүчү кружоктордогу бөбөктөрдү мектептерге кабыл алдык. Ушул окуу жылга даярдык көрүп, биз бардык бала бакчаларды, мектептерди капиталдык ремонттон өткөрдүк. Аймактык реформанын жыйынтыгы менен бизге кошулган

аймактардагы орто мектептердин чатырынан суу тамып, анда окушкан окуучулар сабак учурунда пальточон отурушчу экен. Биз отканаларды толугу менен оңдоп, класстардын полдорун, чатырларын жаңыртып, жакшы шарттарды түзүп бердик. Мектептердеги жылытуу системаларындагы батареялардын баарын өз колубуз менен чечип, 1110 даана батареяны оңдотуп, тазалап, сыртын сырдатып кайрадан мектептерге алып келип өз ордуларына орнотуп чыктык. Мештерин алмаштырдык. Анын натыйжасында былтыр мектеп ичи абдан ысык болуп, демейде куртка-пальточон отурган окуучуларыбыз көйнөкчөн тердеп-кургап отурушту. Андан мурун ошол мектеп жылына 150 тонна таш көмүр жагышчу экен. Ошол ремонттон кийин болгону 90 тонна көмүр жагылыптыр. Бул жагынан дагы бир топ каражаттарды үнөмдөп калдык. Быйыл мына терезе-эшиктерди алмаштырып алдык. Эми билим берүүчү мекемелерибиз андан дагы жылуу, жайлуу болмокчу.

Ушулардын бардыгы мамлекетибиздин ар тараптан өнүгүп жаткандыгынан кабар берет. Президентибиз Садыр Жапаровдун эл үчүн иштеп жаткандыгынын натыйжасы көрүнүп жатат. Эгерде аймактык административдик реформалардын жемиши болбосо, мектептер кайдан ушинтип оңдолмок эле? Балдарыбыз дагы деле мурунку абалында үшүптөнүп отурушат эле. Эми албетте бул иштер АТР жемишинин башталышы эле болуп жатат. Кудай буюрса алдыбыздагы толгон-токой долбоорлорду, пландарды иш жүзүнө ашырмакчыбыз. Өз орду менен өз нугунда ак ниетибиз менен иштей берсек мамлекетибиз өнүгүү жолунда болмокчу.

– Жаштарга кандай камкордуктарды көрүп жатасыздар?

– Жашообуздун келечеги болгон жаштарыбыз ар качан көңүл чордонуубузда турат. Быйылкы бюджеттин эсебинен 11 миң чарчы метр жерге аллеяны жасап бүттүк, жакынкы мезгилде ачылышын өткөрөбүз. Ал жерди дагы заманбап жасалга менен ыңгайлуу кылып жасадык. Өспүрүм балдар үчүн жасалгасы өзүнчө, вокал зонасы, ыңгайлуу отургучтары, велосипедчен адамдар үчүн жасалган жолдору кимди болбосун кубандырбай койбойт. Унаа токтотуучу жайлары, тротуарлар заманбап шарттарга толугу менен жооп берет. Быйылкы жылдын эсебинен 3500 метр тротуар куруп, эл кызматына бердик. Жолдорду оңдоодо тилекке каршы эч ким тендерге кирбей жатат. Мына 5 айдан бери тендерди үзгүлтүксүз жарыялап келе жатсак дагы эч ким кире элек. Бирок үмүтүбүз үзүлгөн жок, улам-улам жарыяларды берип жатабыз.

Кудай буюрса алдыбызда аткара турган көптөгөн пландарыбыз бар. Шаарыбызды көркө келтирүүгө багытталган иш-чаралар уланууда.

Архитектуралык дизайндар боюнча биз алгачкылардан болуп иш баштадык. Борбордук аянттагы иш аяктап калды. Республикалык маанидеги жолдорубуздун айланасын жасап жатабыз. Алар жасалса, анча-мынча жерлерин кайра жасай турган иштер бар. Азыр чоң соода борборлору, кинотеатрлар салынууда. Мурун 5 кабаттуу эле үйлөр салынып келсе, азыр 8-9 кабаттуу үйлөр курулууда. Кант шаарына алгачкы жолу лифттер киргизилип жатат.

– Улан мырза, убакыт таап бизге берген маанилүү маегиниз үчүн рахмат. Бекем ден соолук, албан ийгиликтерди каалайбыз.

Ошентип Кант шаарынын мэри Улан Майлибашев биз менен болгон баарлашуусунда ийгиликтери, жетишкендиктери тууралуу баянда берди. Каарманыбыз менен кобурашып отуруп анын каректериндеги жылт эткен учкундардан анын шаарга болгон боор этинен жаралган чоң сүйүүнү, мээримди туюп отурдук. Мамлекетибиздин мамлекет катары калыптанышында Улан мырза өңдүү азаматтарыбыз чоң эмгектерди, ачылыштарды жасашты. Эми дагы ишеничибиз, үмүтүбүз ушуларда. Алган багытыңыз байсалдуу болсун, Улан мырза!

Раиса ДҮЙШӨНБЕКОВА

САЛЫК САЛУУ ЧӨЙРӨСҮНДӨГҮ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АЙРЫМ МЫЙЗАМ АКТЫЛАРЫНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

(Башталышы 11-бетте)

СБт – турак жай имаратынын, жайдын салыктык базасы;
ССт – турак жай имаратына, жайга салыктын ставкасы;
СБжу – үйдүн жанындагы, короонун жанындагы же багбанчылык-чарбак жер участогунун салыктык базасы;
ССжу – үйдүн жанындагы, короонун жанындагы же багбанчылык-чарбак жер участогуна салыктын ставкасы;
Ки – турак жай мүлк объектинe салыкты эсептөөдө учурдагы салык мезгилинде колдонулуучу инфляция коэффициенти, ыйгарым укуктуу салык органы тарабынан мурунку салык мезгилинин 1-октябрынан кечиктирбестен мурунку жыл үчүн улуттук статистиканын расмий маалыматтарынын негизинде бекитилет.

Эгерде учурдагы салык мезгилине инфляция коэффициенти белгиленбесе, ал мурунку салык мезгилинде колдонулган коэффициентке барабар деп кабыл алынат;

2) турак жай эмес мүлк объектинe салыктын суммасын эсептөө төмөнкүдөй формула боюнча жүргүзүлөт:

$C = (СБт \times CСт \times K_{ни} \times K_{ки}) + (СБжу \times CСжу \times K_{нжу} \times K_{ки}),$

мында:

С – турак жай эмес мүлк объектинe салыктын суммасы;
СБтэ – турак жай эмес имараттын, жайдын, курулманын салыктык базасы;

ССтэ – турак жай эмес имаратка, жайга, курулмага салыктын ставкасы;

Ктэ – турак жай эмес имараттын, жайдын, курулманын функциялык багыттагы коэффициенти;

СБжу – калктуу конуштардын жана айыл чарба эмес багытындагы жерлердин салыктык базасы;

ССжу – калктуу конуштардын жана айыл чарба эмес багытындагы жерлердин салыгынын ставкасы;

Кнжу – калктуу конуштардын жана айыл чарба эмес багытындагы жерлердин функциялык багыттагы коэффициенти;

Ки – турак жай эмес мүлк объектинe салыкты эсептөөдө учурдагы салык мезгилинде колдонулуучу инфляция коэффициенти, ыйгарым укуктуу салык органы тарабынан мурунку салык мезгилинин 1-октябрынан кечиктирбестен мурунку жыл үчүн улуттук статистиканын расмий маалыматтарынын негизинде бекитилет.

Эгерде учурдагы салык мезгилине инфляция коэффициенти белгиленбесе, ал мурунку салык мезгилинде колдонулган коэффициентке барабар деп кабыл алынат;

3) айыл чарба жерлерине таандык болгон жер участогуна салыктын суммасын эсептөө төмөнкүдөй формула боюнча жүргүзүлөт:

$C = CБ \times CН \times CС,$

мында:

С – айыл чарба жерлерине таандык жер участогуна салыктын суммасы;

СБ – айыл чарба жерлерине таандык жер участогунун салыктык базасы;

СН – айыл чарба жерлерине таандык жер участогунун бир чарчы метрине салык наркы;

СС – айыл чарба жерлерине таандык жер участогуна салыктын ставкасы.

381-берене. Эсептөө тартиби

1. Мүлк салыгын эсептөө салык органдары тарабынан ушул бөлүмдө белгиленген тартипке ылайык жүргүзүлөт.
2. Турак жай мүлк объекттерине, турак жай эмес мүлк объекттерине, ошондой эле айыл чарба жерлерине таандык жер участокторуна салыктын суммасын эсептөө боюнча милдет төмөнкүлөрдүн жайгашкан жери боюнча салык органына жүктөлөт:

– турак жай имараты, жай;
– ишкердик ишти жүргүзүү үчүн пайдаланылбаган үйдүн жанындагы, короонун жанындагы же багбанчылык-чарбак жер участогу;

– базардын/кичи базардын аймагында жайгашкан жана кыймылсыз мүлккө укуктарды мамлекеттик каттоону жүзөгө ашыруучу органда каттоодон өтпөгөн турак жай эмес имараттар, жайлар жана курулмалар, анын ичинде турак жай эмес курулмалар;

– калктуу конуштардын жерлери жана айыл чарба эмес багытындагы жерлер;

– айыл чарба жерлерине таандык жер участогу.

3. Базардын/кичи базардын аймагында жайгашкан турак жай эмес мүлк объектинe – турак жай эмес курулмага салык органдары тарабынан салыкты эсептөө базардын/кичи базардын ээси (дирекциясы) тарабынан учурдагы жылдын 1-февралына чейинки мөөнөттө берилүүчү маалыматтардын негизинде жүзөгө ашырылат.

Маалыматтарды берүү формасы жана тартиби ыйгарым укуктуу салык органы тарабынан аныкталат.

4. Салык төлөөчүдө бирден ашык турак жай имаратынын объекти, жайы болгон учурда турак жай мүлк объектинe салыкты эсептөөдө салык органы жеңилдикти колдонууга укуктуу:

1) ушул Кодекстин 409-беренесинин 1-бөлүгүнүн 1-пунктуна ылайык салыктын эсептелген суммасынын эң көп өлчөмү менен турак жай имаратына, жайга карата;

2) ушул Кодекстин 409-беренесинин 1-бөлүгүнүн 1-пунктуна жана 2-бөлүгүнүн 1-пунктуна ылайык салыктын эсептелген суммасынын эң чоң өлчөмү менен бир турак жай имаратына, жайга карата.

Эгерде ушул объекттин салыктык базасы ушул Кодекстин 409-беренесинин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунда белгиленген жеңилдиктер колдонулгандан кийин нөлдүк же терс мааниге ээ болсо, анда ушул Кодекстин 409-беренесинин 2-бөлүгүнүн 1-пунктунда белгиленген жеңилдик салыктын эсептелген суммасынын экинчи эң чоң өлчөмү менен салык салынуучу турак жай имаратына, жайга карата колдонулат;

3) эгерде ушул бөлүктүн 1-пунктунда көрсөтүлгөн эки же андан көп турак жай мүлк объекттерине салыктын эсептелген суммасы бирдей көп мааниге ээ болгон учурларда жеңилдик берилүүгө тийиш болгон мүлк объекттеринин кайсынысына болбосун карата.

5. Салык органынын мүлк салыгынын суммасын эсептөө жөнүндө билдирүүсү салык төлөөчүгө тапшырылат:

– турак жай мүлк объектинe – учурдагы салык мезгилинин 1-августунан кечиктирбестен;

– айыл чарба жерлерине таандык жер участогуна, ошондой эле базардын/кичи базардын аймагында жайгашкан жана кыймылсыз мүлккө укуктарды мамлекеттик каттоону жүзөгө ашыруучу органда каттоодон өтпөгөн турак жай эмес курулмаларды кошуп алганда, турак жай эмес мүлк объектинe – учурдагы салык мезгилинин 1-мартынан кечиктирбестен.

6. Эгерде турак жай мүлк объектинe салык төлөө боюнча милдеттенме учурдагы салык мезгилинин 1-августунан тартып аягына чейинки мезгилде келип чыкса, салыктын суммасын эсептөө жөнүндө салык органынын билдирүүсү учурдагы салык мезгилинин 15-декабрынан кечиктирбестен тапшырылат.

Эгерде турак жай эмес мүлк объектинe салык төлөө боюнча милдеттенме учурдагы салык мезгилинин 1-мартынан тартып аягына чейинки мезгилде келип чыкса, салыктын суммасын эсептөө жөнүндө салык органынын билдирүүсү учурдагы салык мезгилинин тиешелүү кварталынын үчүнчү айынын 15инен кечиктирбестен тапшырылат.

7. Салык органынын мүлк салыгынын суммасын эсептөө жөнүндө билдирүүсү төмөнкүлөрдү камтыйт:

1) салык органынын реквизииттерин;
2) салык төлөөчүнүн реквизииттерин;
3) салыкты эсептөө үчүн негизди;
4) салыктык базанын өлчөмүн жана эсептелген салыктын суммасын;
5) салыкты төлөөнүн белгиленген мөөнөтүн.”;

107) 383-беренедө:

а) 5-бөлүк “саткандан” деген сөздөн кийин “, пайдаланууга киргизилгенден” деген сөздөр менен толукталсын;

б) 9-бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы абзац менен толукталсын:

“Тиешелүү жыл үчүн төлөнгөн салык кайтарылбайт.”;

108) 384-берене күчүн жоготту деп таанылсын;

109) 385-берененин 1-бөлүгүндө:

а) 1-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“1) айыл чарба жерлерине таандык жер участогунун бирдигинин базалык салыктык наркы”;

б) 3-пункт күчүн жоготту деп таанылсын;

110) 50-главанын аталышы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын: “50-глава. Турак жай мүлк объекттерине салыкты эсептөө, төлөө мөөнөтү”;

111) 386–388-беренелер төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“386-берене. Турак жай мүлк объектинe салыкты эсептөө

1. Ушул беренеге ылайык турак жай мүлк объектинe салыкты эсептөө тартиби төмөнкүлөргө колдонулат:

1) турак жай имаратын же жайын же анын ишкердик максатта пайдаланылган бөлүгүн, ошондой эле курорттук-рекреациялык зоналардын аймагында жайгашкан турак жай имаратын же жайын кошпогондо, турак жай фондуна таандык имаратка же жайга;

2) үйдүн жанындагы, короонун жанындагы же багбанчылык-чарбак жер участогуна.

2. Турак жай мүлк объектинe салыкты эсептөө үчүн салыктык база төмөнкүдөй аныкталат:

1) турак жай имараты же жай үчүн – кыймылсыз мүлккө укуктарды каттоону жүзөгө ашыруучу ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган тарабынан берилүүчү салык төлөөчүнүн кыймылсыз мүлк бирдигинин техникалык паспортунда көрсөтүлгөн ички ченөө боюнча мүлк объектинин жалпы аянтынын өлчөмү жөнүндө маалыматтардын негизинде;

2) үйдүн жанындагы, короонун жанындагы же багбанчылык-чарбак жер участогу үчүн – укук күбөлөндүрүүчү документте көрсөтүлгөн жер участогунун аянты катары.

3. Эгерде үйдүн жанындагы, короонун жанындагы же багбанчылык-чарбак жер участогу же анын бир бөлүгү ишкердик максаттарда пайдаланылса, бул жер участогуна же анын бир бөлүгүнө мүлк салыгы ушул Кодекстин 51-главасына ылайык эсептелет.

4. Көп батирлүү үйлөрдүн үйдүн жанындагы, короонун жанындагы же багбанчылык-чарбак жер участогу боюнча турак жай мүлк объектинe салык төлөө боюнча милдеттенме турак жай жана турак жай эмес жайлардын ээлерине турак жай жана турак жай эмес жайлардын ээлеринин жалпы мүлкүндөгү алардын үлүшүнө пропорциялуу түрдө жүктөлөт.

Көп батирлүү үйдүн турак жай жана турак жай эмес жайларынын ээлеринин мүлкүн башкарууну башкаруучу компанияларга, башкаруучуларга, турак жай ээлеринин шериктештигине, кооперативдерге өткөрүп берүүдө үйдүн жанындагы, короонун жанындагы же багбанчылык-чарбак жер участогуна турак жай мүлк объектинe салык төлөө боюнча милдеттенме башкаруучу компанияларга, башкаруучуларга, турак жай ээлеринин шериктештигине, кооперативдерге жүктөлөт.

5. Турак жай мүлк объектинe салыктын суммасы ушул Кодекстин 380-беренесинде каралган формула боюнча аныкталат.

387-берене. Турак жай имаратына жана жайга салыктык базаны аныктоонун өзгөчөлүктөрү

1. Эгерде салык төлөөчүнүн турак жай имараттарына жана жайларына таандык бирден көп мүлк объекти болсо, мындай мүлк объекттеринин бири боюнча салыктык база ушул Кодекстин 409-беренесинин 1-бөлүгүндө белгиленген жеңилдикти эске алуу менен аныкталат.

2. Ушул берененин 1-бөлүгүндө көрсөтүлгөн имарат же жай боюнча мүлк салыгын эсептөө үчүн салыктык база ушул Кодекстин 376 жана 377-беренелерине ылайык аныкталган салыктык базанын жана ушул Кодекстин 409-беренесинин

1-бөлүгүнө ылайык салык салуудан бошотулган аянттын өлчөмүнүн ортосундагы оң айырма катары аныкталат.

3. Ушул берененин 2-бөлүгүндө каралган салыктык базаны эсептөөнүн жыйынтыгында алынган айырма терс мааниге ээ болгон учурда, ушул турак жай имараты же жай боюнча турак жай мүлк объектинe карата түзгөн салыктын суммасы нөлгө барабар деп таанылат, ал эми терс айырма башка имараттар же жайлар боюнча мүлк салыгын эсептөөдө эсепке алынбайт.

388-берене. Турак жай мүлк объектинe салык төлөө мөөнөтү

Турак жай мүлк объектинe салык учурдагы салык мезгилинин 1-сентябрынан кечиктирбестен төлөнөт.

Эгерде турак жай мүлк объектинe салык төлөө боюнча милдеттенме учурдагы салык мезгилинин 1-сентябрынан тартып аягына чейинки мезгилде келип чыкса, салык милдеттенмеси келип чыккан айдан кийинки айдын биринен кечиктирилбестен төлөнүүгө тийиш.”;

112) 389–396-беренелер күчүн жоготту деп таанылсын;

113) 51-главанын аталышы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын: “51-глава. Турак жай эмес мүлк объекттерине салыкты эсептөө, төлөө мөөнөтү”;

114) 397 жана 398-беренелер төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“397-берене. Турак жай эмес мүлк объектинe салыкты эсептөө

1. Ушул беренеге ылайык турак жай эмес мүлк объектинe салыкты эсептөө тартиби төмөнкүлөргө колдонулат:

1) турак жай эмес имаратка, курулмага же жайга, турак жай имаратына же жайга же анын ишкердик максаттарда пайдаланылган бөлүгүнө, ошондой эле курорттук-рекреациялык зоналардын аймагында жайгашкан турак жай имаратына, курулмага же жайга;

2) калктуу конуштардын жерлерине жана айыл чарба эмес багытындагы жерлерге.

2. Турак жай эмес мүлк объектинe салыкты эсептөө үчүн салыктык база төмөнкүдөй аныкталат:

1) турак жай эмес имараттар, курулмалар жана жайлар, турак жай имараттары, жайлар, курулмалар же алардын ишкердик максаттарда пайдаланылган бөлүгү, ошондой эле курорттук-рекреациялык зоналардын аймагында жайгашкан имараттар, жайлар, курулмалар үчүн – салык төлөөчүнүн кыймылсыз мүлк бирдигинин техникалык паспортунда көрсөтүлгөн, ишкердик иш үчүн пайдаланылган жана/же бөлүнгөн жана/же пайдаланууга арналган кыймылсыз мүлккө укуктарды каттоону жүзөгө ашыруучу мамлекеттик орган тарабынан берилүүчү мекемелик, административдик, соода, кампалык, өндүрүштүк, маданий-тиричилик, кызматтык жана башка жайлардын ички ченөө боюнча жалпы аянтынын өлчөмү жөнүндө маалыматтардын негизинде;

2) калктуу конуштардын жерлери жана айыл чарба багытындагы эмес жерлер үчүн – укук күбөлөндүрүүчү документте көрсөтүлгөн жер участогунун аянты катары.

3. Турак жай эмес имараттын, жайдын жана курулманын функциялык багытынын коэффициенти (Кн) ушул Кодекстин 377-беренесинин 6 жана 7-бөлүктөрүнүн жоболорун эске алуу менен укук күбөлөндүрүүчү документте көрсөтүлгөн функциялык багытына жараша белгиленет:

Объекттин функциялык багыты	Турак жай эмес имараттын, жайдын, курулманын функциялык багытынын коэффициенти
Ломбарддар, алмаштыруу пункттары	1,6
Курорттук-ден соолукту чыңдоочу мекемелердин аймагында жайгашкан турак жай имараттар жана жайлар	1,5
Май куюучу станциялар	1,6
Кичи базарлар, базарлар, соода-базар борборлору, комплекстери, соода борборлору	1
Коомдук тамактануу, соода, кызмат көрсөтүүлөр чөйрөсүндөгү мүлк объекттери	0,8
Темир жол вокзалдары жана автовокзалдар, автостанциялар, темир жол транспортунун жүк станциялары	0,7
Административдик, кеңсе имараттары, бизнес-борборлор, банктар, ошондой эле капиталдык курулуштар же коммерциялык эмес уюмдардын жайлары	0,6
Транспорт ишканаларынын, автосервис, байланыш жана энергетика ишканаларынын мүлк объекттери	0,5
Коргонуу-спорттук-техникалык мүлк объекттери	0,3
Айыл чарба өндүрүштүк имараттар	0,3
Санаторийлер, пансионаттар, эс алуу үйлөрү, мейманканалар	0,8
Өнөр жай, курулуш мүлк объекттери	0,2
Оюн-зоок жайлары	2,2

Ушул беренедө коэффициенти белгиленбеген турак жай эмес имараттар, жайлар жана курулмалар үчүн функциялык багыттын коэффициенти 1,0 барабар деп кабыл алынат.

4. Функциялык багыттын коэффициенти (Кн) ушул Кодекстин 377-беренесинин 6 жана 7-бөлүктөрүнүн жоболорун эске алуу менен аны берүүдө аныкталган, укук күбөлөндүрүүчү документте көрсөтүлгөн жер участогунун багытына жараша белгиленет:

(Уландысы 15-бетте)

САЛЫК САЛУУ ЧӨЙРӨСҮНДӨГҮ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
АЙРЫМ МЫЙЗАМ АКТЫЛАРЫНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

(Башталышы 14-бетте)	
Объекттин функциялык багыты	Калктуу конуштардын жерлеринин жана айыл чарба багытындагы эмес жерлердин функциялык багытынын коэффициенти
Дүкөндөрдүн имараттары, күркөлөр, ларектор, павильондор жана башка соода объектери үчүн аянттарына жараша:	
1) 10 ч.м чейин	22,5
2) 10дон 20 ч.м чейин	16,5
3) 20дан 35 ч.м чейин	10,5
4) 35тен 50 ч.м чейин	7,5
5) 50 жана андан жогору ч.м	6,0
Жаныбарларды, канаттууларды, айыл чарба жаныбарлары үчүн тоюттарды сатууга арналган базарларды кошпогондо, кичи базарлар, базарлар, соода борборлору, комплекстери үчүн	7,5
Жаныбарларды, канаттууларды, айыл чарба жаныбарлары үчүн тоюттарды сатууга арналган базарлар үчүн	4,5
Коомдук тамактанууну уюштурууга арналган имараттар жана жайлар үчүн	3,0
Мейманкана иши үчүн имараттар жана жайлар үчүн	7,0
Банктардын, ломбарддардын, акча алмашуу жайларынын имараттары үчүн	5,0
Күнү-түнү/түнкү көңүл ачуучу мекемелердин имараттары жана жайлары үчүн	7,0
Кеңселери менен бизнес-борборлордун, биржалардын имараттары үчүн	2,5
Авто май куюучу станциялардын имараттары жана курулмалары үчүн	10,0
Мунай базалардын имараттары жана курулмалары үчүн	1,5
Жеңил жана жүк ташуучу автотранспорт токтотуучу акы төлөнүүчү жайлар, автосервистин имараттары, жайлары жана курулмалары үчүн	4,5
Жарнама курулмалары үчүн	50
Ушул бөлүктө көрсөтүлгөндөрдү кошпогондо, эс алуу жана көңүл ачуу, ден соолукту чыңдоо кызмат көрсөтүүлөрү, жеке кызмат көрсөтүү чөйрөсү үчүн арналган имараттар, жайлар жана курулмалар үчүн	1,5
Ушул бөлүктө көрсөтүлгөндөрдү кошпогондо, өнөр жай, транспорт, курулуш, байланыш жана энергетика, эркин экономикалык зоналардын аймактарынын имараттары, жайлары жана курулмалары үчүн	0,5
Кен казуу ишканаларынын имараттары, жайлары жана курулмалары үчүн, автомобиль жана темир жол транспортунун жүк ташуучу станциялары, транспорттук-логистикалык борборлор, темир жол жана аба транспортунун ишканаларынын санитардык-коргоо зоналары үчүн	0,3
Илим, билим берүү, саламаттык сактоо, маданият, дене тарбия-спорт, спорт мекемелеринин имараттары, жайлары жана курулмалары үчүн	0,3
Айыл чарбасындагы өндүрүштүк имараттар, жайлар жана курулмалар: гараждар, ондоо устаканалары, кырмандар, дан тазалоочу комплекстер, жашылча сактагычтар, курулуш жана чарбалык жайлар жана айыл чарба багытындагы башка объекттер үчүн	0,2
Кен чыккан жерди, карьерлерди, шахталарды, разрездерди, күл төгүүчү жайларды иштетүү үчүн	0,05
Байланыш жана электр өткөргүч аба линиялары, коргонуу-спорттук-техникалык уюмдар үчүн	0,01
Геологиялык чалгындоо, долбоорлоо-иликтөө, чалгындоо жана изилдөө иштерин жүргүзүү үчүн	0,005
Ушул бөлүктө көрсөтүлбөгөн иштин түрлөрүнө административдик имараттар үчүн	1,0
Айыл чарба кооперативине жана айыл чарба багытындагы соода-логистикалык борборго менчик укугунда таандык болгон жана алардын негизги ишинин максатында пайдаланылган имараттар жана курулмалар үчүн	0,1

Ушул беренедө коэффициент белгиленбеген калктуу конуштардын жер участоктору жана айыл чарба багытындагы эмес жер участоктору үчүн функциялык багыттын коэффициенти 1,0гө барабар деп кабыл алынат.

5. Турак эмес мүлк объектине мүлк салыгынын суммасы ушул Кодекстин 380-беренесинде каралган формула боюнча аныкталат.

- 398-берене. Турак эмес мүлк объектине салык төлөө мөөнөтү
- Турак эмес мүлк объектине салык ар квартал сайын учурдагы кварталдын үчүнчү айынын 20сынан кечиктирилбестен учурдагы салык мезгилинин ичинде бирдей үлүштөр менен төлөнөт.”;
- 115) 399-берене күчүн жоготту деп таанылсын;
- 116) 53-глава күчүн жоготту деп таанылсын;
- 117) 409-беренедө:
- 1) 1-бөлүктө:
- 1-пунктта “Калктуу конуштарда” деген сөздөр “Айыл аймактарында жана шаарларда” деген сөздөргө алмаштырылсын;
- төмөнкүдөй мазмундагы 7-пункт менен толукталсын:

- “7) футбол чөйрөсүндө иш жүргүзүүчү уюмдардын менчигинде турган жана футболду уюштуруу жана өнүктүрүү максатында гана пайдаланылган имараттар, курулмалар жана жайлар.”;
- б) төмөнкүдөй мазмундагы 3¹-бөлүк менен толукталсын:
- “3¹. Ушул берененин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунда жана 2-бөлүгүнүн 1-пунктунда каралган жеңилдиктер ишкердик максаттарда пайдаланылуучу, ошондой эле курорттук-рекреациялык зоналардын аймактарында жайгашкан турак жай имараттарына жана жайларга карата колдонулбайт.”;
- в) 4-бөлүк күчүн жоготту деп таанылсын;
- 118) 411-беренедө:
- а) 1-бөлүктүн 3-пункту төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
- “3) жеке жак – Кыргыз Республикасынын мамлекеттик пенсиялык социалдык камсыздандыруу чөйрөсүндөгү мыйзамдарына ылайык пенсиялык куракка жеткен Кыргыз Республикасынын жараны.”;
- б) 2-бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы 5-пункт менен толукталсын:
- “5) футбол чөйрөсүндө иш жүргүзүүчү уюмдар.”;
- 119) 412¹-берененин 2-бөлүгүндө “ушул бөлүмдө” деген сөздөр “ушул Кодекстин XIV бөлүмүндө” деген сөздөргө алмаштырылсын;
- 120) 413-беренедө:
- а) 3-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
- “3. Патент салык төлөөчү тарабынан салык органында же салык төлөөчүнүн кабинети аркылуу электрондук түрдө ишкердик жана/же жеке эмгек ишин жүргүзгөн жери боюнча сатып алынат. Соода ишин жүргүзгөн ишкердик субъекти үчүн соода ордунун жана/же объектинин болушу кошумча шарт болуп саналат.”;
- б) 7-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
- “7. Патент ыйгарым укуктуу салык органы тарабынан аныкталуучу иштин айрым түрлөрү боюнча патентти кошпогондо, патентте көрсөтүлгөн аймакта (район, районго бөлүнбөгөн шаар же Бишкек шаары) гана жарактуу болот. Ишкердик же жеке эмгек ишин жүргүзүү максатында патентти же анын көчүрмөсүн башка адамга өткөрүп берүүгө тыюу салынат.”;
- 121) 416-беренедө:
- а) 4-бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы 5 жана 6-пункттар менен толукталсын:
- “5) дистрибьютор болуп саналган жеке жак;
- б) бизнести майдалоо критерийлерине туура келген жеке жак.”;
- б) 6-бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы 6-пункт менен толукталсын:
- “6) салык төлөөчү патентте көрсөтүлбөгөн аймакта иш жүргүзсө.”;
- в) төмөнкүдөй мазмундагы 8-бөлүк менен толукталсын:
- “8. Эгерде салык төлөөчү экономикалык ишин токтотсо, ошол эле учурда учурдагы календардык жылда алууга пландалган түшкөн акчанын билдирилген көлөмүнөн ашып кеткендиги аныкталса, ашып кеткен суммага жалпы салык режими боюнча салыктар эсептелет.”;
- 122) 417-беренедө:
- а) 2-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
- “2. Патент төмөнкүлөргө алынышы мүмкүн:
- а) соода иши үчүн учурдагы календардык жылга жана учурдагы календардык жылдын калган айларына карата;
- б) калган иштер үчүн катары менен келген 15, 30, 90, 180 жана 365 күнгө. 90 календардык күнгө патент алууда салыктын суммасы 5 пайызга, 180 календардык күнгө – 10 пайызга, 365 календардык күнгө – 15 пайызга төмөндөтүлөт.”;
- в) 3-бөлүк “кайтарып берилүүгө” деген сөздөрдөн кийин “жана чегерилүүгө” деген сөздөр менен толукталсын;
- 123) 419-берененин 1-бөлүгү төмөнкүдөй мазмундагы 4-пункт менен толукталсын:
- “4) Кыргыз Республикасынын аймагынан тышкары иш жүргүзгөн субъект.
- Ушул главанын максаттарында Кыргыз Республикасынын аймагынан тышкары иш деп Кыргыз Республикасы бул товарлар чыгарылган жер болуп саналбаган учурда Кыргыз Республикасынын аймагынын чегинен тышкары жайгашкан жерде товарларды сатуу боюнча иш түшүнүлөт. Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик чек арасынан өтпөгөн товарлар да товарлар деп түшүнүлөт.”;
- 124) 420-беренедө:
- а) 2-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
- “2. Салык салуунун жөнөкөйлөтүлгөн тутумун колдонууга ниеттенген жеке ишкер же юридикалык жак катары мамлекеттик каттоодо салык төлөөчү каттоо арызында бирдиктүү салыктын тиешелүү ставкасын тандоого милдеттүү.”;
- б) 3-бөлүктүн 1-пункту төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
- “1) жалпы салык режиминин негизинде учурдагы салыктык эсепке алуу жери боюнча салык органына алдыдагы календардык кварталдын айынын бирине чейин арыз берет. Салык салуунун жөнөкөйлөтүлгөн тутумунун негизинде бирдиктүү салыкты төлөө салык төлөөчү тарабынан арыз берилген кварталдан кийинки календардык кварталдын айынын биринен тартып жүзөгө ашырылат.”;
- в) төмөнкүдөй мазмундагы 8-бөлүк менен толукталсын:
- “8. Бизнести майдалоо критерийлерине туура келген салык төлөөчү ушул Кодекстин 423-беренесинин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунун “а” пунктчасында жана 8-бөлүгүндө каралган ставкалар боюнча салык салуунун жөнөкөйлөтүлгөн тутумун колдонууга укугу жок.
- Ушул бөлүктө белгиленген шарттарга ылайык келбеген учурларда салык төлөөчү ылайык келбестик белгиленген айдан кийинки ай аяктаганга чейин учурдагы салыктык эсепке алуу жери боюнча салык органына ушул Кодекстин 423-беренесинин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунун “б” пунктчасында каралган ставканы колдонууга өтүү жөнүндө арыз берүүгө милдеттүү жана салык төлөө арыз берилген айдан кийинки айдын биринен тартып жүзөгө ашырылат.
- Эгерде учурдагы салыктык эсепке алуу жери боюнча салык органына салыктын ставкасын колдонууну өзгөртүү жөнүндө арыз берүүгө милдеттүү болгон салык төлөөчү аны бербесе же өз убагында бербесе, анда ал салык төлөөчү ка-

тары ушул Кодекстин 423-беренесинин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунун “б” пунктчасында каралган ставканы колдонуу менен ал арыз берүүгө милдеттүү болгон айдан кийинки айдын биринен тартып таанылат.”;

125) төмөнкүдөй мазмундагы 422¹-берене менен толукталсын:

- “422¹-берене. Салык милдеттенмесинин келип чыккан датасы
- Салык милдеттенмесинин келип чыккан датасы болуп эсеп-фактура берилген дата же бул окуялардын кайсынысы мурда болгонуна жараша төлөм келип түшкөн дата саналат.”;
- 126) 423-беренедө:
- а) төмөнкүдөй мазмундагы 1¹-бөлүк менен толукталсын:
- “1¹. 422-берененин 3-бөлүгүндө каралган кирешелер боюнча салык төлөөчү салыкты ушул берененин 1-бөлүгүнүн 3-пунктунда белгиленген ставкалар боюнча эсептейт жана төлөйт.”;
- б) төмөнкүдөй мазмундагы 6¹-бөлүк менен толукталсын:
- “6¹. Кыргыз Республикасынын аймагынан тышкары иш жүргүзүүчү субъект бул ишке карата 1 пайыз өлчөмүндө салык төлөйт.”;
- в) 7-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
- “7. Ушул берененин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунун “а” пунктчасында, 6 жана 8-бөлүктөрүндө көрсөтүлгөн субъекттерди, ошондой эле ушул Кодекстин 324-беренесинде белгиленген режимди колдонуучу субъектти кошпогондо, иштин бир нече түрүн жүзөгө ашыруучу салык төлөөчү иштин ошол түрлөрү үчүн белгиленген ставкалар боюнча иштин ар бир түрү үчүн салыкты өзүнчө эсептейт жана төлөйт.
- Ушул берененин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунун “а” пунктчасында жана 8-бөлүгүндө көрсөтүлгөн салык төлөөчү иштин кошумча түрлөрүн жүзөгө ашырууга ниеттенсе, салык төлөөчү иштин кошумча түрүн жүзөгө ашыра баштаган айдан кийинки айдын биринен тартып ушул берененин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунун “б” пунктчасында көрсөтүлгөн бирдиктүү салыктын ставкаларын колдонууга милдеттүү.”;
- г) 8-бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы абзац менен толукталсын:
- “Ушул бөлүктүн ченемдери дары каражаттарын, медициналык буюмдарды, күйүүчү-майлоочу материалдарды саткан, бизнести майдалоо критерийлерине туура келген жеке ишкерге, ошондой эле дистрибьюторго жайылтылбайт.”;
- д) 9-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
- “9. Креативдүү индустриялар паркынын резиденти тарабынан ушул берененин 6-бөлүгүндө белгиленген ставканы колдонуу Креативдүү индустриялар паркынын дирекциясынын адамды Креативдүү индустриялар паркынын резидентти катары каттоо жөнүндө электрондук кабарлоосунун негизинде жүзөгө ашырылат. Кабарлоону дирекция резиденттин салыктык каттоо жери боюнча салык органына жиберет.
- Ушул берененин 6-бөлүгүндө белгиленген ставкалар боюнча бирдиктүү салыкты төлөө салык органы дирекциянын кабарлоосун алган айдан кийинки айдын биринен тартып жүзөгө ашырылат.”;
- е) 11-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
- “11. Ушул берененин 8-бөлүгүндө каралган ставка боюнча салык төлөөчү жеке ишкер түшкөн акчасынын көлөмү катары менен келген акыркы 12 ай ичинде 15 000 000 сомдон ашканга чейин учурдагы салыктык эсепке алуу жери боюнча салык органына ушул берененин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунун “а” же “б” пунктчаларында каралган салыктын ставкасын колдонуу жөнүндө арыз берүүгө милдеттүү. Салыкты жаңы тандалган ставка боюнча төлөө арыз берилген айдан кийинки айдын биринен тартып жүргүзүлөт.
- Эгерде ушул берененин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунун “а” пунктчасында жана 8-бөлүгүндө каралган ставка боюнча салык төлөөчү субъект салыктын ставкасын өзгөртүү жөнүндө арызды учурдагы салыктык эсепке алуу жери боюнча салык органына берүүгө милдеттүү болсо, бирок аны бербесе же өз убагында бербесе, анда мындай субъект арыз берүүгө милдеттүү болгон айдан кийинки айдын инен тартып ушул берененин 1-бөлүгүнүн 1-пунктунун “б” пунктчасында каралган ставка боюнча салык төлөөчү деп таанылат.”;
- ж) 18-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
- “18. Министрлер Кабинетинин чечимине ылайык мамлекеттик муктаждыктар үчүн кыймылсыз мүлктү алмаштырууну жана/же өткөрүп берүүнү жүзөгө ашыруучу субъект салыкты 0 пайыз ставка боюнча төлөйт.”;
- 127) 433-берене төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
- “433-берене. Салыктык каттоо
- Жогорку технологиялар паркынын резидентин каттоо ал резиденттин салыктык катталган жери боюнча салык органына жиберилген Жогорку технологиялар паркынын дирекциясынын резиденттин атайын салык режимин колдонуу ниети жөнүндө электрондук кабарлоосунун негизинде жүргүзүлөт.
- Жогорку технологиялар паркында салык режими боюнча каттоо салык органы дирекциянын кабарлоосун алган айдан кийинки айдын биринен тартып күчүнө кирет.”;
- 128) 456-берененин 2-бөлүгүнүн биринчи абзацында “кварталына бир жолу” деген сөздөр алып салынсын;
- 129) 458-берененин 1-бөлүгүнүн 2-пунктунун “а” пунктчасы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
- “а) кол менен жылдырылуучу арабалардан тышкары, белгилүү бир шифр менен белгиленген номер коюлган соода оруданын жайгаштыруу схемаларын.”;
- 130) 459-берененин 2-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:
- “2. Салык төлөөчү өзгөчө режимдеги соода зонасындагы ишке салык төлөөгө арызды өзгөчө режимдеги соода зонасынын жайгашкан жери боюнча салык органына мындай иш башталганга чейин берүүгө милдеттүү.”.
- 7-берене
- Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексине (“Эркин-Тоо” гезити, 2025-жылдын 28-январы, №6) төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:
- 91-берененин 8-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

САЛЫК САЛУУ ЧӨЙРӨСҮНДӨГҮ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АЙРЫМ МЫЙЗАМ АКТЫЛАРЫНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

(Башталышы 15-бетте)

“8. Эмгек акыны төлөө накталай эмес формада жүргүзүлүүгө тийиш:

- иш берүүчү – юридикалык жак тарабынан;
- иш берүүчү – жеке ишкер тарабынан чет өлкөлүк жарандарга эмгек акы төлөөдө.

Ал жеткис күчтүн жагдайлары пайда болгон, өзгөчө абал же өзгөчө кырдаал жарыяланган учурда, ошондой эле Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан каралган учурларда эмгек акыны накталай формада төлөөгө уруксат берилет. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети иш берүүчүлөргө – иштин айрым түрлөрүндөгү уюмдарга же өлкөнүн белгилүү бир аймактарында эмгек акыны накталай формада төлөөгө уруксат берүүгө укуктуу.”

8-берене

“Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Ведомосттору, 1996-ж., №7, 85-ст.) төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

24-статьянын 1-пункту төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“1. Камсыздандыруучулар камсыздандыруу төгүмдөрүн (анын ичинде жумушчулар үчүн) ыйгарым укуктуу мамлекеттик органда катталган жери боюнча Кыргыз Республикасынын Социалдык фондунун эсептешүү эсебине камсыздандыруу төгүмдөрү эсептелген айдан кийинки айдын 20сынан кечиктирбестен ай сайын төлөшөт.”.

9-берене

“Банкроттук (кудуретсиздик) жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Ведомосттору, 1997-ж., №11, 537-ст.) төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

30-статья төмөнкүдөй мазмундагы 1¹-пункт менен толукталсын:

“1¹. Кредиторлордун чогулушунун чечими пландан тышкаркы көчмө салыктык текшерүү жүргүзүлгөнгө чейин чыгарылышы мүмкүн эмес.”.

10-берене

“Керектөөчүлөрдүн укуктарын коргоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Ведомосттору, 1998-ж., №2, 5-ст.) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 24-берененин 1-пунктунун үчүнчү абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“Эгерде көрсөтүлгөн товар колдонулбаса, анын товардык көрүнүшү, керектөө касиеттери, пломбалары, фабрикалык жарлыктары, ошондой эле керектөөчүгө сатылган товар менен бирге берилген контролдук-кассалык чеги же сатып алуу фактысын ырастоочу башка документ сакталган учурда сапаты талаптагыдай болгон азык-түлүк эмес товар, анын ичинде мурда колдонулбаган, арзандатылган жана төмөндөтүлгөн баа боюнча сатып алынган товарды алмаштыруу жүргүзүлөт.”;

2) 27-берененин он сегизинчи абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“Банктык төлөм карталарын жана/же электрондук акчаларды жана/же улуттук стандарттагы штрих-коддун (QR-коддун) эки өлчөмдүү символдорун жана/же накталай эмес төлөмдүн башка инструменттерин пайдалануу менен төлөмдөрдү жүргүзүү үчүн арналган, башка юридикалык же жеке жакка жана/же ишкердик иш менен байланышпаган жеке мүнөздөгү төлөмдөрдү жүргүзүү үчүн арналган сатуучунун өзүнө катталган жабдууну (программалык-техникалык түзүлүштү) колдонууга.”.

11-берене

“Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтери жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2004-ж., №5, 229-ст.) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 2¹-статьянын 2-пунктунун “б” пунктчасы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“б) пенсионер кызматкерлер үчүн (турак жай ээлеринин шериктиктеринин пенсионер кызматкерлерин кошпогондо), каржылоо булактарына карабастан, алардын пайдасына чегерилген төлөмдөрдүн бардык түрлөрүнөн ай сайын Пенсиялык фондго – 8 пайыз өлчөмүндө;

турак жай ээлеринин шериктиктеринин пенсионер кызматкерлери үчүн каржылоо булактарына карабастан, алардын пайдасына чегерилген төлөмдөрдүн бардык түрлөрүнөн ай сайын Пенсиялык фондго – 2 пайыз өлчөмүндө.”;

2) 5-статьянын 2–4-пункттары күчүн жоготту деп таанылсын;

3) 5¹-статьянын 2-пунктунун биринчи абзацында “5-статьясынын 2-пунктуна,” деген сөздөр алып салынсын;

4) 7-статьянын 2 жана 3-пункттарында “5-статьясынын 2-пунктуна,” деген сөздөр алып салынсын;

5) төмөнкүдөй мазмундагы 7²-статья менен толукталсын:

“7²-статья. Футбол чөйрөсүндө иш жүргүзүүчү уюмдардын кызматкерлери үчүн камсыздандыруу төгүмдөрүнүн тарифтеринин ставкалары

Футбол чөйрөсүндө иш жүргүзүүчү уюмдардын кызматкерлери, пенсионер кызматкерлерди кошпогондо, орточо айлык эмгек акынын өлчөмүнөн 12 пайыз өлчөмүндө камсыздандыруу төгүмдөрүн төлөшөт.

Камсыздандыруу төгүмдөрүнүн суммаларын фонддор боюнча бөлүштүрүү төмөндөгүдөй өлчөмдө жүргүзүлөт:

Пенсиялык фондго – 10 пайыз;

Мамлекеттик пенсиялык топтоо фондуна – 2 пайыз.

Пенсионер кызматкерлер Пенсиялык фондго орточо айлык акынын өлчөмүнөн 10 пайыз өлчөмүндө камсыздандыруу төгүмдөрүн төлөйт.

Ушул Мыйзамдын 11¹-статьясынын “а” пунктунда көрсөтүлгөн жалданган кызматкерлер Пенсиялык фондго орточо

айлык акынын өлчөмүнөн 12 пайыз өлчөмүндө камсыздандыруу төгүмдөрүн төлөйт.

1 жана II топтордогу майып кызматкерлер үчүн (Улуу Ата Мекендик согуштун майыптарынан жана аларга теңештирилген адамдардан тышкары), ошондой эле угуусу боюнча III топтогу майыптар каржылоо булактарына карабастан, алардын пайдасына чегерилген төлөмдөрдүн бардык түрлөрүнөн ай сайын Пенсиялык фондго 2 пайыз өлчөмүндө.”;

б) 9-статьяда:

а) 2-пунктта:

– “б” пунктчасы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“б) 2-статьянын 2-пунктунун “б” пунктчасына, 2¹-статьянын 1-пунктунун “г” пунктчасына, 2²-статьянын 2-пунктунун “б” пунктчасынын экинчи абзацына жана “в” пунктчасына, 5-статьянын 1-пунктуна, 6-статьянын 3-пунктуна ылайык камсыздандыруу төгүмдөрүн төлөөчү:

– камсыздандырылган адамдын жеке камсыздандыруу эсебине – 2 пайыз.”;

– “г” пунктчасында “7¹-статьяга” деген сөздөр “7¹ жана 7²-статьяларга” деген сөздөргө алмаштырылсын;

б) 3-пунктун “в” пунктчасында “7¹-статьяга” деген сөздөр “7¹ жана 7²-статьяларга” деген сөздөргө алмаштырылсын;

в) 4-пунктта:

– “а” пунктчасы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“а) 2-статьянын 2-пунктунун “а” пунктчасынын экинчи абзацына, 2¹-статьянын 1-пунктунун “в” пунктчасына, 2²-статьянын 2-пунктунун “б” пунктчасынын биринчи абзацына, 5-статьянын 1-пунктуна, 6-статьянын 3-пунктуна ылайык камсыздандыруу төгүмдөрүн төлөөчү:

– камсыздандырылган адамдын жеке камсыздандыруу эсебине – 8 пайыз.”;

– “в” пунктчасында “7¹-статьяга” деген сөздөр “7¹ жана 7²-статьяларга” деген сөздөргө алмаштырылсын;

г) 5-пункт күчүн жоготту деп таанылсын;

7) 10-статьяда:

а) 1¹-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“1¹. Камсыздандыруу төгүмдөрүн ыктыярдуу төлөө ар кандай өлчөмдө, бирок Пенсиялык фондго орточо айлык эмгек акынын өлчөмүнөн 3 пайызынан кем эмес өлчөмдө төмөнкү жактар тарабынан жүргүзүлүшү мүмкүн:

а) юридикалык жакты түзбөстөн өз ишин жүзөгө ашырган, жер үлүшүнө жана/же участогуна же анын бир бөлүгүнө ээ болгон же аны ижарага берүүдөн киреше алган дыйкан (фермердик) чарбаларынын башчылары, мүчөлөрү;

б) жер үлүшүнө жана/же участогуна же анын бир бөлүгүнө ээ болгон же аны ижарага берүүдөн киреше алган жеке жактар;

в) жер үлүшүнө жана/же айыл чарба багытындагы жер участогуна же анын бир бөлүгүнө ээ болгон, ошондой эле өз жер участокторун (үлүштөрүн) ижарага берген айыл чарба кооперативдеринин мүчөлөрү;

г) Айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондунун жерлеринен (жайыттарды кошпогондо), токой фондунун участокторунан жерлерди ижарага алган жеке жактар;

д) жайыттарды пайдаланууга укугу бар жеке жактар;

е) суу көлмөлөргө жана насостук станциялар менен сугарылуучу жерлерге ээ болгон жеке жактар.”;

б) 3-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“3. 1996-жылдын январынан кийинки мезгил үчүн камсыздандыруу стажын калыбына келтирүү жана өздүк камсыздандыруу эсебинде камсыздандыруу төгүмдөрүн топтоо максатында Кыргыз Республикасынын жарандары камсыздандыруу төгүмдөрүн төлөөгө чейинки жана/же кийинки мезгилдер үчүн, чет өлкөлүк жарандар жана жарандыгы жок адамдар, ошондой эле юридикалык жактар жеке жактардын пайдасына камсыздандыруу төгүмдөрүн Пенсиялык фондго каалагандай өлчөмдө, бирок орточо айлык эмгек акынын 8 пайызынан кем эмес өлчөмдө айына төлөй алышат.”;

в) төмөнкүдөй мазмундагы 4-пункт менен толукталсын:

“4. Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүн төлөөчү адамдар Мамлекеттик пенсиялык топтоо фондуна камсыздандыруу төгүмдөрүн каалагандай өлчөмдө, бирок орточо айлык эмгек акынын 2 пайызынан кем эмес өлчөмдө ыктыярдуу төлөмдөрдү жүргүзө алышат.”;

8) 11-статьяда:

а) 1¹-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“1¹. Пенсиялык фондго камсыздандыруу төгүмдөрүн милдеттүү түрдө төлөөдөн төмөнкүлөр бошотулат:

а) юридикалык жакты түзбөстөн өз ишин жүзөгө ашырган, жер үлүшүнө жана/же участогуна же анын бир бөлүгүнө ээ болгон же аны ижарага берүүдөн киреше алган дыйкан (фермердик) чарбаларынын башчылары, мүчөлөрү;

б) жер үлүшүнө жана/же участогуна же анын бир бөлүгүнө ээ болгон же аны ижарага берүүдөн киреше алган жеке жактар;

в) жер үлүшүнө жана/же айыл чарба багытындагы жер участогуна же анын бир бөлүгүнө ээ болгон, ошондой эле өз жер участокторун (үлүштөрүн) ижарага берген айыл чарба кооперативдеринин мүчөлөрү;

г) Айыл чарба жерлеринин мамлекеттик фондунун жерлеринен (жайыттарды кошпогондо), токой фондунун участокторунан жерлерди ижарага алган жеке жактар;

д) жайыттарды пайдаланууга укугу бар жеке жактар;

е) суу көлмөлөргө жана насостук станциялар менен сугарылуучу жерлерге ээ болгон жеке жактар.”.

б) 5-пункт төмөнкүдөй мазмундагы 3-пунктча менен толукталсын:

“3) футбол чөйрөсүндө иш жүргүзүүчү уюмдар.”;

9) 13-статьяда:

а) 3-пунктун “б” пунктчасынын экинчи абзацы “Мында” деген сөздөн кийин “, ушул статьянын 4-пунктун эске алуу менен,” деген сөздөр менен толукталсын;

б) төмөнкүдөй мазмундагы 4-пункт менен толукталсын:

“4. Календардык ай үчүн иш берүүчү жана кызматкер тарабынан бир камсыздандырылган адамдын пайдасына төлөнүүгө тийиш болгон мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүнүн жыйынды сумма-

сы колдонулуучу тарифтерге жана суммалардын фонддор боюнча бөлүштүрүлүшүнө карабастан, өткөн календардык жылда республикада түзүлгөн орточо айлык эмгек акынын жыйырма эселенген өлчөмүнөн эсептелинген суммадан ашпоого тийиш.”.

12-берене

“Сот аткаруучулардын статусу жөнүндө жана аткаруу өндүрүшү тууралуу” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2017-ж., №1 (2), 15-ст.) төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

52-берененин 1-бөлүгүнүн экинчи абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“Салык кызматынын органдарынын аткаруу документтери боюнча сыртка чыгууга убактылуу чектөө жөнүндө токтом карыздын өлчөмү жалпысынан 500 эсептик көрсөткүчтөн ашкан учурларда чыгарылат.”.

13-берене

“Кыргыз Республикасынын Салык кодексин колдонууга киргизүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына (“Эркин-Тоо” гезити, 2022-жылдын 19-январы, №4–9) төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

4-берене төмөнкүдөй мазмундагы 23–25-пункттар менен толукталсын:

“23) Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан 2025-жылдын 31-декабрына чейин түзүлгөн инвестициялык макулдашууларда каралган, Кыргыз Республикасынын Салык кодексинин 3-беренесинин 3-бөлүгү күчүн жоготту деп таанылгандан кийин мөөнөтү аяктаган салыктык жеңилдиктер инвестициялык макулдашууда каралган салыктык жеңилдиктердин мөөнөтү аяктаганга чейин колдонулат;

24) салык төлөөчү жалпы салык режимин колдонуу мезгилинде КНСтин нөлдүк ставкасы боюнча салык салынуучу берүүлөр боюнча пайда болгон, КНСтин ашып кетишинин орду толтурулбаган суммалары салык салуунун жөнөкөйлөтүлгөн тутумуна өтүү учурунда салык төлөөчүнүн өздүк эсептеринен бюджеттин пайдасына эсептен чыгарылат;

25) салык төлөөчүнүн 2025-жылдын 1-сентябрына чейин жалпы салык режиминен атайын салык режимине өтүүсүндө пайда болгон КНС боюнча салык милдеттенмеси боюнча эки жылдан ашпаган мөөнөткө банктын кепилдигисиз салык төлөөчүнүн арызы боюнча бирдей үлүштөр менен ай сайын бөлүп төлөө берилиши мүмкүн.”.

14-берене

“Нотариат жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына (“Эркин-Тоо” гезити, 2023-жылдын 14-марты, №19) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 14-берененин 2-бөлүгүнүн биринчи абзацы “Лицензия” деген сөздөн кийин “тандалган салык режимин боюнча салык төлөөчү катары салык кызматынын органдарында салыктык каттоосу бар болгондо” деген сөздөр менен толукталсын;

2) 18-берененин 3-бөлүгү төмөнкүдөй мазмундагы 12-пункт менен толукталсын:

“12) тиешелүү салыктарды жана камсыздандыруу төгүмдөрүн төлөбөстөн нотариалдык иш-аракеттерди жасоо, ошондой эле контролдук-кассалык машинаны колдонбостон нотариалдык ишти жүзөгө ашыруу.”;

3) 10010-берененин 3-бөлүгүндө “салык органына” деген сөздөр “сот аткаруучуларга” деген сөздөргө алмаштырылсын.

15-берене

“Калктын жана ишкердик субъекттердин салыктык түйшүгүн азайтуу маселелери боюнча Кыргыз Республикасынын айрым мыйзам актыларына өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамына (“Эркин-Тоо” гезити, 2025-жылдын 5-августу, №58) төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

5-берененин 1-бөлүгү төмөнкүдөй мазмундагы 4-пункт менен толукталсын:

“4) 2025-жылдын 1-октябрынан тартып күчүнө кирүүчү 1-берененин 68-пунктунун “ж” пунктчасын жана 77-пунктун.”.

16-берене

Мамлекеттик социалдык камсыздандыруу боюнча камсыздандыруу төгүмдөрүн төлөөчүлөргө салык кызматынын органдары тарабынан төмөнкүлөр эсептен чыгарылат:

1) 2026-жылдын 1-январына карата камсыздандыруу төгүмдөрү боюнча негизги карыз жок болгондо 2026-жылдын 1-январына карата туумдар, айыптар жана финансылык санкциялар боюнча карыз төлөөчүдөн арыз талап кылбастан жана толук көлөмдө;

2) камсыздандыруу төгүмдөрү боюнча негизги карыз 2026-жылдын 1-июлуна чейин жоюлганда 2026-жылдын 1-июлуна карата туумдар, айыптар жана финансылык санкциялар боюнча карыз төлөөчүнүн тиешелүү арызынын негизинде жана толук көлөмдө.

17-берене

Ушул Мыйзам расмий жарыяланууга тийиш жана төмөнкүлөрдү кошпогондо 2026-жылдын 1-январынан тартып күчүнө кирет:

- расмий жарыяланган күндөн тартып он беш күн өткөндөн кийин күчүнө кирүүчү 6-берененин 55-пунктунун “д” пунктчасынын бешинчи абзацын, 60-пунктунун “б” пунктчасын, 70-пунктунун “б” пунктчасын, 88-пунктунун “б” пунктчасын, 89-пунктунун “в” пунктчасын, 98-пунктунун “а” пунктчасынын төртүнчү абзацын, 117-пунктунун “а” пунктчасынын үчүнчү абзацын, 118-пунктунун “б” пунктчасын, 11-берененин 5-пунктун;
- 2025-жылдын 1-январынан тартып күчүнө кирүүчү 6-берененин 60-пунктунун “г” пунктчасынын үчүнчү абзацын;
- 2025-жылдын 1-июнунан тартып күчүнө кирүүчү 11-берененин 2–4-пункттарын, 6-пунктунун “г” пунктчасын, 7-пунктунун “а” пунктчасын, 8-пунктунун “а” пунктчасын;
- 2025-жылдын 1-сентябрынан тартып күчүнө кирүүчү 13-берененин бешинчи абзацын;
- 2025-жылдын 1-октябрынан тартып күчүнө кирүүчү 15-беренени.

Кыргыз Республикасынын
Президенти

С.ЖАПАРОВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 29-октябры, №243

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В НЕКОТОРЫЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ АКТЫ

КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ В СФЕРЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ

Статья 1
Внести в Гражданский процессуальный кодекс Кыргызской Республики (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2017 г., №1 (2), ст. 14) следующие изменения:

1) статью 261 изложить в следующей редакции:

«Статья 261. Рассмотрение дел о банкротстве

1. Дела о банкротстве (несостоятельности) юридического лица или индивидуального предпринимателя либо финансово-кредитного учреждения рассматриваются районными судами по месту нахождения должника – юридического лица или должника – индивидуального предпринимателя или по месту нахождения финансово-кредитного учреждения согласно правилам гражданского судопроизводства с особенностями, установленными настоящей главой и законодательством о банкротстве.

2. Участие органов налоговой службы в делах о банкротстве является обязательным.

3. Определение о принятии заявления о признании должника банкротом направляется по месту текущего налогового учета должника.»;

2) в предложении втором части 2 статьи 405 слова «в уполномоченный государственный орган» заменить словами «судебному исполнителю».

Статья 2
Внести в Кодекс Кыргызской Республики о неналоговых доходах (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2018 г., №7–8, ст. 490) следующие изменения:

1) статью 25 дополнить частью 8 следующего содержания:

«8. Задолженность по неналоговым доходам, администрируемым налоговыми органами в соответствии с настоящим Кодексом, взыскивается в порядке, установленном налоговым законодательством Кыргызской Республики.»;

2) главу 6 дополнить статьей 25¹ следующего содержания:

«Статья 25¹. Списание безнадежных долгов по неналоговым доходам

Задолженность по неналоговым доходам, администрируемым налоговыми органами, определяется и признается безнадежным долгом в соответствии с налоговым законодательством Кыргызской Республики.»;

3) статью 28 дополнить частью 2² следующего содержания:

«2². В случае отсутствия информации и сведений в отчетах или расчетах по неналоговым доходам, администрируемым налоговыми органами в соответствии с настоящим Кодексом, составление и представление такой отчетности не требуется.»;

4) часть 6 статьи 29 изложить в следующей редакции:

«6. Проверки соблюдения законодательства о неналоговых доходах главными администраторами, а также администраторами, у которых отсутствуют главные администраторы, осуществляют органы налоговой службы в порядке, определяемом уполномоченным налоговым органом.»;

5) в статье 32:

а) в части 2 слова «устанавливается Кабинетом Министров Кыргызской Республики» заменить словами «утверждается уполномоченным налоговым органом»;

б) часть 4 признать утратившей силу;

6) статью 128 после слов «до их переработки» дополнить словами «или их использования».

Статья 3
Внести в Уголовный кодекс Кыргызской Республики (газета «Эркин-Тоо» от 16 ноября 2021 года №122–133) следующие изменения:

1) части 3 и 4 статьи 65 после слов «частями 2–4 статьи 240» дополнить словами «, частью 1 статьи 242¹»;

2) статьи 238 и 239 изложить в следующей редакции:

«Статья 238. Подделка акцизных марок и (или) средств идентификации

1. Изготовление поддельных акцизных марок и (или) средств идентификации (кодов маркировки) с целью сбыта, а равно хранение с целью сбыта или использование поддельных акцизных марок и (или) средств идентификации, и (или) учетно-контрольных марок в крупном размере либо группой лиц по предварительному сговору –

наказываются штрафом от 5 000 до 7 000 расчетных показателей или лишением свободы на срок до пяти лет.

2. Те же деяния, совершенные в особо крупном размере, –

наказываются штрафом от 7 000 до 10 000 расчетных показателей или лишением свободы на срок до семи лет.

Примечание. В настоящей статье:

– крупным размером признается сто или более поддельных акцизных марок или средств идентификации, или учетно-контрольных марок;

– особо крупным размером признается пятьсот или более поддельных акцизных марок или средств идентификации, или учетно-контрольных марок.

Статья 239. Оборот продукции, подлежащей обязательному акцизному обложению, без акцизных марок и (или) средств идентификации

1. Производство, хранение, импорт или реализация продукции, подлежащей обязательной маркировке, без акцизных марок и (или) средств идентификации, и (или) топливного маркера, и (или) учетно-контрольных марок, а равно нарушение установленного порядка и (или) правил применения средств идентификации, совершенные в крупном размере, –

наказываются штрафом от 5 000 до 7 000 расчетных показателей или лишением свободы на срок до пяти лет.

2. Те же деяния, совершенные в особо крупном размере, –

наказываются штрафом от 7 000 до 10 000 расчетных показателей или лишением свободы на срок до семи лет.

Примечание. В настоящей статье:

– крупным размером признается размер продукции, стоим-

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики
18 сентября 2025 года

мость которой в пятьсот раз превышает расчетный показатель, установленный законодательством Кыргызской Республики на момент совершения преступления, или количество продукции без акцизных марок и (или) средств идентификации, и (или) топливного маркера, и (или) учетно-контрольных марок двести или более единиц;

– особо крупным размером признается размер продукции, стоимость которой в тысячу раз превышает расчетный показатель, установленный законодательством Кыргызской Республики на момент совершения преступления, или количество продукции без акцизной марки и (или) средств идентификации, и (или) топливного маркера, и (или) учетно-контрольных марок пятьсот или более единиц.»;

3) в абзаце втором примечания статьи 241 цифры «241–243» заменить словами «241, 242 и 243»;

4) дополнить статьей 242¹ следующего содержания:

«Статья 242¹. Нарушения в сфере применения фискального программного обеспечения

1. Внесение оператором фискального программного обеспечения изменений, не соответствующих установленным требованиям, в фискальное программное обеспечение, разрешенное к использованию в установленном порядке и используемое в целях налогового учета, с целью создания условий для уклонения от уплаты налогов и (или) других обязательных платежей в бюджет, если это повлекло неуплату налогов и (или) других обязательных платежей в бюджет в крупном размере, –

наказывается штрафом от 10 000 до 20 000 расчетных показателей или лишением свободы на срок до пяти лет с лишением права занимать определенные должности либо заниматься определенной деятельностью на срок до трех лет.».

Статья 4
Внести в Уголовно-процессуальный кодекс Кыргызской Республики (газета «Эркин-Тоо» от 16 ноября 2021 года №122–133) следующее изменение:

в части 6 статьи 159 цифры «243, 244» заменить цифрами «242¹, 243, 244».

Статья 5
Внести в Кодекс Кыргызской Республики о правонарушениях (газета «Эркин-Тоо» от 16 ноября 2021 года №122–133) следующие изменения:

1) в статье 31:

а) абзац второй части 3 после цифр «314,» дополнить цифрами «320¹,»;

б) в абзаце втором части 4 слова «статьями 309¹ и 318» заменить словами «статьями 309¹, 318 и 319¹»;

2) часть 1 статьи 308 изложить в следующей редакции:

«1. Отсутствие документов или искажение данных в документах, связанных с исчислением и уплатой налогов, либо непредставление в установленные сроки документов, связанных с налогообложением, за исключением налоговых отчетов, –

влекут наложение штрафа на физических лиц в размере 30 расчетных показателей, на юридических лиц – 130 расчетных показателей.»;

3) статью 311 изложить в следующей редакции:

«Статья 311. Перемещение товаров и транспортных средств через Государственную границу Кыргызской Республики с территории государств – членов Евразийского экономического союза без соответствующих документов

1. Перемещение товаров и транспортных средств через Государственную границу Кыргызской Республики с территории государств – членов Евразийского экономического союза без соответствующих документов, подлежащих оформлению в соответствии с налоговым законодательством Кыргызской Республики и/или правом ЕАЭС, –

влечет наложение штрафа на физических лиц в размере 100 расчетных показателей, на юридических лиц – 280 расчетных показателей.

2. То же действие, предусмотренное частью 1 настоящей статьи, совершенное повторно в течение года после применения мер взыскания, –

влечет наложение штрафа на физических лиц в размере 200 расчетных показателей, на юридических лиц – 650 расчетных показателей.

Примечание. В случае совершения правонарушения, предусмотренного частью 2 настоящей статьи, перемещаемые товары подлежат конфискации в порядке, установленном настоящим Кодексом.»;

4) статьи 312–314 изложить в следующей редакции:

«Статья 312. Повторное использование бывших в употреблении соответствующих средств идентификации или акцизных марок

Повторное использование бывших в употреблении соответствующих средств идентификации или акцизных марок, или учетно-контрольных марок –

влечет наложение штрафа на физических лиц в размере 350 расчетных показателей, на юридических лиц – 1 000 расчетных показателей.

Статья 313. Производство, импорт и реализация товаров, подлежащих обязательной маркировке, без нанесения и/или добавления в продукцию и/или его упаковку средств маркировки

Производство, импорт, ввоз, хранение и реализация товаров, подлежащих маркировке, без топливного маркера или без нанесения на товар и/или его упаковку акцизных марок или средств идентификации и/или учетно-контрольных марок, а

равно нарушение установленного порядка и/или правил применения средств идентификации, если такое правонарушение не содержит признаков преступления, –

влекут наложение штрафа на физических лиц в размере 350 расчетных показателей, на юридических лиц – 1 000 расчетных показателей.

Статья 314. Подделка средств маркировки товаров

Подделка акцизных марок, средств идентификации или учетно-контрольных марок товаров с целью использования, а равно их хранение с целью сбыта или сбыт –

влекут наложение штрафа на физических лиц в размере 350 расчетных показателей, на юридических лиц – 1 000 расчетных показателей.»;

5) дополнить статьями 317² и 317³ следующего содержания:

«Статья 317². Применение в предпринимательской деятельности субъектом оборудования (программно-технического устройства), предназначенного для приема платежей с использованием банковских платежных карт и/или электронных денег, и/или двухмерных символов штрихкода (QR-кода) национального стандарта, и/или иных инструментов безналичной оплаты, зарегистрированного на самого субъекта в качестве физического лица

1. Применение в предпринимательской деятельности субъектом оборудования (программно-технического устройства), предназначенного для приема платежей с использованием банковских платежных карт и/или электронных денег, и/или двухмерных символов штрихкода (QR-кода) национального стандарта, и/или иных инструментов безналичной оплаты, зарегистрированного на самого субъекта в качестве физического лица, предназначенного для осуществления платежей личного характера, не связанных с предпринимательской деятельностью, –

влечет предупреждение на физических или юридических лиц.

2. То же действие, предусмотренное частью 1 настоящей статьи, совершенное повторно после применения мер взыскания, –

влечет наложение штрафа на физических лиц в размере 50 расчетных показателей, на юридических лиц – 280 расчетных показателей.

3. То же действие, предусмотренное частью 1 настоящей статьи, совершенное более одного раза после применения мер взыскания, –

влечет наложение штрафа на физических лиц в размере 130 расчетных показателей, на юридических лиц – 650 расчетных показателей.

Статья 317³. Непредоставление банком информации и/или нарушение порядка и сроков ее предоставления органам налоговой службы

Непредоставление информации, включая отказ банка в ее предоставлении, и/или нарушение порядка и сроков предоставления информации органам налоговой службы в случаях, предусмотренных налоговым законодательством Кыргызской Республики, –

влекут наложение штрафа на юридических лиц в размере 650 расчетных показателей.»;

6) дополнить статьей 319¹ следующего содержания:

«Статья 319¹. Нарушение порядка применения фискального программного обеспечения

1. Внесение оператором фискального программного обеспечения изменений, не соответствующих установленным требованиям, в фискальное программное обеспечение, разрешенное к использованию в установленном порядке и используемое в целях налогового учета налогоплательщиками, если это действие не содержит признаков преступления, –

влечет наложение штрафа на физических лиц в размере 200 расчетных показателей, на юридических лиц – 10 000 расчетных показателей.

2. Использование субъектом предпринимательства фискального программного обеспечения, не разрешенного к использованию в установленном порядке, в том числе ведение деятельности без регистрации фискального программного обеспечения, если эти действия не содержат признаков преступления, –

влекут наложение штрафа на физических лиц в размере 500 расчетных показателей, на юридических лиц – 2 000 расчетных показателей.»;

7) статью 320 изложить в следующей редакции:

«Статья 320. Воспрепятствование работникам налоговых органов в доступе к контрольно-кассовым машинам

Воспрепятствование работникам налоговых органов в доступе к контрольно-кассовым машинам –

влечет наложение штрафа на физических лиц в размере 75 расчетных показателей, на юридических лиц – 230 расчетных показателей.»;

8) дополнить статьей 320¹ следующего содержания:

«Статья 320¹. Воспрепятствование работникам налоговых органов в доступе к фискальному программному обеспечению

Воспрепятствование работникам налоговых органов в доступе к фискальному программному обеспечению –

влечет наложение штрафа на физических лиц в размере 500 расчетных показателей, на юридических лиц – 2 000 расчетных показателей.»;

9) дополнить статьей 321¹ следующего содержания:

«Статья 321¹. Нарушение требований к центрам технического обслуживания

Нарушение требований налогового законодательства, предъявляемых к центрам технического обслуживания, –

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В НЕКОТОРЫЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ АКТЫ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ В СФЕРЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ

(Начало на 17 стр.)

влечет наложение штрафа на физических лиц в размере 200 расчетных показателей, на юридических лиц – 650 расчетных показателей.»;

10) статью 325¹ признать утратившей силу;
11) абзац первый статьи 325² изложить в следующей редакции:

«Неуплата неналоговых доходов в установленные сроки, за исключением доходов, администрируемых органом налоговой службы, –»;

12) статью 354 признать утратившей силу;
13) статью 470 изложить в следующей редакции:

«Статья 470. Уполномоченный орган государственной налоговой службы

Уполномоченный орган государственной налоговой службы рассматривает дела о правонарушениях и налагает взыскания, предусмотренные статьями 90¹, 308, 308¹, 309–309⁴, 311–316³, частью 1 статьи 317, статьями 317¹, 317², 317³, 318–323 и 325² настоящего Кодекса.».

Статья 6

Внести в Налоговый кодекс Кыргызской Республики (газета «Эркин-Тоо» от 19 января 2022 года №4–9) следующие изменения:

1) часть 3 статьи 3 признать утратившей силу;
2) в части 2 статьи 4:
а) пункт 6 дополнить абзацами следующего содержания:
«Срок временного ввоза/вывоза товаров из государств – членов ЕАЭС составляет не более 24 месяцев.

Для отдельных категорий товаров в зависимости от целей их временного ввоза/вывоза в/из государств – членов ЕАЭС Кабинет Министров вправе определять более продолжительный срок, чем 24 месяца.»;

б) пункт 10 изложить в следующей редакции:
«10) **деятельность на систематической основе** – деятельность:

а) по реализации идентичных и/или однородных товаров, если в течение календарного года реализовано более двух единиц товара;

б) по выполнению работ и/или оказанию услуг на возмездной основе, если такие работы выполняются или услуги оказываются более двух раз в течение календарного года;»;

в) пункт 50 дополнить подпунктом «г») следующего содержания:

«г) являющийся физическим лицом, приобретающим товары в предпринимательских целях и отсутствующий в Государственном реестре налогоплательщиков в качестве индивидуального предпринимателя;»;

г) пункт 57 изложить в следующей редакции:

«57) **транзакция** – операция по перенаправлению денежных средств организацией, индивидуальным предпринимателем, филиалом/представительством иностранной организации, зарегистрированными в Кыргызской Республике в соответствии с законодательством Кыргызской Республики о государственной регистрации, а также иностранной организацией, не имеющей постоянного учреждения в Кыргызской Республике и прошедшей налоговую регистрацию по адресу банка, в котором открыт ее счет, по поручению иностранного субъекта от него или другого иностранного субъекта в адрес другого иностранного субъекта или в его адрес.

Перенаправлением денежных средств признается их получение и передача как в наличной, так и безналичной форме, включая случаи получения и передачи через другого налогоплательщика, а также использование счета организации, индивидуального предпринимателя, филиала/представительства иностранной организации, открытого в банке иностранного государства, либо счета в банке Кыргызской Республики иностранной организации, не имеющей постоянного учреждения в Кыргызской Республике, прошедшей налоговую регистрацию по адресу банка, в котором открыт ее счет;»;

д) дополнить пунктами 58–60 следующего содержания:

«58) **дистрибьютор** – организация или индивидуальный предприниматель, который осуществляет реализацию товара в интересах определенного субъекта и/или взаимозависимых субъектов, являющихся производителями и/или импортерами товаров, заключивший дистрибьюторский договор и имеющий дополнительные обязательства по продвижению товаров. Договор признается дистрибьюторским, если он содержит дополнительные обязательства покупателя по продвижению товаров продавца на внутреннем рынке. Импортеры признаются дистрибьюторами при наличии дистрибьюторского договора;

59) **дробление бизнеса** – преднамеренное распределение объема выручки на несколько взаимозависимых субъектов, созданных одним и/или несколькими субъектами, уплачивающими налог по ставке, предусмотренной подпунктом «а» пункта 1 части 1 и частью 8 статьи 423 настоящего Кодекса, а также налог на деятельность зоны торговли с особым режимом на основе патента в сфере торговли в целях занижения налогооблагаемой базы и уклонения от уплаты налогов.

Под критерии дробления бизнеса подпадают субъекты:

– осуществляющие торговую деятельность взаимозависимых субъектов в интересах общих учредителя, руководителя, в том числе в лице близких родственников и работников;

– осуществляющие деятельность взаимозависимых субъектов предпринимательства, совместно и/или в отдельности использующих объекты имущества и/или помещения, находящихся по одному адресу, с целью получения дохода;

60) **оператор электронных денег и платежных систем** – юридическое лицо, зарегистрированное и/или лицензированное в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики, осуществляющее выпуск электронных денег, а также предоставляющее услуги по переводу денеж-

ных средств, включая электронные деньги.»;

3) часть 2 статьи 12 изложить в следующей редакции:

«2. Уполномоченный государственный орган, органы налоговой службы, таможенные органы, органы местного самоуправления, а также администрации рынков и торговых центров признаются действующими правомерно при возникновении налоговых правоотношений, если их действия предусмотрены налоговым законодательством Кыргызской Республики.

Субъектам, указанным в абзаце первом настоящей части, запрещается осуществлять действия, не предусмотренные налоговым законодательством Кыргызской Республики.»;

4) пункт 3 части 3 статьи 23 изложить в следующей редакции:
«3) приобретение, передача или продажа ценных бумаг, доли физического или юридического лица в капитале или иной доли участия, за исключением случаев, когда такая деятельность осуществляется на профессиональной основе;»;

5) пункт 6 части 1 статьи 45 изложить в следующей редакции:
«6) в безналичной денежной форме, в том числе цифровыми сомами.»;

6) часть 4 статьи 46 дополнить пунктом 9 следующего содержания:

«9) налоговый режим на специальной финансовой инвестиционной территории «Тамчы» с особым правовым режимом и статусом.»;

7) часть 2 статьи 49 изложить в следующей редакции:

«2. Налогоплательщик имеет также другие права, установленные налоговым законодательством Кыргызской Республики, за исключением права субъекта, осуществляющего деятельность вне территории Кыргызской Республики, уплачивать налоги в соответствии с общим налоговым режимом.»;

8) пункт 11 части 1 статьи 51 изложить в следующей редакции:

«11) сообщать налоговому органу по месту текущего налогового учета об открытии или закрытии счетов в банках Кыргызской Республики, в том числе информацию о счетах, находящихся за пределами Кыргызской Республики, в течение 15 дней со дня, следующего за днем открытия или закрытия таких счетов;»;

9) в статье 53:

а) части 1 и 2 изложить в следующей редакции:

«1. Если иное не предусмотрено настоящей статьей, налоговым агентом является организация или индивидуальный предприниматель, который обязан исполнить налоговое обязательство налогоплательщика в соответствии с требованиями настоящего Кодекса.

Органы законодательной, судебной, исполнительной государственной власти Кыргызской Республики со специальным статусом, иной государственный орган, орган местного самоуправления, определенный в Конституции Кыргызской Республики, а также орган государственного социального страхования Кыргызской Республики и Агентство по защите депозитов Кыргызской Республики не являются налоговыми агентами по НДС по выполненным или оказанным в их адрес работам или услугам, местом поставки которых признается территория Кыргызской Республики, иностранной организацией, деятельность которой не приводит к возникновению постоянного учреждения на территории Кыргызской Республики.

2. Налоговый агент исполняет свои обязанности с учетом льгот и освобождений, предусмотренных настоящим Кодексом, в отношении:

1) подоходного налога в качестве источника дохода по суммам, выплаченным работнику по трудовому договору, а также иному доходу, выплаченному физическому лицу и подлежащему налогообложению в соответствии с настоящим Кодексом;

2) налога от дохода иностранной организации, осуществляющей деятельность в Кыргызской Республике без образования постоянного учреждения, в качестве источника дохода;

3) налога от дохода иностранного субъекта от реализации доли в капитале или иной доли участия в отечественной организации, признаваемой источником дохода;

4) налога на транзакцию иностранной организации, не имеющей постоянного учреждения в Кыргызской Республике, прошедшей налоговую регистрацию без государственной регистрации по адресу банка, в котором открыт ее счет. При этом налоговым агентом по данному налогу признается банк, в котором указанной организацией открыт счет;

5) НДС по выполненным или оказанным в его адрес работам или услугам, местом поставки которых признается территория Кыргызской Республики, иностранной организацией или индивидуальным предпринимателем, деятельность которого не приводит к возникновению постоянного учреждения на территории Кыргызской Республики, за исключением иностранной организации, указанной в части 4 статьи 28, зарегистрированной в Кыргызской Республике в соответствии с частью 2 статьи 111 настоящего Кодекса.

Настоящий пункт не распространяется на выполнение работ и/или оказание услуг в рамках реализации международных договоров или соглашений, указанных в статье 3 настоящего Кодекса, заключенных до даты вступления в силу настоящего Кодекса;

6) акцизного налога в качестве субъекта, осуществляющего переработку давальческого сырья, результатом которой является подакцизный товар.»;

б) в части 3 слова «исчислить, удержать и перечислить в бюджет сумму налоговых обязательств» заменить словами «исполнить налоговое обязательство»;

в) в части 7 слова «налоговый период» заменить словом «месяц»;

10) в статье 56:

а) абзац второй части 4 признать утратившим силу;

б) абзац первый части 4¹ изложить в следующей редакции:

«4¹. Должностным лицам налоговых органов присваиваются предельные специальные звания в следующем порядке:»;

в) часть 4² изложить в следующей редакции:

«4². Должностным лицам уполномоченного налогового ор-

гана присваиваются предельные специальные звания в следующем порядке:

1) младшим должностям – специальные звания инспектора налоговой службы

2 и 1 ранга по нарастающей;

2) старшим должностям – специальное звание советника налоговой службы

3 ранга;

3) главным должностям – специальные звания советника налоговой службы

2 и 1 ранга по нарастающей;

4) заместителям руководителя уполномоченного налогового органа – специальные звания государственного советника налоговой службы 3 ранга;

5) руководителю уполномоченного налогового органа – специальное звание государственного советника налоговой службы 2 ранга.»;

г) часть 6 изложить в следующей редакции:

«6. Сроки пребывания в каждом специальном звании для присвоения очередного специального звания должны составлять с момента подписания соответствующего приказа:

1) младший инспектор налоговой службы – 1 год;

2) инспектор налоговой службы 3, 2 и 1 ранга – 2, 3 и 4 года соответственно;

3) советник налоговой службы 3 и 2 ранга – 5 и 6 лет соответственно.

Специальные звания советника налоговой службы 2 и 1 ранга могут быть присвоены по решению руководителя уполномоченного налогового органа согласно занимаемой должности без учета продолжительности пребывания в предыдущем специальном звании, а также без соблюдения последовательности при наличии специального звания не ниже инспектора налоговой службы 1 ранга.

Срок пребывания в специальных званиях советника налоговой службы 1 ранга, государственного советника налоговой службы 1, 2 и 3 ранга не устанавливается.»;

д) часть 9 изложить в следующей редакции:

«9. Должностному лицу органа налоговой службы в исключительных случаях, в порядке поощрения, с учетом его профессиональных качеств, стажа работы в органах государственной власти, за особые достижения при выполнении служебных обязанностей может быть один раз присвоено очередное специальное звание:

1) досрочно, за год до истечения срока службы в предыдущем звании, но не выше специального звания, соответствующего занимаемой должности;

2) по истечении срока выслуги в специальном звании, на одну ступень выше специального звания, соответствующего занимаемой должности.»;

е) в предложении первом части 11 слова «при переходе» заменить словами «при назначении»;

11) в части 1 статьи 59:

а) пункт 12 изложить в следующей редакции:

«12) требовать и получать от государственных органов и органов местного самоуправления, а также администраций рынков и торговых центров информацию, связанную с объектами налогообложения;»;

б) пункт 14 изложить в следующей редакции:

«14) контролировать работу органов местного самоуправления, а также администрации рынков и торговых центров по исполнению государственных полномочий, делегированных в соответствии с настоящим Кодексом;»;

в) пункт 22 изложить в следующей редакции:

«22) осуществлять контроль на наличие и применение оборудования (программно-технического устройства), предназначенного для осуществления платежей с использованием банковских платежных карт и/или электронных денег и/или двухмерных символов штрихкода (QR-кода) национального стандарта и/или иных инструментов безналичной оплаты, в том числе на факт регистрации такого оборудования:

а) на иное лицо; и/или

б) на самого субъекта, предназначенного для осуществления платежей личного характера, не связанных с предпринимательской деятельностью;»;

г) дополнить пунктом 24 следующего содержания:

«24) устанавливать системы видеонаблюдения на объекте предпринимательства на период установления налогового поста и снятия остатков товарно-материальных ценностей.»;

12) в статье 60:

а) пункт 23 части 1 изложить в следующей редакции:

«23) публиковать на официальном сайте уполномоченного налогового органа сводные сведения о доходах, расходах и имуществе лиц, занимающих или замещающих политические, специальные, высшие административные государственные должности, политические и высшие административные муниципальные должности, руководителей и заместителей руководителей юридических лиц с государственной долей участия, членов правления Национального банка Кыргызской Республики, членов Центральной комиссии по выборам и проведению референдумов Кыргызской Республики и Совета по делам правосудия Кыргызской Республики, а также их близких родственников, за исключением военнослужащих и сотрудников правоохранительных органов, чья деятельность связана с негласным характером и обеспечением национальной безопасности;»;

б) часть 3 признать утратившей силу;

13) в части 2 статьи 62 слова «, предусмотренных пунктами 1, 3, 6 части 2 статьи 127 настоящего Кодекса» заменить словами «в порядке, определяемом Кабинетом Министров»;

14) дополнить статьей 62¹ следующего содержания:

«Статья 62¹. Права и обязанности администраций рынков и торговых центров в сфере налоговых правоотношений

(Продолжение на 19 стр.)

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В НЕКОТОРЫЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ АКТЫ
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ В СФЕРЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ

(Начало на 18 стр.)

1. Администрации рынков и торговых центров осуществляют контроль за соблюдением требований налогового законодательства Кыргызской Республики субъектами, осуществляющими деятельность на территории рынков и торговых центров.

2. Порядок осуществления контроля уплаты налогов, предусмотренных в разделе XIV, главах 56, 57 и 63 настоящего Кодекса, администрациями рынков и торговых центров утверждается постановлением Кабинета Министров.»;

15) пункт 1 части 1 статьи 64 изложить в следующей редакции:

«1) о реквизитах налогоплательщика (наименование или фамилия, имя, отчество, ИНН, код ОКПО, регистрационный номер плательщика страховых взносов), о факте и статусе налоговой регистрации, видах деятельности, применяемых налоговом режиме и ставке налога;»;

16) часть 2¹ статьи 68 изложить в следующей редакции: «21. Срок исковой давности по пеням и налоговой санкции, начисленным в соответствии с настоящим Кодексом, приравнивается к сроку исковой давности недоимки, за неуплату которых начислены данные пени и применена налоговая санкция.»;

17) в статье 69:

а) часть 3 изложить в следующей редакции:

«3. Исполнением налогового обязательства является оплата в безналичной форме, в том числе цифровыми сомами, в счет уплаты всей причитающейся суммы налога.»;

б) дополнить частью 8 следующего содержания:

«8. Налогоплательщик имеет право выбора исполнения налогового обязательства через Единый налоговый счет.»;

18) в части 1 статьи 70:

а) пункт 5 изложить в следующей редакции:

«5) день принятия органом налоговой службы решения о зачете излишне уплаченных или излишне взысканных сумм налогов в счет погашения налоговой задолженности и/или исполнения предстоящего налогового обязательства, а также зачете или возврате ошибочно уплаченной суммы налога;»;

б) дополнить пунктами 7–9 следующего содержания:

«7) день принятия органом налоговой службы решения о перечислении денежных средств в счет исполнения налоговых обязательств налогоплательщика с депозитного счета налогового органа;

8) день внесения на депозитный счет правоохранительных органов суммы налоговой задолженности по уголовному делу по факту налогового правонарушения;

9) день уплаты налогов через Единый налоговый счет единым налоговым платежом.»;

19) часть 5 статьи 72 изложить в следующей редакции:

«5. При соблюдении всех требований, предусмотренных частью 2 настоящей статьи, налоговый орган в течение 5 рабочих дней с момента представления документов, указанных в части 2 настоящей статьи, выносит решение о применении льготного режима исполнения налогового обязательства и списывает оставшиеся части процентов пеней и налоговой санкции.»;

20) часть 2 статьи 81 дополнить абзацем следующего содержания:

«Извещение об обеспечении исполнения налоговой задолженности, признанной налогоплательщиком, действует также на пени и/или налоговую санкцию, начисленные в порядке, установленном настоящим Кодексом, за неуплату недоимки, указанную в таком извещении, без необходимости вынесения и вручения нового извещения в отношении соответствующих сумм.»;

21) часть 7 статьи 82 дополнить пунктом 9 следующего содержания:

«9) на сумму налогового обязательства по НДС, возникшую при переходе налогоплательщика с общего налогового режима на специальный налоговый режим, по которой предоставлена рассрочка.»;

22) часть 4 статьи 83 изложить в следующей редакции:

«4. Требование к гаранту, предоставившему банковскую гарантию налогоплательщику, о выплате суммы, указанной в банковской гарантии, предъявляется налоговым органом с момента досрочного прекращения отсрочки и/или рассрочки в случаях, предусмотренных статьей 92 настоящего Кодекса.»;

23) статью 85 изложить в следующей редакции:

«Статья 85. Налоговое платежное требование

1. В случае неуплаты налогоплательщиком налоговой задолженности, признанной налогоплательщиком в добровольном порядке, налоговый орган вправе взыскать сумму такой задолженности за счет денежных средств, находящихся на счетах налогоплательщика в банках, а также его электронных денежные средства, размещенные у операторов электронных денег и платежных систем, путем выставления НПТ по форме, утвержденной уполномоченным налоговым органом.

2. НПТ направляется налоговыми органами во все банки, операторам электронных денег и платежных систем, функционирующим на территории Кыргызской Республики, без запроса о наличии или отсутствии счетов налогоплательщика.

3. При наличии у налогоплательщика счетов в банках или у операторов электронных денег и платежных систем НПТ исполняется в первоочередном порядке путем списания денежных средств, включая валютные, в счет уплаты налоговой задолженности не позднее одного рабочего дня, следующего за днем поступления в банки и операторам электронных денег и платежных систем НПТ.

4. НПТ действует до его исполнения или до получения банками, операторами электронных денег информации органа налоговой службы о прекращении налогового обязательства в соответствии со статьей 79 настоящего Кодекса в зависимости от того, что имело место ранее.

5. При открытии новых счетов направленное ранее НПТ

действует с момента их открытия.

6. Банки и операторы электронных денег и платежных систем направляют в органы налоговой службы, выставившие НПТ, информацию о его исполнении или неисполнении в связи с отсутствием счета, или денежных средств, также о частичном исполнении в пределах имеющейся на таких счетах суммы в течение 5 рабочих дней.

7. При недостаточности или отсутствии денежных средств на счетах налогоплательщика в день получения банком, оператором электронных денег и платежных систем НПТ такое требование в первоочередном порядке исполняется по мере поступления денежных средств на счета налогоплательщика не позднее одного рабочего дня, следующего за днем каждого такого поступления.

8. НПТ не подлежит выставлению на расчетные счета организаций, задействованных в обеспечении населения электрической, тепловой энергией и/или топливными ресурсами.

Перечень организаций, указанных в настоящей части, а также период, в течение которого не допускается выставление НПТ на расчетные счета таких организаций, утверждаются Кабинетом Министров.»;

24) в абзаце втором части 2 статьи 88 слова «либо ее части» исключить;

25) в статье 91:

а) абзац второй части 7 изложить в следующей редакции:

«В период рассмотрения заявления налогоплательщика налоговыми органами приостанавливаются меры принудительно-го взыскания налоговой задолженности, за исключением случаев, когда в отношении субъекта такие меры уже приняты.»;

б) часть 13 изложить в следующей редакции:

«13. Отсрочка или рассрочка может быть предоставлена без банковской гарантии, если в отношении налоговой задолженности, по которой подано заявление об отсрочке или рассрочке, отсутствует решение суда о взыскании:

– отечественным организациям, включенным в перечень стратегических объектов в соответствии с законодательством в сфере регулирования стратегических объектов, на срок не более 18 месяцев;

– государственным и муниципальным учреждениям, а также организациям с долей участия государства не менее 25 процентов на срок не более 18 месяцев.

При наличии банковской гарантии отсрочка или рассрочка предоставляется в общем порядке.»;

в) дополнить частью 13¹ следующего содержания

«13¹. Рассрочка в отношении налогового обязательства по НДС, возникшего при переходе налогоплательщика с общего налогового режима на специальный налоговый режим, может быть предоставлена по заявлению без банковской гарантии на срок не более двух лет.»;

26) в статье 93:

а) часть 5 изложить в следующей редакции:

«5. В случае исполнения условий, предусмотренных частью 2 настоящей статьи, по заявлению налогоплательщика излишне уплаченная сумма налога, а также процентов, пеней и налоговых санкций подлежит зачету в счет исполнения налогового обязательства будущих периодов по другим налогам либо подлежит зачету на Единый налоговый счет, либо возвращается налогоплательщику.»;

б) часть 10 признать утратившей силу;

в) часть 11 изложить в следующей редакции:

«11. Излишне уплаченная сумма налога, а также процентов, пеней и налоговых санкций подлежит зачету на Единый налоговый счет и/или возврату налогоплательщику по его письменному запросу в случае отсутствия у налогоплательщика неисполненного налогового обязательства.»;

27) в статье 94:

а) пункт 1 части 5 изложить в следующей редакции:

«1) проводит зачет ошибочно уплаченной суммы на соответствующий код платежа бюджетной классификации и/или на соответствующий аккумуляционный счет налогового органа и/или на Единый налоговый счет;»;

б) часть 7 изложить в следующей редакции:

«7. Зачет на Единый налоговый счет и/или возврат на счет налогоплательщика производится при отсутствии налоговой задолженности налогоплательщика.»;

28) статью 95 признать утратившей силу;

29) в статье 97:

а) абзац второй части 1 признать утратившим силу;

б) часть 1¹ изложить в следующей редакции:

«1¹. Формы решений и других документов, предусмотренных настоящей статьей, утверждаются уполномоченным налоговым органом, если иное не предусмотрено настоящим Кодексом.»;

в) дополнить частью 1² следующего содержания:

«1². Без согласия налогоплательщика на получение корреспонденции в виде электронного документа через информационную систему уполномоченного налогового органа или иные информационные системы могут быть доставлены:

1) извещение об обеспечении исполнения налоговой задолженности, признанной налогоплательщиком;

2) решение о результатах камеральной проверки;

3) решение по результатам выездной проверки;

4) извещение органа налоговой службы о начислении суммы налога на имущество;

5) решение о предоставлении или об отказе в предоставлении отсрочки или рассрочки по уплате суммы задолженности по налогам, неналоговым доходам и страховым взносам;

6) об устранении нарушения условий предоставления отсрочки или рассрочки по уплате суммы налоговой задолженности;

7) о применении льготного режима исполнения налогового обязательства.»;

г) дополнить частью 2¹ следующего содержания:

«2¹. В случае когда извещение и справка камеральной про-

верки о выявлении несоответствия показателей деятельности налогоплательщика или решение о результатах камеральной проверки направлены налогоплательщику по почте заказным письмом с уведомлением о вручении по последнему официально указанному налогоплательщиком адресу в налоговой отчетности, и данный налогоплательщик не найден, направленные вышеотмеченные извещение и решение считаются врученными на дату получения налоговым органом возвращенного заказного письма, указанную в документе о возврате.»;

д) часть 6 изложить в следующей редакции:

«6. Налогоплательщику или его налоговому представителю вручаются решения:

1) об отказе в регистрации;

2) об аннулировании налоговой регистрации;

3) по результатам выездной проверки;

4) о результатах камеральной проверки;

5) о применении льготного режима исполнения налогового обязательства;

6) по жалобе налогоплательщика;

7) о назначении и/или продлении, и/или приостановлении, и/или возобновлении выездной проверки;

8) о предоставлении документов проверяемым налогоплательщиком;

9) о депозите налогоплательщика;

10) о предоставлении или об отказе в предоставлении отсрочки/рассрочки по уплате суммы налоговой задолженности;

11) об устранении нарушения условий предоставления отсрочки или рассрочки по уплате суммы налоговой задолженности;

12) о продлении срока представления налоговой отчетности;

13) о зачете излишне уплаченных или излишне взысканных сумм налогов по заявлению налогоплательщика в счет налоговой задолженности и/или в счет исполнения предстоящего налогового обязательства;

14) о зачете излишне уплаченной суммы налога, произведенном органом налоговой службы самостоятельно;

15) о возмещении/возврате или об отказе в возмещении/возврате суммы превышения НДС;

16) о признании счета-фактуры недействительным;

17) об отмене ранее принятого решения органа налоговой службы;

18) о результатах камеральной проверки обоснованности и образования размера суммы превышения НДС;

19) о результатах рассмотрения материалов обследования при ликвидации организации или прекращении деятельности индивидуального предпринимателя;

20) о начисленной или уменьшенной сумме налогового обязательства;

21) о применении налоговой санкции за приобретение товаров без первичных документов;

22) о применении или об отказе в применении налога на деятельность в зоне торговли с особым режимом;

23) об аннулировании решения о применении или об отказе в применении налога на деятельность в зоне торговли с особым режимом;

24) о перечислении с депозитного счета налогового органа денежных средств в счет исполнения обязательств по налогам или отказе;

25) иные решения, определяемые Кабинетом Министров или уполномоченным налоговым органом.»;

30) части 2–4 статьи 104 изложить в следующей редакции: «2. Внесение изменений и дополнений в налоговую отчетность производится налогоплательщиком путем составления уточненной налоговой отчетности, а также представления соответствующей информации о причинах изменения размера налогового обязательства.

3. Уточненная налоговая отчетность представляется за налоговый период,

к которому относятся данные изменения и дополнения:

1) в случае корректировки налоговой базы для исчисления, удержания суммы налога, подлежащей оплате в соответствии с настоящим Кодексом, если иное не предусмотрено настоящим Кодексом;

2) в случае обнаружения в представленной налоговой отчетности факта неотражения или неполного отражения операции, а также ошибок, приводящих к изменению суммы налога.

4. Не допускается вносить изменения и дополнения в налоговую отчетность:

1) проверяемого налогового периода – в период проведения выездной налоговой проверки, включая случаи приостановления такой проверки в соответствии с требованиями настоящего Кодекса;

2) за налоговый период, по которому имеется решение органа налоговой службы по результатам налоговой проверки и это решение не было отменено;

3) при наличии решения суда о взыскании задолженности или исполнительного производства по исполнительным документам органов налоговой службы.»;

31) статью 107 изложить в следующей редакции:

«Статья 107. Особенности предоставления Единой налоговой декларации государственными и муниципальными служащими и отдельными физическими лицами

1. Действие настоящей статьи распространяется на следующие физические лица:

1) лицо, занимающее или замещающее политическую, специальную государственную должность;

2) лицо, занимающее или замещающее административную государственную должность;

3) сотрудник правоохранительных органов, дипломатических служб и военнослужащий, за исключением военнослужащих, проходящих срочную военную службу, курсантов, слу-

(Продолжение на 20 стр.)

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В НЕКОТОРЫЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ АКТЫ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ В СФЕРЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ

(Начало на 19 стр.)

шателей высших военных учебных заведений и военнотружущих, сотрудников правоохранительных органов, деятельность которых связана с негласным характером;

4) лицо, замещающее или занимающее политическую и административную муниципальные должности;

5) председатель, заместитель председателя, член правления Национального банка;

6) член Центральной комиссии по выборам и проведению референдумов Кыргызской Республики;

7) член Совета по делам правосудия Кыргызской Республики;

8) руководитель, заместитель руководителя учреждений, предприятий или организаций с государственной долей участия.

2. Физическое лицо, указанное в части 1 настоящей статьи, обязано представлять в электронном виде в налоговый орган по месту жительства (согласно паспортным данным) единую налоговую декларацию, содержащую сведения о доходах, расходах, обязательствах и имуществе, принадлежащих ему, а также его близким родственникам в Кыргызской Республике и за ее пределами, за отчетный год, а также основания получения доходов и понесенных расходов.

В целях настоящей статьи близкими родственниками признаются супруг (супруга), несовершеннолетние дети, лица, находящиеся на иждивении декларанта либо на полном попечении, либо имеющие право на содержание со стороны декларанта, совершеннолетние дети, родители, братья и сестры, в отношении которых декларанты несут финансовые затраты в части покрытия расходов на проживание, образование, здравоохранение и другие необходимые расходы.

3. Отчетным годом является:

1) период с 1 января по 31 декабря;

2) если физическое лицо, указанное в части 1 настоящей статьи, начало замещать или занимать должность после 1 января отчетного года, – то период с первого числа месяца, в котором данное лицо начало занимать должность по 31 декабря данного года;

3) если физическое лицо, указанное в части 1 настоящей статьи, прекратило замещать или занимать должность до 31 декабря отчетного года, – то период с 1 января по последнее число месяца, в котором данное лицо прекратило замещать или занимать должность.

4. Физическое лицо, указанное в части 1 настоящей статьи, может вносить изменения и/или дополнения в ранее представленную единую налоговую декларацию за отчетный год не позднее 30 июня года, следующего за отчетным годом, за исключением внесения изменений и/или дополнения в случае обнаружения ошибок, приводящих к изменению суммы налога, в течение срока исковой давности.

5. Положение о порядке проведения анализа и изучения Единой налоговой декларации государственного, муниципального служащего и отдельного физического лица и Порядок предоставления информации государственными органами и органами местного самоуправления о физических лицах, замещающих или занимающих государственные и муниципальные должности, утверждаются Кабинетом Министров.

6. В случаях несвоевременного представления или непредставления единой налоговой декларации, а также в случаях выявления в представленной декларации неполных и/или недостоверных сведений органы налоговой службы обязаны направлять в органы прокуратуры соответствующие материалы для принятия мер, предусмотренных законодательством Кыргызской Республики.»;

32) подпункт «б» пункта 4 статьи 108 изложить в следующей редакции:

«б) контрольно-кассовой машиной, являющейся программным обеспечением (далее – программная ККМ), признается программное обеспечение, включенное в реестр ККМ и работающее в интеграции с информационной системой.»;

33) в статье 109:

а) часть 1 изложить в следующей редакции:

«1. Налоговым контролем является контроль налоговых органов за исполнением налогового законодательства Кыргызской Республики.»;

б) часть 4 признать утратившей силу;

в) дополнить частью 5 следующего содержания:

«5. Деятельность, осуществляемая налогоплательщиком на основе патента, не подлежит выездной налоговой проверке за период действия патента, кроме встречной проверки. Иные формы налогового контроля осуществляются в соответствии с настоящим Кодексом.»;

34) часть 5 статьи 110 изложить в следующей редакции:

«5. Для целей настоящего Кодекса налоговая регистрация физического лица, осуществляющего индивидуальную предпринимательскую деятельность на основании патента или уплачивающего налог на деятельность в зоне торговли с особым режимом, признается государственной регистрацией в качестве индивидуального предпринимателя и осуществляется автоматически без подачи заявления на регистрацию в качестве индивидуального предпринимателя.»;

35) в статье 111:

а) часть 1 изложить в следующей редакции:

«1. Если иное не предусмотрено частью 2 настоящей статьи, налоговая регистрация налогоплательщика производится на основании:

1) заявления налогоплательщика о налоговой регистрации или заявления физического лица о государственной регистрации в качестве индивидуального предпринимателя, за исключением физического лица, осуществляющего деятельность на основе патента или уплачивающего налог на деятельность в зоне торговли с особым режимом, в виде электронного документа;

2) информации, представленной органами, указанными в главе 17 настоящего Кодекса;

3) выявленных налоговым органом обстоятельств, предусмотренных настоящим Кодексом, которые обязывают лицо уплачивать налог;

4) уведомления банка, направляемого в налоговый орган по месту нахождения банка о необходимости налоговой регистрации иностранной организации, не имеющей постоянного учреждения в Кыргызской Республике и открывающей счет в банке Кыргызской Республики.

В случаях, предусмотренных пунктами 2 и 3 настоящей части, в целях исполнения налогового обязательства налогоплательщик считается зарегистрированным с того налогового периода, в котором у него возникло налоговое обязательство.

В случае, предусмотренном пунктом 3 настоящей части, налоговая регистрация производится налоговым органом в принудительном порядке на упрощенную систему налогообложения на основе единого налога. При невозможности применения режима на основе единого налога регистрация осуществляется на общий налоговый режим.

Налоговая регистрация индивидуальных предпринимателей признается государственной регистрацией в качестве индивидуальных предпринимателей.

Иностранная организация, прошедшая налоговую регистрацию согласно пункту 4 настоящей части, вправе осуществлять на территории Кыргызской Республики исключительно деятельность по осуществлению транзакций. В случае осуществления иной деятельности регистрация такой организации производится в порядке, установленном законодательством о государственной регистрации юридических лиц, филиалов (представительств) Кыргызской Республики.»;

б) абзацы второй и третий части 2 изложить в следующей редакции:

«Организация, указанная в абзаце первом настоящей части, а также в пункте 4 части 1 настоящей статьи, подлежит налоговой регистрации без прохождения государственной регистрации.

Порядок налоговой регистрации через информационный ресурс, размещенный на открытом официальном веб-сайте уполномоченного налогового органа, а также налоговой регистрации организации, указанной в пункте 4 части 1 настоящей статьи, устанавливается Кабинетом Министров.»;

в) в части 4:

– пункт 2 изложить в следующей редакции:

«2) физическое лицо, принявшее решение об осуществлении индивидуальной трудовой деятельности, предпринимательской деятельности, за исключением физического лица, осуществляющего деятельность на основании патента или уплачивающего налог на деятельность в зоне торговли с особым режимом, – в налоговый орган до начала осуществления такой деятельности.»;

– дополнить пунктом 5 следующего содержания:

«5) иностранная организация, не имеющая постоянного учреждения в Кыргызской Республике, открывающая счет в банке, – в налоговый орган до открытия счета в банке.»;

г) в части 5:

– пункт 1 изложить в следующей редакции:

«1) по заявлению налогоплательщика в течение одного рабочего дня, следующего за днем подачи заявления о налоговой регистрации.»;

– дополнить пунктом 3 следующего содержания:

«3) в течение одного рабочего дня, следующего за днем получения уведомления банка о необходимости налоговой регистрации иностранной организации, не имеющей постоянного учреждения в Кыргызской Республике и открывающей счет в банке Кыргызской Республики.»;

д) часть 6 дополнить пунктом 5 следующего содержания:

«5) для иностранной организации, не имеющей постоянного учреждения в Кыргызской Республике, открывающей счет в банке Кыргызской Республики, – в налоговом органе по месту регистрации банка.»;

36) часть 5 статьи 113 изложить в следующей редакции:

«5. Регистрационная карта направляется в электронном виде через кабинет налогоплательщика. Форма регистрационной карты налогоплательщика устанавливается уполномоченным налоговым органом.»;

37) в статье 114:

а) часть 3 дополнить пунктом 3 следующего содержания:

«3) факта приобретения патента физическим лицом.»;

б) часть 4 изложить в следующей редакции:

«4. Организация или индивидуальный предприниматель обязан подать заявление об учетной регистрации в налоговый орган по месту нахождения обособленного подразделения до начала его деятельности.

Учетная регистрация индивидуального предпринимателя или физического лица, осуществляющего деятельность на основе патента, производится автоматически при приобретении патента на соответствующей территории без предоставления заявления на учетную регистрацию.»;

в) часть 6 изложить в следующей редакции:

«6. Учетная регистрация налогоплательщика осуществляется налоговым органом:

1) в течение одного рабочего дня, следующего за днем подачи заявления налогоплательщиком;

2) в течение 3 рабочих дней, следующих за днем поступления сведений, предоставляемых уполномоченными органами, осуществляющими учет и/или регистрацию объектов налогообложения.»;

38) в статье 115:

а) в части 1:

– пункт 3 изложить в следующей редакции;

«3) признанием индивидуального предпринимателя бездействующим налогоплательщиком в порядке, предусмотренном настоящим Кодексом.»;

– дополнить пунктом 5 следующего содержания:

«5) с закрытием счета в банке Кыргызской Республики иностранной организации, указанной в пункте 4 части 1 статьи 111 настоящего Кодекса.»;

б) часть 2 дополнить пунктом 5 следующего содержания:

«5) уведомления банка о закрытии счета в банке Кыргызской Республики иностранной организации, указанной в пункте 4 части 1 статьи 111 настоящего Кодекса.»;

в) часть 3 дополнить пунктом 4 следующего содержания:

«4) неприобретения патента физическим лицом более 30 дней с момента даты окончания срока действия последнего патента на территории соответствующего района/города.»;

г) часть 4 дополнить пунктом 3 следующего содержания:

«3) неприобретения патента физическим лицом более 30 дней с момента даты окончания срока действия последнего патента на территории соответствующего района/города.»;

д) в части 5 слова «по заявлению» исключить;

е) часть 6 изложить в следующей редакции:

«6. Налоговый орган принимает решение об аннулировании налоговой регистрации налогоплательщика, вносит сведения об аннулировании регистрации в Государственный реестр налогоплательщиков и направляет решение об аннулировании налоговой регистрации налогоплательщику в порядке, предусмотренном настоящим Кодексом.»;

39) пункт 1 части 3 статьи 116 изложить в следующей редакции:

«1) налоговой отчетности, представленной налогоплательщиком, за исключением налоговой отчетности, представленной на основании решения органа налоговой службы по результатам налоговой проверки, не оспоренного налогоплательщиком, или обоснованность которого подтверждена судом.»;

40) главу 12 дополнить статьей 116² следующего содержания:

«Статья 116². Единый налоговый счет. Единый налоговый платеж

1. Единый налоговый счет – способ исполнения налогового обязательства, с помощью которого налогоплательщик осуществляет уплату налогового обязательства единым налоговым платежом на Единый налоговый счет.

2. Единым налоговым платежом признаются денежные средства, внесенные и/или перечисленные налогоплательщиком на Единый налоговый счет.

Для целей настоящего Кодекса единым налоговым платежом также признаются суммы денежных средств, подлежащие учету на Едином налоговом счете в связи с принятием налоговым органом решения о зачете на Единый налоговый счет излишне или ошибочно уплаченной суммы налога налогоплательщика, – в день принятия соответствующего решения.

3. Единые налоговые платежи на Едином налоговом счете налогоплательщика используются для погашения:

– налоговой задолженности на дату зачисления на Единый налоговый счет денежных средств, при этом если денежные средства на Едином налоговом счете недостаточны для погашения задолженности в полном объеме, то погашение осуществляется начиная с меньшей суммы задолженности;

– в счет исполнения его предстоящих налоговых обязательств.

4. Погашение предстоящего налогового обязательства осуществляется последовательно, начиная с наиболее ранних сроков уплаты налога. В случае совпадения сроков уплаты погашение налогового обязательства осуществляется начиная с меньшей суммы.

5. Погашение налогового обязательства в счет денежных средств на Едином налоговом счете налогоплательщика производится налоговым органом в автоматизированном режиме автоматизированной системой уполномоченного налогового органа.

Возврат единого налогового платежа из Единого налогового счета на счет налогоплательщика производится по заявлению налогоплательщика в течение 5 рабочих дней со дня поступления заявления при отсутствии налоговой задолженности налогоплательщика и предстоящих налоговых обязательств.»;

41) в статье 117:

а) в абзаце втором части 1 слова «органов налоговой службы» заменить словами «налогового органа»;

б) в части 5:

– в пункте 2 цифры «15» заменить цифрами «20»;

– подпункт «б» пункта 4 изложить в следующей редакции:

«б) по принятой налоговым органом уточненной налоговой отчетности налогоплательщика за налоговый период, охваченный ранее выездной проверкой, за исключением уточненной налоговой отчетности, представленной в соответствии с решением органа налоговой службы по результатам налоговой проверки, не оспоренным налогоплательщиком, или обоснованность которого подтверждена судом.»;

в) часть 9 изложить в следующей редакции:

«9. Органы налоговой службы не вправе принимать решение о назначении выездной внеплановой проверки или перепроверки:

1) на основании писем и/или соответствующих обращений правоохранительных органов, а также служебных записок государственных органов в отношении налогоплательщика, по которому отсутствуют документально подтвержденные сведения, свидетельствующие о фактах неправильного исчисления налога;

2) по основаниям, в отношении которых ранее было вынесено решение уполномоченного налогового органа по результатам рассмотрения жалобы или решение суда, и эти решения не были отменены и/или признаны недействительными.»;

(Продолжение на 21 стр.)

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В НЕКОТОРЫЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ АКТЫ
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ В СФЕРЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ

(Начало на 20 стр.)

42) в пункте 5 части 5 статьи 118 слово «исправленной» заменить словом «уточненной»;

43) в части 1 статьи 124 цифры «15» заменить цифрами «20»;

44) часть 6 статьи 125 дополнить абзацем следующего содержания:

«Налогоплательщик подает возражение в письменной форме нарочно или по почте заказным письмом или в виде электронного документа через кабинет налогоплательщика или в виде электронного обращения по электронной почте на официальный адрес электронной почты уполномоченного налогового органа, предназначенный для приема электронных обращений.»;

45) в статье 127:

а) в части 1 слова «Органы налоговой службы» заменить словами «Налоговые органы»;

б) часть 2 признать утратившей силу;

в) предложение второе части 5 изложить в следующей редакции: «Порядок и цель проведения рейдового налогового контроля устанавливаются Кабинетом Министров.»;

46) в статье 128:

а) часть 5¹ изложить в следующей редакции:

«5¹. Информационная система государственного органа или государственного учреждения, применяемая налогоплательщиком при расчете с населением, работающая в интеграции с информационной системой уполномоченного налогового органа в порядке, определяемом уполномоченным налоговым органом, приравнивается к ККМ и включается в Реестр ККМ без технического заключения, указанного в части 5 настоящей статьи.»;

б) дополнить частью 5² следующего содержания:

«5². Фискальное программное обеспечение, применяемое налогоплательщиком при расчете с населением, работающее в интеграции с информационной системой уполномоченного налогового органа в порядке, определяемом уполномоченным налоговым органом, приравнивается к ККМ.»;

47) пункт 8 части 1 статьи 129 изложить в следующей редакции:

«8) обеспечение доступа должностным лицам налоговых органов и работникам центров технического обслуживания к ККМ в случаях регистрации, перерегистрации, снятия с учета и ремонта ККМ.»;

48) в статье 132:

а) часть 1 изложить в следующей редакции:

«1. Налогоплательщик обязан допустить на территорию и/или объект имущества, и/или в помещение должностное лицо органов налоговой службы, непосредственно проводящее выездную проверку, рейдовый налоговый контроль или установку налогового поста (далее в настоящей главе – проверки) при предъявлении этим лицом служебного удостоверения и предписания налогового органа о проведении проверки этого налогоплательщика.

При установлении налогового поста, снятии остатков товарно-материальных ценностей и проведении рейдового налогового контроля налогоплательщик обязан предоставить доступ к системам видеонаблюдения, используемым в предпринимательской деятельности.»;

б) часть 4 изложить в следующей редакции:

«4. Незаконное воспрепятствование доступу должностного лица органов налоговой службы, проводящего проверку, на территорию и/или объект имущества, и/или в помещение, и к системам видеонаблюдения налогоплательщика, используемым в предпринимательской деятельности, признается налоговым правонарушением и влечет ответственность, предусмотренную законодательством Кыргызской Республики.»;

49) в пункте 1 части 2 статьи 139 слово «лицами» заменить словом «субъектами»;

50) в части 1 статьи 146:

а) в пункте 1:

– в абзаце первом цифру «3» заменить цифрой «5»;

– дополнить подпунктом «е» следующего содержания:

«е) об операциях, связанных с международными переводами денежных средств независимо от суммы операции и используемых систем перевода, платежных систем или иных механизмов, при осуществлении переводов:

– от иностранных организаций в адрес субъектов, осуществляющих предпринимательскую деятельность на территории Кыргызской Республики;

– от субъектов, осуществляющих предпринимательскую деятельность на территории Кыргызской Республики, в адрес иностранных организаций;

– от субъектов Кыргызской Республики в адрес иностранных организаций, получающих доходы из источников в Кыргызской Республике и обязанных уплачивать налоги в соответствии с настоящим Кодексом.»;

б) дополнить пунктом 10 следующего содержания:

«10) предоставлять информацию об операциях, проводимых на счетах иностранной организации, указанной в пункте 4 части 1 статьи 111 настоящего Кодекса, а также информацию о текущем состоянии ее счета. Информация предоставляется ежемесячно не позднее 10 числа, начиная с месяца, следующего за открытием счета такой организации.»;

51) в пункте 1 части 1 статьи 151:

а) подпункт «г» признать утратившим силу;

б) в подпункте «д» слова «по земельному налогу и» исключить;

52) в статье 160:

а) часть 1 изложить в следующей редакции:

«1. Налоговая санкция является мерой ответственности за совершение налогового правонарушения, нарушения законодательства о неналоговых доходах и законодательства о страховых взносах.»;

б) часть 4 изложить в следующей редакции:

«4. Решение о применении налоговой санкции за приобретение товаров без первичных документов принимается органом налоговой службы на бумажном носителе.

В остальных случаях налоговая санкция начисляется автоматизированной системой уполномоченного налогового органа.»;

53) в статье 163:

а) абзац первый части 1¹ изложить в следующей редакции:

«1¹. За непредставление отчетов и/или расчетов, предусмотренных настоящим Кодексом, законодательством о государственном социальном страховании и законодательством о неналоговых доходах в установленные сроки, к налогоплательщику применяется налоговая санкция.»;

б) часть 4 изложить в следующей редакции:

«4. Если в ходе рейдового налогового контроля органом налоговой службы у налогоплательщика, осуществляющего деятельность на основе общего налогового режима или на основе упрощенной системы налогообложения в соответствии с подпунктом «б» пункта 1 и пунктом 2 части 1 статьи 423 настоящего Кодекса, устанавливается наличие товаров, приобретенных без первичных учетных документов и не внесенных в информационную систему уполномоченного налогового органа, к данному налогоплательщику применяется налоговая санкция по подоходному налогу в размере 5 процентов от рыночной стоимости такого товара.»;

54) в части 1 статьи 167 цифры «30» заменить цифрами «60»;

55) в статье 174:

а) абзац третий подпункта «ж» пункта 17 признать утратившим силу;

б) пункт 28 изложить в следующей редакции:

«28) **оплата в безналичной форме** – оплата без применения наличных денежных средств:

а) при расчетах с населением – путем зачисления их на счет получателя, включая оплату на счет посредством электронных денег с использованием QR-платежей, POS-терминала, идентифицированного электронного кошелька и иных дистанционных форм оплаты в соответствии с банковским законодательством Кыргызской Республики, а также осуществление оплаты путем проведения товарообменной (бартерной) операции;

б) при расчетах между индивидуальными предпринимателями, организациями – путем списания денежных средств со счета плательщика и зачисления их на счет получателя либо с использованием официально зарегистрированных на них идентифицированных электронных кошельков и других средств платежа, предусмотренных банковским законодательством Кыргызской Республики, позволяющих достоверно идентифицировать плательщика как субъекта предпринимательской деятельности, а также осуществление оплаты путем проведения товарообменной (бартерной) операции.»;

в) пункт 40 изложить в следующей редакции:

«40) **сельскохозяйственный кооператив** – кооператив, членами которого являются сельскохозяйственные производители и деятельность которого направлена на реализацию товаров, оказание услуг, выполнение работ для членов кооператива, а также на реализацию произведенных ими сельскохозяйственной продукции и продуктов переработки собственной сельскохозяйственной продукции.

Сельскохозяйственный кооператив, осуществляющий деятельность, не связанную с членами кооператива, обязан вести раздельный учет, представлять отчетность и уплачивать налоги по данному виду деятельности в порядке, установленном настоящим Кодексом.»;

г) подпункт «б» пункта 56 изложить в следующей редакции:

«б) которой принадлежит на праве пользования или собственности имущественный комплекс, состоящий из земельного участка (земельных участков) с расположенными на нем производственными, административными, складскими и иными зданиями, помещениями и сооружениями, предназначенными для сортировки, калибровки, маркировки, упаковки, транспортировки, хранения, включая шоковую заморозку/сушку сельскохозяйственной продукции, продуктов переработки сельскохозяйственной продукции.»;

д) дополнить пунктами 65–68 следующего содержания:

«65) **объект строительства** – здание, сооружение, их часть либо совокупность, являющаяся результатом архитектурно-строительной деятельности, состоящая из жилых и/или нежилых помещений и/или мест общего пользования, и/или инженерно-технических сооружений, подлежащая вводу в эксплуатацию в установленном законодательством порядке;

66) **завершенный объект строительства** – объект строительства, введенный (принятый) в эксплуатацию в установленном законодательством порядке;

67) **незавершенный объект строительства** – объект строительства, не введенный (не принятый) в эксплуатацию в установленном законодательством порядке;

68) **организации, осуществляющие деятельность в сфере футбола:**

а) объединение юридических лиц «Кыргызский футбольный союз» (далее – КФС), а также юридические лица, являющиеся его членами;

б) профессиональные футбольные клубы и/или футбольные академии (независимо от форм собственности) в соответствии с перечнем, утверждаемым КФС;

в) организации, являющиеся собственниками или законными владельцами футбольных стадионов, имеющие лицензию (сертификат) КФС, в части деятельности, непосредственно связанной с эксплуатацией и содержанием указанных стадионов.»;

56) часть 8 статьи 178 изложить в следующей редакции:

«8. Корректировка реквизитов ранее оформленного счета-фактуры осуществляется оформлением дополнительно-го счета-фактуры в порядке, определенном уполномоченным налоговым органом в случаях, установленных Кабинетом Министров.»;

57) в частях 5 и 6 статьи 180 цифры «15 000 000» заменить цифрами «50 000 000»;

58) в части 4 статьи 183 слова «по налогу на прибыль, НДС, в том числе НДС на импорт, и налогу с продаж на товары, работы и услуги» исключить;

59) пункт 6 части 1 статьи 189 дополнить абзацем следующего содержания:

«При реализации части целого объекта имущества стоимость ее приобретения определяется пропорционально площади этой части относительно площади целого объекта имущества.»;

60) в статье 191:

а) в части 3:

– пункт 15 признать утратившим силу;

– пункт 17 изложить в следующей редакции:

«17) сумм компенсационных выплат, полученных при выкупе земельного участка и/или имущества для государственных нужд, в соответствии с решением Кабинета Министров.»;

б) часть 4 дополнить пунктом 13 следующего содержания:

«13) доходы, получаемые наемными работниками организаций, осуществляющих деятельность в сфере футбола, в рамках трудовых отношений, включая заработную плату, премии, надбавки, вознаграждения, компенсации, материальную помощь, а также иные выплаты стимулирующего и/или компенсирующего характера.»;

в) в части 6:

– абзац первый пункта 2 изложить в следующей редакции:

«2) недвижимого имущества, отнесенного к жилищному фонду в соответствии с данными органа единой системы государственной регистрации прав на недвижимое имущество (за исключением недвижимого имущества, расположенного на территории курортно-рекреационных зон) и принадлежащего налогоплательщику на праве собственности более одного года, следующего с даты регистрации права на данное недвижимое имущество.»;

– дополнить пунктом 2¹ следующего содержания:

«2¹) приусадебного участка в соответствии с данными органа единой системы государственной регистрации прав на недвижимое имущество и принадлежащего налогоплательщику на праве собственности более одного года, следующего с даты регистрации права на данное недвижимое имущество.»;

– пункт 4 после слов «пластика и полиэтилентерефталата,» дополнить словами «шерсти, шкур, аккумуляторов, бывших в употреблении.»;

г) в части 7:

– пункт 4 признать утратившим силу;

– дополнить пунктом 4¹ следующего содержания:

«4¹) дивиденд, полученный от участия в отечественной организации физическим лицом:

а) гражданином Кыргызской Республики, вне зависимости от его резидентства;

б) резидентом Кыргызской Республики, не являющимся гражданином Кыргызской Республики, вне зависимости от наличия вида на жительство или статуса кайрылмана.»;

– пункт 10 изложить в следующей редакции:

«10) дивиденд, полученный гражданином Кыргызской Республики, а также физическим лицом – резидентом от участия в иностранной организации, а также доходы, полученные гражданином Кыргызской Республики на территории иностранного государства.»;

– дополнить пунктом 10¹ следующего содержания:

«10¹) дивиденд, полученный от участия в иностранной организации физическим лицом – резидентом Кыргызской Республики, не являющимся гражданином Кыргызской Республики, вне зависимости от наличия вида на жительство или статуса кайрылмана.»;

61) в статье 193:

а) часть 1 дополнить пунктом 4 следующего содержания:

«4) инвестиционный вычет.»;

б) абзац первый части 3 после слова «Социальный» дополнить словами

«, инвестиционный»;

62) главу 24 дополнить статьей 196¹ следующего содержания:

«Статья 196¹. Инвестиционный вычет

1. В случае когда предметом договора является ведение индивидуального инвестиционного счета, налогоплательщик имеет право на получение следующих инвестиционных вычетов, предоставляемых с учетом особенностей и в порядке, которые предусмотрены настоящей статьей:

1) в сумме денежных средств, внесенных налогоплательщиком в налоговый периоде на индивидуальный инвестиционный счет;

2) в сумме положительного финансового результата, полученного по операциям, учитываемым на индивидуальном инвестиционном счете.

2. Инвестиционный вычет, предусмотренный пунктом 1 части 1 настоящей статьи, предоставляется с учетом следующих особенностей:

1) налоговый вычет предоставляется в сумме денежных средств, внесенных в налоговый периоде на индивидуальный инвестиционный счет, но не более 1 000 000 сомов;

2) налоговый вычет предоставляется налогоплательщику при представлении налоговой декларации на основании документов, подтверждающих факт зачисления денежных средств на индивидуальный инвестиционный счет, если иное не предусмотрено настоящим пунктом;

3) налоговый вычет предоставляется налогоплательщику при условии, что в течение срока действия договора на ведение индивидуального инвестиционного счета налогоплательщик не имел других договоров на ведение индивидуального инвестиционного счета, за исключением случаев прекращения

(Продолжение на 22 стр.)

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В НЕКОТОРЫЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ АКТЫ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ В СФЕРЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ

(Начало на 21 стр.)

договора с переводом всех активов, учитываемых на индивидуальном инвестиционном счете, на другой индивидуальный инвестиционный счет, открытый тому же физическому лицу;

4) в случае прекращения договора на ведение индивидуального инвестиционного счета до истечения сроков, указанных в пункте 1 части 3 настоящей статьи (за исключением случая расторжения договора по причинам, не зависящим от воли сторон), без перевода всех активов, учитываемых на этом индивидуальном инвестиционном счете, на другой индивидуальный инвестиционный счет, открытый тому же физическому лицу, сумма налога, не уплаченная налогоплательщиком в бюджет в связи с применением в отношении денежных средств, внесенных на указанный индивидуальный инвестиционный счет, инвестиционных вычетов, предусмотренных подпунктом 1 пункта 1 настоящей статьи, подлежит восстановлению и уплате в бюджет в установленном порядке с взысканием с налогоплательщика соответствующих сумм пеней;

5) инвестиционный вычет предоставляется в случае, если налогоплательщик не воспользовался правом на получение инвестиционного вычета, предусмотренного пунктом 2 части 1 настоящей статьи, по окончании договора на ведение индивидуального инвестиционного счета;

6) инвестиционный вычет предоставляется налогоплательщику при наличии в налоговом органе подтверждающих факт зачисления налогоплательщиком денежных средств на индивидуальный инвестиционный счет сведений, представленных налоговым агентом по формату, утвержденному уполномоченным налоговым органом.

3. Инвестиционный вычет, предусмотренный пунктом 2 части 1 настоящей статьи, предоставляется с учетом следующих особенностей:

1) инвестиционный вычет предоставляется по окончании договора на ведение индивидуального инвестиционного счета при условии истечения не менее 3 лет с даты заключения налогоплательщиком договора на ведение индивидуального инвестиционного счета;

2) налогоплательщик не может воспользоваться правом на получение налогового вычета, если он хотя бы один раз в период действия договора на ведение индивидуального инвестиционного счета (а также в период действия договора на ведение иного индивидуального инвестиционного счета, прекращенного с переводом всех активов, учитываемых на этом ином индивидуальном инвестиционном счете, на другой индивидуальный инвестиционный счет, открытый этому же физическому лицу) до использования этого права воспользовался правом на получение инвестиционного вычета, предусмотренного пунктом 1 части 1 настоящей статьи;

3) если иное не предусмотрено настоящим пунктом, инвестиционный вычет предоставляется налогоплательщику налоговым органом при представлении налогоплательщиком налоговой декларации либо при исчислении и удержании налога налоговым агентом при условии представления справки налогового органа о том, что:

– налогоплательщик не воспользовался правом на получение налогового вычета, предусмотренного пунктом 1 части 1 настоящей статьи, в течение срока действия договора на ведение индивидуального инвестиционного счета, а также иных договоров, прекращенных с переводом активов на этот индивидуальный инвестиционный счет;

– в течение срока действия договора на ведение индивидуального инвестиционного счета налогоплательщик не имел других договоров на ведение индивидуального инвестиционного счета, за исключением случаев прекращения договора с переводом всех активов, учитываемых на индивидуальном инвестиционном счете, на другой индивидуальный инвестиционный счет, открытый тому же физическому лицу;

4) инвестиционный вычет может быть предоставлен налогоплательщику на основании его письменного заявления, подаваемого налоговому агенту при расторжении договора на ведение индивидуального инвестиционного счета, при исчислении и удержании налога таким налоговым агентом, при наличии у налогового агента сведений, предусмотренных абзацами вторым и третьим пункта 3 настоящей части.;

63) в статье 197:

а) часть 3 изложить в следующей редакции:

«3. Ставка подоходного налога для физических лиц, осуществляющих деятельность с использованием информационной системы налогового агента, применяемая для заказа перевозки пассажиров и грузов, услуг службы такси и курьерской услуги, устанавливается в размере:

1) 1 процент – с 1 сентября 2025 года по 31 декабря 2027 года включительно;

2) 2 процента – с 1 января 2028 года по 31 декабря 2029 года включительно;

3) 5 процентов – начиная с 1 января 2030 года.;

б) дополнить частью 4 следующего содержания:

«4. Доход из источника в Кыргызской Республике иностранного физического лица от реализации доли в капитале или иной доли участия в отечественной организации подлежит налогообложению у налогового агента по ставке в размере 10 процентов, за исключением случаев, когда иностранное физическое лицо владело долей в капитале или иной долей участия в отечественной организации более 5 лет.

В отношении субъектов, которым предоставлены налоговые льготы в соответствии с частью 2 статьи 3, частью 4 статьи 183, частью 4 статьи 240 настоящего Кодекса, а также субъекта, заключившего инвестиционное соглашение с Кабинетом Министров, которое предусматривает предоставление налоговых льгот, исключение, предусмотренное в настоящей части, распространяется на период, начиная с даты, следующей за датой окончания пользования предоставленными налоговыми льготами.;

64) часть 2 статьи 199 признать утратившей силу;

65) часть 8 статьи 200 изложить в следующей редакции:

«8. Сельскохозяйственные кооперативы и торгово-логистические центры сельскохозяйственного назначения, а также организации и индивидуальные предприниматели, осуществляющие производственную деятельность в швейной и текстильной промышленности в течение периода до 2027 года как налоговые агенты, удерживают и уплачивают с заработной платы наемного работника сумму подоходного налога, исчисленную исходя из среднемесячной заработной платы, определяемой в соответствии со статьей 187 настоящего Кодекса.;

66) части 3 и 4 статьи 202 изложить в следующей редакции:

«3. Налог у источника дохода в Кыргызской Республике исчисляется и уплачивается в бюджет налоговым агентом по месту текущего налогового учета до 20 числа месяца, следующего за месяцем, в котором налоговое обязательство налогоплательщика возникло независимо от формы и места осуществления выплаты дохода.

В целях настоящей части под выплатой дохода понимаются выплаты, установленные частью 4 статьи 248 настоящего Кодекса.

4. Если налоговый агент не удержал или не полностью удержал налог с доходов, выплаченных физическому лицу и/или полученных физическим лицом, за исключением выплат индивидуальному предпринимателю и/или выручки индивидуального предпринимателя, и/или выручки физического лица, осуществляющего индивидуальную трудовую деятельность на основе патента, то на налогового агента возлагается обязанность по исполнению данного налогового обязательства и ответственность за его неисполнение в соответствии с настоящим Кодексом.;

67) пункт 4¹ статьи 206 признать утратившим силу;

68) в части 1 статьи 213:

а) пункт 7 изложить в следующей редакции:

«7) дивиденды, полученные налогоплательщиками от участия в отечественных и иностранных организациях, – до 1 января 2031 года.;

б) пункт 14 изложить в следующей редакции:

«14) суммы компенсационных выплат, полученных при выкупе земельного участка и/или имущества для государственных нужд в соответствии с решением Кабинета Министров.;

69) в абзаце первом статьи 235 слова «– до 1 января 2030 года,» исключить;

70) в части 1 статьи 239:

а) пункт 10 изложить в следующей редакции:

«10) вновь созданных производителей электрической и тепловой энергии, газа и возобновляемого топлива в газообразном состоянии, жидкого биологического топлива, полученных в результате использования возобновляемых источников энергии, – в течение 5 лет с момента ввода в эксплуатацию энергетических установок на основе использования возобновляемых источников энергии при условии, что ввод в эксплуатацию осуществлен не позднее 1 января 2030 года.;

б) дополнить пунктом 13 следующего содержания:

«13) организаций, осуществляющих деятельность в сфере футбола.;

71) часть 5 статьи 240 признать утратившей силу;

72) части 1 и 2 статьи 245¹ изложить в следующей редакции:

«1. Сумма денежных средств, перенаправляемая по транзакции организацией, индивидуальным предпринимателем, филиалом/представительством иностранной организации, а также иностранным субъектом, не имеющим постоянного учреждения в Кыргызской Республике и прошедшим налоговую регистрацию без государственной регистрации по адресу банка, в котором открыт его счет, по поручению иностранного субъекта от него или другого иностранного субъекта в адрес другого иностранного субъекта либо в его адрес, подлежит налогообложению у таких лиц по ставке 0,2 процента от перенаправленной суммы без осуществления вычетов.

В целях настоящей части в налоговую базу не включаются денежные средства, направляемые иностранной организацией для финансирования текущих расходов ее постоянного учреждения или представительства в Кыргызской Республике.

2. Налог на транзакцию уплачивается и отчетность по нему представляется налогоплательщиком, указанным в части 1 настоящей статьи, а также налоговым агентом, указанным в пунктах 2–3 части 2 статьи 53 настоящего Кодекса, по месту текущего налогового учета ежемесячно не позднее 20 числа месяца, следующего за отчетным месяцем.;

73) пункт 1 части 4 статьи 248 изложить в следующей редакции:

«1) выплата денег в наличной и/или безналичной формах, передача ценных бумаг, товаров, доли участия, включая передачу доли участия в капитале или иной доли участия в отечественной организации иностранным субъектом. В целях настоящей главы выплатой дохода не является увеличение количества и стоимости ценных бумаг или увеличение стоимости доли участника организации при увеличении уставного капитала организации за счет нераспределенной прибыли.;

74) в статье 249:

а) часть 2 дополнить пунктом 6 следующего содержания:

«6) от реализации доли в капитале или иной доли участия в отечественной организации – 10 процентов, за исключением случаев, когда иностранная организация владела долей участия в капитале или иной долей участия в отечественной организации более 5 лет.

В отношении субъектов, которым предоставлены налоговые льготы в соответствии с частью 2 статьи 3, частью 4 статьи 183, частью 4 статьи 240 настоящего Кодекса, а также субъектов, заключивших инвестиционное соглашение с Кабинетом Министров, которое предусматривает предоставление налоговых льгот, исключение, предусмотренное в настоящей части, распространяется на период, который начинается со дня, следующего за днем окончания пользования предоставлен-

ными налоговыми льготами.;

б) часть 3 признать утратившей силу;

75) в статье 250:

а) в частях 1 и 2 слово «удержанного» заменить словом «исчисленного»;

б) часть 3 изложить в следующей редакции:

«3. Если налоговый агент не уплатил или не полностью уплатил налог с дохода, выплаченного иностранной организации, то на налогового агента возлагается обязанность по исполнению данного налогового обязательства и ответственность за его неисполнение в соответствии с настоящим Кодексом.;

76) пункт 1 статьи 251 дополнить абзацем следующего содержания:

«Перемещение товаров на территорию Кыргызской Республики с территории другого государства – члена ЕАЭС в связи с их передачей в пределах одного юридического лица не является облагаемым импортом, если ввоз таких товаров осуществлен непосредственно для собственных производственных целей.;

77) пункт 3 части 1 статьи 253 изложить в следующей редакции:

«3) иностранный субъект, выполняющий работу или оказывающий услугу, а также осуществляющий электронную торговлю товарами покупателям – физическим лицам – резидентам Кыргызской Республики, местом поставки которых признается территория Кыргызской Республики. Обязательство по НДС иностранного субъекта, указанного в пункте 3 части 2 статьи 53 настоящего Кодекса, исполняет налоговый агент.;

78) часть 3 статьи 256 признать утратившей силу;

79) часть 7 статьи 258 изложить в следующей редакции:

«7. При ликвидации организации или прекращении деятельности индивидуального предпринимателя, банкротстве путем ликвидации или реструктуризации остатки товарно-материальных запасов, основных средств и нематериальных активов, приобретенных в течение периода уплаты налогов в соответствии с налоговым режимом, признаются реализованными по их учетной стоимости.

При переходе налогоплательщика с общего налогового режима на специальный налоговый режим признаются реализованными на дату такого перехода по их учетной стоимости:

1) остатки товарно-материальных запасов, приобретенных/созданных в течение периода применения общего налогового режима, по которым ранее был принят НДС к зачету, если иное не установлено настоящей частью;

2) основные средства и/или нематериальные активы, приобретенные/созданные в течение периода применения общего налогового режима, по которым ранее был принят НДС к зачету;

3) объекты завершенного и/или незавершенного строительства, приобретенные/созданные в течение периода применения общего налогового режима, по которым в пределах срока действия исковой давности был ранее принят НДС к зачету, за минусом стоимости приобретенных материальных ресурсов, по которым ранее НДС не был принят к зачету.

Налогоплательщик НДС при переходе с общего налогового режима на специальный налоговый режим имеет право выбора применять нормы настоящей части или нормы, предусмотренные статьей 309 настоящего Кодекса.;

80) статью 261 дополнить частями 9–11 следующего содержания:

«9. При временном ввозе товаров на территорию Кыргызской Республики с территории другого государства – члена ЕАЭС, если товары не были вывезены в течение срока, указанного в статье 4 настоящего Кодекса, за пределы территории Кыргызской Республики, датой возникновения налогового обязательства является дата ввоза товаров.

10. При временном вывозе товаров с территории Кыргызской Республики на территорию другого государства – члена ЕАЭС, если товары не были ввезены в течение срока, указанного в статье 4 настоящего Кодекса, на территорию Кыргызской Республики, датой возникновения налогового обязательства является дата вывоза товаров.

11. В случае отчуждения товара, ввезенного с территории государства – члена ЕАЭС на территорию Кыргызской Республики, в связи с его передачей в пределах одного юридического лица до истечения 60-месячного периода от даты импорта такое отчуждение приравнивается к облагаемому импорту. Датой возникновения налогового обязательства по НДС на импорт является дата ввоза товара.;

81) часть 2 статьи 265 изложить в следующей редакции:

«2. Обмен недвижимым имуществом и/или его безвозмездная передача для государственных нужд в соответствии с решением Кабинета Министров является поставкой, освобожденной от НДС.;

82) статью 266 изложить в следующей редакции:

«Статья 266. Поставка сельскохозяйственной продукции и продуктов ее переработки

1. Поставка торгово-логистическим центром сельскохозяйственного назначения сельскохозяйственной продукции и продуктов ее переработки, полученных от сельскохозяйственных производителей, сельскохозяйственных заготовителей и сельскохозяйственных кооперативов, является поставкой, освобожденной от НДС.

2. Поставка кормов, произведенных налогоплательщиком для сельскохозяйственной птицы и рыбы, в адрес сельскохозяйственного производителя, осуществляющего деятельность по разведению сельскохозяйственной птицы и рыбы, является поставкой, освобожденной от НДС.;

83) часть 1 статьи 269 изложить в следующей редакции:

«1. Поставка специализированной организацией независимо от ее формы собственности услуги по технологическому присоединению к сетям инженерно-технического обеспечения

(Продолжение на 22 стр.)

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В НЕКОТОРЫЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ АКТЫ
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ В СФЕРЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ

(Начало на 22 стр.)

объектов нового строительства/реконструкции/ перепрофилирования/перепланировки и/или построенных объектов является поставкой, освобожденной от НДС до 1 января 2031 года.»;
84) статью 280 изложить в следующей редакции:

«Статья 280. Поставка средств идентификации, а также услуг по выдаче и генерации кодов маркировки товаров

Поставка средств идентификации, а также услуг по выдаче и генерации кодов маркировки товаров является поставкой, освобожденной от НДС до 1 января 2031 года.»;

85) часть 1 статьи 284 изложить в следующей редакции:
«1. Поставка технологий, оборудования и его комплектующих, отвечающих требованиям энерго- и ресурсоэффективности, определяемым Кабинетом Министров, является поставкой, освобожденной от НДС до 1 января 2031 года.»;
86) статью 285 признать утратившей силу;
87) статью 294 изложить в следующей редакции:

«Статья 294. Поставка реактивного топлива для заправки воздушных судов, осуществляющих международные воздушные перевозки.

Поставка топливозаправочной организацией реактивного топлива в качестве бортовых припасов для заправки воздушных судов, осуществляющих международные воздушные перевозки, является поставкой, освобожденной от НДС до 1 января 2031 года.»;

88) в статье 296:

а) пункт 3 после слов «а также услуг» дополнить словами «некоммерческих организаций»;

б) дополнить пунктом 13 следующего содержания:

«13) поставка товаров, выполнение работ и оказание услуг, осуществляемые организациями, осуществляющими деятельность в сфере футбола, в части деятельности, непосредственно связанной с организацией и развитием футбола, включая проведение соревнований, подготовку спортсменов, эксплуатацию и содержание футбольной инфраструктуры.»;
89) в части 1 статьи 297:

а) пункт 14 изложить в следующей редакции:

«14) специализированные товары для строительства и реконструкции стекловаренной печи и конвертера (ферросплавной печи) для собственных производственных целей – до 1 января 2031 года.»;

б) пункт 19 изложить в следующей редакции:

«19) реактивное топливо, импортируемое топливозаправочными организациями в качестве бортовых припасов для заправки воздушных судов, осуществляющих международные воздушные перевозки, – до 1 января 2031 года.»;

в) дополнить пунктом 29 следующего содержания:

«29) товары, ввозимые на территорию Кыргызской Республики организациями, осуществляющими деятельность в сфере футбола, исключительно для целей организации и развития футбола, включая спортивное оборудование, инвентарь, форму, экипировку, специализированные материалы и технические средства, используемые для подготовки спортсменов, проведения соревнований и эксплуатации футбольной инфраструктуры.»;
90) в статье 301:

а) пункт 2 части 1 изложить в следующей редакции:

«2) основного средства, приобретенного банком или лизинговой компанией для дальнейшей передачи по договорам мубаха, иджара мунтахийя биттамлик в соответствии с исламским финансированием или по договору финансовой аренды (лизинга).»;

б) в части 3:

– в абзаце первом слова «хозяйствующего субъекта» заменить словом «налогоплательщика»;

– пункт 5 признать утратившим силу;

91) главу 38 дополнить статьей 306¹ следующего содержания:

«Статья 306¹. Реализация товаров по системе «такс-фри»

1. Поставка товаров предприятиями розничной торговли, включенных в реестр системы «такс-фри», гражданину иностранного государства, не являющегося членом ЕАЭС, является поставкой, освобожденной от НДС при соблюдении установленных условий системы «такс-фри».

2. Условия и порядок работы системы «такс-фри» определяются Кабинетом Министров.

3. Порядок формирования и ведения реестра предприятий розничной торговли системы «такс-фри» определяется Кабинетом Министров.»;

92) статью 309 дополнить частями 6¹ и 6² следующего содержания:

«6¹. При переходе налогоплательщика НДС с общего налогового режима на специальный налоговый режим сумма НДС, ранее принятая к зачету, подлежит уменьшению путем корректировки суммы НДС по:

1) остаткам товарно-материальных запасов, приобретенным/созданным в течение периода применения общего налогового режима, но не более срока исковой давности, по которым ранее был принят НДС к зачету, если иное не предусмотрено настоящей частью;

2) основным средствам и нематериальным активам, приобретенным/созданным в течение периода применения общего налогового режима, но не более срока исковой давности, по которым ранее был принят НДС к зачету;

3) объектам заверщенного и/или незавершенного строительства, по которым ранее был принят НДС к зачету в течение периода применения общего налогового режима, но не более срока исковой давности.

6². Если налогоплательщик НДС до даты перехода на специальный налоговый режим уплатил НДС с оплаты, полученной по объектам заверщенного и/или незавершенного

строительства до даты облагаемой поставки в течение периода применения общего налогового режима, но не более срока исковой давности, и эта поставка не осуществлена на дату перехода на специальный налоговый режим, то налоговое обязательство по НДС на дату перехода на специальный налоговый режим подлежит уменьшению на сумму ранее уплаченного НДС по поставке, которая не осуществлена на дату перехода.»;

93) подпункт «в» пункта 1 части 3 статьи 315 признать утратившим силу;

94) пункты 1 и 2 части 1 статьи 319 изложить в следующей редакции:

«1) не позднее 25 числа месяца, следующего за отчетным налоговым периодом, – налогоплательщиком НДС или налоговым агентом, не администрируемым функциональным подразделением уполномоченного налогового органа;

2) не позднее последнего дня месяца, следующего за отчетным налоговым периодом, – налогоплательщиком НДС или налоговым агентом, администрируемым функциональным подразделением уполномоченного налогового органа.»;

95) пункт 1 части 1 статьи 322 изложить в следующей редакции:

«1) промышленная переработка сельскохозяйственной продукции из сырья отечественного производства – до 1 января 2031 года.»;

96) часть 5 статьи 327 изложить в следующей редакции:

«5. Возврат суммы превышения НДС налогоплательщику НДС производится на основании результатов анализа факторов риска необоснованности образования сумм превышения НДС.

К факторам риска необоснованности образования сумм превышения НДС относятся:

1) срок деятельности налогоплательщика НДС к дате подачи заявления на возврат НДС менее 24 календарных месяцев;

2) осуществление экспортных поставок налогоплательщиком НДС менее 12 налоговых периодов к дате подачи заявления на возврат НДС;

3) превышение суммы доначисленных налогов на 10 процентов от общей суммы налоговых обязательств за проверенный период по результатам двух последних налоговых проверок;

4) отсутствие в информационной системе налоговой службы информации в электронном виде о ввозе товаров и уплаченных суммах косвенного налога, полученной от уполномоченных налоговых органов государств – членов ЕАЭС, и/или их расхождение с налоговой отчетностью налогоплательщика НДС, в случае осуществления экспортных поставок на территорию государств – членов ЕАЭС;

5) несоответствие показателей налогоплательщика НДС показателям поставщика товаров, работ и услуг, выявленное по результатам анализа данных налоговой отчетности по НДС и/или данных информационной системы электронных счетов-фактур;

6) сумма уплаченных налогов за три предыдущих календарных года меньше, чем предъявленная сумма превышения НДС к возмещению и возврату.»;

97) в пункте 13 части 1 статьи 336:

а) подпункт 9 изложить в следующей редакции:

«

9)	масла смазочные; масла прочие	2710197100– 2710199800; 3403199000	1000 литров	5 000 сомов
----	--	--	----------------	----------------

»;

б) подпункт 12 изложить в следующей редакции:

«

12)	СУГ, используемый в качестве автомобильного топлива с 1 июля 2023 года	2711110000– 2711190000; 2901100001; 2711210000	тонна	3000 сомов
-----	--	---	-------	---------------

»;

98) в статье 364:

а) в части 1:

– пункт 8 изложить в следующей редакции:

«8) по осуществлению религиозных обрядов, ритуалов, церемоний, а также оказанию услуг некоммерческими организациями по организации и проведению паломничества.»;

– дополнить пунктом 14 следующего содержания:

«14) организациями, осуществляющими деятельность в сфере футбола.»;

б) абзац первый части 2 изложить в следующей редакции:

«2. От уплаты налога с продаж освобождаются реализация товаров, выполнение работ, оказание услуг некоммерческой организацией при условии, что оплата не превышает расходы на реализацию этих товаров, выполнение этих работ, оказание этих услуг – до 1 января 2031 года.»;

99) часть 2 статьи 365 дополнить пунктом 8 следующего содержания:

«8) реализация доли в капитале или иной доли участия в организации, за исключением случаев, когда деятельность по реализации акций, доли в капитале или иной доли участия в организации является деятельностью, осуществляемой на профессиональной основе.»;

100) часть 8 статьи 366 изложить в следующей редакции:

«8. Для страховой организации налоговой базой является выручка от реализации товаров, работ без учета НДС и налога с продаж, услуг без учета налога с продаж за вычетом сумм страховых премий, причитающихся перестраховщику по договору перестрахования, и за вычетом сумм агентского вознаграждения, то есть часть страховой премии, остающаяся в фактическом распоряжении страховой организации.

По накопительным видам страхования налоговой базой является сумма поступивших страховых премий за вычетом сумм страховой выплаты без учета налога с продаж.»;

101) дополнить статьей 366¹ следующего содержания:

«Статья 366¹. Дата возникновения налогового обязательства

Датой возникновения налогового обязательства является дата выписки счета-фактуры или дата получения оплаты в зависимости от того, какое из этих событий наступило раньше.»;
102) статью 372 дополнить пунктами 4¹ и 4² следующего содержания:

«4¹) **жилой объект имущества** – совокупность жилого здания или жилого помещения, а также придомового, приусадебного или садово-огородного земельного участка, на котором расположено данное здание или помещение;

4²) **нежилой объект имущества** – совокупность нежилого здания, нежилого помещения или сооружения, а также земельного участка населенного пункта или земельного участка несельскохозяйственного назначения, находящегося в собственности/пользовании владельца нежилого здания, нежилого помещения или сооружения, а также переданного пользователю на основе договора аренды, финансовой аренды.»;

103) часть 1 статьи 373 дополнить пунктом 5 следующего содержания:

«5) физическое лицо в отношении объекта имущества, приобретенного по договору жилищной ссуды.»;

104) часть 1 статьи 374 изложить в следующей редакции:

«1. При предоставлении в пользование (аренду) объектов имущества, находящихся в государственной и муниципальной собственности, а также объектов имущества, принадлежащих или находящихся в пользовании субъектов, освобожденных от налогообложения, налогоплательщиком налога на имущество является арендодатель, за исключением субъектов, указанных в пункте 3 части 1 статьи 409 и случаев, когда право пользования или владения зарегистрировано уполномоченным государственным органом, регистрирующим право собственности на объект имущества.»;

105) часть 7 статьи 377 изложить в следующей редакции:

«7. Если иное не установлено разделом XIII настоящего Кодекса, в случае когда здания, помещения, сооружения и/или земельные участки налогоплательщика или их части переданы другому налогоплательщику во временное пользование или используются налогоплательщиком для различных видов деятельности, соответствующих разному функциональному назначению объекта имущества согласно классификации, указанной в части 3 или части 4 статьи 397 настоящего Кодекса, в целях исчисления налога на имущество на здания, помещения, сооружения и земельные участки или их части применяется наибольший из коэффициентов функционального назначения, соответствующий:

1) функциональному назначению объекта имущества в соответствии с правоудостоверяющим документом;

2) фактическому использованию объекта имущества.»;

106) статьи 379–381 изложить в следующей редакции:

«Статья 379. Ставка налога

1. Если иное не предусмотрено настоящей статьей, ставка налога на имущество устанавливается в следующих размерах:

1) для жилых объектов имущества в зависимости от месторасположения объектов:

Наименование областей, городов и районов	Ставка налога в зависимости от материала стен жилого объекта, сомов за 1 кв.м		Ставка налога для придомового, приусадебного или садово-огородного земельного участка, сомов за 1 кв. м
	Кирпич, дерево, сборный или монолитный бетон и железобетонные блоки, пескоблок, пеноблок, пенобетон, стекло, сэндвич-панель	Сырцовая глина (саман, гувляк, сокмо), шлакоблок, полистирольный строительный блок, металл, прочие материалы и материалы для временных помещений	

Джалал-Абадская область			
г. Джалал-Абад	50,5	34	1,2
г. Кара-Куль	5,5	3,5	0,6
г. Таш-Комур	5,5	3,5	0,6
г. Майлуу-Суу	5,5	3,5	0,6
Аксы́йский район	10,5	7	0,12
Ала-Букинский район	10,5	7	0,12
Базар-Коргонский район	10,5	7	0,12
Ноокенский район	10,5	7	0,12

(Продолжение на 24 стр.)

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В НЕКОТОРЫЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ АКТЫ

КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ В СФЕРЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ

(Начало на 23 стр.)			
Сузакский район	16	10,5	0,12
Тогуз-Тороузский район	5,5	3,5	0,12
Чаткальский район	5,5	3,5	0,12
Токтогульский район	5,5	3,5	0,12
г. Кербен	10,5	7	0,6
г. Базар-Коргон	10,5	7	0,6
г. Токтогул	5,5	3,5	0,6
г. Кочкор-Ата	5,5	3,5	0,6
г. Шамалдуу-Сай	5,5	3,5	0,6
г. Кок- Жангак	5,5	3,5	0,6
Баткенская область			
г. Баткен	10,5	7	0,6
Баткенский район	10,5	7	0,12
Лейлекский район	10,5	7	0,12
Кадамджайский район	10,5	7	0,12
г. Кызыл-Кыя	5,5	3,5	0,6
г. Сулюкта	5,5	3,5	0,6
г. Раззаков	10,5	7	0,6
г. Айдаркен	10,5	7	0,6
г. Кадамджай	10,5	7	0,6
Иссык-Кульская область			
г. Каракол	32	21	1,2
г. Балыкчы	16	10,5	0,6
Ак-Сууйский район	16	10,5	0,12
Джети-Огузский район	16	10,5	0,12
Иссык-Кульский район	16	10,5	0,12
Тонский район	10,5	7	0,12
Тюпский район	10,5	7	0,12
г. Чолпон-Ата	16	10,5	1,2
Нарынская область			
г. Нарын	16	10,5	0,6
Ак-Талинский район	5,5	3,5	0,12
Ат-Башинский район	5,5	3,5	0,12
Джумгалский район	5,5	3,5	0,12
Кочкорский район	10,5	7	0,12
Нарынский район	10,5	7	0,12
Ошская область			
Алайский район	10,5	7	0,12
Араванский район	16	10,5	0,12
Кара-Сууйский район	32	21	0,12
Ноокатский район	16	10,5	0,12
Кара-Кульджинский район	10,5	7	0,12
Узгенский район	16	10,5	0,12
Чон-Алайский район	5,5	3,5	0,12
г. Кара-Суу	32	21	0,6
г. Узген	16	10,5	0,6
г. Ноокат	16	10,5	0,6
Таласская область			
г. Талас	21	14	1,2
Таласский район	10,5	7	0,12
Айтматовский район	10,5	7	0,12
Бакай-Атинский район	10,5	7	0,12
Манасский район	5,5	3,5	0,12
Чуйская область			
г. Токмок	32	21	1,2
Аламудунский район	42	28	0,12
Жайылский район	21	14	0,12
Кеминский район	16	10,5	0,12
Московский район	21	14	0,12
Панфиловский район	10,5	7	0,12
Сокулукский район	37	24,5	0,12
Чуйский район	21	14	0,12
Ысык-Атинский район	21	14	0,12
г. Кара-Балта	32	21	1,2
г. Кант	21	14	0,6
г. Кемин	21	14	0,6
г. Орловка	21	14	0,6
г. Кайынды	21	14	0,6
г. Шопоков	21	14	0,6
г. Бишкек	63	42	1,8
г. Ош	57	38	1,8

2) для нежилых объектов имущества в зависимости от материала стен объектов:

Наименование областей, городов и районов	Ставка налога в зависимости от материала стен нежилого объекта, сомов за 1 кв.м		Ставка налога для земель населенных пунктов и земель не-сельско-хозяйственного назначения, жилого здания, помещения, сомов за 1 кв. м
	Кирпич, дерево, сборный или монолитный бетон и железобетон, бетонные блоки, пескоблок, пенобетон, стекло, сэндвич-панель	Сырцовая глина (саман, гувляк, сокмо), шлакоблок, полистирольный строительный блок, металл, прочие материалы и материалы для временных помещений	
Джалал-Абадская область			
г. Джалал-Абад	116	77	3,2
г. Кара-Куль	13	8	2,7
г. Таш-Комур	13	8	2,7
г. Майлуу-Суу	13	8	2,7
Аксы́йский район	25	16	1,7
Ала-Букинский район	25	16	1,6
Базар-Коргонский район	25	16	1,8
Ноокенский район	25	16	1,9
Сузакский район	36	24	1,9
Тогуз-Тороузский район	13	8	1,9
Чаткальский район	13	8	1,6
Токтогульский район	13	8	1,6
г. Кербен	25	16	2,7
г. Базар-Коргон	25	16	2,8
г. Токтогул	13	8	2,7
г. Кочкор-Ата	25	16	1,9
г. Шамалдуу-Сай	25	16	1,9
г. Кок-Жангак	36	24	1,9
Баткенская область			
г. Баткен	25	16	1,5
Баткенский район	25	16	1,5
Лейлекский район	25	16	1,3
Кадамджайский район	25	16	1,3
г. Кызыл-Кыя	13	8	2,3
г. Сулюкта	13	8	2,3
г. Раззаков	25	16	1,3
г. Айдаркен	25	16	1,3
г. Кадамджай	25	16	1,3
Иссык-Кульская область			
г. Каракол	72	48	2,8
г. Балыкчы	36	24	2,8
Ак-Сууйский район	36	24	1,8
Джети-Огузский район	36	24	1,8
Иссык-Кульский район	36	24	1,7
Тонский район	25	16	1,8
Тюпский район	25	16	1,7
г. Чолпон-Ата	36	24	2,7
Нарынская область			
г. Нарын	36	24	2,3
Ак-Талинский район	13	8	1,5
Ат-Башинский район	13	8	1,7
Джумгалский район	13	8	1,5
Кочкорский район	25	16	1,5
Нарынский район	25	16	1,3
Ошская область			
Алайский район	25	16	1,9
Араванский район	36	24	1,8
Кара-Сууйский район	72	48	2,0
Ноокатский район	36	24	2,0
Кара-Кульджинский район	25	16	1,9
Узгенский район	36	24	1,9
Чон-Алайский район	13	8	1,8
г. Кара-Суу	72	48	3,1
г. Узген	36	24	3,1

г. Ноокат	36	24	2,0
Таласская область			
г. Талас	48	32	2,5
Таласский район	25	16	1,6
Айтматовский район	25	16	1,7
Бакай-Атинский район	25	16	1,7
Манасский район	13	8	1,6
Чуйская область			
г. Токмок	72	48	3,1
Аламудунский район	96	64	1,9
Жайылский район	48	32	1,8
Кеминский район	36	24	1,8
Московский район	48	32	2,2
Панфиловский район	25	16	1,9
Сокулукский район	84	56	2,0
Чуйский район	48	32	1,8
Ысык-Атинский район	48	32	1,9
г. Кара-Балта	72	48	3,1
г. Кант	48	32	2,7
г. Кемин	36	24	1,8
г. Орловка	36	24	1,8
г. Кайынды	25	16	1,9
г. Шопоков	84	56	2,0
г. Бишкек	145	96	3,9
г. Ош	130	86	3,5

3) для сельскохозяйственных угодий – 0,01 процента;
2. С 1 января 2022 года по 31 декабря 2030 года ставка на-лога на имущество на сельскохозяйственные угодья устанав-ливается в размере 0 процентов.
При установлении ставки налога на имущество на сельскохо-зяйственные угодья в размере 0 процентов не возникает обя-зательства по исчислению суммы налога налоговым органом.

Статья 380. Формула для исчисления налога на имущество

1. Исчисление суммы налога на имущество производится в нижеследующем порядке:

1) исчисление суммы налога на жилые объекты имущества производится по формуле:

$$N = (НБж \times Сж \times Ки) + (НБзу \times Сзу \times Ки),$$

где:
N – сумма налога на жилой объект имущества;
НБж – налоговая база жилого здания, помещения;
Сж – ставка налога на жилое здание, помещение;
НБзу – налоговая база придомового, приусадебного или са-дово-огородного земельного участка;
Сзу – ставка налога на придомовой, приусадебный или са-дово-огородный земельный участок;

Ки – коэффициент инфляции, применяемый в текущем на-логовом периоде при исчислении налога на жилой объект иму-щества, утверждается уполномоченным налоговым органом не позднее 1 октября предыдущего налогового периода на основании официальных данных национальной статистики за предыдущий год.

Если коэффициент инфляции на текущий налоговый период не установлен, он принимается равным коэффициенту, дейст-вовавшему в предыдущем налоговом периоде;

2) исчисление суммы налога на нежилые объекты имуще-ства производится по формуле:

$$N = (НБнж \times Снж \times Кнз \times Ки) + (НБзу \times Сзу \times Кнзу \times Ки),$$

где:
N – сумма налога на нежилой объект имущества;
НБнж – налоговая база нежилого здания, помещения, соо-ружения;
Снж – ставка налога на нежилое здание, помещение, соо-ружение;
Кнз – коэффициент функционального назначения нежилого здания, помещения, сооружения;
НБзу – налоговая база земли населенных пунктов и земли несельскохозяйственного назначения;
Сзу – ставка налога на земли населенных пунктов и земли несельскохозяйственного назначения;
Кнзу – коэффициент функционального назначения земли населенных пунктов и земли несельскохозяйственного на-значения;

Ки – коэффициент инфляции, применяемый в текущем на-логовом периоде при исчислении налога на нежилой объект имущества, утверждается уполномоченным налоговым орга-ном не позднее 1 октября предыдущего налогового периода на основании официальных данных национальной статисти-ки за предыдущий год.

Если коэффициент инфляции на текущий налоговый период не установлен, он принимается равным коэффициенту, дейст-вовавшему в предыдущем налоговом периоде;

3) исчисление суммы налога на земельные участки, отно-сящиеся к сельскохозяйственным угодьям, производится по формуле:

$$N = НБ \times НС \times С,$$

где:
N – сумма налога на земельный участок, относящийся к сельскохозяйственным угодьям;
НБ – налоговая база земельного участка, относящегося к сельскохозяйственным угодьям;
НС – налоговая стоимость одного квадратного метра земель-ного участка, относящегося к сельскохозяйственным угодьям;

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В НЕКОТОРЫЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ АКТЫ

КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ В СФЕРЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ

(Начало на 24 стр.)

С — ставка налога земельного участка, относящегося к сельскохозяйственным угодьям.

Статья 381. Порядок исчисления

1. Исчисление налога на имущество производится налоговыми органами в соответствии с порядком, установленным настоящим разделом.

2. Обязанность по исчислению суммы налога на жилые объекты имущества, нежилые объекты имущества, а также на земельные участки, относящиеся к сельскохозяйственным угодьям, возлагается на налоговый орган по месту нахождения:

- жилого здания, помещения;
- придомового, приусадебного или садово-огородного земельного участка, не используемого для осуществления предпринимательской деятельности;
- нежилого здания, помещения и сооружения, в том числе нежилого сооружения, расположенного на территории рынка/мини-рынка и не прошедшего регистрацию в органе, осуществляющем государственную регистрацию прав на недвижимое имущество;
- земель населенных пунктов и земель несельскохозяйственного назначения;
- земельного участка, относящегося к сельскохозяйственным угодьям.

3. Исчисление налоговыми органами налога на нежилой объект имущества — нежилое сооружение, расположенное на территории рынка/мини-рынка, осуществляется на основании сведений, предоставляемых владельцем (дирекцией) рынка/мини-рынка в срок до 1 февраля текущего года.

Форма и порядок предоставления сведений определяются уполномоченным налоговым органом.

4. При исчислении налога на жилой объект имущества при наличии у налогоплательщика более одного объекта жилого здания, помещения налоговый орган вправе применить льготы:

- 1) в соответствии с пунктом 1 части 1 статьи 409 настоящего Кодекса в отношении жилого здания, помещения с наибольшим размером исчисленной суммы налога;
- 2) в соответствии с пунктом 1 части 1 и пунктом 1 части 2 статьи 409 настоящего Кодекса в отношении одного жилого здания, помещения с наибольшим размером исчисленной суммы налога.

В случае если налоговая база данного объекта после применения льготы, установленной пунктом 1 части 1 статьи 409 настоящего Кодекса, имеет нулевое или отрицательное значение, то льгота, установленная пунктом 1 части 2 статьи 409 настоящего Кодекса, применяется к облагаемому жилому зданию, помещению со вторым наибольшим размером исчисленной суммы налога;

3) в отношении любого из подлежащих льготе объектов имущества в случаях, если исчисленная сумма налога двух и более объектов жилого имущества, указанного в пункте 1 настоящей части, имеет одинаковое наибольшее значение.

5. Извещение налогового органа о начислении суммы налога на имущество вручается налогоплательщику:

- на жилой объект имущества — не позднее 1 августа текущего налогового периода;
 - на земельный участок, относящийся к сельскохозяйственным угодьям, а также на нежилой объект имущества, включая нежилые сооружения, расположенные на территории рынка/мини-рынка и не прошедшие регистрацию в органе, осуществляющем государственную регистрацию прав на недвижимое имущество, — не позднее 1 марта текущего налогового периода.
6. Если обязательство по уплате налога на жилой объект имущества возникает в период с 1 августа и до конца текущего налогового периода, извещение налогового органа о начислении суммы налога вручается не позднее 15 декабря текущего налогового периода.

Если обязательство по уплате налога на нежилой объект имущества возникает в период с 1 марта и до конца текущего налогового периода, извещение налогового органа о начислении суммы налога вручается не позднее 15 числа третьего месяца соответствующего квартала текущего налогового периода.

7. Извещение налогового органа о начислении суммы налога на имущество содержит:

- 1) реквизиты налогового органа;
 - 2) реквизиты налогоплательщика;
 - 3) основание для начисления налога;
 - 4) размер налоговой базы и сумму исчисленного налога;
 - 5) установленный срок уплаты налога.»;
- 107) в статье 383:
- а) часть 5 после слова «реализации» дополнить словами «, ввода в эксплуатацию»;
 - б) часть 9 дополнить абзацем следующего содержания: «Уплаченный налог за соответствующий год возврату не подлежит.»;
- 108) статью 384 признать утратившей силу;
- 109) в части 1 статьи 385:
- а) пункт 1 изложить в следующей редакции: «1) базовую налоговую стоимость единицы земельного участка, относящегося к сельскохозяйственным угодьям;»;
 - б) пункт 3 признать утратившим силу;
- 110) наименование главы 50 изложить в следующей редакции: «Глава 50. Исчисление, срок уплаты налога на жилые объекты имущества»;
- 111) статьи 386–388 изложить в следующей редакции:

«Статья 386. Исчисление налога на жилой объект имущества

1. Порядок исчисления налога на жилой объект имущества в соответствии с настоящей статьей применяется:

1) к зданию или помещению, относящемуся к жилищному фонду, за исключением жилого здания или помещения, или его части, используемой в предпринимательских целях, а также жилого здания или помещения, расположенного на терри-

тории курортно-рекреационных зон;

2) к придомовому, приусадебному или садово-огородному земельному участку.

2. Для исчисления налога на жилой объект имущества налоговая база определяется:

- 1) для жилого здания или помещения — на основании данных о размере общей площади объекта имущества по внутреннему замеру, указанных в техническом паспорте единицы недвижимого имущества налогоплательщика, выдаваемом уполномоченным государственным органом, осуществляющим регистрацию прав на недвижимое имущество;
 - 2) для придомового, приусадебного или садово-огородного земельного участка — как площадь земельного участка, указанная в правоудостоверяющем документе.
3. В случае если придомовой, приусадебный или садово-огородный земельный участок или его часть используется в предпринимательских целях, налог на имущество на этот земельный участок или его часть рассчитывается в соответствии с главой 51 настоящего Кодекса.

4. Обязательство по уплате налога на жилой объект имущества по придомовым, приусадебным или садово-огородным земельным участкам многоквартирных домов возлагается на собственников жилых и нежилых помещений пропорционально их доле в общем имуществе собственников жилых и нежилых помещений.

При передаче управления имуществом собственников жилых и нежилых помещений многоквартирного дома управляющим компаниям, управляющим, товариществам собственников жилья, кондоминиумам или жилищно-эксплуатационным кооперативам обязательство по уплате налога на жилой объект имущества на придомовой, приусадебный или садово-огородный земельный участок возлагается на управляющие компании, управляющих, товарищества собственников жилья, кондоминиумы или жилищно-эксплуатационные кооперативы.

5. Сумма налога на жилой объект имущества определяется по формуле, предусмотренной в статье 380 настоящего Кодекса.

Статья 387. Особенности определения налоговой базы по жилому зданию и помещению

1. Если у налогоплательщика имеется более одного объекта имущества, относящегося к жилым зданиям и помещениям, налоговая база по одному из таких объектов имущества определяется с учетом льготы, установленной частью 1 статьи 409 настоящего Кодекса.

2. Налоговая база для исчисления налога на имущество по зданию или помещению, указанному в части 1 настоящей статьи, определяется как положительная разница между налоговой базой, определенной в соответствии со статьями 376 и 377 настоящего Кодекса, и размером площади, освобожденной от налогообложения в соответствии с частью 1 статьи 409 настоящего Кодекса.

3. В случае если разница, полученная в результате исчисления налоговой базы, предусмотренной частью 2 настоящей статьи, имеет отрицательное значение, составляющая сумма налога на жилой объект имущества по данному жилому зданию или помещению признается равной нулю, а отрицательная разница не подлежит зачету при расчете налога на имущество по другим зданиям или помещениям.

Статья 388. Срок уплаты налога на жилой объект имущества

Налог на жилой объект имущества уплачивается в срок не позднее 1 сентября текущего налогового периода.

Если обязательство по уплате налога на жилой объект имущества возникает в период с 1 сентября и до конца текущего налогового периода, налог подлежит уплате не позднее первого числа месяца, следующего за месяцем возникновения налогового обязательства.»;

- 112) статьи 389–396 признать утратившими силу;
- 113) наименование главы 51 изложить в следующей редакции: «Глава 51. Исчисление, срок уплаты налога на нежилые объекты имущества»;
- 114) статьи 397 и 398 изложить в следующей редакции: «Статья 397. Исчисление налога на нежилой объект имущества

1. Порядок исчисления налога на нежилой объект имущества в соответствии с настоящей статьей применяется:

- 1) к нежилому зданию, сооружению или помещению, жилому зданию или помещению, или его части, используемой в предпринимательских целях, а также к жилому зданию, сооружению или помещению, расположенному на территории курортно-рекреационных зон;
- 2) к землям населенных пунктов и землям несельскохозяйственного назначения.

2. Для исчисления налога на нежилой объект имущества налоговая база определяется:

- 1) для нежилых зданий, сооружений и помещений, жилых зданий, помещений, сооружений или их части, используемой в предпринимательских целях, а также для зданий, помещений, сооружений, расположенных на территории курортно-рекреационных зон, — на основании данных о размере общей площади по внутреннему замеру учрежденческих, административных, торговых, складских, производственных, культурно-бытовых, служебных и прочих помещений, указанных в техническом паспорте единицы недвижимого имущества налогоплательщика, выдаваемом государственным органом, осуществляющим регистрацию прав на недвижимое имущество, используемых и/или выделенных, и/или предназначенных для использования в предпринимательской деятельности;
 - 2) для земель населенных пунктов и земель несельскохозяйственного назначения — как площадь земельного участка, указанная в правоудостоверяющем документе.
3. Коэффициент функционального назначения (Кн) устанавливается для нежилого здания, помещения и сооружения в зависимости от его функционального назначения, указанного в правоудостоверяющем документе, с учетом положений частей 6 и 7 статьи 377 настоящего Кодекса:

Функциональное назначение объекта	Коэффициент функционального назначения нежилого здания, помещения, сооружения
Ломбарды, обменные пункты	1,6
Жилые здания и помещения, расположенные на территории курортно-оздоровительных учреждений	1,5
Автозаправочные станции	1,6
Мини-рынки, рынки, торгово-рыночные центры, комплексы, торговые центры	1
Объекты имущества общественного питания, торговли, сферы услуг	0,8
Железнодорожные вокзалы и автовокзалы, автостанции, грузовые станции железнодорожного транспорта	0,7
Административные, офисные здания, бизнес-центры, банки, а также капитальные строения или помещения некоммерческих организаций	0,6
Объекты имущества предприятий транспорта, предприятий автосервиса, связи и энергетики	0,5
Оборонно-спортивно-технические объекты имущества	0,3
Сельскохозяйственные производственные здания	0,3
Санатории, пансионаты, дома отдыха, гостиницы	0,8
Объекты имущества промышленности, строительства	0,2
Игорные заведения	2,2

Коэффициент функционального назначения для нежилого здания, помещения и сооружения, по которым коэффициент не установлен настоящей статьей, принимается равным 1,0.

4. Коэффициент функционального назначения (Кн) устанавливается в зависимости от назначения земельного участка, определенного при его предоставлении, указанного в правоудостоверяющем документе, с учетом положений частей 6 и 7 статьи 377 настоящего Кодекса:

Функциональное назначение объекта	Коэффициент функционального назначения земель населенных пунктов и земель несельскохозяйственного назначения
Под магазины, киоски, ларьки, павильоны и другие объекты торговли в зависимости от площади:	
1) до 10 кв. м	22,5
2) от 10 до 20 кв. м	16,5
3) от 20 до 35 кв. м	10,5
4) от 35 до 50 кв. м	7,5
5) от 50 и выше кв. м	6,0
Под мини-рынки, рынки, торговые центры, комплексы, за исключением рынков, предназначенных для торговли животными, птицей, кормами для сельскохозяйственных животных	7,5
Под рынки, предназначенные для торговли животными, птицей, кормами для сельскохозяйственных животных	4,5
Под здания и помещения, предназначенные для организации общественного питания	3,0
Под здания и помещения для гостиничной деятельности	7,0
Под здания банков, ломбардов, обменных пунктов	5,0

(Продолжение на 26 стр.)

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В НЕКОТОРЫЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ АКТЫ
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ В СФЕРЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ

(Начало на 25 стр.)	
Под здания и помещения круглосуточных/ночных развлекательных учреждений	7,0
Под здания бизнес-центров, бирж, с офисами	2,5
Под здания и сооружения автозаправочных станций	10,0
Под здания и сооружения нефтебаз	1,5
Под платную стоянку/парковку легкового и грузового автотранспорта, здания, помещения и сооружения автосервиса	4,5
Под сооружения рекламы	50
Под здания, помещения и сооружения, предназначенные для сферы отдыха и развлечений, оказания оздоровительных услуг, предоставления индивидуальных услуг, за исключением указанных в настоящей части	1,5
Под здания, помещения и сооружения промышленности, транспорта, строительства, связи и энергетики, территории свободных экономических зон, за исключением указанных в настоящей части	0,5
Под здания, помещения и сооружения горнодобывающих предприятий, грузовые станции автомобильного и железнодорожного транспорта, транспортно-логистические центры, санитарно-защитные зоны предприятий железнодорожного и воздушного транспорта	0,3
Под здания, помещения и сооружения учреждений науки, образования, здравоохранения, культуры, физкультурно-спортивные, спортивные учреждения	0,3
Под сельскохозяйственные производственные здания, помещения и сооружения: гаражи, ремонтные мастерские, зернотoki, зерноочистительные комплексы, овощехранилища, строительные и хозяйственные дворы и другие объекты сельскохозяйственного назначения	0,2
Под разработку месторождений, карьеры, шахты, разрезы, золоотвалы	0,05
Под воздушные линии связи и электропередачи, оборонно-спортивно-технические организации	0,01
Для проведения геологоразведочных, проектно-изыскательских, разведочных и исследовательских работ	0,005
Под административные здания для видов деятельности, не указанных в настоящей части	1,0
Под здания и сооружения, принадлежащие сельскохозяйственному кооперативу и торгово-логистическому центру сельскохозяйственного назначения на праве собственности и используемые в целях их основной деятельности	0,1

Коэффициент функционального назначения для земельных участков населенных пунктов и земельных участков не-сельскохозяйственного назначения, по которым коэффициент не установлен настоящей статьей, принимается равным 1,0.
5. Сумма налога на имущество на нежилой объект имущества определяется по формуле, предусмотренной в статье 380 настоящего Кодекса.

Статья 398. Срок уплаты налога на нежилой объект имущества

Налог на нежилой объект имущества уплачивается ежеквартально не позднее 20 числа третьего месяца текущего квартала равными долями в течение текущего налогового периода.»;
115) статью 399 признать утратившей силу;
116) главу 53 признать утратившей силу;
117) в статье 409:
а) в части 1:
– в пункте 1 слова «населенных пунктах» заменить словами «айылных аймаках и городах»;
– дополнить пунктом 7 следующего содержания:
«7) здания, сооружения и помещения, находящиеся в собственности организаций, осуществляющих деятельность в сфере футбола, и используемые исключительно для целей организации и развития футбола.»;
б) дополнить частью 3¹ следующего содержания:
«3¹. Льготы, предусмотренные пунктом 1 части 1, пунктом 1 части 2 настоящей статьи, не применяются в отношении жилых зданий и помещений, используемых в предпринимательских целях, а также расположенных на территориях курортно-рекреационных зон.»;

в) часть 4 признать утратившей силу;
118) в статье 411:
а) пункт 3 части 1 изложить в следующей редакции:
«3) физическое лицо – гражданин Кыргызской Республики, достигший пенсионного возраста в соответствии с законодательством Кыргызской Республики в сфере государственного пенсионного социального страхования.»;
б) часть 2 дополнить пунктом 5 следующего содержания:
«5) организации, осуществляющие деятельность в сфере футбола.»;
119) в части 2 статьи 412¹ слова «настоящим разделом» заменить словами «разделом XIV настоящего Кодекса»;
120) в статье 413:
а) часть 3 изложить в следующей редакции:
«3. Патент приобретается налогоплательщиком в налоговом органе или в электронном виде через кабинет налогоплательщика по месту осуществления предпринимательской и/или индивидуальной трудовой деятельности. Для субъекта предпринимательства, осуществляющего торговую деятельность, дополнительным условием является наличие торгового места и/или объекта.»;
б) часть 7 изложить в следующей редакции:
«7. Патент действителен только на той территории, которая указана в патенте (район, город без районного деления или город Бишкек), за исключением патента по отдельным видам деятельности, определяемым уполномоченным налоговым органом. Передача патента или его копии в целях осуществления предпринимательской или индивидуальной трудовой деятельности другому лицу запрещается.»;
121) в статье 416:
а) часть 4 дополнить пунктами 5 и 6 следующего содержания:
«5) физическое лицо, являющееся дистрибьютором;
6) физическое лицо, подпадающее под критерии дробления бизнеса.»;
б) часть 6 дополнить пунктом 6 следующего содержания:
«6) налогоплательщик осуществляет деятельность на территории, не указанной в патенте.»;
в) дополнить частью 8 следующего содержания:
«8. В случае если налогоплательщик прекратил экономическую деятельность, при этом выявлено превышение заявленного объема выручки, планируемого к получению за текущий календарный год, то на сумму превышения начисляются налоги по общему налоговому режиму.»;
122) в статье 417:
а) часть 2 изложить в следующей редакции:
«2. Патент может быть приобретен:
а) для торговой деятельности на календарный год и оставшиеся месяцы текущего календарного года;
б) для остальной деятельности на 15, 30, 90, 180 и 365 дней, следующих подряд. При приобретении патента на 90 календарных дней сумма налога снижается на 5 процентов, на 180 календарных дней – на 10 процентов, на 365 календарных дней – на 15 процентов.»;
б) часть 3 после слова «возврату» дополнить словами «и зачету»;
123) часть 1 статьи 419 дополнить пунктом 4 следующего содержания:
«4) субъект, осуществляющий деятельность вне территории Кыргызской Республики.
В целях настоящей главы под деятельностью вне территории Кыргызской Республики понимается деятельность по реализации товаров, место осуществления которой находится за пределами территории Кыргызской Республики в случае, когда Кыргызская Республика не является местом происхождения данных товаров. Также под товарами понимаются товары, которые не пересекают Государственную границу Кыргызской Республики.»;
124) в статье 420:
а) часть 2 изложить в следующей редакции:
«2. При государственной регистрации в качестве индивидуального предпринимателя или юридического лица, намеренного применить упрощенную систему налогообложения, налогоплательщик обязан выбрать соответствующую ставку единого налога в регистрационном заявлении.»;
б) пункт 1 части 3 изложить в следующей редакции:
«1) на основе общего налогового режима подает заявление в налоговый орган по месту текущего налогового учета до первого числа месяца предстоящего календарного квартала. Уплата единого налога на основе упрощенной системы налогообложения осуществляется налогоплательщиком с первого числа месяца календарного квартала, следующего за кварталом, в котором было подано заявление»;
в) дополнить частью 8 следующего содержания:
«8. Налогоплательщик, подпадающий под критерии дробления бизнеса, не имеет права применять упрощенную систему налогообложения по ставкам, предусмотренным подпунктом «а» пункта 1 части 1 и частью 8 статьи 423 настоящего Кодекса.
В случаях несоответствия условиям, установленным настоящей частью, налогоплательщик до завершения месяца, следующего за месяцем, в котором установлено несоответствие, обязан подать в налоговый орган по месту текущего налогового учета заявление о переходе на применение ставки, предусмотренной в подпункте «б» пункта 1 части 1 статьи 423 настоящего Кодекса, и уплата налога осуществляется с первого числа месяца, следующего за месяцем подачи заявления.
Если налогоплательщик, который был обязан подать в налоговый орган по месту текущего налогового учета заявление о смене применения ставки налога, но не подал его или подал несвоевременно, то он признается налогоплательщиком налога с применением ставки, предусмотренной подпунктом «б» пункта 1 части 1 статьи 423 настоящего Кодекса, с первого числа месяца, следующего за месяцем, в котором он был обязан подать заявление.»;
125) дополнить статьей 422¹ следующего содержания:
«Статья 422¹. Дата возникновения налогового обязательства

Датой возникновения налогового обязательства является дата выписки счета-фактуры или дата получения оплаты, в зависимости от того, какое из этих событий наступило раньше.»;
126) в статье 423:
а) дополнить частью 1¹ следующего содержания:
«1¹. По доходам, предусмотренным в части 3 статьи 422, налогоплательщик исчисляет и уплачивает налог по ставкам, установленным пунктом 3 части 1 настоящей статьи.»;
б) дополнить частью 6¹ следующего содержания:
«6¹. Субъект, осуществляющий деятельность вне территории Кыргызской Республики, уплачивает в отношении этой деятельности налог в размере 1 процента.»;
в) часть 7 изложить в следующей редакции:
«7. Налогоплательщик, за исключением субъектов, указанных в подпункте «а» пункта 1 части 1, частях 6 и 8 настоящей статьи, а также субъекта, применяющего режим, установленный статьей 324 настоящего Кодекса, осуществляющий несколько видов деятельности, исчисляет и уплачивает налог отдельно по каждому виду деятельности по ставкам, установленным для этих видов деятельности.
Налогоплательщик, указанный в подпункте «а» пункта 1 части 1 и части 8 настоящей статьи, намеренный осуществлять дополнительные виды деятельности, обязан применять ставки единого налога, указанные в подпункте «б» пункта 1 части 1 настоящей статьи с первого числа месяца, следующего за месяцем, в котором налогоплательщик начал осуществлять дополнительный вид деятельности.»;
г) часть 8 дополнить абзацем следующего содержания:
«Нормы настоящей части также не распространяются на индивидуального предпринимателя, реализующего лекарственные средства, медицинские изделия, горюче-смазочные материалы, подпадающего под критерии дробления бизнеса, а также дистрибьютора.»;
д) часть 9 изложить в следующей редакции:
«9. Применение резидентом Парка креативных индустрий ставки, установленной частью 6 настоящей статьи, осуществляется на основании электронного уведомления дирекции Парка креативных индустрий о регистрации лица в качестве резидента Парка креативных индустрий. Уведомление направляется дирекцией в налоговый орган по месту налоговой регистрации резидента.
Уплата единого налога по ставкам, установленным частью 6 настоящей статьи, осуществляется с первого числа месяца, следующего за месяцем получения налоговым органом уведомления дирекции.»;
е) часть 11 изложить в следующей редакции:
«11. Индивидуальный предприниматель, уплачивающий налог по ставке, предусмотренной частью 8 настоящей статьи, до превышения объема выручки 15 000 000 сомов, получаемой за последние 12 месяцев, следующих подряд, обязан подать в налоговый орган по месту текущего налогового учета заявление о применении ставки налога, предусмотренной подпунктами «а» или «б» пункта 1 части 1 настоящей статьи. Уплата налога по вновь выбранной ставке осуществляется с первого числа месяца, следующего за месяцем подачи заявления.
Если субъект, уплачивающий налог по ставке, предусмотренной подпунктом «а» пункта 1 части 1 и частью 8 настоящей статьи, который был обязан подать в налоговый орган по месту текущего налогового учета заявление об изменении ставки налога, но не подал его или подал несвоевременно, то такой субъект признается плательщиком налога по ставке, предусмотренной подпунктом «б» пункта 1 части 1 настоящей статьи с 1 числа месяца, следующего за месяцем, в котором он был обязан подать заявление.»;
ж) часть 18 изложить в следующей редакции:
«18. Субъект, осуществляющий обмен и/или передачу недвижимого имущества для государственных нужд в соответствии с решением Кабинета Министров, уплачивает налог по ставке 0 процентов.»;
127) статью 433 изложить в следующей редакции:
«Статья 433. Налоговая регистрация
Регистрация резидента Парка высоких технологий осуществляется на основании электронного уведомления дирекции Парка высоких технологий о намерении резидента применять специальный налоговый режим, направленного в налоговый орган по месту налоговой регистрации резидента.
Регистрация по налоговому режиму в Парке высоких технологий вступает в силу с первого числа месяца, следующего за месяцем получения налоговым органом уведомления дирекции.»;
128) в абзаце первом части 2 статьи 456 слова «один раз в квартал» исключить;
129) подпункт «а» пункта 2 части 1 статьи 458 изложить в следующей редакции:
«а) схемы дислокации пронумерованных торговых мест, обозначенных определенным шифром, кроме ручных передвижных тележек»;
130) часть 2 статьи 459 изложить в следующей редакции:
«2. Налогоплательщик обязан подать заявление на уплату налога на деятельность в зоне торговли с особым режимом в налоговый орган по месту расположения зоны торговли с особым режимом до начала такой деятельности.».

Статья 7
Внести в Трудовой кодекс Кыргызской Республики (газета «Эркин-Тоо» от 28 января 2025 года №6) следующее изменение:
«8. Выплата заработной платы должна производиться в безналичной форме:

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В НЕКОТОРЫЕ ЗАКОНОДАТЕЛЬНЫЕ АКТЫ

КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ В СФЕРЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ

(Начало на 26 стр.)

– работодателем – юридическим лицом;
– работодателем – индивидуальным предпринимателем при выплате заработной платы иностранным гражданам.
Выплата заработной платы в наличной форме разрешается в случае возникновения обстоятельств непреодолимой силы, объявления чрезвычайного положения или чрезвычайной ситуации, а также в случаях, предусмотренных Кабинетом Министров Кыргызской Республики. Кабинет Министров Кыргызской Республики вправе разрешить выплату заработной платы в наличной форме работодателям – организациям отдельных видов деятельности или на определенных территориях страны.».

Статья 8

Внести в Закон Кыргызской Республики «О государственном социальном страховании» (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1996 г., №7, ст. 85) следующее изменение:
пункт 1 статьи 24 изложить в следующей редакции:
«1. Страхователи ежемесячно уплачивают страховые взносы (в том числе за работников) на расчетный счет Социального фонда Кыргызской Республики по месту регистрации в уполномоченном государственном органе не позднее 20 числа месяца, следующего за месяцем, за который начислены страховые взносы.».

Статья 9

Внести в Закон Кыргызской Республики «О банкротстве (несостоятельности)» (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1997 г., №11, ст. 537) следующее изменение:
статья 30 дополнить пунктом 1¹ следующего содержания:
«1¹. Решение собрания кредиторов не может быть вынесено до проведения выездной внеплановой налоговой проверки.».

Статья 10

Внести в Закон Кыргызской Республики «О защите прав потребителей» (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1998 г., №2, ст. 5) следующие изменения:
1) абзац третий пункта 1 статьи 24 изложить в следующей редакции:
«Обмен непродовольственного товара, в том числе товара надлежащего качества, не бывшего в употреблении, уцененного и приобретенного по сниженным ценам, производится, если указанный товар не был в употреблении, сохранены его товарный вид, потребительские свойства, пломбы, фабричные ярлыки, а также контрольно-кассовые чеки или иные документы, удостоверяющие факт покупки, выданные потребителю вместе с проданным товаром.»;
2) абзац восемнадцатый статьи 27 изложить в следующей редакции:
«применять оборудование (программно-техническое устройство), предназначенное для осуществления платежей с использованием банковских платежных карт и/или электронных денег, и/или двухмерных символов штрихкода (QR-кода) национального стандарта, и/или иных инструментов безналичной оплаты, зарегистрированное на иное юридическое или физическое лицо, и/или на самого продавца, предназначенное для осуществления платежей личного характера, не связанных с предпринимательской деятельностью.».

Статья 11

Внести в Закон Кыргызской Республики «О тарифах страховых взносов по государственному социальному страхованию» (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2004 г., №5, ст. 229) следующие изменения:
1) подпункт «б» пункта 2 статьи 22 изложить в следующей редакции:
«б) для работников-пенсионеров (за исключением работников-пенсионеров товариществ собственников жилья), ежемесячно от всех видов выплат, начисленных в их пользу, независимо от источников финансирования – в размере 8 процентов в Пенсионный фонд;
для работников-пенсионеров товариществ собственников жилья, ежемесячно от всех видов выплат, начисленных в их пользу, независимо от источников финансирования – в размере 2 процентов в Пенсионный фонд.»;
2) пункты 2–4 статьи 5 признать утратившими силу;
3) в абзаце первом пункта 2 статьи 5¹ слова «пунктом 2 статьи 5,» исключить;
4) в пунктах 2 и 3 статьи 7 слова «пунктом 2 статьи 5,» исключить;
5) дополнить статьей 7² следующего содержания:
«Статья 7². Ставки тарифов страховых взносов для работников организаций, осуществляющих деятельность в сфере футбола

Работники организаций, осуществляющих деятельность в сфере футбола, за исключением работников-пенсионеров, уплачивают страховые взносы в размере 12 процентов от размера среднемесячной заработной платы.
Распределение сумм страховых взносов по фондам производится в следующих размерах:
в Пенсионный фонд – 10 процентов;
в Государственный накопительный пенсионный фонд – 2 процента.
Работники-пенсионеры уплачивают страховые взносы в размере 10 процентов от размера среднемесячной заработной платы в Пенсионный фонд.
Нанятые работники, указанные в пункте «а» статьи 11¹ настоящего Закона, уплачивают страховые взносы в размере 12 процентов от размера среднемесячной заработной платы в Пенсионный фонд.
Работники-инвалиды I и II групп (кроме инвалидов Великой Отечественной войны и приравненных к ним лиц), а также

инвалиды III группы по слуху уплачивают страховые взносы ежемесячно от всех видов выплат, начисленных в их пользу, независимо от источников финансирования, в размере 2 процентов в Пенсионный фонд.»;
б) в статье 9:
а) в пункте 2:
– подпункт «б» изложить в следующей редакции:
«б) уплачивающего страховые взносы в соответствии с подпунктом «б» пункта 2 статьи 2, подпунктом «г» пункта 1 статьи 2¹, абзацем вторым подпункта «б» и подпунктом «в» пункта 2 статьи 2², пунктом 1 статьи 5, пунктом 3 статьи 6:
– на личный страховой счет застрахованного лица – 2 процента.»;
– в подпункте «г» слова «статьей 7¹» заменить словами «статьями 7¹ и 7²»;
б) в подпункте «в» пункта 3 слова «статьей 7¹» заменить словами «статьями 7¹ и 7²»;
в) в пункте 4:
– подпункт «а» изложить в следующей редакции:
«а) уплачивающего страховые взносы в соответствии с абзацем вторым подпункта «а¹» пункта 2 статьи 2, подпунктом «в» пункта 1 статьи 2¹, абзацем первым подпункта «б» пункта 2 статьи 2², пунктом 1 статьи 5, пунктом 3 статьи 6:
– на личный страховой счет застрахованного лица – 8 процентов.»;
– в подпункте «в» слова «статьей 7¹» заменить словами «статьями 7¹ и 7²»;
г) пункт 5 признать утратившим силу;
7) в статье 10:
а) пункт 11 изложить в следующей редакции:
«1¹. Добровольная уплата страховых взносов может осуществляться в любом размере, но не менее 3 процентов от размера среднемесячной заработной платы в Пенсионный фонд, следующими лицами:
а) главы, члены крестьянских (фермерских) хозяйств, осуществляющие свою деятельность без образования юридического лица, владеющие или получающие доход от сдачи в аренду земельной доли и/или участка или его части;
б) физические лица, владеющие или получающие доход от сдачи в аренду земельной доли и/или участка или его части;
в) члены сельскохозяйственных кооперативов, владеющие земельной долей и/или участком сельскохозяйственного назначения или его частью, а также сдающие свои земельные участки (доли) в аренду;
г) физические лица, арендующие земли из земель Государственного фонда сельскохозяйственных угодий (за исключением пастбищ), участков лесного фонда;
д) физические лица, имеющие права на использование пастбищ;
е) физические лица, владеющие водоемами и землями, орошаемыми насосными станциями.»;
б) пункт 3 изложить в следующей редакции:
«3. В целях восстановления страхового стажа и накопления страховых взносов на личный страховом счете за период с января 1996 года за периоды, предшествоющие и/или следующие за периодами уплаты страховых взносов гражданами Кыргызской Республики, иностранными гражданами и лицами без гражданства, а также юридическими лицами в пользу физических лиц могут быть уплачены страховые взносы в любом размере, но не менее 8 процентов в месяц от размера среднемесячной заработной платы в Пенсионный фонд.»;
в) дополнить пунктом 4 следующего содержания:
«4. Лица, уплачивающие страховые взносы по государственному социальному страхованию, могут осуществлять добровольную уплату страховых взносов в Государственный накопительный пенсионный фонд в любом размере, но не менее 2 процентов от размера среднемесячной заработной платы.»;
8) в статье 11:
а) пункт 1¹ изложить в следующей редакции:
«1¹. От обязательной уплаты страховых взносов в Пенсионный фонд освобождаются:
а) главы, члены крестьянских (фермерских) хозяйств, осуществляющие свою деятельность без образования юридического лица, владеющие или получающие доход от сдачи в аренду земельной доли и/или участка или его части;
б) физические лица, владеющие или получающие доход от сдачи в аренду земельной доли и/или участка или его части;
в) члены сельскохозяйственных кооперативов, владеющие земельной долей и/или участком сельскохозяйственного назначения или его частью, а также сдающие свои земельные участки (доли) в аренду;
г) физические лица, арендующие земли из земель Государственного фонда сельскохозяйственных угодий (за исключением пастбищ), участков лесного фонда;
д) физические лица, имеющие права на использование пастбищ;
е) физические лица, владеющие водоемами и землями, орошаемыми насосными станциями.»;
б) пункт 5 дополнить подпунктом 3 следующего содержания:
«3) организации, осуществляющие деятельность в сфере футбола.»;
9) в статье 13:
а) абзац второй подпункта «б» пункта 3 после слов «с фактически начисленной заработной платы» дополнить словами «с учетом пункта 4 настоящей статьи»;
б) дополнить пунктом 4 следующего содержания:
«4. Совокупная сумма страховых взносов по государственному социальному страхованию, подлежащая уплате работодателем и работником в пользу одного застрахованного лица за календарный месяц, не может превышать суммы, исчисленной от двадцатикратного размера среднемесячной заработной платы, сложившейся в республике за предыдущий календарный год, независимо от применяемых тарифов и распределения сумм по фондам.».

Статья 12

Внести в Закон Кыргызской Республики «О статусе судебных исполнителей и об исполнительном производстве» (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2017 г., №1 (2), ст. 15) следующее изменение:
абзац второй части 1 статьи 52 изложить в следующей редакции:
«По исполнительным документам органов налоговой службы постановление о временном ограничении на выезд выносится в случаях, когда размер задолженности в совокупности превышает 500 расчетных показателей.».

Статья 13

Внести в Закон Кыргызской Республики «О введении в действие Налогового кодекса Кыргызской Республики» (газета «Эркин-Тоо» от 19 января 2022 года №4–9) следующее изменение:
статью 4 дополнить пунктами 23–25 следующего содержания:
«23) налоговые льготы, предусмотренные инвестиционными соглашениями, заключенными Кабинетом Министров до 31 декабря 2025 года, срок которых истекает после признания утратившей силу части 3 статьи 3 Налогового кодекса Кыргызской Республики, действуют до окончания срока налоговых льгот, предусмотренных инвестиционным соглашением;
24) не возмещенные суммы превышения НДС, возникшие по поставкам, облагаемым по нулевой ставке НДС в период применения налогоплательщиком общего налогового режима, на момент перехода на упрощенную систему налогообложения списываются с лицевых счетов налогоплательщика в пользу бюджета;
25) по налоговому обязательству по НДС, возникшему при переходе налогоплательщика с общего налогового режима на специальный налоговый режим до 1 сентября 2025 года, может быть предоставлена рассрочка по заявлению налогоплательщика без банковской гарантии на срок не более двух лет с уплатой на ежемесячной основе равными долями.».

Статья 14

Внести в Закон Кыргызской Республики «О нотариате» (газета «Эркин-Тоо» от 14 марта 2023 года №19) следующие изменения:
1) абзац первый части 2 статьи 14 после слова «деятельностью» дополнить словами «, при наличии налоговой регистрации в органах налоговой службы в качестве налогоплательщика по выбранному налоговому режиму»;
2) часть 3 статьи 18 дополнить пунктом 12 следующего содержания:
«12) совершение нотариальных действий без уплаты соответствующих налогов и страховых взносов, а также осуществление нотариальной деятельности без применения контрольно-кассовой машины.»;
3) в части 3 статьи 100¹⁰ слова «в налоговый орган» заменить словами «судебным исполнителям».

Статья 15

Внести в Закон Кыргызской Республики «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики по вопросам уменьшения налоговой нагрузки населения и субъектов предпринимательства» (газета «Эркин-Тоо» от 5 августа 2025 года №58) следующее изменение:
часть 1 статьи 5 дополнить пунктом 4 следующего содержания:
«4) подпункта «ж» пункта 68 и пункта 77 статьи 1, которые вступают в силу с 1 октября 2025 года.».

Статья 16

Плательщикам страховых взносов по государственному социальному страхованию органами налоговой службы списываются:
1) задолженности по пеням, штрафам и финансовым санкциям по состоянию на 1 января 2026 года без истребования заявления от плательщика и в полном объеме при отсутствии основной задолженности по страховым взносам по состоянию на 1 января 2026 года;
2) задолженности по пеням, штрафам и финансовым санкциям по состоянию на 1 июля 2026 года на основании соответствующего заявления плательщика и в полном объеме при погашении основной задолженности по страховым взносам до 1 июля 2026 года.

Статья 17

Настоящий Закон подлежит официальному опубликованию и вступает в силу с 1 января 2026 года, за исключением:
– абзаца пятого подпункта «д» пункта 55, подпункта «б» пункта 60, подпункта «б» пункта 70, подпункта «б» пункта 88, подпункта «в» пункта 89, абзаца четвертого подпункта «а» пункта 98, абзаца третьего подпункта «а» пункта 117, подпункта «б» пункта 118 статьи 6, пункта 5 статьи 11, которые вступают в силу по истечении пятнадцати дней со дня официального опубликования;
– абзаца третьего подпункта «г» пункта 60 статьи 6, который вступает в силу с 1 января 2025 года;
– пунктов 2–4, подпункта «г» пункта 6, подпункта «а» пункта 7, подпункта «а» пункта 8 статьи 11, которые вступают в силу с 1 июня 2025 года;
– абзаца пятого статьи 13, который вступает в силу с 1 сентября 2025 года;
– статьи 15, которая вступает в силу с 1 октября 2025 года.

Президент
Кыргызской Республики

С.ЖАПАРОВ

г.Бишкек, 29 октября 2025 года, №243

«АСКЕР КЫЗМАТЧЫЛАРЫНЫН СТАТУСУ ЖӨНҮНДӨ»
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫНА
ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛУУ
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

2025-жылдын 24-сентябрында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши кабыл алган

1-берене

«Аскер кызматчыларынын статусу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына («Эркин-Тоо» гезити, 1992-жылдын августу, 1-тиркеме) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

9-статьяда:

а) бешинчи бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«Айрым учурларда аскер кызматчыларына (мөөнөттүк кызматтагы аскер кызматчыларынан тышкары) аскер бөлүгүнүн командири (мекеменин. уюмдун начальниги) тарабынан жекече тартипте квалификацияны жогорулатуу жана тажрыйба алмашуу максатында мамлекеттик, коомдук жана жеке ишканаларда, мекемелерде жана уюмдарда илимий, педагогикалык, ойлоп табуучулук, эксперттик ишке, ошондой эле мамлекеттик жана муниципалдык саламаттык сактоо уюмдарында медициналык ишке байланышкан ишти айкалыштырууга уруксат берилиши мүмкүн.»;

б) төмөнкүдөй мазмундагы алтынчы бөлүк менен толукталсын:

«Аскер кызматчыларынын мамлекеттик жана муниципалдык саламаттык сактоо уюмдарында медициналык ишти жүзөгө ашыруусунун тартиби жана шарттары Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат.».

2-берене

Ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети алты айлык мөөнөттө өзүнүн чечимдерин ушул Мыйзамга ылайык келтирсин жана ушул Мыйзамдан келип чыгуучу зарыл чараларды көрсүн.

Кыргыз Республикасынын
Президенти

С.ЖАПАРОВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 29-октябры, №244

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ
В ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
«О СТАТУСЕ ВОЕННОСЛУЖАЩИХ»

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 24 сентября 2025 года

Статья 1

Внести в Закон Кыргызской Республики «О статусе военнослужащих» (приложение 1 к газете «Свободные горы», август 1992 года) следующие изменения:

в статье 9:

а) часть пятую изложить в следующей редакции:

«В отдельных случаях военнослужащим (кроме военнослужащих срочной службы) в персональном порядке командиром воинской части (начальником учреждения, организации) может быть разрешена работа по совместительству в государственных, общественных и частных предприятиях, учреждениях и организациях, связанная с научной, педагогической, изобретательской, экспертной деятельностью, а также медицинской деятельностью в государственных и муниципальных организациях здравоохранения, с целью повышения квалификации и обмена опытом.»;

б) дополнить частью шестой следующего содержания:

«Порядок и условия осуществления медицинской деятельности военнослужащих в государственных и муниципальных организациях здравоохранения определяются Кабинетом Министров Кыргызской Республики.».

Статья 2

Настоящий Закон вступает в силу по истечении десяти дней со дня официального опубликования.

Кабинету Министров Кыргызской Республики в шестимесячный срок привести свои решения в соответствие с настоящим Законом и принять необходимые меры, вытекающие из настоящего Закона.

Президент
Кыргызской Республики

С.ЖАПАРОВ

г. Бишкек, 29 октября 2025 года, №244

«КООМДУК САЛАМАТТЫК САКТОО ЖӨНҮНДӨ» КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
МЫЙЗАМЫНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛУУ
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

1-берене

«Коомдук саламаттык сактоо жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына («Эркин-Тоо» гезити, 2024-жылдын 16-январы, №4) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 7-беренеде:

а) 12-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«12) ушул Мыйзамга, санитардык-эпидемиологиялык эрежелерге жана ченемдерге, ошондой эле жеке ишкерлер тарабынан турак жайларда көрсөтүлүүчү мектепке чейинки билим берүү кызмат көрсөтүүлөрүн уюштурууда балдардын болуу шарттарынын коопсуздугу боюнча санитардык талаптарга (мындан ары - минималдуу санитардык талаптар) ылайык калктын санитардык-эпидемиологиялык бейпилдигин камсыз кылууга, Кыргыз Республикасынын аймагында жугуштуу оорулардын таркап кетүүсүнүн алдын алууга мамлекеттик санитардык-эпидемиологиялык көзөмөл жүргүзүү тартибин жана эпидемиологиялык кырдаалдын татаалдашына таасир этүү системасын аныктоо»;;

б) 13-пункт күчүн жоготту деп таанылсын;

2) 8-берененин 1-бөлүгүндө:

а) төмөнкүдөй мазмундагы 2¹ жана 2²-пункттар менен толукталсын:

«2¹) Министрлер Кабинети аныктаган тартипте санитардык-эпидемиологиялык эрежелерди жана ченемдерди бекитүү;

2²) Министрлер Кабинети аныктаган тартипте минималдуу санитардык талаптарды бекитүү»;;

б) 8-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«8) техникалык жөнгө салуу чөйрөсүндөгү ченемдик укуктук актылардын талаптарын, ошондой эле санитардык-эпидемиологиялык эрежелердин жана ченемдердин, минималдуу санитардык талаптардын аткарылышына мамлекеттик санитардык-эпидемиологиялык көзөмөлдөө (контролдоо);;

3) 10-беренеде:

а) 3-бөлүктүн 3-пункту төмөнкү редакцияда баяндалсын:

«3) адам өмүрүнө, жугуштуу оорулардын жана массалык уулануулардын келип чыгуусуна жана таркап кетүүсүнө коркунуч жаралганда техникалык регламенттерди, санитардык-эпидемиологиялык эрежелерди жана ченемдерди, минималдуу санитардык талаптарды бузуулар четтетилгенге чейин объекттин же анын бөлүгүнүн ишин токтоо туруу»;;

б) 5-бөлүктө «калктын санитардык-эпидемиологиялык бейпилдиги чөйрөсүндөгү ченемдик укуктук актылардын талаптарын» деген сөздөр «санитардык-эпидемиологиялык эрежелерди жана ченемдерди, минималдуу санитардык талаптарды» деген сөздөргө алмаштырылсын;

в) 7-бөлүктө:

- 6-пунктта «калктын санитардык-эпидемиологиялык бейпилдиги чөйрөсүндөгү ченемдик укуктук актылардын» деген сөздөр «санитардык-эпидемиологиялык эрежелердин жана ченемдердин, минималдуу санитардык талаптардын» деген сөздөргө алмаштырылсын;

- 11-пунктта «коомдун саламаттыгын сактоо жана калктын санитардык-эпидемиологиялык бейпилдиги жаатындагы техникалык регламенттердин жана башка ченемдик укуктук актылардын талаптарына» деген сөздөр «техникалык регламенттердин, санитардык-эпидемиологиялык эрежелердин жана ченемдердин, минималдуу санитардык талаптарына» деген сөздөргө алмаштырылсын;

- 14-пунктта «калктын санитардык-эпидемиологиялык бейпилдиги чөйрөсүндөгү ченемдик укуктук актылардын» деген сөздөр «санитардык-эпидемиологиялык эрежелердин жана ченемдердин, минималдуу санитардык талаптардын» деген сөздөргө алмаштырылсын;

- 15-пунктта «санитардык-эпидемиологиялык бейпилдикти камсыз кылуу чөйрөсүндөгү мыйзамдарды» деген сөздөр «коомдун саламаттыгын сактоо чөйрөсүндөгү мыйзамдар-

2025-жылдын 24-сентябрында Кыргыз
Республикасынын Жогорку Кеңеши кабыл алган

ды, санитардык-эпидемиологиялык эрежелерди жана ченемдерди, минималдуу санитардык талаптарды» деген сөздөргө алмаштырылсын;

4) 13-берененин 2-бөлүгүнүн 1-пункту төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«1) ушул Мыйзамдын, саламаттык сактоо чөйрөсүндөгү ченемдик укуктук актылардын, санитардык-эпидемиологиялык эрежелердин жана ченемдердин талаптарын, минималдуу санитардык талаптарды аткарууга»;;

5) 17-берененин 2-бөлүгүнүн 6-пунктунда «санитардык ченемдердин жана эрежелердин» деген сөздөр «санитардык-эпидемиологиялык эрежелердин жана ченемдердин, минималдуу санитардык талаптардын» деген сөздөргө алмаштырылсын;

6) 34-берененин 2-бөлүгүнүн 9-пунктунда «санитардык эрежелердин» деген сөздөр «санитардык-эпидемиологиялык эрежелердин жана ченемдердин, минималдуу санитардык талаптардын» деген сөздөргө алмаштырылсын;

7) 38-берененин 2-бөлүгү төмөнкүдөй мазмундагы абзац менен толукталсын:

«Жеке менчик саламаттык сактоо уюмдарында алдын ала эмдөөлөр ушул берененин 5-бөлүгүндө аныкталган тартипте Алдын ала эмдөө календарынын алкагында жана эпидемиологиялык көрсөткүчтөр боюнча жүргүзүлүшү мүмкүн.»;

8) 55-беренеде:

а) 1-пунктта «санитардык-эпидемияга каршы (алдын алуу) иш-чаралардын» деген сөздөр «санитардык-эпидемиологиялык эрежелердин жана ченемдердин, минималдуу санитардык талаптардын» деген сөздөргө алмаштырылсын;

б) 3-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«3) коомдун саламаттыгын сактоо чөйрөсүндөгү мыйзамдарды, санитардык-эпидемиологиялык эрежелерди жана ченемдерди, минималдуу санитардык талаптарды бузууларга бөгөт коюу чаралары, бузуу фактылары жөнүндө жазма буйруктарды берүү жана токтом чыгаруу, ошондой эле аларды жасаган адамдарды жоопкерчиликке тартуу»;;

9) 56-беренеде «Кыргыз Республикасынын техникалык регламенттерине жана ченемдик укуктук актыларына» деген сөздөр «техникалык регламенттерге, санитардык-эпидемиологиялык эрежелерге жана ченемдерге» деген сөздөргө алмаштырылсын;

10) 57-берененин 1 жана 2-бөлүктөрүндө «Кыргыз Республикасынын техникалык регламенттерине жана ченемдик укуктук актыларына» деген сөздөр «техникалык регламенттерге, санитардык-эпидемиологиялык эрежелерге жана ченемдерге» деген сөздөргө алмаштырылсын;

11) 58-берене төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«58-берене. Ичүүчү суунун жана суу объекттеринин коопсуздугу

1. Ичүүчү суу коопсуз болууга жана техникалык регламенттерге, санитардык-эпидемиологиялык эрежелерге жана ченемдерге ылайык келүүгө тийиш,

2. Суу объекттери эпидемиологиялык, радиациялык жана физикалык-химиялык жагынан коопсуз болууга жана техникалык регламенттерге, санитардык-эпидемиологиялык эрежелерге жана ченемдерге ылайык келүүгө тийиш.»;

12) 60-берененин 1-бөлүгүндө жана 61-берененин 1-бөлүгүндө «Кыргыз Республикасынын техникалык регламенттерине жана ченемдик укуктук актыларына» деген сөздөр «техникалык регламенттерге, санитардык-эпидемиологиялык эрежелерге жана ченемдерге» деген сөздөргө алмаштырылсын;

13) 62-берене төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«62-берене. Өндүрүштүк, коомдук, турак жайларды, имараттарды, курулмаларды, жабдууларды жана транспортту эксплуатациялоо коопсуздугу

Өндүрүштүк, коомдук, турак жайларды, имараттарды, курулмаларды, жабдууларды жана транспортту эксплуатациялоодо техникалык регламенттерге, санитардык-эпидемиологиялык эрежелерге жана ченемдерге ылайык адам үчүн коопсуз эмгек, тиричилик жана эс алуу шарттары камсыз кылынууга тийиш.»;

14) 63-берененин 1-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«1. Өндүрүштүк жайлардын санитардык-техникалык жана гигиеналык абалы, жумуш орундарын жабдуу, эмгек процессин уюштуруу адамдын ден соолугуна зыяндуу таасирин тийгизбөөгө жана эмгек мыйзамдарына, санитардык-эпидемиологиялык эрежелерге жана ченемдерге, минималдуу санитардык талаптарга ылайык келүүгө тийиш.»;

15) 64-берененин 1-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«1. Уюштуруу-укуктук формаларына карабастан билим берүү кызматтарын көрсөтүүчү мектепке чейинки жана башка билим берүү уюмдары балдардын болуусу, окуусу үчүн коопсуз шарттарды, ошондой эле санитардык-эпидемиологиялык эрежелердин жана ченемдердин талаптарына ылайык алардын тамактануусун уюштурууну камсыз кылууга тийиш.

Жеке ишкерлер тарабынан турак жайларда көрсөтүлүүчү мектепке чейинки билим берүү кызматтарын уюштурууда балдардын болуусу, окуусу үчүн коопсуз шарттар, ошондой эле минималдуу санитардык талаптарга ылайык алардын тамактануусун уюштуруу камсыз кылынууга тийиш.»;

16) 68-беренеде:

а) 1-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«1. Аймакты санитардык коргоо калктын саламаттыгы үчүн коркунуч келтирүүчү жугуштуу оорулардын киришинин жана таркап кетүүсүнүн алдын алууга багытталат жана Министрлер Кабинети аныктаган тартипте жана шарттарда калктын санитардык-эпидемиологиялык бейпилдиги чөйрөсүндөгү Кыргыз Республикасынын ченемдик укуктук актыларына жана ЭМСЭге ылайык жүзөгө ашырылат.»;

б) 5-бөлүк күчүн жоготту деп таанылсын;

17) 74-беренеде:

а) 3-пункт төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«3) жеке, юридикалык жактар жана кызмат адамдары тарабынан техникалык регламенттердин, ошондой эле санитардык-эпидемиологиялык эрежелердин жана ченемдердин, минималдуу санитардык талаптардын сакталышын контролдоо»;;

б) 12-пунктта «калктын санитардык-эпидемиологиялык бейпилдиги чөйрөсүндөгү ченемдик укуктук актылардын» деген сөздөр «техникалык регламенттердин, санитардык-эпидемиологиялык эрежелердин жана ченемдердин талаптарын, минималдуу санитардык талаптарды» деген сөздөргө алмаштырылсын.

2-берене

Ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети үч айлык мөөнөттө өзүнүн чечимдерин ушул Мыйзамга ылайык келтирсин.

Кыргыз Республикасынын
Президенти

С.ЖАПАРОВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 29-октябры, №245

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ «ОБ ОБЩЕСТВЕННОМ ЗДРАВООХРАНЕНИИ»

Статья 1

Внести в Закон Кыргызской Республики «Об общественном здравоохранении» (газета «Эркин-Тоо» от 16 января 2024 года №4) следующие изменения:

- в статье 7:
 - пункт 12 изложить в следующей редакции:
«12) определение порядка проведения государственного санитарно-эпидемиологического надзора за обеспечением санитарно-эпидемиологического благополучия населения, предотвращением распространения на территории Кыргызской Республики инфекционных заболеваний и системы реагирования на осложнение эпидемиологической ситуации в соответствии с настоящим Законом, санитарно-эпидемиологическими правилами и нормативами, а также санитарными требованиями по безопасности условий пребывания детей при организации услуг дошкольного образования, предоставляемых в жилых помещениях индивидуальных предпринимателями (далее - минимальные санитарные требования);»;
 - пункт 13 признать утратившим силу;
 - в части 1 статьи 8:
 - дополнить пунктами 2¹ и 2² следующего содержания:
«2¹) утверждение санитарно-эпидемиологических правил и нормативов в порядке, определяемом Кабинетом Министров;
2²) утверждение минимальных санитарных требований в порядке, определяемом Кабинетом Министров;»;
 - пункт 8 изложить в следующей редакции:
«8) государственный санитарно-эпидемиологический надзор (контроль) выполнения требований нормативных правовых актов в сфере технического регулирования, а также санитарно-эпидемиологических правил и нормативов, минимальных санитарных требований;»;
 - в статье 10:
 - пункт 3 части 3 изложить в следующей редакции:
«3) приостановления деятельности объекта или его части при угрозе жизни человека, возникновения и распространения инфекционных заболеваний и массовых отравлений до устранения нарушений технических регламентов, санитарно-эпидемиологических правил и нормативов, минимальных санитарных требований;»;
 - в части 5 слова «нормативных правовых актов в сфере санитарно-эпидемиологического благополучия населения» заменить словами «санитарно-эпидемиологических правил и нормативов, минимальных санитарных требований»;
 - в части 7:
 - в пункте 6 слова «нормативных правовых актов в сфере санитарно-эпидемиологического благополучия населения» заменить словами «санитарно-эпидемиологических правил и нормативов, минимальных санитарных требований»;
 - в пункте 11 слова «и других нормативных правовых актов в области общественного здравоохранения и санитарно-эпидемиологического благополучия населения» заменить словами «, санитарно-эпидемиологических правил и нормативов, минимальных санитарных требований»;
 - в пункте 14 слова «нормативных правовых актов в сфере санитарно-эпидемиологического благополучия населения» заменить словами «санитарно-эпидемиологических правил и нормативов, минимальных санитарных требований»;
 - в пункте 15 слова «обеспечения санитарно-эпидемиологического благополучия» заменить словами «обществен-

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 24 сентября 2025 года

- ного здравоохранения, санитарно-эпидемиологических правил и нормативов, минимальных санитарных требований»;
- пункт 1 части 2 статьи 13 изложить в следующей редакции:
«1) выполнять требования настоящего Закона, нормативных правовых актов в сфере охраны здоровья, санитарно-эпидемиологических правил и нормативов, минимальные санитарные требования;»;
 - в пункте 6 части 2 статьи 17 слова «санитарных норм и правил» заменить словами «санитарно-эпидемиологических правил и нормативов, минимальных санитарных требований»;
 - в пункте 9 части 2 статьи 34 слова «санитарных правил» заменить словами «санитарно-эпидемиологических правил и нормативов, минимальных санитарных требований»;
 - часть 2 статьи 38 дополнить абзацем следующего содержания:
«В частных организациях здравоохранения могут проводиться профилактические прививки в рамках Календаря профилактических прививок и по эпидемическим показаниям в порядке, определяемом частью 5 настоящей статьи.»;
 - в статье 55:
 - в пункте 1 слова «санитарно-противоэпидемических (профилактических) мероприятий» заменить словами «санитарно-эпидемиологических правил и нормативов, минимальных санитарных требований»;
 - пункт 3 изложить в следующей редакции:
«3) меры пресечения нарушений, выдачу предписаний и вынесение постановления о фактах нарушения законодательства в сфере общественного здравоохранения, санитарно-эпидемиологических правил и нормативов, минимальных санитарных требований, а также привлечение к ответственности лиц, их совершивших;»;
 - в статье 56 слова «техническими регламентами и нормативными правовыми актами Кыргызской Республики» заменить словами «техническими регламентами, санитарно-эпидемиологическими правилами и нормативами»;
 - в частях 1 и 2 статьи 57 слова «техническим регламентам и нормативным правовым актам Кыргызской Республики» заменить словами «техническим регламентам, санитарно-эпидемиологическим правилам и нормативам»;
 - статью 58 изложить в следующей редакции:
«Статья 58. Безопасность питьевой воды и водных объектов
- Питьевая вода должна быть безопасной и соответствовать техническим регламентам, санитарно-эпидемиологическим правилам и нормативам.
 - Водные объекты должны быть безопасными в эпидемиологическом, радиационном и физико-химическом отношении и соответствовать техническим регламентам, санитарно-эпидемиологическим правилам и нормативам.»;
 - в части 1 статьи 60 и части 1 статьи 61 слова «техническим регламентам и нормативным правовым актам Кыргызской Республики» заменить словами «техническим регламентам, санитарно-эпидемиологическим правилам и нормативам»;
- статью 62 изложить в следующей редакции:

«Статья 62. Безопасность эксплуатации производственных, общественных, жилых помещений, зданий, сооружений, оборудования и транспорта

- При эксплуатации производственных, общественных, жилых помещений, зданий, сооружений, оборудования и транспорта должны обеспечиваться безопасные для человека условия труда, быта и отдыха в соответствии с техническими регламентами, санитарно-эпидемиологическими правилами и нормативами.»;
- часть 1 статьи 63 изложить в следующей редакции:
«1. Санитарно-техническое и гигиеническое состояние производственных помещений, оснащение рабочих мест, организация трудового процесса не должны оказывать вредное воздействие на здоровье человека и должны соответствовать трудовому законодательству, санитарно-эпидемиологическим правилам и нормативам, минимальным санитарным требованиям.»;
 - часть 1 статьи 64 изложить в следующей редакции:
«1. Дошкольные и другие образовательные организации, предоставляющие образовательные услуги, независимо от их организационно-правовых форм должны обеспечивать безопасные условия пребывания, обучения детей, а также организацию их питания в соответствии с требованиями санитарно-эпидемиологических правил и нормативов.
- При организации услуг дошкольного образования, предоставляемых в жилых помещениях индивидуальными предпринимателями, должны быть обеспечены безопасные условия пребывания, обучения детей, а также организация их питания в соответствии с минимальными санитарными требованиями.»;
- в статье 68:
 - часть 1 изложить в следующей редакции:
«1. Санитарная охрана территории направлена на предупреждение заноса и распространения инфекционных заболеваний, представляющих опасность для здоровья населения, и осуществляется в соответствии с нормативными правовыми актами Кыргызской Республики в сфере санитарно-эпидемиологического благополучия населения и ММСП в порядке и на условиях, определяемых Кабинетом Министров.»;
 - часть 5 признать утратившей силу;
 - в статье 74:
 - пункт 3 изложить в следующей редакции:
«3) контроля за соблюдением физическими, юридическими и должностными лицами технических регламентов, а также санитарно-эпидемиологических правил и нормативов, минимальных санитарных требований;»;
 - в пункте 12 слова «нормативных правовых актов в сфере санитарно-эпидемиологического благополучия населения» заменить словами «технических регламентов, санитарно-эпидемиологических правил и нормативов, минимальных санитарных требований».
- Статья 2**
Настоящий Закон вступает в силу по истечении десяти дней со дня официального опубликования.
Кабинету Министров Кыргызской Республики в трехмесячный срок привести свои решения в соответствие с настоящим Законом.

Президент
Кыргызской Республики

С.ЖАПАРОВ

г. Бишкек, 29 октября 2025 года, №245

«КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН УЛУТТУК БАНКЫ ЖӨНҮНДӨ» КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН КОНСТИТУЦИЯЛЫК МЫЙЗАМЫНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛУУ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН КОНСТИТУЦИЯЛЫК МЫЙЗАМЫ

2025-жылдын 24-сентябрында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши кабыл алган

1-берене

«Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы жөнүндө» Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамына («Эркин-Тоо» гезити, 2022-жылдын 17-августу, №72-74) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

- 9-берененин 2-бөлүгү төмөнкүдөй мазмундагы абзац менен толукталсын:
«Кыргыз Республикасынын банк мыйзамдарынын ченемдери Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкынын ишине колдонулбайт.»;
- 40-берененин 1-бөлүгү төмөнкүдөй мазмундагы абзац менен толукталсын:
«Кыргыз Республикасынын Улуттук банкы Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик өнүктүрүү банкынын ишин лицензиялоону, көзөмөлдөөнү жана жөнгө салууну жүргүзбөйт.».

2-берене

Ушул конституциялык Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын
Президенти

С.ЖАПАРОВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 31-октябры, №246

КОНСТИТУЦИОННЫЙ ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В КОНСТИТУЦИОННЫЙ ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ «О НАЦИОНАЛЬНОМ БАНКЕ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ»

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 24 сентября 2025 года

Статья 1

Внести в конституционный Закон Кыргызской Республики «О Национальном банке Кыргызской Республики» (газета «Эркин-Тоо» от 17 августа 2022 года №72-74) следующие изменения:

- часть 2 статьи 9 дополнить абзацем следующего содержания:
«Нормы банковского законодательства Кыргызской Республики не применяются к деятельности Государственного банка развития Кыргызской Республики.»;
 - часть 1 статьи 40 дополнить абзацем следующего содержания:
«Национальный банк Кыргызской Республики не осуществляет лицензирование, надзор и регулирование деятельности Государственного банка развития Кыргызской Республики.».
- Статья 2**
Настоящий конституционный Закон вступает в силу по истечении десяти дней со дня официального опубликования.

Президент
Кыргызской Республики

С.ЖАПАРОВ

г. Бишкек, 31 октября 2025 года, №246

«ЖАРНАМА ЖӨНҮНДӨ» КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
МЫЙЗАМЫНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛУУ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

2025-жылдын 24-сентябрында Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши кабыл алган

1-берене

«Жарнама жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 1999-ж., №4, 195-ст.) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 2-берене төмөнкүдөй мазмундагы алтынчы абзац менен толукталсын:

«**психологиялык кызмат көрсөтүүлөр** - практикалык психолог тарабынан өзүнүн кесиптик компетенциясынын чегинде жүзөгө ашырылуучу кызматтарды көрсөтүү боюнча кесиптик иш. Психологиялык кызмат көрсөтүүлөрдүн тизмеги Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат;»;

2) 16-берененин 7-бөлүгү төмөнкүдөй мазмундагы жетинчи абзац менен толукталсын:

«- көрсөтүлгөн чөйрөдө иш жүргүзүү укугун берүүчү тиешелүү багыт (адистик) боюнча кесиптик жогорку билимин ырастоочу документтери жок адамдардын психологиялык кызматтарды көрсөтүүсүнө багытталган.».

2-берене

Ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети алты айлык мөөнөттө өзүнүн ченемдик укуктук актыларын ушул Мыйзамга ылайык келтирсин.

Кыргыз Республикасынын
Президенти

С.ЖАПАРОВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 31-октябры, №247

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ
РЕСПУБЛИКИ «О РЕКЛАМЕ»

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 24 сентября 2025 года

Статья 1

Внести в Закон Кыргызской Республики «О рекламе» (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 1999 г., №4, ст. 195) следующие изменения:

1) статью 2 дополнить абзацем шестым следующего содержания:

«**психологические услуги** - профессиональная деятельность по оказанию услуг, осуществляемая практическим психологом в рамках своей профессиональной компетенции. Перечень психологических услуг определяется Кабинетом Министров Кыргызской Республики;»;

2) часть 7 статьи 16 дополнить абзацем седьмым следующего содержания:

«- направленная на оказание психологических услуг лицами, не имеющими документов, подтверждающих высшее профессиональное образование по соответствующему направлению (специальности), дающих право на ведение деятельности в указанной сфере.».

Статья 2

Настоящий Закон вступает в силу по истечении десяти дней со дня официального опубликования.

Кабинету Министров Кыргызской Республики в шестимесячный срок привести свои нормативные правовые акты в соответствие с настоящим Законом.

Президент
Кыргызской Республики

С.ЖАПАРОВ

г. Бишкек, 31 октября 2025 года, №247

«КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН АЗЫК-ТҮЛҮК КООПСУЗДУГУ ЖӨНҮНДӨ»
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛУУ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МЫЙЗАМЫ

1-берене

«Кыргыз Республикасынын азык-түлүк коопсуздугу жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кенешинин Жарчысы, 2008-ж., №6/2, 647-ст.) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

1) 1-3-беренелер төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«1-берене. Негизги түшүнүктөр

Ушул Мыйзамда төмөнкүдөй терминдер жана аныктамалар колдонулат:

1) **Кыргыз Республикасынын азык-түлүк коопсуздугу (мындан ары - азык-түлүк коопсуздугу)** - республиканын азык-түлүк көз карандысыздыгын камсыз кылган жана тамак-аш азыктарын керектөөнүн физиологиялык ченемдерине ылайык калк үчүн азык-түлүктүн негизги түрлөрүнүн табигый жана экономикалык жеткиликтүүлүгүн кепилдеген Кыргыз Республикасынын экономикасынын абалы;

2) **азык-түлүк коопсуздугун камсыз кылуу** - тамак-аш азыктарын керектөөнүн физиологиялык ченемдеринин деңгээлинде калк үчүн негизги тамак-аш азыктарынын табигый жана экономикалык жеткиликтүүлүгүн камсыз кылуу боюнча экономикалык, уюштуруучулук жана башка чараларды иштетип чыгуу жана жүзөгө ашыруу;

3) **азык-түлүк кризиси** - Кыргыз Республикасынын бардык аймагында же олуттуу бөлүгүндө тамак-аш азыктарын керектөөнүн минималдуу ченемдерине ылайык калкты негизги тамак-аш азыктары менен камсыз кылуу коркунучта турган жана бул коркунуч мамлекеттик жөнгө салуу чараларын колдонуу менен гана четтетилиши мүмкүн болгон кырдаал;

4) **өзгөчө азык-түлүк кырдаалы** - Кыргыз Республикасынын аймагынын олуттуу бөлүгүндө керектөөнүн физиологиялык ченемдерине ылайык келген көлөмдө негизги тамак-аш азыктары менен калкты камсыз кылуу коркунучта турган, азык-түлүк менен камсыздоону турукташтыруу үчүн мамлекеттик жөнгө салуу чараларын кабыл алууну талап кылган шарттар;

5) **тамак-аш азыктарын керектөөнүн физиологиялык ченемдери** - адамдын генотибинде бекемделген физиологиялык-биохимиялык процесстерди оптималдуу ишке ашырууну камсыз кылуучу тамак-аш жана биологиялык активдүү заттардын зарыл болгон келип түшүүсүнүн орточолонгон чоңдугу;

6) **тамак-аш азыктарын өндүрүүнүн зарыл болгон деңгээли** - калктын жашы, жынысы, эмгек шарттары, климат, ошондой эле Кыргыз Республикасынын азык-түлүк коопсуздугун камсыз кыла турган тамак-аш рационунун башка өзгөчөлүктөрү боюнча бөлүштүрүү түзүмүн эске алуу менен калктын жан башына негизги тамак-аш азыктарына болгон орточо керектөөсүнүн негизинде эсептелген, ата мекендик товар өндүрүүчүлөрдүн негизги тамак-аш азыктарын жана тамак-аштын чийки заттарын өндүрүү деңгээли;

7) **тамак-аш азыктарынын табигый жеткиликтүүлүгү** - калктын керектөөлөрүн канааттандыруу үчүн жетиштүү көлөмдөгү тамак-аш азыктарынын керектөөчү жерлерге үзгүлтүксүз келип түшүүсү;

8) **тамак-аш азыктарынын экономикалык жеткиликтүүлүгү** - калктын, анын ичинде анын социалдык жактан аялуу катмарынын тамак-аш азыктарын керектөөнүн физиологиялык ченемдерине ылайык колдонуудагы керектөө түзүмүндө, баа тутумунда, кирешелердин деңгээлинде, социалдык жөлөк пулдар болгондо сатып алуу мүмкүнчүлүгү;

9) **өзгөчө режим** - Азык-түлүк коопсуздугу жана тамак-аш боюнча кеңештин сунушу боюнча Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин (мындан ары – Министрлер Кабинети) чечими менен белгиленүүчү өзгөчө азык-түлүк кырдаалы пайда болгон учурда аракеттенүү мезгилинин белгилүү бир убактысы;

10) **калктын туура тамактануусу** - калктын маданий салттарына ылайык келген, ден соолукту чыңдоого жана оорулардын алдын алууга өбөлгө түзүүчү, салаты жана саны боюнча шайкеш келген коопсуз тамак-аш;

11) **мамлекеттик азык-түлүк резерви** - азык-түлүк товарларынын азайтылбас жана ыкчам запасынан турган, өзгөчө азык-түлүк кырдаалынын шарттарында базардагы таңсыктын алдын алуу жана аларды пайдалануу үчүн арналган мамлекеттик материалдык резервдин бөлүгү;

12) **азык-түлүк көз карандысыздыгы** - өлкөнүн азык-түлүк коопсуздугун камсыз кылуу шарты, ал аткарылганда чет

2025-жылдын 18-сентябрында Кыргыз
Республикасынын Жогорку Кеңеши кабыл алган

өлкөдөн тамак-аш азыктарын берүү токтотулган учурда өзгөчө азык-түлүк кырдаалы пайда болбойт;

13) **импортту алмаштыруу** - чет өлкөдө өндүрүлгөн тамак-аш азыктарын алмаштыруу жана ички рынокто ата мекендик өндүрүштүн өсүшүнө дем берүү боюнча мамлекеттик саясат.

2-берене. Азык-түлүк коопсуздугу боюнча мыйзамдар

Азык-түлүк коопсуздугунун укуктук негизи болуп Кыргыз Республикасынын Конституциясы, ушул Мыйзам, эл аралык укуктун жалпы таанылган принциптери жана ченемдери, Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык күчүнө кирген эл аралык келишимдер, ошондой эле алардын негизинде чыгарылган башка ченемдик укуктук актылар саналат.

3-берене. Азык-түлүк коопсуздугун камсыз кылуу

1. Азык-түлүк коопсуздугун камсыз кылуунун максаты болуп тамак-аш азыктарынын болушуна, жеткиликтүүлүгүнө жана коопсуздугуна негизделген тамак-аш азыктарын керектөөнүн физиологиялык ченемдерине ылайык калктын тамак-аш азыктарынын зарыл болгон санына жеткиликтүүлүгү үчүн шарттарды, ошондой эле туура тамактанууга жетишүү үчүн шарттарды түзүү саналат.

2. Азык-түлүк коопсуздугу азык-түлүк коопсуздугуна жетишүү боюнча жалпы мамлекеттик жана тармактык программаларды кабыл алуу жана ишке ашыруу, ошондой эле мамлекеттик бийлик органдары тарабынан көрүлүүчү чаралардын комплекси аркылуу төмөнкүдөй жол менен камсыз кылынат:

- Кыргыз Республикасында өндүрүлүүчү, ташып келинүүчү жана сатылуучу тамак-аш азыктарынын жана азык-түлүк чийки затынын сапатын жана адамдын ден соолугунун коопсуздугун техникалык регламенттердин, стандарттардын жана ченемдик укуктук актылардын талаптарына ылайык камсыз кылуу;

- өзгөчө азык-түлүк кырдаалы келип чыккан же анын келип чыгуу коркунучу жаралган учурда калк үчүн, биринчи кезекте, анын социалдык жактан аялуу катмары үчүн негизги тамак-аш азыктарын ыкчам сатып алуу, жеткирүү жана бөлүштүрүү тартибин аныктоо;

- чет өлкөдө өндүрүлгөн тамак-аш азыктарын алмаштыруу жана негизги тамак-аш азыктарын өндүрүүнү көбөйтүү боюнча импортту алмаштырууну уюштуруу.

3. Тамак-аш азыктарынын болушу мамлекеттик материалдык резервдин азык-түлүк тобунун запастарын жаңыртуу жана толуктоо, импорт, азык-түлүк жардамы жана ички жана тышкы жагымсыз факторлордун таасирине карабастан өздүк өндүрүш менен камсыз кылынат.

4. Тамак-аш азыктары алардын накталай бар болушу сыяктуу эле, сатып алуучулук жөндөмдүүлүккө карата да жеткиликтүү болушу керек.

5. Өзгөчө азык-түлүк кырдаалы же болбосо анын коркунучу келип чыкканда Азык-түлүк коопсуздугу жана тамак-аш боюнча кеңештин сунушу боюнча Министрлер Кабинети белгилүү бир мезгилге азык-түлүк коопсуздугун камсыз кылуунун өзгөчө режимин белгилейт.»;

2) төмөнкүдөй мазмундагы 3¹-берене менен толукталсын:

«3¹-берене. Азык-түлүк көз карандысыздыгы

1. Министрлер Кабинети Кыргыз Республикасынын азык-түлүк көз карандысыздыгын камсыз кылуу боюнча чараларды көрөт.

2. Эгерде республикада негизги тамак-аш азыктарынын жылдык өндүрүшү тамактануунун физиологиялык ченемдерине ылайык тамак-аш азыктарынын мындай түрлөрүнө калктын жылдык керектөөсүнүн 80 пайызынан азын түзсө, Кыргыз Республикасынын азык-түлүк көз карандысыздыгы камсыз кылынбаган болуп эсептелет.»;

3) 5-берене төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«5-берене. Азык-түлүк коопсуздугуна байланышкан өзгөчө азык-түлүк кырдаалындагы иш-чаралар

Өзгөчө азык-түлүк кризистери же болбосо алардын коркунучу келип чыкканда Министрлер Кабинети:

- жалпы калк үчүн белгилүү бир мезгилге негизги тамак-аш азыктарын ченемдик бөлүштүрүүнү белгилейт;

- чийки затка кепилденген бааларды белгилейт жана аны мамлекеттик материалдык резервге түздөн-түз айыл чарба өндүрүүчүлөрүнөн ыкчам сатып алууну жүзөгө ашырат;

- азык-түлүк товарларынын айрым түрлөрүнө бааларды баа түзүү жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте мамлекеттик жөнгө салууну киргизет;

- тышкы соода иши жөнүндө Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык сезондук алымдарды белгилөө жолу менен негизги тамак-аш азыктарынын экспорттук жана импорттук берүүлөрүн жөнгө салат;

- калктын социалдык аялуу катмары үчүн негизги тамак-аш азыктарын жеткиликтүү баада жеткирүүнү жана бөлүштүрүүнү уюштурат;

- азык-түлүк коопсуздугу жана тамак-аш жаатындагы көйгөйлөрдү чечүү максатында республикалык бюджеттен натыйжалуу жана жетиштүү каржылоого өбөлгө түзөт;

- тышкы соода ишин жөнгө салуу чөйрөсүндөгү мыйзамдарга жана Кыргыз Республикасы катышуучу болуп саналган, мыйзамдарда белгиленген тартипте күчүнө кирген эл аралык келишимдерге ылайык тарифтик эмес жөнгө салуу чараларын колдонуу жолу менен негизги тамак-аш азыктарын ташып келүүнү жана ташып чыгууну (экспорттук жана импорттук берүүлөрдү) жөнгө салат;

- мыйзамдарда каралган башка иш-чараларды жүзөгө ашырат.»;

4) 6-беренеде:

а) 1-бөлүктө:

- биринчи абзац «азык-түлүк коопсуздугун» деген сөздөрдөн кийин «жана тамактанууну» деген сөздөр менен толукталсын;

- төмөнкүдөй мазмундагы он үчүнчү абзац менен толукталсын:

«- азык-түлүк коопсуздугунун абалын илимий талдоо.»;

б) 2-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«2. Азык-түлүк коопсуздугунун деңгээлин баалоо үчүн негизги (базалык) тамак-аш азыктарынын тизмеги Министрлер Кабинети тарабынан аныкталат.

Азык-түлүк коопсуздугу боюнча маалымат берүүнүн тартиби Министрлер Кабинети тарабынан белгиленет»;

5) 8-беренеде:

а) 3-бөлүк төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«3. Өзгөчө азык-түлүк кырдаалынын келип чыгышы же анын келип чыгуу коркунучу жөнүндө чечим Азык-түлүк коопсуздугу жана тамак-аш боюнча кеңештин сунуштамасы боюнча Министрлер Кабинети тарабынан, бир эле убакта кабыл алынган чечим жөнүндө Жогорку Кеңешке кабарлоо менен кабыл алынат.»;

б) төмөнкүдөй мазмундагы 5-бөлүк менен толукталсын:

«5. Азык-түлүк коопсуздугу жана тамак-аш боюнча кеңеш калктын коопсуз тамак-аш азыктарына жетүүсү үчүн азык-түлүк резервин түзүү жана туура тамактануу маданиятын калыптандыруу максатында мамлекеттик жана муниципалдык органдардын, коммерциялык жана коммерциялык эмес уюмдардын, илимий жана билим берүү мекемелеринин, ошондой эле үй чарбаларынын ишин координациялоону жүзөгө ашырат.»;

6) 9-беренеде:

а) экинчи абзац төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«- эгерде мамлекеттик материалдык резервдин азык-түлүк тобунун запастарынын деңгээли республиканын калкынын 90 күндөн аз эмес керектөөсүн жапса;»;

б) төмөнкүдөй мазмундагы абзац менен толукталсын:

«- эгерде республиканын керектөө рыногунда өлкөнүн калкын кепилденген камсыз кылуу үчүн жетиштүү болгон, керектөөнүн сунуш кылынган өлчөмүнөн төмөн эмес көлөмдөгү тамак-аш азыктары бар болсо.».

2-берене

Ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети эки айлык мөөнөттө өзүнүн чечимдерин ушул Мыйзамга ылайык келтирсин.

Кыргыз Республикасынын
Президенти

С.ЖАПАРОВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 31-октябры, №248

ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
О ВНЕСЕНИИ ИЗМЕНЕНИЙ В ЗАКОН КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
«О ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ»

Статья 1
Внести в Закон Кыргызской Республики «О продовольственной безопасности Кыргызской Республики» (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2008 г., №6/2, ст. 647) следующие изменения:
1) статьи 1-3 изложить в следующей редакции:
«Статья 1. Основные понятия
В настоящем Законе используются следующие термины и определения:
1) **продовольственная безопасность Кыргызской Республики (далее -продовольственная безопасность)** - состояние экономики Кыргызской Республики, при котором обеспечивается продовольственная независимость республики и гарантируется физическая и экономическая доступность основных видов продовольствия для населения в соответствии с физиологическими нормами потребления продуктов питания;
2) **обеспечение продовольственной безопасности** - разработка и осуществление экономических, организационных и иных мер по обеспечению физической и экономической доступности основных продуктов питания для населения на уровне физиологических норм потребления продуктов питания;
3) **продовольственный кризис** - ситуация, в которой обеспечение населения основными продуктами питания в соответствии с минимальными нормами потребления продуктов питания находится под угрозой на всей или значительной части территории Кыргызской Республики и данная угроза может быть устранена только с применением мер государственного регулирования;
4) **чрезвычайная продовольственная ситуация** — условия, в которых обеспечение населения основными продуктами питания в объемах, соответствующих физиологическим нормам потребления, находится под угрозой на значительной части территории Кыргызской Республики, что требует принятия мер государственного регулирования для стабилизации продовольственного снабжения;
5) **физиологические нормы потребления продуктов питания** - усредненная величина необходимого поступления пищевых и биологически активных веществ, обеспечивающая оптимальную реализацию физиолого-биохимических процессов, закрепленных в гено типе человека;
6) **необходимый уровень производства продуктов питания** - уровень производства основных продуктов питания и пищевого сырья отечественными товаропроизводителями, рассчитанный на основе среднечеловеческой потребности населения в основных пищевых продуктах с учетом структуры распределения населения по возрасту, полу, условиям труда, климата, а также другим особенностям пищевого рациона, при которых обеспечивается продовольственная безопасность Кыргызской Республики;
7) **физическая доступность продуктов питания** - бесперебойное поступление продуктов питания в места их потребления в объемах, достаточных для удовлетворения потребностей населения;
8) **экономическая доступность продуктов питания** - возможность приобретения населением, в том числе его социально уязвимыми слоями, продуктов питания в соответствии с физиологическими нормами потребления продуктов питания при существующих структуре потребления, системе цен, уровне доходов, социальных пособиях;
9) **особый режим** - определенный период времени действия в случае возникновения чрезвычайной продовольственной ситуации, устанавливаемый решением Кабинета Министров Кыргызской Республики (далее - Кабинет Министров) по представлению Совета по продовольственной безопасности и питанию;
10) **здоровое питание населения** - адекватное безопасное питание по качеству и количеству, соответствующее культурным традициям населения, способствующее укреплению здоровья и профилактике заболеваний;
11) **государственный продовольственный резерв** - часть государственного материального резерва, состоящая из неснижаемого и оперативного запаса продовольственных товаров, предназначенная для предотвращения дефицита на рынке и использования их в условиях чрезвычайной продовольственной ситуации;
12) **продовольственная независимость** - условие обеспечения продовольственной безопасности страны, при вы-

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 18 сентября 2025 года

полнении которого в случае прекращения поставок продуктов питания из-за рубежа не возникает чрезвычайная продовольственная ситуация;
13) **импортозамещение** - государственная политика по замене продуктов питания зарубежного производства и стимулированию роста отечественного производства на внутреннем рынке.
Статья 2. Законодательство по продовольственной безопасности
Правовой основой продовольственной безопасности являются Конституция Кыргызской Республики, настоящий Закон, общепризнанные принципы и нормы международного права, международные договоры, вступившие в силу в соответствии с законодательством Кыргызской Республики, а также изданные на их основе другие нормативные правовые акты.
Статья 3. Обеспечение продовольственной безопасности
1. Целью обеспечения продовольственной безопасности является создание условий для доступа населения к необходимому количеству продуктов питания в соответствии с физиологическими нормами потребления продуктов питания, которые основываются на их наличии, доступности и безопасности, а также условий для доступа к здоровому питанию.
2. Продовольственная безопасность обеспечивается через принятие и реализацию общегосударственных и отраслевых программ по достижению продовольственной безопасности, а также комплекса мер, предпринимаемых органами государственной власти путем:
- обеспечения безопасности здоровья человека и качества производимых, ввозимых и реализуемых в Кыргызской Республике продуктов питания и продовольственного сырья в соответствии с требованиями технических регламентов, стандартов и нормативных правовых актов;
- определения порядка оперативной закупки, доставки и распределения основных продуктов питания для населения, в первую очередь для его социально уязвимых слоев, в случае возникновения чрезвычайной продовольственной ситуации или угрозы ее возникновения;
- организации импортозамещения по замене продуктов питания зарубежного производства и увеличения собственного производства основных продуктов питания.
3. Наличие продуктов питания обеспечивается обновлением и пополнением запасов продовольственной группы государственного материального резерва, импортом, продовольственной помощью и собственным производством, независимо от воздействия внутренних и внешних неблагоприятных факторов.
4. Продукты питания должны быть доступными как в отношении их физического наличия, так и в отношении покупательской способности.
5. При возникновении чрезвычайной продовольственной ситуации либо ее угрозе Кабинет Министров по представлению Совета по продовольственной безопасности и питанию устанавливает особый режим обеспечения продовольственной безопасности на определенный период.»;
2) дополнить статьей 3¹ следующего содержания:
«Статья 3¹. Продовольственная независимость
1. Кабинет Министров принимает меры по обеспечению продовольственной независимости Кыргызской Республики.
2. Продовольственная независимость Кыргызской Республики считается обеспеченной, если годовое производство основных продуктов питания в республике составляет менее чем 80 процентов годовой потребности населения в таких видах продуктов питания в соответствии с физиологическими нормами питания.»;
3) статью 5 изложить в следующей редакции:
«Статья 5. Мероприятия при чрезвычайных продовольственных ситуациях, связанных с продовольственной безопасностью
При возникновении чрезвычайных продовольственных кризисов либо их угрозе Кабинет Министров:

- устанавливает нормативное распределение основных продуктов питания на определенный период для всего населения;
- устанавливает гарантированные цены на сырье и осуществляет его оперативный закуп напрямую у сельскохозяйственных производителей в государственный материальный резерв;
- вводит государственное регулирование цен на отдельные виды продовольственных товаров в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики о ценообразовании;
- регулирует экспортные и импортные поставки основных продуктов питания путем установления сезонных пошлин в соответствии с законодательством Кыргызской Республики о внешнеторговой деятельности;
- организует доставку и распределение основных продуктов питания по доступным ценам для социально уязвимых слоев населения;
- способствует эффективному и достаточному финансированию из республиканского бюджета в целях решения проблем в области продовольственной безопасности и питания;
- регулирует ввоз и вывоз (экспортные и импортные поставки) основных продуктов питания путем применения мер нетарифного регулирования в соответствии с законодательством в сфере регулирования внешнеторговой деятельности и вступившими в силу в установленном законодательством порядке международными договорами, участницей которых является Кыргызская Республика;
- осуществляет иные мероприятия, предусмотренные законодательством.»;
4) в статье 6:
а) в части 1:
- абзац первый после слов «продовольственной безопасности» дополнить словами «и питания»;
- дополнить абзацем тринадцатым следующего содержания:
«- научный анализ состояния продовольственной безопасности.»;
б) часть 2 изложить в следующей редакции:
«2. Перечень основных (базовых) продуктов питания для оценки уровня продовольственной безопасности определяется Кабинетом Министров.
Порядок предоставления информации о продовольственной безопасности устанавливается Кабинетом Министров.»;
5) в статье 8:
а) часть 3 изложить в следующей редакции:
«3. Решение о возникновении чрезвычайной продовольственной ситуации или угрозы ее возникновения принимается Кабинетом Министров по рекомендации Совета по продовольственной безопасности и питанию с одновременным уведомлением о принятом решении Жогорку Кенеша.»;
б) дополнить частью 5 следующего содержания:
«5. Совет по продовольственной безопасности и питанию осуществляет координацию деятельности государственных и муниципальных органов, коммерческих и некоммерческих организаций, научных и образовательных учреждений, а также домохозяйств с целью создания продовольственного резерва для доступа населения к безопасным продуктам питания и формирования культуры здорового питания.»;
6) в статье 9:
а) абзац второй изложить в следующей редакции:
«- если уровень запасов продовольственной группы государственного материального резерва покрывает не менее 90-дневную потребность населения республики.»;
б) дополнить абзацем следующего содержания:
«- если на потребительском рынке республики присутствуют продукты питания в объемах, достаточных для гарантированного обеспечения ими населения страны, не ниже рекомендуемых размеров потребления.».
Статья 2
Настоящий Закон вступает в силу по истечении десяти дней со дня официального опубликования.
Кабинету Министров Кыргызской Республики в двухмесячный срок привести свои решения в соответствие с настоящим Законом.

Президент Кыргызской Республики С.ЖАПАРОВ
г. Бишкек, 31 октября 2025 года, №248

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН 2019-ЖЫЛДЫН 15-АПРЕЛИНДЕГИ №159
“МАМЛЕКЕТТИК АЛЫМДЫН СТАВКАЛАРЫН БЕКИТҮҮ ЖӨНҮНДӨ” ТОКТОМУНА ӨЗГӨРТҮҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛУУ
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН

ТОКТОМУ

Нотариалдык кызматтарды көрсөтүүнү оптималдаштыруу жана бюджеттин киреше бөлүгүн чыңдоо максатында, Салыктык эмес кирешелер жөнүндө Кыргыз Республикасынын кодексинин 139-беренесине, “Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети **токтом** **кылат:**
1. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2019-жылдын 15-апрелиндеги №159 “Мамлекеттик алымдын ставкаларын бекитүү жөнүндө” токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:
жогоруда аталган токтом менен бекитилген мамлекеттик алымдын ставкаларында:
— 4-пункт төмөнкүдөй мазмундагы 18—22-пунктчалар менен толукталсын:

“18) акы төлөбөөдө, акцепт кылбоодо жана акцептин датасын койбоодо векселдерге бөгөт жасоо, чектин төлөнбөгөндүгүн күбөлөндүрүү үчүн — векселдин же чектин төлөнбөгөн суммасынын 2 пайызы, бирок эсептик көрсөткүчтүн 2 эселенген өлчөмүнөн кем эмес;
19) документтерди сактоо үчүн — жарыяланган баалуулуктун суммасынын 2 пайызы (сакталган ар бир ай үчүн), бирок эсептик көрсөткүчтүн 1 эселенген өлчөмүнөн кем эмес;
20) деңиз бөгөтүн жасоо үчүн — эсептик көрсөткүчтүн 5 эселенген өлчөмү;
21) башка нотариалдык аракеттерди жасоо (анын ичинде зыяндын ордун толтуруу, карызды кайтаруу, мүлктү сактоо тууралуу милдеттенмелерди күбөлөндүрүү) үчүн:
— жеке жактар үчүн — эсептик көрсөткүчтүн 2 эселенген өлчөмү;

— юридикалык жактар үчүн — эсептик көрсөткүчтүн 4 эселенген өлчөмү;
22) нотариалдык буйрукту берүү үчүн:
— жеке жактар үчүн — 1000 (бир миң) сом;
— эгерде тараптын бири юридикалык жак болсо — 2000 (эки миң) сом.”.
2. Бул токтом расмий жарыяланган күндөн тартып жети күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин Төрагасы А.КАСЫМАЛИЕВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 30-октябры, №707

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН
2022-ЖЫЛДЫН 22-МАРТЫНДАГЫ №151 “ӨЗГӨН” МАМЛЕКЕТТИК
ТАРЫХЫЙ-МАДАНИЙ МУЗЕЙ-КОРУГУН ТҮЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ”
ТОКТОМУНА ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛУУ****КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН
ТОКТОМУ**

Тарыхый-маданий мурас объекттерин сактоо жана өнүктүрүү максатында, “Кыргыз Республикасынын музейлери жана Музей фонду жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 14-беренесине, “Тарыхый-маданий мурастарды коргоо жана пайдалануу жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 35-статьясына, “Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17 жана 26-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети **токтом кылат:**

1. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 22-мартындагы №151 “Өзгөн” мамлекеттик тарыхый-маданий музей-коругун түзүү жөнүндө” токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

7-пунктта:
– алтынчы абзац төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“– Кыргыз Республикасынын Ош облусунун Өзгөн районунун мамлекеттик администрациясы жана Өзгөн шаарынын мэриясы менен биргеликте;”,
– төмөнкүдөй мазмундагы абзацтар менен толукталсын:

“ Өзгөн шаарында жайгашкан археологиялык эстеликтерди, анын ичинде үч мавзолейди, мунараны жана биринчи шахристанды (Саид Бурханиддин Кылыч мазарын), ошондой эле аянты 3,5 га коргоо зонасын “Өзгөн” мамлекеттик тарыхый-маданий музей-коругунун балансына өткөрүп берүү жолу менен бул объекттерди сактоо, реставрациялоо жана музейлештирүү боюнча иштерди жүргүзүүнү камсыз кылсын;

археологиялык эстелик – экинчи шахристан (Н. Азнабакиев атындагы парк) жайгашкан, археологиялык изилдөөлөр жүргүзүлүп жаткан аянты 0,12 га жер тилкесин “Өзгөн” мамлекеттик тарыхый-маданий музей-коругунун балансына өткөрүп берсин.”.

2. Бул токтом расмий жарыяланган күндөн тартып күчүнө кирет.

**Кыргыз Республикасынын
Министрлер Кабинетинин
Төрагасы**

А.КАСЫМАЛИЕВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 30-октябры, №709

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН
2021-ЖЫЛДЫН 15-НОЯБРЫНДАГЫ №250 “КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
ЭКОНОМИКА ЖАНА КОММЕРЦИЯ МИНИСТРЛИГИНИН МАСЕЛЕЛЕРИ
ЖӨНҮНДӨ” ТОКТОМУНА ӨЗГӨРТҮҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛУУ****КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН
ТОКТОМУ**

Чарбалык коомдордо мамлекеттин катышуу үлүшүн башкарууну өркүндөтүү максатында, “Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети **токтом кылат:**

1. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2021-жылдын 15-ноябрындагы №250 “Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министрлигинин маселелери жөнүндө” токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Кыргыз Республикасынын Экономика жана коммерция министрлиги жөнүндө жободо:

– 13-пункт төмөнкүдөй мазмундагы 7¹-пунктча менен толукталсын:

“7¹) Министрлер Кабинетинин чечими боюнча мамлекеттин атынан юридикалык жактардын уюштуруучусу болуп чыгууга жана уставдык капиталында мамлекеттин үлүшү бар чарбалык коомдордо акционердин укуктарын жүзөгө ашырууга;”.

2. Бул токтом расмий жарыяланган күндөн тартып жети күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

**Кыргыз Республикасынын
Министрлер Кабинетинин
Төрагасы**

А.КАСЫМАЛИЕВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 31-октябры, №710

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ӨКМӨТҮНҮН
1999-ЖЫЛДЫН 4-АВГУСТУНДАГЫ №421
“ЖОЛ КЫЙМЫЛЫНЫН ЭРЕЖЕЛЕРИН ЖАНА
ТРАНСПОРТ КАРАЖАТТАРЫН ПАЙДАЛАНУУГА
УРУКСАТ БЕРҮҮ БОЮНЧА НЕГИЗГИ ЖОБОЛОРДУ
ЖАНА ЖОЛ КЫЙМЫЛЫНЫН КООПСУЗДУГУН
КАМСЫЗДОО БОЮНЧА КЫЗМАТ АДАМДАРЫНЫН
МИЛДЕТТЕРИН БЕКИТҮҮ ЖӨНҮНДӨ” ТОКТОМУНА
ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ТУУРАЛУУ****КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
МИНИСТРЛЕР КАБИНЕТИНИН****ТОКТОМУ**

Кыргыз Республикасынын Президентинин 2024-жылдын 31-декабрындагы №398 “Автотранспорт каражаттарын легалдаштыруу боюнча чаралар жөнүндө” Жарлыгын ишке ашыруу максатында, “Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 13, 17-беренелерине ылайык Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети **токтом кылат:**

1. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 1999-жылдын 4-августундагы №421 “Жол кыймылынын эрежелерин жана Транспорт каражаттарын пайдаланууга уруксат берүү боюнча негизги жоболорду жана жол кыймылынын коопсуздугун камсыздоо боюнча кызмат адамдарынын милдеттерин бекитүү жөнүндө” токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүүлөр киргизилсин:

жогоруда аталган токтом менен бекитилген Жол кыймылынын эрежелеринде:

– 2-пунктта:

2.2-пунктчанын экинчи абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

“Жол кыймылы жөнүндө конвенцияга ылайык келген, бул транспорт каражатынын каттоо, укук белгилөөчү документтерин (транспорт каражатын каттоо жөнүндө күбөлүктү, транспорт каражатын башкаруу укугуна ишеним катты) жана айдоочулук күбөлүктү, Евразия экономикалык бирлигинин бажы мыйзамдарында каралган, бажы органдарынын бул транспорт каражатынын убактылуу ташып келингендигин ырастоочу белгилери бар документтерди жанында алып жүрүүгө жана ички иштер органдарынын кызматкерлеринин талабы боюнча аларга текшерүү үчүн берүүгө, ошондой эле транспорт каражаттарын каттоо чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органда милдеттүү тартипте убактылуу каттоодон өтүүгө;”;

– төмөнкүдөй мазмундагы эскертүү менен толукталсын:

“Эскертүү: автоматташтырылган маалыматтык системада Кыргыз Республикасынын Мамлекеттик чек арасынан өткөн датасы жөнүндө маалыматтар жок болгон учурда чет мамлекеттин мамлекеттик каттоо белгиси бар механикалык транспорт каражатынын кирген (ташып келинген) күнү болуп 2024-жылдын 31-декабры эсептелет.”.

2. Бул токтом расмий жарыяланган күндөн тартып он күн өткөндөн кийин күчүнө кирет.

**Кыргыз Республикасынын
Министрлер Кабинетинин Төрагасы**

А.КАСЫМАЛИЕВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 31-октябры, №711

«НУР Телеком» ЖЧКсы

2025-жылдын 14-ноябрынан тартып “НУР Телеком” түйүнүнүн бардык абоненттери үчүн роуминг тармактарында Япониянын Softbank, Жаңы Зеландиянын Vodafone, Канаданын Bell жана Telus роумингге бардык абоненттик тарифтердин төмөндөтүлүшү жөнүндө билдирет. Ошондой эле 14.11.2025-жылдан тартып Япониянын Softbank, Жаңы Зеландиянын Vodafone, Канаданын Bell жана Telus топтомдору жана пакеттери “Интернет-роуминг”, “Лимитсиз WhatsApp”, “Лимитсиз Telegram» кызматтары жеткиликтүү болгон тармактардын тизмесине кошулат.

Толук маалыматты сиздер компаниянын **www.o.kg** расмий сайтынан же О! тейлөө жана сатуу кеңселеринен алууга болот.

КРМТжБМК караштуу МБАнын: №16-0062-КР 06.12.2016-ж., №16-0063-КР 06.12.2016-ж. лицензиялары.

ООО «НУР Телеком»

уведомляет о снижении абонентских тарифов на услуги роуминга для всех абонентов сети «НУР Телеком» в роуминге в сетях Softbank Япония, Vodafone Новая Зеландия, Bell и Telus Канада с 14 ноября 2025 года. Также с 14.11.2025 Softbank Япония, Vodafone Новая Зеландия, Bell и Telus Канада будут добавлены в список сетей, в которых действуют пакеты «Интернет-роуминг» и услуги «Безлимитный WhatsApp» и «Безлимитный Telegram».

Более подробную информацию можно узнать на официальном сайте компании **www.o.kg** или в офисах продаж и обслуживания О!

Лицензии ГАС при ГКИТиС КР: №16-0062-КР от 06.12.2016, №16-0063-КР от 06.12.2016.

Молдоканов Султанга таандык жана анын үй-бүлөсүнө тиешелүү болгон 25.11.1999-жылы берилген сериясы К.М №172 жер үлүшүнөн пайдаланууга укук берүүчү күбөлүгү жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-745

Өзгөн шаарынын тургуну Валишер угли Мухаммадга таандык мамлекеттик каттоо жөнүндөгү жеке ишкердик күбөлүгүнүн код ОКПОсу 31441347 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П 223

Частный нотариус нотариального округа
Московского района Чуйской области
Кыргызской Республики
Муллаянова Перизат Шейшенбековна

извещает/объявляет

**об открытии наследства на имущество оставшейся
после смерти Мухаммедовой Гульшам Арлиевны,
умершей 25 марта 2025 года.**

Наследникам, претендующим на долю в наследственном имуществе предлагаю обратиться по адресу: **Кыргызская Республика, Чуйская область, Московский район, село Беловодское, ул.Ленина, дом 57, кв. 17.**

Раб. телефон: (03131) 5-17-72.

Н-738

**ЗАКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ
ОБЩЕСТВО “МИКРОФИНАНСОВАЯ
КОМПАНИЯ ЭЛЕТ-КАПИТАЛ”**

информирует о существенном факте:

Выплаченные доходы по облигациям за 3-ий % период

Дата окончания выплат: **20 ноября 2025 года**

Номер выпуска - **KG 0202218416**

Количество владельцев облигаций, имеющих право на получение дохода: **140**

Сумма начисленных доходов: **6 773 465 сом 00 тыйын**

Количество владельцев облигаций, получивших доходы: **135**

Сумма выплаченного дохода по облигациям: **6 713 505 сом 00 тыйын**

Количество владельцев облигаций, которым не выплачены доходы: **5**

Сумма невыплаченного дохода по облигациям: **59 960 сом 00 тыйын**

Количество облигаций, по которым не выплачены доходы: **811**

Причина невыплаты: **Неявка облигационеров.**

С/О 984

Абдырахманов Кудайназар Ганыевичке тиешелүү жер участкауна болгон жеке менчик укугу жөнүндөгү мам.актысы Ч №878700 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

М.6.

Айдарова Замира Бороновнага таандык жер участкауна болгон жеке менчик укугу жөнүндөгү мам.актысы Ч №1036969 (20.02.2023-жылы берилген) жана техникалык паспорту идент. коду 6-05-03-0009-0485 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-717

Токтогул районундагы Абды Суеркулов айыл өкмөтүнүн тургуну Баястановна Сонунбүгө 01.03.2000-жылы берилген номери жок жер үлүшүнөн пайдаланууга укук берүүчү күбөлүгү иден коду: 3-07-07-0007-0039, 3-07-07-0024-0401 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-744

В связи с утерей гос. акта о праве частной собственности на земельный участок №080851 (от 12.10.2006 г.) на имя Толобаева Темирбека Саитовича считать недействительным.

М.6.

В связи с утерей гос. акта о праве частной собственности на земельный участок Ч №107658 на имя Сматкан кызы Кенжекул считать недействительным.

М.6.

Бишкек ш., 2025-жылдын 29-октябры, №637

Төрага Т. ШАЙНАЗАРОВ
Бишкек ш., 2025-жылдын 30-октябры, №680

Бишкек ш., 2025-жылдын 31-октябры. №723

Төрага Т. ШАЙНАЗАРОВ
Бишкек ш. 2025-жылдын 31-октябры №733

СЫДЫГАЛИЕВ НУРБЕК ОМУРБЕКОВИЧТИ
№29 КӨП МАНДАТТУУ ШАЙЛОО ОКРУГУ
БОЮНЧА КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
ЖОГОРКУ КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТТЫГЫНА
ТАЛАПКЕР КЫЛЫП КАТТОО ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО
ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА
БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ЧЕЧИМИ

2025-жылдын 15-октябрында Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына Н.О. Сыдыгалиевден №29 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер кылып өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде шайлоого катышуу ниети жөнүндө арыз келип түшкөн.

2025-жылдын 28-октябрында Н.О. Сыдыгалиев 2025-жылдын 30-ноябрына дайындалган Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоодо талапкер кылып каттоо үчүн документтердин толук топтомун берген.

Талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилген шайлоо документтерин кабыл алуу жана текшерүү боюнча жумушчу топ Н.О. Сыдыгалиевдин Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерлерге коюлуучу мыйзамдардын талаптарына ылайык келерин аныктаган жана аны талапкер кылып каттоону сунуштаган.

Жогоруда аталган жумушчу топтун 2025-жылдын 31-октябрындагы №29 шайлоо округу боюнча Сыдыгалиев Нурбек Омурбековичти Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер кылып каттоо жөнүндө корутундусун, “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 61-беренесин жетекчиликке алып, “Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 3, 4, 8-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы **чечим кылат:**

1. Сыдыгалиев Нурбек Омурбекович №29 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер болуп катталсын.

2. №29 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер Н.О. Сыдыгалиевге белгиленген үлгүдөгү ырастам берилсин.

3. Бул чечим “Эркин-Тоо” мамлекеттик расмий гезитине жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

4. Бул чечимдин аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлер, саясий партиялар тарабынан сунушталган шайлоо документтерин кабыл алуу жана текшерүү боюнча жумушчу топтун жетекчиси А.С. Жупуевага жүктөлсүн.

Төрага

Т. ШАЙНАЗАРОВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 31-октябры, №739

НАРМАТОВА НАДИРА АЗИМОВНАНЫ
№4 КӨП МАНДАТТУУ ШАЙЛОО
ОКРУГУ БОЮНЧА КЫРГЫЗ
РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ
КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТТЫГЫНА
ТАЛАПКЕР КЫЛЫП КАТТОО ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО
ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА
БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ЧЕЧИМИ

2025-жылдын 10-октябрында Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына Н.А. Нарматовадан №4 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер кылып өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде шайлоого катышуу ниети жөнүндө арыз келип түшкөн.

2025-жылдын 28-октябрында Н.А. Нарматова 2025-жылдын 30-ноябрына дайындалган Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоого талапкер катары каттоо үчүн документтеринин толук топтомун берген.

Талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилген шайлоо документтерин кабыл алуу жана текшерүү боюнча жумушчу топ Н.А. Нарматованын Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерлерге коюлуучу мыйзамдардын талаптарына ылайык келерин аныктаган жана аны талапкер кылып каттоону сунуштаган.

Жогоруда аталган жумушчу топтун 2025-жылдын 31-октябрындагы №4 шайлоо округу боюнча Нарматова Надира Азимовнаны Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер кылып каттоо жөнүндө корутундусун, “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 61-беренесин жетекчиликке алып, “Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 3, 4, 8-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы **чечим кылат:**

1. Нарматова Надира Азимовна №4 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер болуп катталсын.

2. №4 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер Н.А. Нарматовага белгиленген үлгүдөгү ырастам берилсин.

3. Бул чечим “Эркин-Тоо” мамлекеттик расмий гезитине жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

4. Бул чечимдин аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлер, саясий партиялар тарабынан сунушталган шайлоо документтерин кабыл алуу жана текшерүү боюнча жумушчу топтун жетекчиси А.С. Жупуевага жүктөлсүн.

Төрага

Т. ШАЙНАЗАРОВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 31-октябры, №740

АКИМЖАНОВА РЫСГҮЛ
АБДЫМАНАПОВНАНЫ №19 КӨП
МАНДАТТУУ ШАЙЛОО ОКРУГУ БОЮНЧА
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ
КЕҢЕШИНИН ДЕПУТАТТЫГЫНА
ТАЛАПКЕР КЫЛЫП КАТТОО ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО
ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА
БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ЧЕЧИМИ

2025-жылдын 15-октябрында Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясына Р.А. Акимжановадан №19 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер кылып өзүн-өзү көрсөтүү тартибинде шайлоого катышуу ниети жөнүндө арыз келип түшкөн.

2025-жылдын 28-октябрында Р.А. Акимжанова 2025-жылдын 30-ноябрына дайындалган Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоого талапкер катары каттоо үчүн документтеринин толук топтомун берген.

Талапкерлер, саясий партиялар тарабынан берилген шайлоо документтерин кабыл алуу жана текшерүү боюнча жумушчу топ Р.А. Акимжанованын Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкерлерге коюлуучу мыйзамдардын талаптарына ылайык келерин аныктаган жана аны талапкер кылып каттоону сунуштаган.

Жогоруда аталган жумушчу топтун 2025-жылдын 31-октябрындагы №19 шайлоо округу боюнча Акимжанова Рысгүл Абдыманаповнаны Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер кылып каттоо жөнүндө корутундусун, “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 61-беренесин жетекчиликке алып, “Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 3, 4, 8-беренелерине ылайык, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы **чечим кылат:**

1. Акимжанова Рысгүл Абдыманаповна №19 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер болуп катталсын.

2. №19 көп мандаттуу шайлоо округу боюнча Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттыгына талапкер Р.А. Акимжановага белгиленген үлгүдөгү ырастам берилсин.

3. Бул чечим “Эркин-Тоо” мамлекеттик расмий гезитине жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

4. Бул чечимдин аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоодо талапкерлер, саясий партиялар тарабынан сунушталган шайлоо документтерин кабыл алуу жана текшерүү боюнча жумушчу топтун жетекчиси А.С. Жупуевага жүктөлсүн.

Төрага

Т. ШАЙНАЗАРОВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 31-октябры, №741

ШАЙЛОО АЛДЫНДАГЫ ҮГҮТ ЖҮРГҮЗҮҮДӨ ШАЙЛООЧУЛАРДЫН АРАСЫНДА
АКЫСЫЗ ЖАЙЫЛТУУГА ТЫЮУ САЛЫНБАГАН ҮГҮТ МАТЕРИАЛДАРДЫН
ЖАНА ТОВАРЛАРДЫН ТИЗМЕГИН БЕКИТҮҮ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ
ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңештин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоону даярдоо жана өткөрүүдө демократиялык принциптерди бекемдөө, эл аралык шайлоо стандарттарына жана Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына толук ылайык келтирүү, шайлоочулардын аң-сезимдүү тандоосун жана шайлоонун ачык-айкындуулугун камсыз кылуу максатында, “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 28-беренесине ылайык, “Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 4, 8 беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы, **токтом кылат:**

1. Шайлоо алдындагы үгүт жүргүзүүдө шайлоочулардын арасында акысыз жайылтууга тыюу салынбаган үгүт материалдардын жана товарлардын тизмеги, тиркемеге ылайык бекитилсин.

2. Бул токтом “Эркин-Тоо” газетасына жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

3. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын мүчөсү, шайлоочуларды жана шайлоо процессинин башка субъекттерин маалымдоо маселелери жана үгүт жүргүзүү эрежелери боюнча жумушчу топтун жетекчиси А.Г. Бекматовго жүктөлсүн.

Төрага

Т. ШАЙНАЗАРОВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 27-октябры, №124

№12 ОКРУГДУК ШАЙЛОО
КОМИССИЯСЫНЫН КУРАМЫНА
ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО
ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА
БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

“Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 12-беренесине, “Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 4, 8-беренелерине, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2019-жылдын 6-декабрындагы №176 токтому менен бекитилген Шайлоо комиссияларын түзүү, таркатуу жана шайлоо комиссияларынын резервдерин түзүү, жүргүзүү тартиби жөнүндө жобого ылайык, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы **токтом кылат:**

1. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2025-жылдын 3-октябрындагы №90 “2025-жылдын 30-ноябрына дайындалган Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоону даярдоо жана өткөрүү мезгилине 30 округдук шайлоо комиссиясынын курамдарын бекитүү жөнүндө” токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

1) жогоруда көрсөтүлгөн токтом менен бекитилген 12-тиркемедеги №12 округдук шайлоо комиссиясынын курамына:

– Молдалиев Айбек Асанович берген арызына ылайык комиссиянын курамынан чыгарылсын;

– Сыдыкова Айгүл Мурзабековна комиссиянын курамына киргизилсин.

2. Бул токтом “Эркин-Тоо” мамлекеттик расмий гезитине жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

3. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары А.С. Жупуевага жүктөлсүн.

Төрага

Т. ШАЙНАЗАРОВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 30-октябры, №128

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум өткөрүү
боюнча борбордук комиссиясынын
2025-жылдын 27-октябрындагы
№124 токтомуна тиркеме

Үгүт жүргүзүү мезгилинде шайлоочулардын
арасында акысыз таратууга уруксат берилген
материалдарын жана товарлардын
ТИЗМЕГИ

1. Басылма үгүт материалдары (газеталар, баракчалар, плакаттар, буклеттер, календарлар, открыткалар, талапкердин визиттик карточкалары, пакеттер).

2. Талапкердин сүрөтү жана/же талапкердин (толук аты-жөнү) сүрөтү же саясий партиянын символикасынын сүрөтү бар төш белгилер.

3. Талапкердин жана/же талапкердин (толук аты-

жөнү) сүрөтү же саясий партиянын символикасы бар футболкалар, жилеткалар.

4. Талапкердин сүрөтү жана/же талапкердин толук аты-жөнү же саясий партиянын символикасынын сүрөтү бар баш кийимдер.

5. Талапкердин сүрөтү жана/же талапкердин аты-жөнү саясий партиянын символикасынын сүрөтү бар моюн ороочтор.

6. Талапкердин сүрөтү жана/же талапкердин толук аты-жөнү же саясий партиянын партиянын символикасынын сүрөтү бар желекчелер.

7. Талапкердин сүрөтү жана/же талапкердин аты-жөнү же саясий партиянын символдору түшүрүлгөн аба шарлары.

8. Талапкердин жана/же талапкердин (толук аты-жөнү) сүрөтү же саясий партиянын символикасы бар калемдер, карандаштар, кружкалар, блокноттор.

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ КЕҢЕШИНИН
ДЕПУТАТТАРЫН МӨӨНӨТҮНӨН МУРДА ШАЙЛООДО
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЧЕГИНЕН ТЫШКАРЫ
ДОБУШ БЕРҮҮНҮ УЮШТУРУУ МАСЕЛЕЛЕРИ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ
ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын аймагынан тышкары жашаган жана жүргөн Кыргыз Республикасынын жарандарынын шайлоо укуктарын жүзөгө ашыруу үчүн шарттарды түзүү максатында, Кыргыз Республикасынын Президентинин 2025-жылдын 30-сентябрындагы №272 “Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоону дайындао жөнүндө” Жарлыгын, Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин 2025-жылдын 23-октябрындагы №13-025/21455 сунушун, №24 округдук шайлоо комиссиясынын 2025-жылдын 24-октябрындагы №2/1 чечимин, Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Жарлыгын, Кыргыз Республикасынын Конституциялык Мыйзамынын 2 жана 13-1-беренелерин, ошондой эле “Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2025-жылдын 1-августундагы №48 токтому менен бекитилген Чет өлкөдөгү жарандардын шайлоо укуктарын камсыз кылуу жөнүндө жобонун негизинде, “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 2 жана 13-1-беренелерин, ошондой эле “Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 4, 8-беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы **токтом кылат:**

1. 2025-жылдын 30-ноябрына дайындал-

ган Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоодо Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары добуш берүүнү уюштуруу үчүн №24 округдук шайлоо комиссиясынын чечимине ылайык түзүлгөн 20 шайлоо участкасы бекитилсин (тиркелет).

2. №24 округдук шайлоо комиссиясы Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары түзүлгөн участкалык шайлоо комиссияларынын курамдарын бекитсин.

3. №24 округдук шайлоо комиссиясына участкалык шайлоо комиссияларынын курамдарын бекитүүдө мурдагы шайлоолордо жана референдумдарда Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары түзүлгөн участкалык шайлоо комиссияларынын курамдарын эске алуу сунушталсын.

4. Бул токтомдун көчүрмөсү Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигине жана №24 округдук шайлоо комиссиясына жөнөтүлсүн.

5. Бул токтом “Эркин-Тоо” мамлекеттик расмий гезитине жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

6. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары А.С. Жупуевага жүктөлсүн.

Төрага Т. ШАЙНАЗАРОВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 24-октябры, №120

№7 ОКРУГДУК ШАЙЛОО КОМИССИЯСЫНЫН КУРАМЫНА
ӨЗГӨРТҮҮЛӨРДҮ КИРГИЗҮҮ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ
ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

“Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 12-беренесине, “Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 4, 8-беренелерине, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2019-жылдын 6-декабрындагы №176 токтому менен бекитилген Шайлоо комиссияларын түзүү, таркатуу жана шайлоо комиссияларынын резервдерин түзүү, жүргүзүү тартиби жөнүндө жобого ылайык, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы **токтом кылат:**

1. Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2025-жылдын 3-октябрындагы №90 “2025-жылдын 30-ноябрына дайындалган Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтү-

нөн мурда шайлоону даярдоо жана өткөрүү мезгилине 30 округдук шайлоо комиссиясынын курамдарын бекитүү жөнүндө” токтомуна төмөнкүдөй өзгөртүү киргизилсин:

1) жогоруда көрсөтүлгөн токтом менен бекитилген 7-тиркемедеги №7 округдук шайлоо комиссиясынын курамына:

– Ибрагим кызы Мираида берген арызына ылайык комиссиянын курамынан чыгарылсын;

– Гуламов Шоятбек Шакиржанович комиссиянын курамына киргизилсин.

2. Бул токтом “Эркин-Тоо” мамлекеттик расмий гезитине жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

3. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары А.С. Жупуевага жүктөлсүн.

Төрага Т. ШАЙНАЗАРОВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 29-октябры, №126

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ КЕҢЕШИНИН
ДЕПУТАТТАРЫН МӨӨНӨТҮНӨН МУРДА ШАЙЛООДО
КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЧЕГИНЕН ТЫШКАРЫ
ДОБУШ БЕРҮҮНҮ УЮШТУРУУ МАСЕЛЕЛЕРИ ЖӨНҮНДӨ

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ШАЙЛОО ЖАНА РЕФЕРЕНДУМ
ӨТКӨРҮҮ БОЮНЧА БОРБОРДУК КОМИССИЯСЫНЫН

ТОКТОМУ

Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары жашаган жана жүргөн Кыргыз Республикасынын жарандарынын шайлоо укуктарын жүзөгө ашыруу үчүн шарттарды түзүү максатында, Кыргыз Республикасынын Президентинин 2025-жылдын 30-сентябрындагы №272 “Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоону дайындао жөнүндө” Жарлыгын, Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин 2025-жылдын 28-октябрындагы №13-025/21801 сунушун, №24 округдук шайлоо комиссиясынын 2025-жылдын 29-октябрындагы №3/1 чечимин, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын 2025-жылдын 1-августундагы №48 токтому менен бекитилген Чет өлкөдөгү жарандардын шайлоо укуктарын камсыз кылуу жөнүндө жобонун негизинде, “Кыргыз Республикасынын Президентин жана Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин депутаттарын шайлоо жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 2 жана 13-1-беренелерин, ошондой эле “Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын конституциялык Мыйзамынын 4, 8-беренелерин жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясы **токтом кылат:**

1. 2025-жылдын 30-ноябрына дайындалган Кыргыз Республикасынын Жогор-

ку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда шайлоодо Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары добуш берүүнү уюштуруу үчүн №24 округдук шайлоо комиссиясынын чечимине ылайык түзүлгөн 6 шайлоо участкаго тиркемеге ылайык бекитилсин.

2. №24 округдук шайлоо комиссиясы Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары түзүлгөн ушул токтомдун 1-пунктундагы участкалык шайлоо комиссияларынын курамдарын бекитсин.

3. №24 округдук шайлоо комиссиясына участкалык шайлоо комиссияларынын курамдарын бекитүүдө мурдагы шайлоолордо жана референдумдарда Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары түзүлгөн участкалык шайлоо комиссияларынын курамдарын эске алуу сунушталсын.

4. Бул токтомдун көчүрмөсү Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигине жана №24 округдук шайлоо комиссиясына жөнөтүлсүн.

5. Бул токтом “Эркин-Тоо” мамлекеттик расмий гезитине жана Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын расмий сайтына жарыялансын.

6. Бул токтомдун аткарылышын контролдоо Кыргыз Республикасынын Шайлоо жана референдум өткөрүү боюнча борбордук комиссиясынын төрагасынын орун басары А.С. Жупуевага жүктөлсүн.

Төрага Т. ШАЙНАЗАРОВ

Бишкек ш., 2025-жылдын 29-октябры, №127

Кыргыз Республикасынын
Шайлоо жана референдум өткөрүү
боюнча борбордук комиссиясынын

2025-жылдын ____ октябрындагы №____ токтому менен бекитилген
2025-жылдын 30-ноябрына дайындалган Кыргыз Республикасынын
Жогорку Кеңешинин депутаттарын мөөнөтүнөн мурда
шайлоодо Кыргыз Республикасынын чегинен тышкары
добуш берүү үчүн түзүлгөн шайлоо участокторунун
тизмеси

№	Өлкө/шаар	УШК №	Шаар, дипломатиялык өкүлчүлүк, дарек
1	Екатеринбург (кошумча участок)	9089	Екатеринбург ш., Техническая көч., 42а-үй
2	Челябинск	9091	Челябинск ш., 50-летие ВЛКСМ көч., 16-үй
3	Тюмень	9018	Тюмень ш., Щербаков көч., 98-үй
4	Пермь	9092	Перьм ш., Советская Армия көч., 4-үй (Пермь “Губерния” элдик чыгармачылык үйү)
5	София (Болгария)	9082	София ш., Витоша бул., 106 (Rosslyn Central Park Hotel Sofia)
6	Варшава (Польша)	9000	Варшава ш., Al. Jerozolimskie 65/79, 00-698 (Warsaw Presidential Hotel)

ОАО «Электрические станции»

настоящим уведомляет о существенном факте:

27 октября 2025 года в 10.00 часов состоялось внеочередное общее собрание акционеров по адресу: Джалал-Абадская обл. г. Кара-Куль, ул. Сабирова, 1Б, актовый зал административного здания КТГЭС. Кворум собрания – 99,54%.

(«Электр станциялар» ААК олуттуу факты жөнүндө маалымдайт:

2025-жылдын 27-октябрында саат 10.00дө Жалал-Абад областы, Кара-Көл шаары, Сабиров көчөсү, 1Б, КТГЭСтин административдик имаратынын жыйындар залы, дареги боюнча акционерлердин кезексиз жалпы чогулушу болуп өттү. Жыйындын кворуму 99,54%ды түздү)

На собрании приняты следующие решения:
(Жыйында төмөнкүгөй чечимгер кабыл алынды:)

- 1.Об утверждении состава счетной комиссии.
(1.Эсептөө комиссиясынын курамын бекитүү тууралуу.)
- 1.1. Утвердить состав счетной комиссии.
(1.1.Эсептөө комиссиясынын курамы бекитилсин)
1. Омурзаков Эльмухаммед Аманбаевич – председатель комиссии, представитель ОсОО «Фондрегистр»;
2. Турсунбаева Чолпон Нурканбековна – представитель ОсОО «Фонд-регистр»;
3. Абдрахманова Асел Абдрахмановна– член комиссии, работник ОАО «ЭС»;
4. Анарбаева Сайкал Таалайбековна – член комиссии, работник ОАО «ЭС»;
5. Аписканова Алия Эмурлановна – член комиссии, работник ОАО «ЭС»;
6. Бакирова Айсулуу Раззаковна – член комиссии, работник ОАО «ЭС»;
7. Бердалиева Айдай Султаналиевна – член комиссии, работник ОАО «ЭС»;
8. Самарбекова Сайкал Асаналиевна – член комиссии, работник ОАО «ЭС»;
2. О закрытом размещении дополнительного выпуска простых акций в пользу Министерства финансов Кыргызской Республики в соответствии с постановлением Кабинета Министров Кыргызской Республики №661 от 28 ноября 2022 года «О финансовом оздоровлении ОАО «Электрические станции» и ОАО «Национальная электрическая сеть Кыргызстана».
- (2. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 28-ноябрындагы №661 “Электр станциялар” жана “Кыргызстандын улуттук электр тармагы” ачык акционердик коомунун финансылык жактан чыңдоо жөнүндө» токтомуна ылайык Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин пайдасына жөнөкөй аталыштагы акциялардын кошумча чыгарылышын жабык жайгаштыруу тууралуу.)
- 2.1. Утвердить закрытое размещение дополнительного выпуска простых акций в пользу Министерства финансов Кыргызской Республики в соответствии с Постановлением Кабинета Министров КР «О финансовом оздоровлении открытых акционерных обществ «Электрические станции» и «Национальная электрическая сеть Кыргызстана» от 28.11.2022 года №661.
- (2.1. Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 28-ноябрындагы №661 “Электр станциялар» жана «Кыргызстандын улуттук электр тармагы» ачык акционердик коомдорун финансылык жактан чыңдоо жөнүндө токтомуна ылайык Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин пайдасына жөнөкөй акциялардын кошумча чыгарылышын жабуу жайгаштыруу бекитилсин.
- 2.2. Произвести частное (закрытое) размещение дополнительно выпускаемых акций ОАО «Электрические станции» в пользу одного лица - Министерства финансов Кыргызской Республики в количестве 2 290 207 266 штук на общую сумму 10 248 963 997,6191 сом одной эмиссией:
Эмиссия (10-й выпуск): 2 290 207 266 экзemplяров на сумму 10 248 963 997,6191 сом.
Номинальная стоимость выпускаемых акций составит 4,47512509010577 сом. После дополнительной эмиссии общее количество акций составит 16 032 976 690 штук, при этом Уставной капитал ОАО «Электрические станции» составит 71 749 576 254,50 сом
(2.2. "Электр станциялар" ААКнын кошумча чыгарылуучу акцияларын бир жактын - Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин пайдасына 2 290 207 266 даана жалпы суммасында 10 248 963 997,6191 сомду бир эмиссия менен жеке (жабык) жайгаштыруу:
Эмиссия (10-чыгарылышы): 2 290 207 266 нускада 10 248 963 997,6191 сом суммасына.
Чыгарылуучу акциялардын номиналдык наркы 4,47512509010577 сомду түзөт. Кошумча эмиссиядан кийин акциялардын жалпы саны 16 032 976 690 даана, мында «Электр станциялар» ААКнын Уставдык капиталы 71 749 576 254,50 сомду түзөт.)
3. Об утверждении повторного залога имущественного комплекса Камбар- Атинской ГЭС-2.
(3. Камбар-Ата ГЭС-2 мүлк комплексин кайра күрөөгө бекитүү тууралуу.)
- 3.1. Утвердить повторный залог имущественного комплекса Камбар-Атинской ГЭС-2.
(3.1. Камбар-Ата ГЭС-2 мүлк комплексин кайра күрөөгө бекитүү бекитилсин.)
4. Об утверждении внесенных изменений в бюджет Общества на 2025 год.
(4. Коомдун 2025-жылга карата бюджетине киргизилген өзгөртүүлөрдү бекитүү тууралуу.)
- 4.1. Утвердить внесенные изменения в бюджет Общества на 2025 год.

- (4.1. Коомдун 2025-жылга карата бюджетине киргизилген өзгөртүүлөр бекитилсин.)
5. Об изменениях объемов производственного плана на 2025 год.
(5. 2025-жылдын өндүрүү планынын көлөмүн өзгөртүү тууралуу.)
- 5.1. Утвердить изменения объемов плана производственной выработки электроэнергии на 2025 год.
(5.1. 2025-жылдын электр энергиясын өндүрүү планынын көлөмдөрүнө өзгөртүүлөр бекитилсин.)
6. Об отмене решения внеочередного общего собрания акционеров ОАО «Электрические станции» от 23 сентября 2023 года о передаче недвижимого имущества Общества ПИИ «Гидропроект», ОАО «Нарынспецгидромонтаж» и ОАО «Национальная электрическая сеть Кыргызстана».
- (6. «Электр станциялар» ААКнын 2023-жылдын 23-сентябрындагы акционерлердин кезексиз жалпы чогулушундагы коомдун кыймылсыз мүлкүн «Гидродолбоор» ТЧИге, «Нарынспецгидромонтаж» ААКсына жана «Кыргызстан УЭТ» ААКсына өткөрүп берүү чечимин жокко чыгаруу тууралуу.)
- 6.1. Отменить решение внеочередного общего собрания акционеров от 23 сентября 2023 года о передаче недвижимого имущества.
(6.1. 2023-жылдын 23-сентябрындагы кыймылсыз мүлккө байланыштуу чечим жокко чыгарылсын.)
7. О внесении изменений и дополнений в Устав ОАО «Электрические станции» согласно закону КР №126 от 26.06.2025 года «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики в сфере рынка ценных бумаг».
- (7. «Электр станциялар» ААКнын Уставына Кыргыз Республикасынын 2025-жылдын 26-июнундагы №126 мыйзамына ылайык өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү тууралуу.)
- 7.1. Утвердить изменения и дополнения в Устав Общества.
(7.1. Коомдун Уставына киргизилген өзгөртүүлөр жана толуктоолор бекитилсин.)
8. О внесении изменений и дополнений в Положение о Совете директоров ОАО «Электрические станции» согласно закону КР №126 от 26.06.2025 года «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики в сфере рынка ценных бумаг».
- (8. «Электр станциялар» ААКнын Директорлор кеңеши жөнүндө жобосуна Кыргыз Республикасынын 2025-жылдын 26-июнундагы №126 мыйзамына ылайык өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү тууралуу.)
- 8.1. Утвердить изменения и дополнения в Положение о Совете директоров.
(8.1. Директорлор кеңеши жөнүндө жобого киргизилген өзгөртүүлөр жана толуктоолор бекитилсин.)
9. О внесении изменений и дополнений в Положение о Генеральной дирекции ОАО «Электрические станции» согласно закону КР №126 от 26.06.2025 года «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики в сфере рынка ценных бумаг».
- (9. «Электр станциялар» ААКнын Башкы дирекциясы жөнүндө жобосуна Кыргыз Республикасынын 2025-жылдын 26-июнундагы №126 мыйзамына ылайык өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү тууралуу.)
- 9.1. Утвердить изменения и дополнения в Положение о Генеральной дирекции.
(9.1. Башкы дирекция жөнүндө жобого киргизилген өзгөртүүлөр жана толуктоолор бекитилсин.)
10. О внесении изменений и дополнений в Положение о Ревизионной комиссии ОАО «Электрические станции» согласно закону КР №126 от 26.06.2025 года «О внесении изменений в некоторые законодательные акты Кыргызской Республики в сфере рынка ценных бумаг».
- (10. «Электр станциялар» ААКнын Текшерүү комиссиясы жөнүндө жобосуна Кыргыз Республикасынын 2025-жылдын 26-июнундагы №126 мыйзамына ылайык өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү тууралуу.)
- 10.1. Утвердить изменения и дополнения в Положение о Ревизионной комиссии.
(10.1. Текшерүү комиссиясы жөнүндө жобого киргизилген өзгөртүүлөр жана толуктоолор бекитилсин.)
11. О государственной перерегистрации ОАО «Электрические станции» в органах юстиции Кыргызской Республики.
(11. «Электр станциялар» ААКнын Кыргыз Республикасынын юстиция органдарында мамлекеттик кайра каттоодон өткөрүү тууралуу.)
- 11.1. Принять решение о государственной перерегистрации Общества в органах юстиции Кыргызской Республики.
(11.1. Коомдун Кыргыз Республикасынын юстиция органдарында мамлекеттик кайра каттоодон өткөрүлүшү бекитилсин.)

ЖОГОЛДУ

УТЕРЯ

Жаныбеков Улукбек
Жаныбековичке
тиешелүү диплому
сериясы УС №210057141
жоголгондугуна
байланыштуу жараксыз
деп табылсын.

М.Б.

Туркенов Ашырбай
Баясовичке тиешелүү
жер участогуна болгон
жеке менчик укугу
жөнүндөгү мам.актысы
Ч №251272 жоголгондугуна
байланыштуу жараксыз
деп табылсын.

Н-734

В связи с утерей гос.
акта о праве частной
собственности
Ч №432641 на имя
Турдумамбетова Эмиля
Сабырбековича считать
недействительным.

Н-735

В связи с утерей
удостоверения на право
временного пользования
земельным участком серия
В №036715 от 19.02.2008 г.
на ОсОО “Мастер Класс”
считать
недействительным.

Н-737

Айдарканов Мурза
Калыгуловичке тиешелүү
жер участогуна болгон
жеке менчик укугу
жөнүндөгү мам.актысы
Ч №074960 (27.01.2017-жылы
берилген) жоголгондугуна
байланыштуу жараксыз
деп табылсын.

М.Б.

Ташбеков Мирбек
Абдиллаевичке тиешелүү
жер участогуна болгон
жеке менчик укугу
жөнүндөгү мам.актысы
Ч №180481 жоголгондугуна
байланыштуу жараксыз
деп табылсын.

М.Б.

Умарова Гулаим
Эргашовнага тиешелүү
мамлекеттик каттоо
жөнүндөгү жеке
ишкердик күбөлүгүнүн
код ОКПОу 31637369
жоголгондугуна
байланыштуу жараксыз
деп табылсын.

Н-739

В связи с утерей
свидетельства о
государственной
регистрации ИП Шамиева
Наталья Витальевна
код ОКПО 22582132 считать
недействительным.

М.Б.

Чымбаев Нурбек
Абдыбековичке
тиешелүү диплому
сериясы CF №100018119
жоголгондугуна
байланыштуу жараксыз
деп табылсын.

Н-741

Ысак Айтурганга тиешелүү диплому сериясы №УВ 150037759
жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-740

Кыдыралиева Аралбүбү Ормонкеловнага тиешелүү
жер участогуна болгон жеке менчик укугу
жөнүндөгү мам.актысы Ч №1221715 жоголгондугуна
байланыштуу жараксыз деп табылсын.

Н-742

Намазалиев Шаршенбекке
таандык жер участогуна
болгон жеке менчик
укугу жөнүндөгү
мам.актысы Ч №363269
идент.коду 6-5-3-8-358
жоголгондугуна
байланыштуу жараксыз
деп табылсын.

Н-743

В связи с утерей
гос.акта о праве частной
собственности на
земельный участок №594672
и договора купли-продажи
№2019/3236 (от 14.05.2019 г.)
на имя Усенова Дастана
Кубанычбековича считать
недействительными.

М.Б.

Жарнама
Тел.: 62-19-06
Реклама

Сообщение о существенном факте

ОАО «АЭРОПОРТЫ КЫРГЫЗСТАНА»
Информация о внеочередном общем собрании акционеров

Дата проведения – 31 октября 2025 года
Место проведения: г. Бишкек, «Манас-2»
Форма проведения – очная, кворум собрания – 90,2738%.

ВОПРОСЫ ПОВЕСТКИ ДНЯ И ПРИНЯТЫЕ РЕШЕНИЯ:

Вопрос 1. «О составе счетной комиссии»

Утвердить Счетную комиссию в следующем составе:
1) Сапарбаева Айзат Фрунзебековна – Председатель СК;
2) Есина Елена Владимировна;
3) Тентиева Айнуρ Джолчуевна;
4) Омурзакова Чынара Турузбековна;
5) Малюкова Ольга Борисовна;
6) Джамбулатова Зарина Догдырбаевна;
7) Тентишева Гульнара Мысановна, представитель ОсОО «Реестродержатель Медина»

Вопрос 2. «Об увеличении количества обращаемых акций путем дополнительного выпуска седьмой эмиссии простых акций ОАО «Аэропорты Кыргызстана».

3.1. Увеличить количество обращаемых акций путем дополнительного выпуска седьмой эмиссии простых именных акций Общества в количестве 27 065 652 штук номинальной стоимостью одной простой акции 424,0657087483876 сом на сумму 11 477 614 898,1 сом.

3.2. Произвести закрытое (частное) размещение выпускаемых акций ОАО «Аэропорты Кыргызстана» среди всех акционеров Общества, зарегистрированных на 31 октября 2025 года в количестве пропорциональном проценту принадлежащих им акций на праве собственности, в соответствии с реестром акционеров Общества.

3.3. Дату начала размещения установить на следующий день с даты государственной регистрации в уполномоченном государственном органе, датой окончания размещения седьмой эмиссии определить по истечении 30 дней с даты начала размещения дополнительных акций. Акционеры вправе купить акции дополнительной эмиссии пропорционально количеству принадлежащих им акций по цене 424,0657087483876 сом за одну простую акцию. Порядок оплаты акций утвердить в виде движимого/ недвижимого имущества и/или денежными средствами.

3.4. Провести государственную перерегистрацию Общества в органах юстиции Кыргызской Республики, в соответствии с законодательством Кыргызской Республики, осуществить государственную регистрацию акций в уполномоченном государственном органе Кыргызской Республики по регулированию рынка ценных бумаг.

3.5. Известить акционеров о выпуске седьмой эмиссии акций Общества об условиях и порядка их размещения и выкупа.

3.6. Для признания дополнительного выпуска седьмой эмиссии простых именных акций состоявшим-ся, Обществу необходимо разместить не менее 80% акций.

Вопрос 3. «О перерегистрации Ошского филиала ОАО «Аэропорты Кыргызстана».

3.1. Провести перерегистрацию Ошского филиала Открытого акционерного общества «Аэропорты Кыргызстана» в установленном порядке в связи с переименованием ОАО «Международный аэропорт «Манас» в ОАО «Аэропорты Кыргызстана».

3.2. Провести государственную перерегистрацию Ошского филиала в органах юстиции Кыргызской Республики, в соответствии с законодательством Кыргызской Республики.

Вопрос 4. «О внесении соответствующих изменений в Устав Общества».

Утвердить устав Общества с учетом соответствующих изменений.

Вопрос 5. «О внесении изменений в бюджет Общества».

Утвердить бюджет Общества на 2025 год с учетом внесенных изменений со следующими параметрами: Доходы – всего в сумме 9 млрд 966 млн 781 тыс. сомов, Расходы – всего в сумме 6 млрд 675 млн 764 тыс. сомов.

Вопрос 6. «О приобретении двух среднемагистральных воздушных судов для общества с ограниченной ответственностью «Авиакомпания «Асман Эйрлайнс», являющегося дочерним предприятием ОАО «Аэропорты Кыргызстана» со 100% долевым участием».

Одобрить проект приобретения двух среднемагистральных воздушных судов для общества с ограниченной ответственностью «Авиакомпания «Асман Эйрлайнс, являющегося дочерним предприятием ОАО «Аэропорты Кыргызстана» со 100% долевым участием.

ЖОГОЛДУ
УТЕРЯ

В связи с утерей гос. акта о праве частной собственности на земельный участок Ч №986127 (от 20.05.2021 г.) на имя Арунова Кажыбека Мукамбединовича считать недействительным.

Н-732

В связи с утерей свидетельства о государственной регистрации ИП Рыскуловой Мыскал Арстанбековны код ОКПО 28919590 считать недействительным.

Н-733

В связи с утерей гос акта о праве частной собственности на земельный участок №347855 и свидетельства о праве частной собственности на земельный участок №073371 на имя Дооронбекова Алмаза Орозбековича считать недействительными.

М.б.

В связи с утерей гос. акта о праве частной собственности на земельный участок Ч №159883 (от 05.03.2013 г.) и тех.паспорта иден. код №1-03-04-0031-0275 на имя Косарева Максима Андреевича считать недействительным.

Н-736

Кемелов Нурлан Сайпиудиновичке тиешелүү мамлекеттик салык кызматынын Жумгал району боюнча башкармалыгы тарабынан 13.07.2013-жылы берилген жеке ишкердик күбөлүгүнүн код ОКПОсу 24998871 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П 003

Бейшеев Дуйшоналы Кубатбековичке тиешелүү мамлекеттик каттоо жөнүндөгү жеке ишкердик күбөлүгүнүн код ОКПОсу 26013632 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П 261

ЗАО «Банк Азии»

сообщает, что с 18 ноября 2025 года производит выплаты доходов по социальным гендерным облигациям первого выпуска (Государственный регистрационный номер KG 0201105119 Службы регулирования и надзора за финансовым рынком при Министерстве экономики и коммерции Кыргызской Республики).

Выплата доходов по социальным гендерным облигациям будет осуществляться в период с 18 ноября 2025 года по 27 ноября 2025 года.

- Размер дохода на одну ценную бумагу составляет 12% годовых.
- Дата, на которую составляется список владельцев ценных бумаг, имеющих право на получение дохода – 14 ноября 2025 года.
- Номинальная стоимость облигации – 1000 сом.

Эмитент (ЗАО «Банк Азии») выплачивает процентный доход наличными и по безналичному расчету в национальной валюте Кыргызской Республики по следующему адресу: ЗАО «Банк Азии», 720001, г. Бишкек, ул. Киевская, 192.

Режим работы: с 9.00 до 16.00 в дни, когда коммерческие банки осуществляют расчеты по платежам в Бишкеке (КР).

Начисленные и (или) выплачиваемые (выплаченные) доходы по ценным бумагам эмитента

ОАО «МФК «АБН»

объявляет о выплате доходов за десятый процентный период по именованным процентным облигациям по пятому траншу четвертого выпуска (KG 0204211518).

Объявленная дата выплаты доходов 10 ноября 2025 г.

- Номинальная стоимость облигации – 5 000 сом
- Размер дохода на одну облигацию (4 выпуск) – 19%

Список владельцев облигаций, имеющих право на получение процентного дохода, определяется на дату 7 ноября 2025 г.

Форма выплаты – денежные средства.

Выплата процентов будет осуществляться путем перечисления денежных средств на банковский счет держателя облигаций, согласно поданного им заявления, либо в офисе ОАО «МФК «АБН» по адресу: г. Бишкек, ул. Юсупа Абдрахманова, 136.

Справочная информация по тел.: 51-11-51 или 2810; www.abn.kg

Четвертый выпуск облигаций ОАО «МФК «АБН» зарегистрирован Службой регулирования и надзора за финансовым рынком при Министерстве экономики и коммерции Кыргызской Республики 11 января 2023 г. (KG 0204211518).

Начисленные и (или) выплачиваемые (выплаченные) доходы по ценным бумагам эмитента

ОАО «МФК «АБН»

объявляет о выплате доходов за одиннадцатый процентный период по именованным процентным облигациям по второму траншу четвертого выпуска (KG 0204211518).

Объявленная дата выплаты доходов 8 ноября 2025 г., с учетом выходных дней фактическая дата выплаты доходов будет осуществляться с 10 ноября 2025 года.

- Номинальная стоимость облигации – 5 000 сом
- Размер дохода на одну облигацию (4 выпуск) – 19%

Список владельцев облигаций, имеющих право на получение процентного дохода, определяется на дату 5 ноября 2025 г.

Форма выплаты – денежные средства.

Выплата процентов будет осуществляться путем перечисления денежных средств на банковский счет держателя облигаций, согласно поданного им заявления, либо в офисе ОАО «МФК «АБН» по адресу: г. Бишкек, ул. Юсупа Абдрахманова, 136.

Справочная информация по тел.: 51-11-51 или 2810; www.abn.kg

Четвертый выпуск облигаций ОАО «МФК «АБН» зарегистрирован Службой регулирования и надзора за финансовым рынком при Министерстве экономики и коммерции Кыргызской Республики 11 января 2023 г. (KG 0204211518).

Бейшеев Кенжебек Кубатбековичке тиешелүү мамлекеттик каттоо жөнүндөгү жеке ишкердик күбөлүгүнүн код ОКПОсу 29676347 жоголгондугуна байланыштуу жараксыз деп табылсын.

П/П 421

Башкы редактор
КАРБОСОВА

Жазгүл
Жузуповна

Кабылдама
62-38-75

Башкы редактордун 1-орун басары
КАЛЫКОВ Шекербек – 62-38-77

Башкы редактордун орун басары
РЫСПАЕВ Курманбек – 62-38-78

Жооптуу катчы
КУЛАТАЕВА Бактыгүл – 62-38-71

Бөлүмдөр:

Саясат, укук жана экономика
бөлүмү – 66-22-27

Маданият, адабият жана
спорт бөлүмү – 62-18-64

Жарнама жана аймактар менен
иштөө бөлүмү – 62-19-06 факс
Уюлдук тел.: (0705) 11-75-87
(0773) 11-75-87

Веб-сайт – 62-38-71
Коммерциялык бөлүм – 62-18-66

"Нормативдик актылар" журналы – 62-38-71

Башкы эсепчи – 62-38-73

Компьютердик борбор – 62-38-74

АЙМАКТАР:

Баткен облусу (0772) 07-60-60
Жалал-Абад облусу (0772) 12-82-67
Талас облусу (0700) 90-62-61
Ысык-Көл облусу (0702) 87-98-79
Чолпон-Ата шаары (0500) 20-89-70
Токтогул шаары (0220) 70-71-32

Жарнамалар кыргыз, орус, англис
тилдеринде берилет.

Жарнамалардын мазмунуна
редакция жооп бербейт.

Мыйзамдар бир эле мезгилде кыргыз жа-
на орус тилдеринде "Эркин-Тоо" гезитин-
де жарыяланып, ал расмий жарыялоо бо-
луп эсептелет.
Автордун көз карашы редакциянын позиция-
сын билдирбейт.

Биздин дарегибиз:
Бишкек шаары, 720040,
Абдумомунов көчөсү, 193.

erkintoo@mail.gov.kg

• Юстиция министрлигинен
берилген катталуу күбөлүгү №592

Жумасына эки ирет:
шейшемби, жума
күндөрү чыгат.

Индекси: 68451

"Учкун" ААКнын
басмаканасында басылды.
Буйрутма 511. Нускасы 5295
Басууга 03.11.2025-ж. саат 20.00де берилди
Сатык келишим баада

МААРАКЕ – 75

АСЫЛКҮЛ НАБИЕВА – ЛЕГЕНДАРЛУУ АРТИСТ

Кыргыз Республикасынын эл артисти Асылкүл Набиева 75 жаш кутман куракка келип отурат. Ал Кыргыз театр өнөрүндө жана киносунда 60тан ашык ролдорду өтө чеберчиликте берилүү менен аткарып, көптөгөн көрөрмандардын кумирине айланган. Азыркы күндө да Ш. Термечиков атындагы Чүй облустук музыкалык драма жана сатира театрында спектаклдерде ролдорду аткарып, устат катары жаш артисттерди өнөр чеберчилигине үйрөтүүдө.

Кыргыз Республикасынын театр өнөр чеберлери бүткүл Советтер союзуна белгилүү болуп, андан тышкары чет мамлекеттерге гастролдорго барып, өздөрүнүн чеберчилиги менен жер жүзүнө таанымал боло алышты. Алар таланттуу, кесипкөй болуп көрүүчүлөрдүн, угуучулардын эстеринде калган. Ошол артисттердин плеядасында Асылкүл Набиева да бар.

А. Набиеванын жаштыгы, жемиштүү эмгек жылдары М. Рыскулов атындагы Нарын облустук музыкалык драма театрынын гүлдөп турган чагына туш келип, 1979–1991-жылдар аралыгында Нарын театрында эмгектенди. Ал жараткан Күлүмкан, Гонерилья, миссис Форд, Мелита, Каныкей, Аксамай, Бурма, Назми, Инкамал, Катерина Ивановна ж.б. түркүн кырдуу образдарын алгачкы ирет жаратуу учуру Нарын облустук музыкалык драма театрында иштеген жылдарына туура келет.

Асылкүл Набиеванын шакирттеринин бири акын жана котормочу Лейла Карасартова устаты менен алгач таанышкан кези, улуу таланттан алган таасирлери менен бөлүштү:

– Асылкүл эже менен “Солто” коомдук бирикмесинде иштеп жүргөндө таанышкан, андан бери он чакты жыл өттү. Асылкүл эже активдүү жарандык позициясы бардыгынан, ар кандай коомдук иш-чараларга да активдүү катышып турат. Чогулуштарда сөз берилгенде ойлорун кыска-нуска айтат, демек, башкалардын убактысын баалаган адам. Кээде көңсөгө кирип, жай чай ичишип отурсанда, шашпай көп нерселерди айтып берет. Эже бир кептерди айтканда жанына жакын олтуруп уккум эле келип турат, себеби эже аябай сонун аңгемечи. Башкысы, эженин аңгемелеринен өзүмө баалуу сабактарды алам.

Бир жолу 8-Март майрамынын астында офиске келип мени куттуктап, бир нече кызыл жоогазын гүлүн тартуулады. Эл актрисасынын колунан гүл алуу өзүнчө эле бир кубаныч, сыймык эле. Мен ал гүлдөстени конференц-столго вазага коюп койдум, ал көпкө чейин турду. Жоогазындар соолуп калганда деле көпкө чейин ыргыткым келбей жүрдүм, анан ал гүлдөр менен араң ажыраштым. Эже мага ар дайым “балам, садагам” деген сөздөр менен кайрылат. Демек эже абдан мээрман, боорукер аялзаты.

Асылкүл Набиева театрда эмгектенүү менен кино тасмаларга да тартылып, мыкты образдарды жарата алды. “Кыргыз-фильм” жана “Кыргыз телефильм” тарткан Ж. Абдыкадыровдун “Өмүр жазы” (1978-ж.), Ж. Сооданбектин “Жашоо үчүн курман болгондор”, “Кызуубас” (1989-ж.), Эрнест Абдыжапаровдун “Айыл өкмөтү” (2003-ж.), Т. Нуркуловдун “Ашык болгон ууру” (2008-ж.) ж.б. тасмаларында башкы ролдорго тартылган. Актрисанын кинотасмаларда жараткан образдары кино сүйүүчүлөрдүн жүрөктөрүнөн түнөк таап, элдин эсинде калды.

Театр – көп өнөрдүн – адабияттын, музыканын, вокалдын, хореографиянын бириккен кошундусу болгондуктан, театр актёру ар тараптан билимдүү, табияттан таланттуу

адам болушу керек. Театр – таланттуулардын өнөр секиси. Театрда – драматург, актёр, бутафор, гримёр, жамааттын дагы башка мүчөлөрү тыгыз байланышта иштеп, бири-биринин ой-пикирлерин уга билүүлөрү керек. Асылкүл эжебиз командада тил табышып иштеше билген айым. Андыктан да Кыргыз театр өнөрүн бир канча мыкты образдар менен байытты. Атап айтсак:

Ч. Айтматовдун “Эрте келген турналарында” – Инкамалдын, “Кыяматында” – Күлүмкандын, “Бетме-бетинде” – Аксамайдын, У. Шекспирдин “Король Лиринде” – Гоне-

рильянын, “Винсордук ойсокелеринде” – миссис Форддун, Д. Маанаеванын “Көгүлтүр таңында” – Үмүттүн, С. Сарыгуловдун “Көк бетинде” – Асипанын, С. Сарыгуловдун “Куу дөңгөчүндө” – Маркатайдын, К. Баялиновдун “Эркиндиктин курмандыгында” – Айшанын, Ф. Достоевскийдин “Кылмыш жана жазасында” – Катерина Ивановнанын, К. Мамбетакуновдун “Үкөйүндө” – Берметтин, “Жыгылган ооганга күлөт” драмасында – Дүрия, Бурма, “Ашырбайда” – эненин, А. Цагарелинин “Ханумасында” – Хануманын, Ж. Садыковдун “Таабалды Пудовкин-

ди эскерүүсүндө” – Аннанын, Н. Исламовдун “Бактиярдын ырында” – ханышанын, Б. Васильевдин “Тизмеге кирбей калганында” – Валянын, М. Тойбаевдин “Талаа гүлдөрүндө” – эненин, И. Бактияровдун “Кечир, ак жылан” драмасында – Жамалдын, Т. Осмоновдун “Айкөлдүн арсар ойлорунда” – Каныкейдин, Э. Лемандын “Вестсайд окуясында” – Анитанын, В.Л. Соловьёвдун “Кожа Насреддининде” – Отунбүбүнүн, С. Ахмаддын “Күйөө баласында” – Назминин, А. Макаёноктун “Трибуналында” – Галянын, Э. Турсуновдун “Байтигинде” – Апардын, Б. Абдылдаевдин “Айымдарга” драмасында – Аял, кемпир, алып баруучунун, Н. Давлесовдун “Аста секин колуктусунда” – Барсананын образдары көрөрмандардын жылуу пикирлерин жаратып, А. Набиеванын актёрдук чеберчилигин даңаза кылды. 2003-жылы Кыргыз мамлекеттүүлүгүнүн 2200 жылдыгына карата “Бурана” мунарасына коюлган С. Акматовдун “Каган Баласагын” тарыхый драмасында Баласагындын энеси Айсулуунун образын жаратты.

Акын жана котормочу Лейла Карасартова Асылкүл Набиева менен спектаклдерди которууда, сахнага даярдоодо, андан сырткары өмүрдүн күнүмкү сапарларында чыгармачылык да, тек гана эже-сиңдилдик да жылуу мамиледе болуп келишет. Лейла Карасартова Эл артистинин инсандык көп кырдуу сапаттарын суктануу менен белгиледи:

– Асыл эже ар бир ролуна аябай кылдаттык менен даярданат. Ар бир ойногон образын ачыш үчүн – кандай кийиниш керек, ар бир кийимынан бери, кандай манерада, кандай үн тембри менен, иши кылса ийне-жибинен бери ойлонуп, ички дүйнөсүнөн өткөрүп сахнага чыгарганын көрүнүп турат. Асыл эже маданият тармагында компетенттүү адис, сахна чебери, жогорку деңгээлдеги кесипкөй инсан. Актёрлук ишине, коомдук иштерге да баш-оту менен берилип кетсе да, үй-бүлөнү да күтө алган, баласаак, эпчил, камкор айым. Эженин келбети келишимдүү, кийген кийимдери өзүнө жарашыктуу, аксессуарлары да кийимге карата тандалып тагылганы байкалат. Иши кылса, аябай элеганттуу айым. Чоң, балбылдаган жашыл көздөрү, ак жуумал жүзү, жумшак мамилеси, коңур үнү менен кишини өзүнө тартып турат. Асылкүл Набиева 75 жашка толуп отурса да, алигече жаш, ажарлуу айым.

Кыргыз Республикасынын эл артисти Асылкүл Набиева... Бул бийик даражалуу наамга татыш үчүн каарманыбызга канча сындан, канча кырдан өтүүгө туура келди. Ш. Термечиков атындагы Чүй облустук музыкалык драма жана сатира театры имаратсыз иштеген күндөрдө да ишин таштабаганы, айлыгынын аздыгына чыдаганы – мунун баары Асылкүл эженин кыйынчылыктардан коркпогонун, аларды жеңе билгенин, өз кесибине терең берилгенин далилдеп турат.

Кыргыз эл артисти Асылкүл Набиева – Кыргыз көркөм өнөрүнүн бүгүнкү күндөгү эң таланттуу өкүлдөрүнөн экени талашсыз. Андыктан улуу таланттын өнөр табиятын аркалап, инсандык таалим-тарбиясын алып, сыймыктуу жолун уласак деген таланттуу жаштардын мууну да өсүп келатат. Алардын эртеңки келечек сапарында, албетте устат Асылкүл Набиеванын салымы бар.

Фатима АБДАЛОВА,
КР маданиятына эмгек сиңирген ишмер

КИТЕП ТЕКЧЕҢИЗГЕ

ЖАН ДҮЙНӨҮЗДҮ АРУУЛУККА БӨЛӨЙТ

Бүгүнкү күндөгү кыргыз поэзиясынын төрүнөн орун алууга татыктуу кыздарыбыздын бири Нуржамал Кулунбаеванын “Кеч күздөгү жамгыр”, “Улуу жолдо баратам” ырлар жыйнактары окурманды кайдыгер калтырбай, лирикалуу саптарга бай экендиги менен өзгөчө. Чыгармачылыктын тайгак кечүү, тар жолунда такшалып, өзүнүн чыйырын тапкан акындын туулган жерге болгон сагынуусу, табиятка суктануусу көз алдына сүрөт болуп тартылып, анын чеберчилигин айгинелейт. Ал эми сүйүү, арзуу ырлары өзүнө обон чакырып, жан дүйнөнүзүзү аруулукка бөлөйт. Поэзиянын туу чокусун көздөй “Кеч күздөгү жамгырда”, “Улуу жолдо бараткан” акын кызыбыздын сапары байсалдуу болуп, ак эмгегинин үзүрүн көрө беришин тилейли.

“Эркин-Тоо” - пресс

